

แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ
และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPING THE STRUCTURE FOR ROYAL THAI POLICE'S DATABASE
ON SEX OFFENDER REGISTRATION AND NOTIFICATION

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Criminology and Criminal Justice

Department of Sociology and Anthropology

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
โดย	พ.ต.ท.นพรัตน์ บุญถนอม
สาขาวิชา	อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณะบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสภာ ชูพิกุลชัย ชปีลมั่น)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนนทิพย์ จิตสว่าง)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พ.ต.ต.ดร.ชวน์สร์ เจนการ)

นพรัตน์ บุญถนอม : แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการแจ้ง
 เตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (DEVELOPING THE STRUCTURE FOR ROYAL THAI
 POLICE'S DATABASE ON SEX OFFENDER REGISTRATION AND NOTIFICATION) อ.ที่ปรึกษาหลัก :
 รศ. ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของ
 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกัน
 ปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน ศึกษาหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการ
 แจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ที่ได้ดุลยภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับ
 สิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบแนวทางในการที่จะนำ “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน”
 มาใช้พัฒนาฐานข้อมูลการกระทำผิดทางเพศในกระบวนการยุติธรรมของไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการค้นคว้า
 เอกสารวิชาการ กฎหมาย และระเบียบต่างๆ ประกอบกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เพื่อวิเคราะห์
 ข้อมูลและหาแนวทางสรุป

ผลการวิจัยพบว่า การกระทำผิดทางเพศเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เกิดขึ้นจากความผิดปกติทางจิตใจ หากไม่ได้รับการ
 รักษาหรือดำเนินการอย่างเหมาะสม จะทำให้มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดทางเพศซ้ำเมื่อกลับเข้ามาสู่สังคมได้ ซึ่งในต่างประเทศ เช่น
 สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ประเทศฝรั่งเศส และอีก 27 ประเทศ มีระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อ
 สาธารณชน เป็นมาตรการหนึ่งในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดทางเพศซ้ำ แต่ประเทศไทยยังไม่มี
 มาตรการดังกล่าว

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยควรตรากฎหมายในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนขึ้น
 เพื่อให้การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้กองทะเบียนประวัติอาชญา
 กร สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานในการจัดเก็บและบริหารข้อมูล มีการบูรณาการข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศกับฐานข้อมูลทะเบียน
 ประวัติอาชญากรเดิม แบ่งประเภทผู้กระทำผิดทางเพศตามความรุนแรงของการกระทำผิด และกำหนดระยะเวลาการขึ้นทะเบียน 5 ปี 15 ปี
 และ 25 ปี ตามลำดับ สำหรับการเปิดเผยข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความรุนแรงและกระทำต่อเหยื่อที่
 เป็นเด็กเท่านั้น เพื่อรักษาคุณภาพของความปลอดภัยของสมาชิกในสังคมโดยรวมและสิทธิ เสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ โดยผู้วิจัยได้
 กำหนดให้มี การจำกัดถิ่นที่อยู่ การจำกัดอาชีพ และการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศด้วย อันเป็นการเพิ่มความปลอดภัยในสังคม และ
 ประสิทธิภาพการป้องกันการกระทำผิดทางเพศ

สาขาวิชา อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5981360424 : MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEYWORD: Sex Crime, Sex Offender, Sex Offender Registration

Nopparat Boontanom : DEVELOPING THE STRUCTURE FOR ROYAL THAI POLICE'S DATABASE ON SEX OFFENDER REGISTRATION AND NOTIFICATION. Advisor: Assoc. Prof. JUTHARAT UA-AMNOEY, Ph.D.

The research on “Developing the Structure of Royal Thai Police’s Database on Sex Offender Registration and Notification” aims to study and examine factors, problems and its special characteristic of sex crime, including, but not limited to, measurements on current sex crime prevention and suppression. In order to analyze the necessity and appropriateness of applying a Sex Offender Registration and Public Notification in Thai jurisdiction system, the methodology of this research is, therefore, based on documentary research of academic papers, regulations and rules together with collecting data through in-depth interviews and group discussion.

The research has found that sex offences are sexual deviant behavior caused by mental disorder and if it does not treat or handle appropriately it is likely to recidivate on sexual offenses when returning to society. With this problems, other countries such as United States of America, United Kingdom, France and 27 additional countries have successfully imposed on Sex Offender Registration and Public Notification, in which is a measure of action against sex offenders to prevent sexual recidivism. In turn, Thailand does not yet have such measures.

To this end, the research reflects the importance and its necessity for Thailand to enact laws on registration of Sex Offenders and Public Notification in order to compete with sexual crime prevention and suppression in Thailand. It is suggested that Criminal Record Division under the Royal Thai Police shall be an agency for data collection and management its database. It is necessarily to integrate sex offenders’ database with the original criminal record databases to classify sex offenders according to the severity of the offense and impose the sex offender registration period for 5 years, 15 years and 25 years, respectively. For information disclosure, it requires to disclose of information only on violent sex offenders and child sex offenders. However, it is crucial to maintain the equilibrium between the safety of members of society and Rights and Freedom of sex offenders. In addition, the research also emphasizes the necessity to limit on certain extent such as residency restrictions, employment restrictions, and international travel control of the sex offenders. This research aims to extend the safety of the society by impose a Sex Offender Registration and Public Notification which underpins a new framework on sex crime prevention.

Field of Study: Criminology and Criminal Justice
Academic Year: 2019

Student's Signature
Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาและเมตตาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าจาก รองศาสตราจารย์ ดร.โสภာ ชูพิกุลชัย ชปีลมันน์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมนทิพย์ จิตสว่าง รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ พันตำรวจตรี ดร.ชวนัสส์ เจนการ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านประธาน คณะกรรมการและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านอย่างสูง ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำปรึกษา เคี่ยวเข็ญ และแนะนำแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนผู้เขียนตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้เขียน รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรทุกท่าน ที่ให้บริการทางวิชาการเป็นไปด้วยดีตลอดหลักสูตร

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้ โดยเฉพาะ ดร.พรภัทร์ รอดโพธิ์ทอง บุญถนอม ภรรยาของผู้เขียน ลูกพล ลูกพราว ที่คอยอยู่เคียงข้าง สนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนตลอดเวลา

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ พลตำรวจโทสมคิด บุญถนอม ทันตแพทย์หญิงนิศา บุญถนอม บิดามารดาของผู้เขียน ที่ให้ความรัก ดูแล อบรม สนับสนุนและให้คำปรึกษาผู้เขียนตลอดมา จนผู้เขียนประสบความสำเร็จในวันนี้ และขอขอบคุณพันตำรวจตรีแพทย์หญิงสมสกุล บุญถนอม ที่เป็นน้องสาวที่น่ารักของผู้เขียนเสมอมา

คุณค่าอันพึงมีของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแด่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และอาสาสมัครผู้อุทิศตนเพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำผิดทางเพศและปัญหาค้ำมนุษย์ในประเทศไทยทุกท่าน

นพรัตน์ บุญถนอม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย.....	13
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
4. ขอบเขตการวิจัย	14
4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	14
4.2 ขอบเขตด้านประชากร.....	14
4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	15
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
6. ระเบียบวิธีวิจัย.....	16
6.1 วิธีการดำเนินวิจัย	16
6.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	17
6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	18
6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
7. จริยธรรมการวิจัย.....	24

8. นิยามศัพท์.....	24
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
1. ทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน (Routine activity theory).....	27
2. อาชญากรรมทางเพศในมุมมองของทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน	29
2.1 อาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes)	30
2.2 ผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offenders).....	32
2.3 เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ	49
2.4 ผู้บังคับใช้กฎหมายและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเพศ.....	58
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	82
3.1 งานวิจัยว่าด้วยอาชญากรรมทางเพศ.....	82
3.2 งานวิจัยว่าด้วยการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ	86
บทที่ 3 ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ การแจ้งเตือนต่อสาธารณชน และสิทธิเสรีภาพ ของผู้กระทำผิดทางเพศ	89
1. หลักการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน.....	91
2. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหรัฐอเมริกา.....	96
2.1 ฐานความผิดภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ	102
2.2 ข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนและการยืนยันข้อมูล	104
2.3 ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน.....	105
2.4 อัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิด ทางเพศ.....	106
2.5 การเปิดเผยข้อมูลและสิทธิในความเป็นส่วนตัว	107
2.6 มาตรการอื่นเพื่อความปลอดภัย	112
2.7 สรุปการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหรัฐอเมริกา	115
3. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหราชอาณาจักร	115

3.1 พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 (Sex Offenders Act 1997).....	115
3.2 พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 (Sex Offenders Act of 2003).....	118
3.3 มาตรการอื่นเพื่อความปลอดภัย	122
3.4 สรุปการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนใน สหราชอาณาจักร	126
4. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในประเทศฝรั่งเศส	127
4.1 ฐานความผิดภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ	128
4.2 ข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนและการยืนยันข้อมูล	129
4.3 ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน.....	129
4.4 อัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ.....	130
4.5 การเปิดเผยข้อมูลและสิทธิในความเป็นส่วนตัว	130
4.6 มาตรการอื่นเพื่อความปลอดภัย	131
4.7 สรุปการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในประเทศฝรั่งเศส	132
5. สรุปผลการเปรียบเทียบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส.....	133
6. ประเด็นด้านสิทธิและเสรีภาพกับการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้	138
6.1 แนวความคิดด้านสิทธิ	140
6.2 สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to privacy).....	143
6.3 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Protection of personal information under the right to privacy)	146
7. กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	151
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	152

1. สภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหตุอาชญากรรมทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน	153
1.1 สาเหตุและลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิดทางเพศ.....	153
1.2 เหตุอาชญากรรมทางเพศ	163
1.3 มาตรการและปัญหาในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบัน	173
2. ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในต่างประเทศและสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิด ทางเพศ.....	193
2.1 มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ	193
2.2 มาตรการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ	194
2.3 สิทธิเสรีภาพกับมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน	198
บทที่ 5 แนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในประเทศไทย	200
1. หลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ.....	202
1.1 ฐานความผิด.....	202
1.2 อายุของผู้กระทำผิดทางเพศ.....	205
1.3 ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการยืนยันข้อมูล	207
1.4 การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูล.....	209
2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล.....	209
2.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล	209
2.2 ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ	210
3. การเข้าถึงและเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ	211
3.1 ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม.....	212
3.2 ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ	215
3.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยประชาชนทั่วไป	216
4. การใช้ประโยชน์จากระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ	217

4.1	มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน.....	217
4.2	มาตรการเพื่อความปลอดภัยภายหลังการพันโทษ.....	220
4.3	การแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ	221
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	225
1.	สรุปผลการวิจัย	226
2.	ข้อเสนอแนะ	235
2.1	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	235
2.2	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ.....	237
2.3	ข้อเสนอแนะทางวิชาการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	240
บรรณานุกรม	241
ภาคผนวก	256
ภาคผนวก ก	แบบสัมภาษณ์.....	257
ภาคผนวก ข	คู่มือการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน	271
ภาคผนวก ค	แบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ.....	284
ประวัติผู้เขียน	290

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถิติการรับแจ้งและจับกุมคดีข่มขืน พ.ศ.2550-2560	31
ตารางที่ 2 อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในปีงบประมาณ 2558.....	49
ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส.....	133
ตารางที่ 4 ตารางเปรียบเทียบฐานความผิดที่ถูกกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศใน สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส	136
ตารางที่ 5 สถิติการกระทำผิดทางเพศซ้ำของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวในช่วงปี พ.ศ.2556-2562	175
ตารางที่ 6 การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ โดยสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ.....	213
ตารางที่ 7 การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ โดยหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม.....	214
ตารางที่ 8 การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศโดยหน่วยงานอื่นของรัฐ .	215

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน.....	28
ภาพที่ 2 กรอบแนวความคิดของอาชญากรรมทางเพศในมุมมองของทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน	29
ภาพที่ 3 ภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg) เปรียบกับโครงสร้างบุคลิกภาพของพรอยด์.....	38
ภาพที่ 4 ภาพแสดงตัวอย่างการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแบบง่าย	108
ภาพที่ 5 ภาพแสดงตัวอย่างการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแบบขั้นสูง	108
ภาพที่ 6 ภาพแสดงตัวอย่างการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศจากรัศมีที่อยู่ใกล้เคียง	109
ภาพที่ 7 ภาพแสดงผลการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศจากรัศมีที่อยู่ใกล้เคียง	110
ภาพที่ 8 กรอบแนวความคิดในการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	151
ภาพที่ 9 ภาพแสดงกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน	176
ภาพที่ 10 ภาพรวมของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน	197
ภาพที่ 11 แสดงการทำงานของระบบ Location-based service ของเสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ .	218
ภาพที่ 12 แสดงรูปแบบข้อความตอบกลับในการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ	219
ภาพที่ 13 ภาพแสดงขั้นตอนการประสานงานด้านการเดินทางของผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างสหรัฐอเมริกากับประเทศไทย ผ่าน Operation Angel Watch	223
ภาพที่ 14 ภาพแสดงขั้นตอนการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลของหน่วยงานรัฐ.....	234

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรม การกระทำความผิด และพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกสังคม และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจำนวนและระดับของความเสียหายที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่เป็นไปได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น การกระทำความผิดจึงมีรูปแบบหลากหลายยิ่งขึ้นตามไปด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสมาชิกในสังคมในวงกว้าง หนึ่งในอาชญากรรมที่ยังคงมีอยู่และไม่มีทีท่าว่าจะลดน้อยลง แต่กลับทวีความรุนแรงและแผ่ขยายไปในทุกส่วนของสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งยังส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายอย่างร้ายแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนสร้างความประหลาดใจให้แก่สังคม คือ อาชญากรรมทางเพศหรือการกระทำความผิดทางเพศ¹ ซึ่งในปัจจุบันการกระทำความผิดทางเพศไม่ได้จำกัดแต่เฉพาะการกระทำความผิดทางกายภาพเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการกระทำความผิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางเพศด้วย เช่น การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือการผลิตสื่อลามกเด็กโดยใช้อินเทอร์เน็ต โฆษณาการท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณี (Sex tourism) การใช้เทคโนโลยีในการล่อลวงเหยื่อ เป็นต้น

อาชญากรรมทางเพศหรือการกระทำความผิดทางเพศนั้น เป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป เพื่อสนองความต้องการทางเพศของผู้กระทำโดยตรง เป็นการกระทำอันเกิดจากการแสดงออกทางอารมณ์ จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำความผิดทางเพศมักจะกระทำความผิดด้วยเหตุที่บุคคลเหล่านั้นมีความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual deviations) หรือความผิดปกติทางเพศ (Sexual disorders)² ซึ่งความเบี่ยงเบนทางเพศดังกล่าว หมายถึง พฤติกรรมทางเพศที่ไม่ได้เกิดจากความรัก ความสนใจทางเพศ ซึ่งมีต่อบุคคลที่ไม่ใช่เพศตรงข้าม หรือต่อวัตถุ การร่วมเพศที่อยู่ภายใต้ภาวะการณ์ที่แปลกประหลาด หรือการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เกี่ยวกับการร่วมเพศ อันเป็นความเก๋กตของผู้ที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศและไม่สามารถแสดงออกได้ดังเช่นบุคคลทั่วไป หากผู้กระทำความผิดเหล่านั้นไม่สามารถ

¹ จักร์ พันธุ์เพชร, ข่มขืนคนในครอบครัว จากงานวิจัยเรื่อง การข่มขืนกระทำชำเราจากบุคคลในครอบครัว พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: บริษัทมายด์ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2548), หน้า 1.

² สมภพ เรื่องตระกูล, ความผิดปกติทางเพศ (กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546), คำนำ.

เก็บอาการเหล่านั้นได้ ก็อาจทวีความรุนแรงขึ้นจนไม่สามารถหักห้ามการกระทำของตัวเองได้ จนก่อให้เกิดเป็นอาชญากรรมทางเพศหรือการกระทำผิดทางเพศกรณีต่างๆ ดังเช่นกรณีที่ปรากฏในสังคมไทยช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละกรณีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนี้

กรณีที่ 1 นายสมบัติ พัฒนกุล³ ก่อเหตุข่มขืนและใช้มีดจิ้มแทงสามีเหยื่อ

เมื่อประมาณปี พ.ศ.2520 นายสมบัติ พัฒนกุล หรือ “ไอ้โหม่ง ผ้าขาวม้าพันหน้า” มีรูปร่างอ้วนท้วม ได้ก่อเหตุชิงทรัพย์และก่อเหตุข่มขืนภายในบ้านพักของประชาชนในเขตพื้นที่ สน.บางรัก และละแวกใกล้เคียง พฤติกรรมของนายสมบัตินั้น จะก่อเหตุช่วงเวลาประมาณ 04.00-05.00 น. โดยลักลอบปีนเข้าไปในบ้านพักและใช้อาวุธปืนจี้คนในบ้าน มัดมือเหยื่อทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่จะข่มขืนกระทำชำเราต่อเพศหญิงเท่านั้น ขณะที่ทำการข่มขืน นายสมบัตินั้นจะใช้มีดจิ้มแทงร่างกายสามีของเหยื่อไปด้วย ซึ่งการกระทำดังกล่าว นายสมบัตินั้นอาจทำไปเพื่อต้องการข่มขู่ให้ผู้เสียหายหวาดกลัว ไม่กล้ามาแจ้งความ หรืออาจทำไปเพราะความผิดปกติดังจิต และส่งผลให้เป็นความเบี่ยงเบนทางเพศก็เป็นได้ ซึ่งนายสมบัตินั้นได้ก่อเหตุมาแล้วกว่าสิบครั้งจนกระทั่งถูกจับกุม

กรณีของนายสมบัติ พัฒนกุล แสดงออกให้เห็นถึงความผิดปกติของสภาพจิตใจ ซึ่งมีการสร้างความเจ็บปวดให้แก่เหยื่อที่ตนข่มขืนและยังสร้างบาดแผลทั้งร่างกายและจิตใจแก่คู่รักของเหยื่อ ขณะที่ตนข่มขืนด้วย

กรณีที่ 2 นายเล็ก สุกน หรือฉายา “เป้ ออกไก่อ” ก่อเหตุข่มขืนนักศึกษาสาวในโรงหนัง⁴

เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2525 เวลา 16.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.บางซื่อได้รับแจ้งว่ามีการพบศพหญิงสาวอยู่ในห้องน้ำของโรงหนังในย่านสะพานควาย เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไปถึงที่เกิดเหตุ พบศพหญิงสาวแต่งกายชุดนักศึกษาถูกฆ่ารัดคอ ถูกถลกกระโปรงขึ้นมาที่เอว กางเกงในขาด มองเห็นอวัยวะเพศ มีร่องรอยคล้ายการถูกข่มขืน ข้างตัวศพนักศึกษามีมีดพกผลไม้

³ สัมภาษณ์ พล.ต.ท.สมคิด บุญถนอม, อดีตจเรตำรวจ(สบ8)(หัวหน้าจเรตำรวจ), 30 เมษายน 2562.

⁴ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2525 และ ไทยรัฐออนไลน์, “ย้อนคดีในตำนาน ‘เป้ ออกไก่อ’ ฆาตกรฆ่า ข่มขืน นศ.สาวคาห้องน้ำโรงหนัง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/scoop/1012227>

หล่นอยู่ จากการชันสูตรศพ ไม่พบว่าเหยื่อถูกข่มขืน แต่เกิดบาดแผลบริเวณอวัยวะเพศจากการถูกรัดคอของแข็งสอดใส่เข้าไป ไม่มีร่องรอยยอสุจิ และเสียชีวิตจากการถูกรัดคอ

ต่อมา เจ้าหน้าที่ตำรวจได้สืบสวนและจับกุมตัว นายเล็ก สุขคน หรือฉายา “เป่ ออกไ้” ผู้กระทำผิด ได้จากลายพิมพ์นิ้วมือแฝงเปื้อนเลือดที่ปรากฏในที่เกิดเหตุ ประกอบกับทำการสืบสวนจากทรัพย์สินติดตัวของเหยื่อที่เสียชีวิตซึ่งผู้ต้องหาได้นำไปขาย นายเล็กฯ ให้การสารภาพว่าตนเป็นคนก่อเหตุดังกล่าวจริง แต่ไม่มีเจตนาในการข่มขืนเหยื่อ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจสันนิษฐานว่าที่ นายเล็กฯ ไม่ข่มขืนเหยื่อเนื่องจากมีร่องรอยการใช้มีดกรีดกางเกงในของเหยื่อ และมีการใช้ของแข็งสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของเหยื่อ แต่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจคาดว่านายเล็กฯ ยังไม่ข่มขืนเหยื่อ อาจเพราะเวลาดังกล่าวมีคนอื่นเข้ามาพบเหตุก็เป็นได้ จึงได้ปลดทรัพย์สินในตัวผู้ตายติดมือและหลบหนีไป

สำหรับนายเล็กฯ ผู้กระทำผิด ร่างกายมีลักษณะพิการ มีหน้าอกยื่นออกมาเหมือนอกไก่ และเดินขาเป๋จากการถูกรถชนตั้งแต่วัยเด็ก มีนิสัยเป็นนักพนัน นักเที่ยว มีภรรยาหลายคน เคยถูกดำเนินคดีข้อหาทำร้ายร่างกาย และเคยต้องสงสัยคดีฆ่าคนตายแต่พยานหลักฐานไม่เพียงพอ กรณี นายเล็กฯ เป็นหนึ่งในตัวอย่างของผู้กระทำผิดทางเพศที่มีลักษณะร่างกายพิการ ถูกสังกรรมังเกียจจากสภาพร่างกายที่ผิดปกติ เป็นปมอยู่ในใจ อาจทำให้เกิดความเก็บบกทางเพศ จนกระทั่งก่อเหตุดังกล่าว

กรณีที่ 3 การข่มขืนหญิงชราต่อเนื่อง ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม⁵

เมื่อประมาณปลายปี พ.ศ.2557 ถึงต้นปี พ.ศ.2558 ได้เกิดเหตุการณ์ข่มขืนกระทำชำเราหญิงชราในบ้านพัก มีเหยื่อผู้เสียหายประมาณ 10 ราย มีเหยื่อเสียชีวิตจำนวน 2 ราย จากผลตรวจสอบสวนพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ พบว่า คดีข่มขืนหญิงชราทั้ง 10 ราย เป็นผู้ต้องหาคนเดียวกัน⁶ โดยพฤติการณ์ของผู้ต้องหารายนี้ กล่าวคือ ผู้ต้องหารายนี้จะสวมชุดเสื้อสีดำ กางเกงดำ สวมหมวก

⁵ ไทยรัฐออนไลน์, “ช็อก! ฆาตกรรมต่อเนื่อง ข่มขืนคนแก่รายที่ 10 ตร.ปิดเมืองล่า,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/477007>

⁶ สำนักข่าววอยซ์ทีวี, “การแถลงข่าวกรณีผู้ต้องหาข่มขืนหญิงชรา โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.voicetv.co.th/read/160467>

ใหม่พรมสีดำเต็มใบเหลือช่องมองตรงลูกตา เลือกลงเวลาก่อเหตุประมาณเที่ยงคืน ทำการรัดหน้าต่างบ้านของเหยื่อ เอาผ้าห่มปิดหน้าแล้วใช้มีดจ่อคอ และข่มขืนกระทำชำเราจนสำเร็จความใคร่ จากนั้นจะรื้อค้นและลักเอาทรัพย์สินภายในบ้านไป แต่จะไม่ลักโทรศัพท์เคลื่อนที่ไปด้วย จากกรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจสอบและสอบปากคำผู้ต้องสงสัยหลายราย แต่ไม่พบว่าผู้ต้องหาคนใดมีสารพันธุกรรมตรงกับที่พบในสถานที่เกิดเหตุ จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่สามารถจับกุมตัวผู้ต้องหาที่ก่อคดีนี้ได้

กรณีนี้มีความน่าสนใจคือ การเลือกเป้าหมายหรือเหยื่อของผู้ต้องหารายนี้ จะเลือกเป้าหมายที่มีอายุมาก อาศัยอยู่คนเดียวในเวลากลางคืน ซึ่งผู้ต้องหารายนี้อาจมีรสนิยมทางเพศที่ชอบหญิงชรา หรือเหตุที่เลือกหญิงชราเนื่องจากเป็นบุคคลที่อ่อนแอ ไม่สามารถต่อสู้ขัดขืนได้ง่ายต่อการข่มขืนกระทำชำเราและชิงทรัพย์ จนมีพฤติกรรมเป็นอาชญากรข่มขืนต่อเนื่อง (Serial rapist)⁷

กรณีที่ 4 นายหนู่ย หรือตั้งต่าง ก่อเหตุฆ่าข่มขืน “น้องการ์ตูน” ช่างสถานีรถไฟฟ้า แบร์ริง จังหวัดสมุทรปราการ⁸

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2556 น้องการ์ตูน เด็กหญิงอายุ 6 ปี ได้พลัดหลงกับพ่อแม่ขณะไปดูคอนเสิร์ตวงดนตรีลูกทุ่งใหม่ไทยหัวใจศิลป์ ไกล่ซอยสุขุมวิท 107 (ซอยแบร์ริง) ถนนสุขุมวิท เขตบางนา กรุงเทพฯ จากการตรวจสอบกล้องวงจรปิดที่สถานีรถไฟฟ้าแบร์ริง พบว่ามีชายหัวเถิกเดินจูงมือน้องการ์ตูนไปจนไม่สามารถติดตามจากกล้องวงจรปิดใกล้เคียงได้ ต่อมาผู้พบหัวกะโหลกมนุษย์บริเวณพงหญ้าข้างซอยสุขุมวิท 105 (ซอยลาซาล) เขตบางนา ไม่ห่างจากสถานีรถไฟฟ้าแบร์ริงที่ซึ่งน้องการ์ตูนหายตัวไป จากการตรวจสอบบริเวณดังกล่าว พบกางเกงของเด็กและมีขนมช็อกโกแลตรูปเต่าในกระเป๋ากางเกง จึงคาดว่าเป็นหัวกะโหลกของน้องการ์ตูน เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ออกหมายจับบุคคลตามภาพถ่ายดังกล่าวไว้

ต่อมา เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับเบาะแสจากพลเมืองดีว่า พบชายรูปพรรณสัณฐานคล้ายชายหัวเถิกที่พาน้องการ์ตูนหายตัวไป พักอาศัยอยู่ที่ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จึงได้เข้าตรวจสอบ

⁷ Jenkins, Alicia and Petherick, Wayne, “Serial Rape,” in Wayne Petherick, ed., *Profiling and Serial Crime 3rd Edition* (Massachusetts: Academic Press, 2014), p. 321.

⁸ พลิกเพิ่มอาชญากรรม ไทยรัฐออนไลน์, “เจาะลึกชีวิต ‘ไอ้หนู่ย’ ย้อนเส้นทางก่อคดี ฆ่าข่มขืน ด.ญ.,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/389975>

และจับกุมนายหนู่ย หรือตั้งต่าง ไม่มีนามสกุล สัญชาติพม่า โดยนายหนู่ยฯ รับสารภาพว่าได้ก่อเหตุจริง ในวันดังกล่าวตนทำงานเป็นเด็กยกของกับวงดนตรีลูกทุ่งใหม่ไทยฯ ที่น้องการ์ตูนและพ่อแม่ไปชมคอนเสิร์ต หลังจบงานได้ดื่มเบียร์จนมีเมาและออกมาหาซื้อเบียร์เพิ่ม จนกระทั่งพบน้องการ์ตูนเดินอยู่เพียงลำพัง จึงทำที่ชักชวนไปซื้อขนมที่ร้านสะดวกซื้อแล้วลงมือก่อเหตุ จากท่อนหนึ่งของคำรับสารภาพของนายหนู่ยฯ ได้ความว่า

“เวลาเมาผมจะเกิดอารมณ์ทางเพศ ควบคุมตัวเองไม่ได้ พอพบน้องการ์ตูน ซึ่งอยู่คนเดียวที่ลานจอดรถ จึงออกอุบายพาไปเดินเล่น ก่อนลุดเข้าพงหญ้าข้างทางบริเวณปากซอยลาซาล และข่มขืนกระทำชำเรา แต่น้องการ์ตูนขัดขืน จึงใช้มือบีบคอจนแน่นิ่งไป ซึ่งเหตุลักษณะนี้ผมเคยทำมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ปี 2551 หลังพ้นโทษในคดีพรากรผู้เยาว์ จากเรือนจำจังหวัดขอนแก่น”

จากการสอบปากคำเพิ่มเติม นายหนู่ยฯ ยังได้รับสารภาพอีกว่า ตนเคยก่อเหตุคดีทางเพศอื่น ๆ ดังนี้

เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2551 ก่อเหตุบีบคอจนสลบและกระทำอนาจาร เด็กหญิงอายุ 7 ขวบ ซึ่งมาเที่ยวงานบุญปู่เปี้ยน้อย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร แล้วปล่อยเด็กไว้ในกอไผ่ตลอดคืนจนมีคนมาพบช่วงเช้า เหยื่อไม่เสียชีวิตและสามารถชี้ตัวนายหนู่ยฯ ได้ จึงถูกจับกุมตัวดำเนินคดี

เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2556 ก่อเหตุข่มขืนเด็กหญิง ซึ่งมาเที่ยวงานกาชาดดอกฝ้ายอำเภอมือง จังหวัดเลย โดยในวันดังกล่าวนายหนู่ยฯ ได้พบเห็นเหยื่อสูงประมาณเอว เดินอยู่คนเดียว จึงหลอกลวงพาไปซื้อของเล่น และพาเด็กเข้าไปในป่าข้างซอยวัด ลงมือบีบคอและกระทำชำเราเหยื่อดังกล่าว สุดท้ายมีรายงานพบว่าพบชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์ คาดว่าเป็นของเหยื่อคนดังกล่าว

หลังจากนั้นนายหนู่ยฯ รับสารภาพว่าได้ก่อเหตุอีกสองครั้งคือ การล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กชายแต่ไม่ได้ลงมือฆ่า และกระทำอนาจารเด็กหญิงซึ่งเป็นลูกของคณงานก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ด้วยกันในจังหวัดเลย

ต่อมาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 นายหนูๆ ก่อเหตุล่วงละเมิดทางเพศและฆ่าเด็กชายอายุ 7 ปีจนเสียชีวิต ที่งานกฐินวัดศรีอุดมวงษ์ จังหวัดเลย นายหนูๆได้รับสารภาพว่าก่อเหตุจริงและสามารถเขียนแผนที่ยอดเขาภูผาสิ่งห์ ทำให้ตำรวจพบร่างเหยื่อที่นายหนูๆนำไปทิ้งไว้ได้

ก่อนที่นายหนูๆจะก่อเหตุฆ่าข่มขืนน้องการ์ตูน ในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2556 นายหนูๆได้ก่อเหตุบีบคอจนสลบและข่มขืนเด็กหญิง ที่วัดสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ และในวันถัดมาก็ได้ก่อเหตุกระทำอนาจารเด็กหญิงอีกราย อายุ 13 ปีที่ตลาดสุขสวัสดิ์ สามแยกบางบอน กรุงเทพฯ จนกระทั่งมาก่อเหตุฆ่าข่มขืนน้องการ์ตูนดังกล่าว

นายหนูๆได้รับสารภาพว่าการเลือกเหยื่อของนายหนูๆ จะเลือกเด็กทั้งเพศหญิงและชาย ที่เดินอยู่ลำพังทั้งในงานวัดและงานคอนเสิร์ต โดยจะทำการหลอกล่อไปซื้อขนมหรือของเล่น หลังจากนั้นจะพาเข้าไปในป่าข้างทาง ทำการบีบคอเหยื่อจนสลบ กระทำอนาจาร ล่วงละเมิดทางเพศ ข่มขืน และบางรายก็อาจเสียชีวิตจากการบีบคอด้วย โดยกระทำซ้ำซากไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย หากถูกจับกุมก็จะรับโทษและเมื่อพ้นโทษจะกลับมากระทำผิดซ้ำอยู่เรื่อย ๆ

จากกรณีของนายหนูๆ พบว่า นายหนูๆมีพฤติกรรมเป็นคนร้ายข่มขืนต่อเนื่อง (Serial rapist) และไม่สามารถยับยั้งจิตใจร่างกายของตนได้จนเหยื่อเสียชีวิตจากการบีบคอของนายหนูๆ และนายหนูๆมีการเลือกเป้าหมายที่ชัดเจนคือ เด็กอายุตั้งแต่ 5-14 ปี เมื่อสบโอกาสนายหนูๆก็จะก่อเหตุทันที

จะเห็นว่า ทั้ง 4 กรณีข้างต้น ต่างก็มีลักษณะเด่น ดังนี้

กรณีที่ 1 สภาพจิตใจไม่ปกติจากการข่มขืนเหยื่อและใช้มีดจิ้มแทงคูร์กของเหยื่อไปด้วย

กรณีที่ 2 สภาพร่างกายที่ไม่ปกติ ส่งผลให้เกิดความแค้น เป็นปมในใจจากการถูกสังกรรมร้าย จึงก่อเหตุฆ่าและพยายามจะข่มขืน

กรณีที่ 3 มีพฤติกรรมกระทำผิดเป็นแบบแผน และมีการเลือกกลุ่มเหยื่อที่ชัดเจน คือเป็นกลุ่มคนชรา มีลักษณะเป็นคนร้ายข่มขืนต่อเนื่อง (Serial rapist)

กรณีที่ 4 มีพฤติการณ์กระทำผิดเป็นแบบแผน มีการเลือกกลุ่มเหยื่อที่ชัดเจน คล้ายกับกรณีที่ 3 แต่เลือกเหยื่อเป็นเด็กทั้งชายและหญิง และมีการฆาตกรรมเด็กด้วย มีลักษณะเป็นคนร้ายข่มขืนต่อเนื่อง (Serial rapist)

จากกรณีตัวอย่างข้างต้น จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดทางเพศแบบเจาะลึกถึงปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งจากสภาพจิตใจ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และร่างกาย รวมถึงปัจจัยภายนอกแวดล้อมทางสังคมของบุคคลนั้นๆ จึงจะทำให้เข้าใจถึงสาเหตุของการกระทำผิดที่แท้จริง เพื่อนำไปสู่มาตรการในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษ การติดตามตรวจสอบ หรือการเฝ้าระวัง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศบางกรณีแล้ว แต่ก็ยังพบปัญหาคือ เมื่อผู้กระทำผิดกลับสู่สังคมแล้ว ยังสร้างความหวาดกลัวให้แก่คนในสังคม โดยผู้กระทำผิดทางเพศยังคงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศและรอโอกาสหรือจังหวะที่เอื้อต่อการก่อเหตุซ้ำ แม้ผู้กระทำผิดทางเพศบางรายจะได้รับการบำบัดฟื้นฟูจากเรือนจำแล้วก็ตาม แต่ความเบี่ยงเบนทางเพศนั้นฝังรากลึกลงไปในร่างกายหรือจิตใจ การบำบัดเพียงระยะสั้นหรือเป็นครั้งคราว อาจไม่ส่งผลให้การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดประสบความสำเร็จ⁹ ดังเช่นกรณีการกระทำผิดทางเพศซ้ำที่เกิดในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 5 นายสมคิด พุ่มพวง ก่อเหตุฆาตกรรมเหยื่อรายที่ 6 หลังจากที่พ้นโทษจากการถูกดำเนินคดีข้อหาฆ่าผู้อื่นมาแล้ว 5 ราย¹⁰

นายสมคิดฯ เริ่มก่อเหตุครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2548 โดยก่อเหตุฆ่าหญิงสาว จำนวน 5 ราย มีพฤติการณ์ในการเลือกเหยื่อที่เป็นหญิงประกอบอาชีพให้บริการ มีการใช้บริการทางเพศกับเหยื่อก่อน หลังจากนั้นจึงก่อเหตุโดยทำให้เหยื่อขาดอากาศหายใจ ไม่ว่าจะป็นใช้สายไฟรัดคอ หรือการกดน้ำ หลังจากนั้น นายสมคิดฯ ได้ถูกจับกุมและต่อมาถูกศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิตในวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2548

⁹ ประธาน วัฒนวานิชย์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2546), หน้า 362.

¹⁰ ไทยรัฐออนไลน์, “เปิดคำรับสารภาพ “สมคิด พุ่มพวง” ฆาตกรโรคจิต ฆาตกรรมศพที่ 6 สาวกระนวน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/1729470>

ขณะอยู่ในเรือนจำ นายสมคิดฯได้รับการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศ มีความประพฤติดี เรียบร้อย จนได้พิจารณาเป็นนักโทษชั้นเยี่ยม และได้รับการลดโทษตามกระบวนการทางกฎหมาย จนถึงวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2562 นายสมคิดฯ พ้นโทษและได้รับการปล่อยตัวหลังรับโทษในเรือนจำเป็นเวลา 14 ปี หลังจากนั้น ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2562 นายสมคิดฯ ได้ก่อเหตุฆ่าเหยื่อ รายที่ 6 โดยมีลักษณะ รสนิยมในการเลือกเหยื่อ และพฤติการณ์ในการลงมือก่อเหตุแบบเดิม อันเป็นการยืนยันว่าการบำบัดฟื้นฟูนายสมคิดฯ ไม่ประสบความสำเร็จ

กรณีที่ 6 เหตุฆ่า “ครูอิว” ที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี¹¹

เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2559 ได้มีคนร้ายก่อเหตุพยายามข่มขืนและฆ่าครูอิว อายุ 26 ปี ภายในห้องเช่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมตัวผู้ต้องหาได้ คือ นายชาติรี ร่วมสูงเนิน ซึ่งอาศัยอยู่ห้องตรงข้ามครูอิว จากการสอบถามคำพบว่า นายชาติรีฯ เคยก่อเหตุข่มขืนภรรยาของเพื่อนเมื่อปี พ.ศ.2556 ก่อนจะถูกตัดสินจำคุก 1 ปี 8 เดือน และพ้นโทษในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2558 จะเห็นได้ว่า นายชาติรีฯ นั้นมิได้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปหลังจากได้รับโทษและรับการบำบัดฟื้นฟูในเรือนจำ เมื่อพ้นโทษมาแล้วก็ได้ก่อเหตุแบบเดิม

จากทั้งสองกรณี จะเห็นได้ว่า ผู้กระทำผิดทางเพศที่ได้ถูกลงโทษให้จำคุกและมีการบำบัดฟื้นฟูในเรือนจำ มีโอกาสที่จะกลับมาก่อเหตุซ้ำอีกเมื่อพ้นโทษ ประกอบกับการกระทำผิดทางเพศนั้นมีสาเหตุและปัจจัยสนับสนุนให้ผู้กระทำผิดทางเพศตัดสินใจกระทำผิดทางเพศแตกต่างจากการกระทำผิดอื่นๆ มีความเป็นไปได้สูงในการกลับมากระทำผิดซ้ำหลังจากพ้นโทษ การดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศจึงควรมีการพัฒนามาตรการที่ใช้ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศ การฉีดฮอร์โมนเพื่อลดความต้องการทางเพศ การตอน แต่มาตรการที่กล่าวไปข้างต้น เป็นมาตรการที่ดำเนินการกับ “ผู้ต้องหาทางร่างกายหรือจิตใจ” มิใช่เป็นการออกมาตรการควบคุมทางกฎหมายหรือสังคม ซึ่งการดำเนินการกับตัวผู้ต้องหาโดยตรงอาจจะไม่ส่งผลดีในการควบคุมแต่กลับเป็นการส่งผลร้าย สร้างความโกรธแค้นให้กับผู้ต้องหาอีกด้วย

¹¹ ไทยรัฐออนไลน์, “คดีฆ่าโหด ‘ครูอิว’ ทำแผน-ตอนดึก,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/content/655907>

ในขณะที่สังคมโลกส่วนใหญ่รวมถึงประเทศไทย ยังติดอยู่กับมาตรการดำเนินการและการลงโทษผู้กระทำผิดทางเพศรูปแบบเดิมๆ เน้นการลงโทษเพื่อข่มขู่ ยับยั้ง ในอีกส่วนหนึ่งของมุมโลกได้มีการคิดมาตรการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำในอนาคต รวมถึงสร้างความปลอดภัยให้กับสาธารณชนโดยรวม และยังไม่เป็นการดำเนินการกับร่างกายของผู้ต้องหาโดยตรง มาตรการนี้ คือ “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน”

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น ได้มีการใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยเริ่มจากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่มีการบัญญัติกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในปี พ.ศ.2537 ซึ่งต่อมาได้มีอีก 29 ประเทศนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาบัญญัติเป็นกฎหมายเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา¹² ซึ่งระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศนั้นอาจคล้ายกับระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรทั่วไป แต่มีข้อแตกต่างคือ “การขึ้นทะเบียน”¹³ โดยผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องทำการขึ้นทะเบียนและบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรนั้น เป็นการบันทึกข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศเป็นระบบที่บันทึกข้อมูลรายละเอียดส่วนบุคคลพร้อมประวัติทางอาชญากรรมของผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด ผู้ที่ถูกคาดโทษ หรือผู้ที่ถูกปล่อยตัวเมื่อพ้นโทษ ในคดีความผิดทางเพศแล้ว รัฐบาลของหลายประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่ามาตรการนี้มีวัตถุประสงค์หลัก¹⁴ คือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹² Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016),” Retrieved on April 30, 2019, from <https://ojp.gov/smart/pdfs/global-survey-2016-final.pdf>

¹³ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Overview of Sex Offender Registration and Notification Systems (April 2014),” Retrieved on April 30, 2019, from <https://smart.gov/pdfs/GlobalOverview.pdf>

¹⁴ วารินทร์ รัตนวิบูลย์สม, “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ: พิจารณาในมิติของความร่วมมือระหว่างประเทศ,” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 5, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 14-15.

1) เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งของผู้บังคับใช้กฎหมาย ในการจัดการกับปัญหาการกระทำผิดทางเพศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2) เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิดทางเพศได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางย้ายถิ่นที่อยู่ในประเทศ หรือเดินทางออกนอกประเทศ

3) เพื่อปกป้องประชาชนจากการกระทำผิดทางเพศที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน

4) เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลผู้กระทำผิดทางเพศ

โดยผู้กระทำผิดจะต้องแจ้งข้อมูลส่วนบุคคลอันประกอบด้วย ชื่อสกุล ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด หรือสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน¹⁵ และยังรวมถึงชนิดหรือประเภทของอาชญากรรมที่ผู้กระทำผิดได้กระทำลงไปอันเป็นประโยชน์เพื่อให้สาธารณชนได้ทราบทั่วกัน สามารถระแวดระวังตนเองและบุคคลในครอบครัวที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศได้¹⁶ ซึ่งแนวคิดที่สนับสนุนการออกมาตรการนี้คือ การเฝ้ามองบุคคลกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิด (Keeping a close eye on them)¹⁷

ยิ่งไปกว่านั้น การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่ได้จำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวแค่เพียงในประเทศเท่านั้น แต่ได้ยกระดับเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศด้วย ยกตัวอย่างเช่น โครงการ Angel Watch Operation¹⁸ ของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิของสหรัฐอเมริกา (U.S. Homeland Security) โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการส่งต่อแลกเปลี่ยน

¹⁵ McAlinden, Anne-Marie, *The Shaming of Sexual Offenders: Risk, Retribution and Reintegration* (Oxford: Hart Publishing, 2007), pp. 74-75.

¹⁶ Ferrandino, Joseph, “Beyond the perception and the obvious: What sex offender registries really tell us and why,” *Social Work in Public Health* 27, 4 (2012): 392, 397.

¹⁷ Hynes, Kate, “The Cost of Fear: An Analysis of Sex Offender Registration, Community Notification, and Civil Commitment Laws in the United States and the United Kingdom,” *Penn State Journal of Law & International Affairs* 2, 2 (November 2013): 352.

¹⁸ Homeland Security Department, “Privacy Act of 1974; System of Records,” Retrieved on April 21, 2019, from <https://www.federalregister.gov/documents/2019/02/01/2019-00770/privacy-act-of-1974-system-of-records>

และรับข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศที่เดินทางออกจากสหรัฐอเมริกาไปยังประเทศอื่นๆ รวมถึงผู้กระทำความผิดทางเพศที่เข้าเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนของประเทศอื่นที่เดินทางเข้ามาในสหรัฐอเมริกาด้วย เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิดทางเพศที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเดินทางข้ามประเทศ เช่น การค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก (Trafficking in child pornography) หรือ การท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณี (Sex tourism) เป็นต้น

เป็นที่น่าสนใจว่า สื่อมวลชนของประเทศไทยมีการนำเสนอข่าวการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การทารุณกรรมหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ อยู่ตลอด ไม่ว่าจะเป็นการข่มขืน ต่อเนื่อง หรือการใช้อำนาจหน้าที่ในการกระทำความผิดทางเพศ ยกตัวอย่างเช่น ครู อาจารย์ หรือพระภิกษุ ล่วงละเมิดทางเพศต่อศิษย์ที่อยู่ในความดูแลของตน เป็นต้น ข่าวดังกล่าวการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีเหตุกระทำความผิดทางเพศเกิดขึ้นไม่น้อยกว่าประเทศอื่น แต่ไม่มีการเก็บสถิติข้อมูลเกี่ยวกับระดับ ความรุนแรงและขอบเขตของปัญหาแบบเจาะลึกเต็มรูปแบบที่น่าเชื่อถือและมีหลักฐานอ้างอิงได้อย่างเพียงพอ แต่ก็มีหลักฐานที่บ่งชี้ว่า การทารุณกรรมและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศนี้ยังคงเกิดอยู่ในปัจจุบัน¹⁹ กอปรกับในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้รับแรงกดดันจากต่างประเทศให้จัดการกับ ปัญหาค้ามนุษย์และกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กและสตรี และจำเป็นต้องพัฒนากฎหมายเพื่อให้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ข้อ 16.2.3²⁰ ที่ต้องการลดเหยื่อที่ถูกล่วง ละเมิดทางเพศก่อนอายุ 18 ปี หากประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาการดำเนินการตามกฎหมายและ บังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายระหว่างประเทศได้ อาจทำให้ประเทศไทยต้องเป็น “สวรรค์” ของผู้กระทำความผิดทางเพศทั้งภายในประเทศและชาวต่างชาติ ตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยวเพื่อการกระทำความผิดทางเพศ (Sex tourism) หรือการค้ามนุษย์โดยการ แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการบังคับค้าประเวณี และการค้าประเวณีเด็ก และขณะเดียวกันก็ เป็น “นรก” สำหรับเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเหล่านี้ด้วย

¹⁹ เอ็คแพท อินเตอร์เนชันแนล, “รายงานสรุป การวิเคราะห์สถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิง พาณิชย์จากเด็กในประเทศไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2562, จาก https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/SITAN_THAILAND_SUMMARY_THAI.pdf, หน้า 2.

²⁰ United Nations, “Sustainable Development Goals,” Retrieved on April 20, 2019, from <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>

การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศก็เป็นเหตุผลสำคัญอีกเหตุผลหนึ่งที่ต้องมีมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเหยื่ออาชญากรรมทางเพศนั้น ได้รับผลกระทบที่แตกต่างจากการกระทำผิดประเภทอื่นๆ ผลกระทบจากการกระทำผิดทางเพศจะส่งผลโดยตรงต่อร่างกายของเหยื่อ และลูกกลามจนมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเหยื่อด้วย ส่งผลให้เหยื่อเกิดเป็นบาดแผลในจิตใจ เกิดเป็นโรคภาวะป่วยทางจิตจากเหตุการณ์รุนแรง (Post-Traumatic Stress Disorder; PTSD)²¹ ยิ่งไปกว่านั้น ผลกระทบทางจิตใจและโรคดังกล่าวยังทำให้เหยื่อไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติในสังคม เกิดความไม่ไว้วางใจผู้อื่นทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก ชีวิตทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปอาจส่งผลร้ายให้เหยื่อเกิดความรู้สึกน้อยใจคิดฆ่าตัวตายในที่สุด

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมระหว่างการคุ้มครองประชาชนในสังคมและเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศกับสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำผิดทางเพศ เหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศ ควรได้รับความคุ้มครองทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ขณะเดียวกัน ผู้กระทำผิดทางเพศก็ควรได้รับสิทธิความเป็นส่วนตัวในขั้นตอนการพิจารณาคดีและภายหลังการพิจารณาคดีด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การป้องกันความเสี่ยงที่เหยื่อจะถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้น เป็นเหตุผลสำคัญที่ควรจะต้องจำกัดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำผิดทางเพศด้วยกลไกทางกฎหมาย ซึ่งการจำกัดสิทธินั้น ควรจะมีการกระทำภายใต้มาตรฐานสากลตามความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งต้องชั่งน้ำหนักระหว่างสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศและเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงความปลอดภัยของสมาชิกในสังคมส่วนรวม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่เคยปฏิบัติหน้าที่สารวัตรกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นเวลากว่า 3 ปี และขณะนี้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(ศพตส.ตร.) จึงสนใจศึกษา ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนที่มีใช้อยู่ในต่างประเทศ อันจะสามารถนำมาเป็นหนึ่งเครื่องมือสำหรับผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อใช้ในการป้องกันและ

²¹ Chivers-Wilson, Kaitlin A. "Sexual assault and posttraumatic stress disorder: a review of the biological, psychological and sociological factors and treatments." McGill journal of medicine: MJM: an international forum for the advancement of medical sciences by students 9,2 (2006): 111-118.

ปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ และปกป้องคนในสังคมจากอันตรายที่อาจเกิดจากผู้กระทำผิดทางเพศที่มีรูปแบบของการกระทำผิดที่พัฒนาไปจากเดิม และมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ โดยมีความมุ่งหวังให้ระบบดังกล่าวเป็นเครื่องมือช่วยที่เหมาะสมในการลดอัตราการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทยต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 การกระทำผิดทางเพศมีสาเหตุ ปัจจัย ลักษณะเฉพาะ และรูปแบบอย่างไร มีผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศอย่างไรบ้าง

2.2 การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบันเป็นอย่างไร และควรมีการป้องกันการกระทำผิดซ้ำอย่างไร ระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรในปัจจุบันควรเป็นอย่างไร

2.3 การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมีแนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบนั้นมาใช้ในต่างประเทศอย่างไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้หรือไม่อย่างไร สามารถนำมาใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในสังคมได้อย่างไร

2.4 แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

3.2 เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของต่างประเทศ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ที่ได้ดูคุณภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

3.3 เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ได้แก่ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากร และขอบเขตด้านระยะเวลา ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการนำ “ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน” มาใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (UN’s Sustainable Development Goal) ข้อ 16.2.3²² โดยศึกษาถึงลักษณะของการกระทำผิดทางเพศทั้งในทางทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ เพื่อทราบถึงสาเหตุลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ และปัญหาในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบัน

ในส่วนของหลักการและแนวคิดของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน จะทำการศึกษาจากระบบที่ใช้ในต่างประเทศและศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะนำระบบดังกล่าวมาปรับใช้กับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดของกฎหมายและระเบียบที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน การปฏิบัติงานของผู้บังคับใช้กฎหมาย ประโยชน์สาธารณะ และเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ รวมถึงสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศด้วย

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจำกัดประชากรที่ศึกษา และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศ และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

²² เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ เป้าประสงค์ที่ 16.2 ยุติการค้ามนุษย์และความรุนแรงต่อเด็ก ตัวชี้วัดที่ 16.2.3: สัดส่วนของผู้หญิงและผู้ชายอายุระหว่าง 18-29 ปีที่เคยมีประสบการณ์รุนแรงทางเพศก่อนอายุ 18 ปี (United Nation’s Sustainable Development Goal, Target 16.2 end abuse, exploitation, Trafficking and all forms of violence and torture against children, **Indicator 16.2.3:** Proportion of young women and men aged 18-29 years who experienced sexual violence by age 18)

- 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจ (ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ) ประกอบด้วย
 - 1.1) ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ
 - 1.2) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บฐานข้อมูลและทะเบียนประวัติอาชญากร
 - 1.3) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการประสานงานระหว่างประเทศ
- 2) ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศ
 - 2.1) ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว
 - 2.2) ผู้ปฏิบัติงานจากกรมราชทัณฑ์
 - 2.3) ผู้ปฏิบัติงานจากกรมคุมประพฤติ
 - 2.4) ผู้ปฏิบัติงานจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 3) นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
 - 3.1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการกระทำผิดทางเพศ
 - 3.1.1) ว่าด้วยผู้กระทำผิดทางเพศ
 - 3.1.2) ว่าด้วยเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ
 - 3.2) ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา
 - 3.3) ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากฎหมายและหลักเกณฑ์ข้อปฏิบัติสากลที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ในกรอบเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่สร้างและนำหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้เป็นกฎหมายของรัฐบาลกลางเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาหลายประเทศก็ได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในประเทศ ยกตัวอย่างเช่น สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นได้มีการยกระดับเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้ประเทศต่าง ๆ เพื่อเฝ้าระวังผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้และมีการเดินทางไปประเทศนั้น ๆ แต่ในปัจจุบันประเทศไทยยังมิได้มีการพิจารณานำหลักการขึ้นทะเบียนดังกล่าวมาบังคับใช้แต่อย่างใด ดังนั้นในการศึกษาวิจัยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศไทยนั้น ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาแต่เฉพาะบริบทของสังคมในปัจจุบัน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ อาทิเช่น ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นต้น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

5.2 ทราบถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนาระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ที่ได้ดูสภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

5.3 ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ทราบถึงแนวทาง “การแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชน” เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันการกระทำผิดทางเพศ และเป็นเกราะป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของประชาชนในสังคม

5.5 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานอื่นของรัฐ จะได้มีฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำมาใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศแบบบูรณาการ ต่อไป

6. ระเบียบวิธีวิจัย

6.1 วิธีการดำเนินวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร(Documentary research) งานวิจัยทางวิชาการ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการทำความผิดทางเพศ การจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถิติผู้กระทำผิดทางเพศทั้งผู้กระทำผิดครั้งเดียวและผู้กระทำผิดซ้ำ(Recidivism) ตลอดจนข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมและบันทึกข้อมูล และใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการเก็บข้อมูลแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยมี

การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) แบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งการสนทนา กลุ่มจะมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากตัวแทนแต่ละฝ่าย ฝ่ายละ 1 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้วิธี Snow ball เพื่อขยายการสัมภาษณ์ไปยังผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้สิ้นกระแสความ

6.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) เจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.1) ด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ จำนวน 3 ราย ประกอบด้วย

1.1.1) ระดับนโยบาย จำนวน 1 ราย คือ ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปราม การค้ำมนุษย์ อายุ 48 ปี

1.1.2) ระดับปฏิบัติงาน จำนวน 2 ราย คือ ผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการ ปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 31 ปี และ ผู้ปฏิบัติงานจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล อายุ 33 ปี

1.2) ด้านการจัดเก็บข้อมูลและระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิด จำนวน 3 รายประกอบด้วย

1.2.1) ระดับนโยบาย จำนวน 1 ราย คือ ผู้บริหารจากกองทะเบียนประวัติ อาชญากร อายุ 55 ปี

1.2.2) ระดับปฏิบัติงาน จำนวน 2 ราย คือ ผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติ อาชญากร อายุ 48 ปี และผู้ปฏิบัติงานจากศูนย์สารสนเทศกลาง สำนักงานสารสนเทศและการสื่อสาร อายุ 30 ปี

1.3) ด้านการประสานงานระหว่างประเทศ จำนวน 3 ราย ประกอบไปด้วย

1.3.1) ระดับนโยบาย จำนวน 1 ราย คือ ผู้บริหารจากกองการต่างประเทศ อายุ 52 ปี

1.3.2) ระดับปฏิบัติงาน จำนวน 2 ราย คือ ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคน เข้าเมือง อายุ 40 ปี และผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 30 ปี

2) ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศ จำนวน 5 ราย ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว อายุ 34 ปี พนักงานคุมประพฤติ อายุ 45 ปี นักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์ อายุ 35 ปี นักจิตวิทยา กรมราชทัณฑ์ อายุ 30 ปี และนักวิชาการ ยุติธรรมชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อายุ 32 ปี

3) นักวิชาการ จำนวน 6 ราย ประกอบไปด้วย

3.1) ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม คือ พล.ต.ท.สมคิด บุญถนอม อธิบดีเรตำรวจ (สบ8)(หัวหน้าเรตำรวจ) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3.2) ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ คือ ผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี

3.3) ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ราย คือ รองศาสตราจารย์ ดร.โสภา ชูพิกุลชัย ชาติภณรัตน์ ราชบัณฑิต สาขาจิตวิทยา, จิตแพทย์ อายุ 33 ปี และนักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี

3.4) ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน คือ นักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ อายุ 45 ปี

4) การสนทนากลุ่ม (Focus group) ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละฝ่าย จำนวน 5 ราย ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล อายุ 33 ปี ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 30 ปี ผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 35 ปี นักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี และนักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ อายุ 45 ปี โดยการสนทนากลุ่มนี้ได้จัดขึ้นผ่านโปรแกรมประชุมทางจอภาพ “Microsoft Teams” เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2563

ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) รวม 25 คน โดยบุคคลดังกล่าวได้ให้ความยินยอมให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย ชุดคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยแบบสัมภาษณ์นั้นแบ่งออกเป็น 7 ชุดสำคัญ²³ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชุด ก. แบบสัมภาษณ์ชุด ข. แบบสัมภาษณ์ชุด ค. แบบสัมภาษณ์ชุด ง. แบบสัมภาษณ์ชุด จ. แบบสัมภาษณ์ชุด ฉ. และขอบเขตเนื้อหาการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 1 ชุด ในแต่ละชุดนั้นแตกต่างกันในประเด็นสำคัญบางประเด็น (โปรดดูรายละเอียดในผนวก ก) ซึ่งข้อคำถามนั้นจะมีความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

²³ ภาคผนวก ก

6.3.1 หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับ นโยบายและการปฏิบัติงานในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ แนวทางการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ และข้อเสนอแนะในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาบังคับใช้ในประเทศไทย เป็นต้น

6.3.2 หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบด้านการจัดเก็บข้อมูลและระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิด จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความเกี่ยวกับ นโยบายและการปฏิบัติงานในการจัดเก็บฐานข้อมูลผู้กระทำผิด แนวทางการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าว เป็นต้น

6.3.3 หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบด้านการประสานงานระหว่างประเทศ จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับ กฎหมายและมาตรการระหว่างประเทศ ความสำคัญของการปฏิบัติตามมาตรฐานของระหว่างประเทศในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทั่วไปและการกระทำผิดทางเพศแบบเฉพาะ รวมถึงแนวทางในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาบังคับใช้ในประเทศไทย เป็นต้น

6.3.4 หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และการแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นต้น

6.3.5 หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานกับผู้กระทำผิดทางเพศ และด้านจิตวิทยา จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความเกี่ยวกับ สาเหตุของการกระทำผิดทางเพศที่แตกต่างจากความผิดประเภทอื่น มาตรการในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ การบำบัดฟื้นฟูรักษาผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงแนวทางในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาบังคับใช้ในประเทศไทย เป็นต้น

6.3.6 หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความเกี่ยวกับ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ ผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ การดูแลเหยื่อ รวมถึงแนวทางในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ เป็นต้น

6.3.7 สำหรับการสนทนากลุ่ม จะเป็นการสนทนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของตัวแทนกลุ่มแต่ละด้าน ให้ได้แนวทางในการปฏิบัติกับผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงแนวทางในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบังคับใช้เพื่อป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย

โดยแต่ละชุดแบ่งตามลักษณะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์ชุด ก. ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติงาน โดยแบบสัมภาษณ์จะมีโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์และนโยบายการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ

ส่วนที่ 3 นโยบายการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

แบบสัมภาษณ์ชุด ข. ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บข้อมูลและระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิด ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติงาน โดยแบบสัมภาษณ์จะมีโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ส่วนที่ 3 การจัดเก็บฐานข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ และการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบังคับใช้

แบบสัมภาษณ์ชุด ค. ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานด้านการประสานงานระหว่างประเทศ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติงาน โดยแบบ สัมภาษณ์จะมีโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของหลักเกณฑ์ หรือมาตรการระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการระหว่างประเทศที่มีอยู่ ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบังคับใช้

แบบสัมภาษณ์ชุด ง. ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และนักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ โดยแบบสัมภาษณ์จะมีโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 หลักสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

ส่วนที่ 3 การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนกับการพิจารณาตามหลักสิทธิมนุษยชน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์ชุด จ. ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศ ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว พนักงานคุมประพฤติ นักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยาประจำกรมราชทัณฑ์ นักจิตวิทยานักจิตวิทยาคลินิก และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยแบบสัมภาษณ์จะมีโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 การกระทำผิดทางเพศและมาตรการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 การนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณสุขมาบังคับใช้

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์ชุด ฉ. ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ โดยแบบสัมภาษณ์จะมีโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 เหยื่ออาชญากรรมทางเพศและมาตรการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 การนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณสุขมาบังคับใช้

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอบเขตเนื้อหาการจัดสนทนากลุ่ม ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร นักจิตวิทยาคลินิก และนักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ โดยขอบเขตเนื้อหาการจัดสนทนากลุ่มจะมีโครงสร้าง 5 ส่วน ดังนี้

1) แนวความคิดเรื่องการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณสุขมาใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย

2) ท่านมีความเห็นเรื่องประโยชน์สาธารณะในการนำระบบการขึ้นทะเบียนดังกล่าวมาใช้ อย่างไร

3) หากมีการกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

4) ท่านคิดว่าการนำระบบการขึ้นทะเบียนดังกล่าวมาใช้ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และมีแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

5) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ และผู้เชี่ยวชาญด้านผู้กระทำผิดทางเพศ มาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อตอบคำถามวิจัยและเพื่อวิเคราะห์ถึงความพร้อมและข้อจำกัดในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทย โดยผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็นหลักดังนี้

1) สาเหตุของการกระทำผิดทางเพศ ผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และแนวทางการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดทางเพศ

2) การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศรวมถึงแนวการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน

3) แนวทางในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้

4) ดุลยภาพระหว่างการประโยชน์สาธารณะกับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ มาวิเคราะห์วางหลักเกณฑ์ และพิจารณาถึงความเหมาะสมและขอบเขตของการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในประเทศไทย

อนึ่ง หากศึกษาแล้วยังไม่สามารถนำระบบดังกล่าวมาใช้ได้ ผู้วิจัยจะเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาระบบเช่นว่านี้ต่อไป

7. จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยในคน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เป็นงานวิจัยที่ใช้การสัมภาษณ์ถึงความรู้เชิงวิชาการจากผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการ โดยไม่ได้เป็นการวิจัยถึงกลุ่มประชากร อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ตระหนักถึงจริยธรรมการวิจัย โดยผู้วิจัยได้รับความยินยอมจากผู้ที่เป็นกลุ่มประชากรเป้าหมายของการวิจัยให้เข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบบบันทึกข้อมูลจะไม่มีตัวบ่งชี้ (Identifier) ที่จะระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกรณีที่ข้อมูลสำคัญนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์อย่างเท่าเทียมกัน และมีการใช้วิธี Snow ball เพื่อขยายการสัมภาษณ์ไปยังผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้สิ้นกระแสความ

8. นิยามศัพท์

อาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) หรือ การกระทำผิดทางเพศ (Sexual offenses) หมายถึง การกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ ช่มชู้ กระทำชำเรา การทำอนาจาร การค้าประเวณี เป็นธุรกิจจัดหาค้าประเวณี การกระทำผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการผลิตหรือเผยแพร่วัสดุหรือสื่อลามก การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น รวมถึงการกระทำผิดทางเพศอื่นๆ ที่กฎหมายระบุไว้เป็นความผิดด้วย

ความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual deviation) หมายถึง การมีความรู้สึก ทัศนคติ เจตคติ และค่านิยม รวมไปถึงพฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกไปไม่เหมาะสม เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทั่วไปของคนในสังคม โดยที่พฤติกรรมดังกล่าวถูกมองจากคนส่วนใหญ่ในสังคมว่าเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติ

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ (Sex crime victim) หมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหายเดือดร้อน ทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ จากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender) หมายถึง บุคคลที่ได้กระทำผิดทางเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ในส่วนของการค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง กิจกรรมต่างๆ หรือภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดช่องโอกาสของบุคคลที่มุ่งหวังจะประกอบอาชญากรรม ยับยั้งขัดขวางผู้ที่จะกระทำความผิดไม่ให้เกิดสำเร็จ ระวังเหตุที่จะนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม จับกุมผู้กระทำความผิดและการปราบปรามผู้กระทำผิดอื่นๆ ซึ่งสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1) *การป้องกันอาชญากรรม* หมายถึง การพยายามทำทุกวิถีทางที่จะลดโอกาสหรือตัดโอกาสและความปรารถนาของคนร้ายที่จะกระทำความผิด รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดคนร้ายกระทำความผิดซ้ำอีก

2) *การปราบปรามอาชญากรรม* หมายถึง การพยายามในการสืบหาตัว สืบพฤติกรรม หรือเบาะแสของคนร้าย เพื่อนำตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศ หมายถึง การกระทำใดๆ อันเป็นการบำบัดรักษาความเบี่ยงเบนทางเพศของผู้กระทำผิดทางเพศ การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้กระทำผิดทางเพศ เพื่อกลับคืนสู่สังคมโดยไม่เสี่ยงต่อการกระทำผิดทางเพศซ้ำ และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

กระบวนการยุติธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและให้ความเป็นธรรมในทางกฎหมายแก่บุคคลโดยบุคลากรและองค์กร หรือสถาบันต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่บริหารงานยุติธรรม รวมถึงการดำเนินการคดีเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงาน มีการสืบสวนหาข้อเท็จจริงกับผู้กระทำผิด จนถึงการฟ้องร้องต่อศาลทั้งในกรณีของคดีแพ่งและคดีอาญา

ระบบฐานข้อมูล (Database system) หมายถึง ระบบที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบมีความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ ที่ชัดเจน ในระบบฐานข้อมูลจะ

ประกอบด้วยแฟ้มข้อมูลหลายแฟ้มที่มีข้อมูล เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานและดูแลรักษาป้องกันข้อมูลเหล่านี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน (Sex offender registration and notification system) หมายถึง ระบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดส่วนบุคคลพร้อมประวัติทางอาชญากรรมของผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด ผู้ที่ถูกคาดโทษ หรือผู้ที่ถูกปล่อยตัวเมื่อพ้นโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศแล้ว ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะใช้ข้อมูลดังกล่าวในการติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป

ผู้กระทำผิดซ้ำ (Recidivist) หมายถึง ผู้กระทำผิดหรืออาชญากรที่มีการกระทำผิดจริงและต้องเข้าสู่ระบบของกระบวนการยุติธรรมและรับโทษแล้ว และกลับมาก่อทำผิดซ้ำอีกเมื่อพ้นโทษ

ประโยชน์สาธารณะ (Public interest) หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ในสังคม

สิทธิมนุษยชน (Human rights) หมายถึง สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

สิทธิความเป็นส่วนตัว (Right to privacy) หมายถึง สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รอดพ้นจากการสังเกต การรู้เห็น การสืบความลับ การรบกวนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของบุคคลนั้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอาชญากรรมทางเพศ เป็นปัญหาอาชญากรรมที่ไม่สามารถแก้ไขเยียวยาได้จากการลงโทษตามบทกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากอาชญากรรมทางเพศส่วนมากมักมีปัจจัยสำคัญเกี่ยวข้องกับความคิดปกติทางจิตของผู้กระทำความผิด ดังนั้นการเข้าใจถึงสาเหตุที่มาของการกระทำความผิดจึงเป็นกุญแจสำคัญในการหามาตรการป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้นอีก ซึ่งหากพิจารณาถึงการป้องกันอาชญากรรมทางเพศ หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการลดโอกาสในการกระทำความผิดคือ การมุ่งเน้นการพิจารณาควบคุมการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นสำคัญ เพราะสามารถลดมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายถึงสาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ ผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงความสำคัญของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน อันส่งผลต่อการควบคุมอัตราการกระทำความผิดทางเพศ โดยอธิบายถึงปัจจัยเงื่อนไขและขอบเขตทั้งภายนอกและภายในที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดขอบเขตการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศภายใต้บริบทของสังคมไทย แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการกำหนดแนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ในประเทศไทย โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine activity theory)

ในทางอาชญาวิทยา โคเฮนและเฟลสัน (Cohen and Felson)²⁴ ได้ให้ความหมายของทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine activity theory) ว่า กิจวัตรหรือการกระทำใดของบุคคลที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือเป็นประจำ เช่น การสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพง การออกไปทำงานปล่อยให้บ้านไม่มีคนเฝ้า การไปสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเป็นประจำ และหมายความรวมถึงลักษณะของบุคคลที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่ายด้วย เช่น เพศหญิง เด็กหรือผู้เยาว์ ผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้ก่อตั้งทฤษฎีนี้สมมติฐานว่าการเกิดอาชญากรรมนั้นเกิดจากการกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่ออาชญากรรม

²⁴ Cohen, Lawrence E. and Felson, Marcus, "Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach," *American Sociological Review* 44 (August 1979): 590-591.

นั่นเอง เช่น การเที่ยวกลางคืนตามสถานบันเทิงและดื่มเหล้าเป็นประจำมีโอกาที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศได้ เป็นต้น โดยมีเงื่อนไข 3 ประการในการเกิดอาชญากรรมตามตารางภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน

ที่มา: ประยุกต์จาก Siegel, Larry J.²⁵ โดยผู้วิจัย

1) **เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม (Suitable target)** เงื่อนไขประการแรกของการเกิดอาชญากรรมคือ เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม โดยเหยื่อหรือเป้าหมายสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ คน สิ่งของ และสถานที่ ซึ่งอะไรก็ตามที่เคยเป็นเหยื่อหรือเป้าหมายมาแล้ว ก็สามารถกลับไปเป็นเหยื่อหรือเป้าหมายได้อีกเช่นกัน

2) **ความอ่อนแอของผู้ดูแล (Absence of capable guardian)** เงื่อนไขประการที่สองคือ ผู้ดูแลไม่อยู่ หรือมีอยู่แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ดูแลก็คือสิ่งใดก็ตามที่ทำหน้าที่ยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิด ส่วนใหญ่จะเป็นคน หรืออาจเป็นอุปกรณ์ก็ได้ เช่น ผู้บังคับใช้กฎหมาย พนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อนบ้าน ระบบการเตือนภัย รวมถึงกฎหมายหรือระเบียบที่ให้อำนาจหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายใช้ในการป้องกันปราบปราม

3) **บุคคลที่มีแนวโน้ม หรือแรงจูงใจที่จะกระทำความผิด (Likely and motivated offenders)** เงื่อนไขประการที่สามคือ ตัวผู้กระทำความผิดซึ่งคิดว่าเหยื่อหรือเป้าหมายมีความเหมาะสมและ

²⁵ Siegel, Larry J., *Criminology: Theories, Patterns, and Typologies* 10th Edition (California: Wadsworth, 2008), p. 79.

ผู้ดูแลมีความอ่อนแอ ก็ตัดสินใจที่จะกระทำความผิด ซึ่งตัวผู้กระทำผิดมีเหตุผลหลายประการที่จะกระทำการไปเช่นนั้น เช่น ความยากจน ดิตสารเสพติด เด็กหรือเยาวชนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ เป็นต้น

จากทฤษฎีกิจวัตรประจำวันข้างต้น ผู้วิจัยจะนำกรอบแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าว มาปรับใช้ในการอธิบายและวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมทางเพศในส่วนถัดไป

2. อาชญากรรมทางเพศในมุมมองของทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน

จากทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine activity theory) ของโคเฮนและเพลสันข้างต้น ผู้วิจัยจะนำกรอบแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าว มาปรับใช้ในการอธิบายและวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบและสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมทางเพศ ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวความคิดของอาชญากรรมทางเพศในมุมมองของทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน

ที่มา: ประยุกต์จาก Siegel, Larry J.²⁶ โดยผู้วิจัย

จากกรอบแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงแบ่งการอธิบายแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเพศเป็นส่วนต่าง ๆ โดยเริ่มจากอาชญากรรมทางเพศ ผู้กระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ ความอ่อนแอของการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

²⁶ Ibid.

2.1 อาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes)

อาชญากรรมทางเพศ (Sex crimes) หรือการกระทำผิดทางเพศ (Sex offenses) หมายถึง การกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งพฤติกรรมที่กระทำมีลักษณะฝ่าฝืนต่อจารีตประเพณีและกฎหมาย โดยผู้ตกเป็นเหยื่อมิได้ยินยอมพร้อมใจ หรือกระทำด้วยการใช้กำลังอำนาจบังคับขืนใจ เรียกว่าเป็นการข่มขืน ซึ่งเรียกชื่อแตกต่างกันตามแต่กลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ การข่มขืนกระทำชำเรา (Rape) การล่วงเกินทางเพศต่อบุคคลในครอบครัวที่มีสายเลือดเดียวกัน (Incest) การข่มขืนคู่สมรส (Marital rape) การข่มขืนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority rape) และการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก (Child molestation) พฤติกรรมเหล่านี้อาจกระทำตามลำพัง หรือรวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เรียกว่าเป็นการข่มขืนแบบตัวต่อตัว (Single rape) การโถมหญิง (Group rape) และการฆ่าข่มขืน (Felony rape) เป็นต้น²⁷

อย่างไรก็ตาม อาชญากรรมทางเพศมิได้จำกัดเพียงแต่ความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนเท่านั้น ยังรวมถึงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276-287/2²⁸ ประกอบด้วย ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดฐานกระทำชำเราเด็ก ความผิดฐานอนาจาร ความผิดฐานอนาจารเด็ก ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก และยังรวมถึงความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยการบังคับค้าประเวณี การค้าประเวณีเด็ก การผลิตสื่อลามกเด็กเพื่อการค้า และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่นๆ

อาชญากรรมทางเพศเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นจำนวนมาก สังเกตได้จากสถิติการรับแจ้งคดีของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดังนี้

²⁷ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย: รายงานผลการวิจัย (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 21.

²⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276-287/2

ตารางที่ 1 สถิติการรับแจ้งและจับกุมคดีข่มขืน พ.ศ.2550-2560

สถิติการรับแจ้งและจับกุมคดีข่มขืน พ.ศ.2550-2560												
ปี พ.ศ.	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	รวม
รับแจ้ง (ราย)	5,155	4,644	4,676	4,255	3,537	3,431	3,303	2,968	2,848	2,259	2,546	39,622
จับกุม (ราย)	2,389	2,328	2,584	2,397	1,541	1,721	2,245	1,874	2,020	1,642	1,898	22,639

ที่มา: สรุปข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ²⁹ โดยผู้วิจัย

หากพิจารณาจากสถิติการรับแจ้งคดีดังกล่าว เห็นได้ว่ามีผู้ต้องหาที่กระทำผิดทางเพศที่ยังไม่ถูกจับกุมอีกจำนวนกว่า 16,983 ราย โดยผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวยังคงลอยนวล ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อประชาชนในสังคมทั่วไป ถึงแม้จะมีการจับกุมผู้กระทำผิดกว่า 22,639 ราย การจับกุมก็เป็นเพียงการหยุดการกระทำผิดลงแค่ชั่วคราว เมื่อผู้กระทำผิดเหล่านี้พ้นโทษไปแล้ว อาจมีผู้กระทำผิดบางส่วนกลับมาก่อการกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งผู้กระทำผิดบางคนอาจกระทำผิดซ้ำซากหลายครั้ง แม้ว่าจะได้รับโทษก็ไม่มีความเกรงกลัว อย่างไรก็ตาม มีผู้เสียหายจำนวนมากไม่กล้าที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด เพราะคดีข่มขืนหรือความผิดเกี่ยวกับเพศ ผู้เสียหายเลือกที่จะไม่แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ เนื่องจากผู้เสียหายเกรงว่าจะเกิดความอับอายต่อสังคมหรือคนใกล้ชิด และเป็นมลทินแก่ตัวเอง³⁰ รวมถึงเหยื่อหลายรายเลือกที่จะไม่แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและเลือกที่จะหาความช่วยเหลือจากทางอื่น³¹ เป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดจำนวนมากไม่ได้รับการลงโทษ และทำให้ผู้กระทำผิดจำนวนหนึ่งมี

²⁹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, “สถิติคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิดรายจังหวัด,” สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562, จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>

³⁰ สุดสงวน สุธีสร, อาชญวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), หน้า 32.

³¹ Mallicoat, Stacy L., Women, Gender, and Crime (California: Sage, 2019), p. 33.

การกระทำผิดอย่างต่อเนื่อง บางรายอาจกระทำผิดทางเพศหลายสิบครั้งหรือเป็นร้อยครั้งจึงจะถูกจับกุมและดำเนินคดี

2.2 ผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offenders)

ผู้กระทำผิดทางเพศเป็นองค์ประกอบหลักที่ทำให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุ ปัจจัย ลักษณะเฉพาะ และรูปแบบที่ทำให้ผู้กระทำผิดทางเพศตัดสินใจกระทำผิด เพื่อหาแนวทางมามาตรการป้องกันและปราบปราม รวมถึงดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศอย่างเหมาะสม

2.2.1 ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational choice theory)

ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผลนี้ เป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ พัฒนามาจากรากฐานของลัทธิอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ซึ่งมองว่าการที่มนุษย์จะเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีการคำนวณถึงต้นทุนหรือความเสี่ยงกับผลลัพธ์ที่ตนจะได้รับ ต่อมามีการนำทฤษฎีนี้มาใช้อธิบายถึงการก่ออาชญากรรมของมนุษย์³² ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์มีการใช้เหตุผลเป็นเครื่องมือ (Mean) ในการประเมินแนวทางของการกระทำเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย (Goal) อันแตกต่างกันไปตามรสนิยมส่วนตัว (Self-interest)³³ ในกรณีที่จะต้องก่ออาชญากรรมเพื่อไปถึงเป้าหมาย มนุษย์จะมีการคำนวณถึงต้นทุนหรือความเสี่ยง (การถูกจับกุม ถูกลงโทษ) และผลประโยชน์ที่จะได้รับ (ทรัพย์สิน เงินทอง) หากทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำผิดนั้นไม่คุ้มค่ากับโทษที่ตนจะได้รับ มนุษย์ก็อาจจะตัดสินใจไม่กระทำผิดนั้นๆ ขณะเดียวกัน เมื่อคำนวณแล้วว่าทรัพย์สินที่ได้รับมีมูลค่าสูงและโทษที่จะได้รับนั้นเบา ก็จะทำให้มนุษย์ตัดสินใจกระทำผิดขึ้น ความเข้มแข็งของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นกุญแจสำคัญในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในรูปแบบของทรัพย์สินเงินทองเท่านั้น หากแต่รวมถึงผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในทางจิตใจด้วย การตอบสนองความ

³² พรชัย ชันดี, ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์ (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต, 2558), หน้า 39.

³³ Harsanyi, John C., Advance in Understanding Rational Behavior (Oxford: Basil Blackwell, 1986), p. 85.

ต้องการทางเพศของผู้กระทำผิดก็เป็นหนึ่งในผลประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดได้รับทางจิตใจเช่นกัน ซึ่งการตอบสนองความต้องการทางเพศนั้น อาจเป็นการชดเชยปมด้อยที่อยู่ภายในจิตใจ หรือเป็นสภาพจิตใจที่ผิดปกติของผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งในส่วนถัดไป ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการกระทำผิดและวิเคราะห์ลงลึกถึงสภาพจิตใจของผู้กระทำผิดทางเพศ ต่อไป

2.2.2 สาเหตุของการกระทำผิดทางเพศ

อาชญาวิทยาเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยปัญหาอาชญากรรม สาเหตุอาชญากรรม และการป้องกันอาชญากรรม มีสถานภาพเป็นสหวิทยาการ โดยมีการนำศาสตร์ของวิทยาการแขนงต่างๆ มาใช้โดยให้ความสำคัญเท่าเทียมกัน เพื่อประโยชน์ในการเข้าใจถึงอาชญากรรมได้อย่างถ่องแท้ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศ จึงต้องทำการศึกษาจากศาสตร์หลายๆ แขนง

ริชาร์ด ดี. นูดเตน (Richard D. Knudten)³⁴ ได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุของอาชญากรรมโดยแยกออกเป็นแขนงใหญ่ๆ 3 แขนงด้วยกัน ในแต่ละแขนงเป็นการศึกษาภายใต้กรอบความรู้ความชำนาญของนักวิชาการเฉพาะสาขา คือ 1) ศึกษาทางด้านจิตวิทยากายภาพ (Physio psychological) 2) สภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม (Socioenvironmental and Sociocultural) และ 3) ศึกษาทางด้านสังคมจิตวิทยา (Socio psychology)

ขณะเดียวกัน แลรี่ เจ. ซีเกล (Larry J. Siegel)³⁵ และพรชัย ชันตี³⁶ ได้กล่าวว่า อาชญาวิทยานั้นเป็นการศึกษาถึงสาเหตุการเกิดอาชญากรรมซึ่งแตกต่างกันไปตามกระบวนทัศน์ (paradigm) ของแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็น การกระทำผิดโดยใช้เจตน์จำนงอิสระ (Free will) ตามกลุ่มทฤษฎีดั้งเดิม (Classical school) การกระทำผิดจากความผิดปกติด้านร่างกายจิตใจตามกลุ่มทฤษฎีปฏิฐานนิยม (Positivism) การกระทำผิดอันมีปัจจัยจากสังคมตามกลุ่มทฤษฎีชิคาโก (Chicago school of criminology) การกระทำผิดจากกลุ่มทฤษฎีขัดแย้ง (Conflict theory) และการกระทำผิดที่เกิดจากหลายปัจจัยรวมกัน (Multi-factor causes)

³⁴ Knudten, Richard D., *Crime in a Complex Society: An Introduction to Criminology* (Illinois: Dorsey Press, 1970), pp.223-304.

³⁵ Siegel, Larry J., *Criminology: Theories, Patterns, and Typologies* 10th Edition, pp. 5-10.

³⁶ พรชัย ชันตี, *ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์*, หน้า 32-53.

จากสาเหตุการกระทำผิดข้างต้นสามารถแยกออกได้เป็น 3 มุมมองที่สำคัญ คือ มุมมองทางชีววิทยา (Biological aspect) มุมมองทางจิตวิทยา (Psychological aspect) และ มุมมองทางสังคมวิทยา (Sociological aspect)

1) มุมมองทางชีววิทยา (Biological aspect) เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมโดยใช้มุมมองด้านชีววิทยา ผู้กระทำเป็นผลลัพธ์ของความบกพร่องทางพันธุกรรม เช่น การถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรมผ่านทางรหัสพันธุกรรม ความไม่สมดุลของต่อมหรือพยาธิสภาพทางสมอง การศึกษาเกี่ยวกับสารเคมีในร่างกายที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทหรือการทำงานในร่างกาย ตลอดจนลักษณะของโครโมโซม³⁷ เป็นต้น ซึ่งสาเหตุต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลได้มากกว่าองค์ประกอบทางด้านสังคมหรือองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม³⁸

2) มุมมองทางจิตวิทยา (Psychological aspect) นั้นมีความต่างออกไป กล่าวคือ ผู้กระทำผิดแสดงพฤติกรรมเพราะเป็นผลของพยาธิสภาพจิตอย่างใดอย่างหนึ่ง ในทฤษฎีทางจิตวิทยาส่วนมากเด็กที่มีปัญหาในการปรับตัวมักจะถูกประเมินว่าเป็นผลของประสบการณ์ทางสังคมที่ใกล้ชิดตัวเขารวมถึงคนในครอบครัวหรือสภาพการณ์อื่นที่คล้ายกัน ดังนั้น จึงควรจะศึกษาถึงพัฒนาการของบุคคลตั้งแต่วัยเด็ก รวมถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัยที่ส่งผลกระทบต่อการถูกกำหนดรูปแบบ (Shape) บุคลิกภาพของบุคคลนั้นในวัยผู้ใหญ่ รวมถึงเป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับจิตใจ (Mental) ของบุคคลที่อาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรม³⁹ การศึกษาทางจิตวิทยานี้จึงไม่มีใครสนใจผลขององค์กรทางสังคมเท่าใดนัก⁴⁰

³⁷ ความผิดปกติของโครโมโซมที่ส่งผลต่อการก่ออาชญากรรม ได้แก่ โรคดับเบิลวาย (Double Y Syndrome) กลุ่มอาการไคลน์เฟลเตอร์ (Klinefelter's syndrome, XXY)

³⁸ Tibbetts, Stephen G., *Criminological Theory: The Essentials* 2nd Edition (California: Sage, 2015), p. 81.

³⁹ Bartal, Curt R. and Bartal, Anne M., *Criminal Behavior: A Psychological Approach* 9th Edition (New Jersey: Prentice Hall, 2011), p.7.

⁴⁰ สุพจน์ เครือคล้าย, “การกระทำผิดทางเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานร่วมประเวณีในระหว่างเครือญาติ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2548), หน้า 25.

3) มุมมองทางสังคมวิทยา (Sociological aspect) มักจะอธิบายความแตกต่างในเรื่องอัตราการทำผิดของบุคคลโดยใช้เงื่อนไขต่างๆ ของโครงสร้างสังคม ขณะที่มุมมองทางชีววิทยาและทางจิตวิทยา มองว่าการก่ออาชญากรรมเป็นเงื่อนไขที่เกิดจากตัวบุคคลนั่นเอง โดยในศตวรรษที่ 20 นักสังคมวิทยาได้ท้าทายความเชื่อดังกล่าวโดยเริ่มหาสาเหตุในการเกิดอาชญากรรมโดยพิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกของตัวผู้กระทำผิด อันได้แก่องค์ประกอบซึ่งมุมมองด้านสังคมวิทยาจะเน้นอธิบายผู้กระทำผิดแต่ละคน โดยกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แก๊ง และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดตราบาป รวมถึงการที่สังคมมีส่วนสร้างให้บุคคลนั้นมีภาวะที่จะก่ออาชญากรรมขึ้นได้แก่ การเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม (Cultural deviance)⁴¹ ความตึงเครียดทางสังคม (Strain theories) การคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differentiate association) เป็นต้น

การกระทำผิดทางเพศ เป็นการตอบสนองความต้องการทางร่างกายหรือจิตใจ โดยไม่ได้มีการตอบสนองด้านทรัพย์สินหรือเงินทองซึ่งมี “ความจำเป็น” เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางบ้าน การเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ การเข้าถึงการศึกษา หรือความเหลื่อมล้ำทางสังคม ในงานวิจัยฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นศึกษาของผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งน่าจะเชื่อได้ว่ามีการกระทำผิดจากปัจจัยสภาพจิตใจที่ไม่ปกติ หรือมีบุคลิกภาพที่ไม่ปกติ มากกว่าปัจจัยอื่นๆ

2.2.3 สภาพจิตของผู้กระทำผิดทางเพศ

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)⁴² เป็นผู้เริ่มศึกษาและสร้างหลักการพื้นฐานของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยมีจุดประสงค์เพื่ออธิบายพฤติกรรมทั่วไปของมนุษย์ และไม่ได้เจาะจงเฉพาะพฤติกรรมอาชญากรรมโดยตรง โดยมีสมมติฐานว่า พฤติกรรมของบุคคลส่วนมาก เกิดจากจิตใต้สำนึกหรือสัญชาตญาณ ซึ่งบุคคลก็อาจไม่รู้ หรือไม่เข้าใจในปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ ดังนั้น ในการปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการหรือไม่พึงประสงค์ จำเป็นต้องเจาะลึกลงไปสู่ภายในจิตใจของมนุษย์จนถึงจิตใต้สำนึกของการตอบสนอง เพื่อหาทางแก้ไขทำให้บุคคลพัฒนาความสามารถในการควบคุม

⁴¹ Regoli, Robert M., Hewitt, John D. and Delisi, Matt, *The Essential Delinquency in Society*. (Burlington: Jones and Bartlett, 2011), p.126.

⁴² McLeod, Saul, “Freud’s *Id, Ego and Superego*,” Retrieved on April 30, 2019, from <https://www.simplypsychology.org/psyche.html>

ต่อแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้น รวมถึงการศึกษาถึงสภาพจิตใจและบุคลิกภาพของบุคคลเพื่อหาสาเหตุของการกระทำผิดหรือการก่ออาชญากรรม ซึ่งอาจมีอารมณ์ที่เก็บกดไว้อยู่ในจิตใต้สำนึกด้วย⁴³

ตามทัศนะของฟรอยด์ โครงสร้างบุคลิกภาพประกอบด้วย 3 ส่วนคือ Id Ego และ Superego ดังนี้⁴⁴

อิด (Id) หมายถึง สันดานดิบ ลักษณะแท้ของมนุษย์ หรือพลังสัญชาตญาณทางชีวภาคที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองความต้องการ ความสุข ความเพลิดเพลิน เป็นส่วนหนึ่งของจิตใจที่ยังไม่ได้รับการขัดเกลา เป็นสัญชาตญาณดิบ เช่น ความต้องการทางเพศ

อีโก้ (Ego) หมายถึง Self หรือตัวตน เป็นส่วนที่ตระหนักถึงความเป็นจริงที่บุคคลอาศัยอยู่ และคอยประสานงานระหว่างความต้องการของ Id กับข้อห้ามของ Superego โดยทั่วไปคนจะมีพัฒนาการทำงานของ Id Ego และ Superego ตั้งแต่วัยเด็กเป็นขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือวัยทารก (Infant stage) ไปจนถึงวันที่พร้อมที่ให้กำเนิดบุตร หากมีความผิดปกติในการพัฒนาการทำงานของจิตใต้สำนึกในขั้นตอนต่าง ๆ จะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมต่อต้านสังคมของเด็กหรือเยาวชนผู้นั้น เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ซูเปอร์อีโก้ (Superego) หมายถึง ส่วนของบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมและลงทัณฑ์บุคคล เป็นส่วนมโนธรรม ซึ่งจะเกิดจากประสบการณ์ในการได้รับความรักและความอบอุ่นจากบิดามารดาในวัยเด็ก

สำหรับสิ่งที่จะช่วยให้ Ego คอยทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลผ่านทางกลไกป้องกันตนเอง (Defense mechanisms)⁴⁵ เพื่อให้คลายจากความตึงเครียดและเป็นการลด

⁴³ โสภา ชูพิกุลชัย ชปีลมันน์, ความรู้เบื้องต้นทางบุคลิกภาพอันมีแนวโน้มต่อการประกอบอาชญากรรมในประเทศไทย (นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532), หน้า 171.

⁴⁴ Freud, Sigmund, "The Ego and The ID," Retrieved on May 17, 2019, from <https://www.sigmundfreud.net/the-ego-and-the-id-pdf-ebook.jsp>

⁴⁵ พิระกัญญ์ สุขโพธารมณ และปรีศณี เกศะบุตร, "การปรับตัวโดยใช้กลไกป้องกันตนเอง (Adjustment by Defense Mechanisms)," วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 30, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2553): 121-122.

แรงกระตุ้น คือ ความรู้สึกผิด โดยบุคคลจะถูกกระตุ้นจากความต้องการของ Id แต่ความรู้สึกผิดนั้น จะห้ามพฤติกรรมดังกล่าวโดย Superego ซึ่งบุคคลก็มีวิธีการตอบสนองแรงกระตุ้นเหล่านี้หลายวิธี คือ วิธีการแรกเรียกว่า การระงับแรงกระตุ้น (Sublimation) ซึ่งกระบวนการนี้ ร่างกายจะเปลี่ยนแรงกระตุ้นของ Id เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับจาก Superego ตัวอย่างเช่น แรงกระตุ้นที่ก่อให้เกิด ความก้าวร้าวและทำร้ายบุคคลอื่น ก็อาจถูกเปลี่ยนให้เป็นพฤติกรรมการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา วิธีการที่สองเรียกว่า การควบคุมระงับอารมณ์ (Repression) ซึ่งเป็นการที่บุคคลนั้นเก็บความต้องการของ Id ไว้ในจิตใต้สำนึก และปฏิเสธว่าไม่มีแรงกระตุ้นชนิดนี้เกิดขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งกระบวนการนี้อาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลต่อไปในภายภาคหน้า

นอกจากนั้น ฟรอยด์ ยังได้ศึกษาค้นคว้าถึงความสำคัญของ “จิตไร้สำนึก” (Unconscious mind) อันเป็นกระบวนการทางจิตทั้งหมดที่เราไม่รู้ตัว (All mental activity of which we are unaware) ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยฟรอยด์ได้แบ่งจิตของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ⁴⁶ ดังนี้

จิตสำนึก (Conscious mind) เป็นสภาพที่เรารู้ตัวว่าเป็นใคร อยู่ที่ไหน ต้องการอะไร การแสดงพฤติกรรมแสดงออกไปตามหลักเหตุผล สอดคล้องกับหลักความเป็นจริง (principle of reality)

จิตใต้สำนึกหรือจิตกึ่งสำนึก (Subconscious mind or pre-conscious mind) เป็นจิตที่สะสมประสบการณ์สภาพที่เราไม่รู้ตัวในขณะนั้นแต่สามารถเรียกความทรงจำนั้น ออกมาได้และแสดงออกมาในจิตสำนึกได้ รวมถึงเป็นสภาพความทรงจำที่สะสมไว้ในลักษณะกลางเลือน เช่น ความทุกข์ในอดีตถ้าไม่หวนคิดถึงก็อาจไม่รู้สึกละอะไร แต่ถ้านั่งทบทวนเหตุการณ์นั้นที่ไรทำให้รู้สึก ทุกข์ทุกครั้งก็คิดถึง

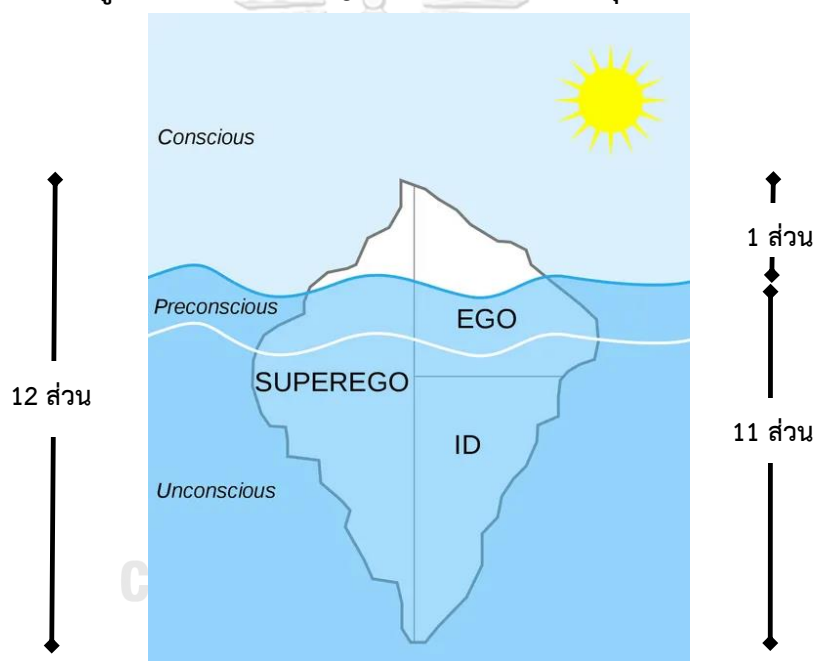
จิตไร้สำนึก (Dynamic unconscious) ฟรอยด์ ได้อธิบายว่ากระบวนการที่ ต่อเนื่อง เป็นส่วนของพฤติกรรมภายในที่เจ้าตัวไม่รู้สึกรู้ตัว และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมากที่สุด ซึ่ง ฟรอยด์ให้ความสำคัญกับจิตส่วนนี้มากที่สุด เนื่องจากเจ้าตัวพยายามเก็บกดไว้ ดังนั้น จึงต้องเก็บกดไว้ หรือพยายามจะลืม ในที่สุดก็ลืมไปจริง ๆ แต่ที่จริงไม่ได้หายไปไหน ยังอยู่ในตัวในลักษณะจิตไร้สำนึก และผลักดันออกมาเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนมาก ซึ่งฟรอยด์ค้นพบจากการวิเคราะห์ความฝัน

⁴⁶ Freud, Sigmund, “The Ego and The ID,” Retrieved on May 17, 2019, from <https://www.sigmundfreud.net/the-ego-and-the-id-pdf-ebook.jsp>

(Dreams) การแสดงออกทางอารมณ์ที่ผิดปกติ (Neuroses) พฤติกรรมที่ผิดปกติ (Behavioral errors) แรงขับทางเพศ (Sex drive) พลังความใคร่ (Libido) รากฐานของกลไกทางจิตทุกชนิดที่ค้นพบได้จากการบำบัด ล้วนมาจากจิตไร้สำนึก ฟรอยด์จะรับฟังและจดบันทึกสิ่งที่คนไข้พูดระบายออกมาโดยฟรอยด์จะนั่งอยู่ฝั่งเหนือศีรษะของคนไข้ ซึ่งพลังส่วนนี้ที่สำคัญส่วนหนึ่ง คือ พลังทางเพศ (Sexual energy)

จากการศึกษาโครงสร้างทางบุคลิกภาพและทางจิตของฟรอยด์สามารถสังเกตได้จากภาพแสดงโครงสร้างบุคลิกภาพของฟรอยด์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg) เปรียบกับโครงสร้างบุคลิกภาพของฟรอยด์

ที่มา: ประยุกต์จากทฤษฎี Id Ego Superego ของฟรอยด์โดยผู้วิจัย

จากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โสภา ชูพิกุลชัย ชาติมนตรี ราชบัณฑิต สาขาจิตวิทยา⁴⁷ ได้กล่าวว่า สาเหตุที่ฟรอยด์เปรียบโครงสร้างบุคลิกภาพเป็นภูเขาน้ำแข็ง เนื่องจากภูเขาน้ำแข็งนั้นสามารถระเหิดขึ้นลงได้ อยู่ที่ความสามารถในการระงับและควบคุมอารมณ์ของแต่ละบุคคล

⁴⁷ สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โสภา ชูพิกุลชัย ชาติมนตรี, ราชบัณฑิต สาขา จิตวิทยา, 12 มิถุนายน 2563.

การศึกษาทางจิตวิเคราะห์ เป็นเรื่องจิตวิทยาสาขาหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แบบการปรับตัวของกลไกป้องกันตนเองแบบต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ สมเหตุสมผล เป็นจิตวิทยาสาขาที่มองมนุษย์ในทางลบ กล่าวคือ เชื่อว่ามนุษย์มีสิ่งชั่วร้ายติดตัวมาแต่กำเนิด การขัดเกลาทางสังคมทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมตามแบบที่สังคมต้องการ ในขณะเดียวกัน แรงผลักดัน (Drive) ในตัวมนุษย์เหล่านี้ก็เปรียบเสมือนน้ำที่ต้องมีทางออกไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง โดยที่แรงผลักดันนั้นอาจเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือในทางฝ่าฝืนสังคม พฤติกรรมของมนุษย์ที่ถูกขัดขวางหยุดชะงักจะมีผลต่อพฤติกรรม หรือมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ต่อไป⁴⁸

เมื่อพิจารณาในมุมของการกระทำผิดทางเพศ แรงขับดังกล่าวคือ แรงขับทางเพศ (Sex drive) ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีความต้องการ (Needs) แต่มีความยับยั้งชั่งใจ จึงไม่สามารถทำให้แรงขับทางเพศนั้นกระตุ้น แสดงออกมาและส่งผลให้คนดังกล่าวกระทำผิดทางเพศ ขณะที่ในผู้ที่ไม่มี ความยับยั้งชั่งใจ ปล่อยให้แรงขับทางเพศมีแรงดันออกมา ก็จะส่งผลให้ผู้นั้นกระทำผิดทางเพศเพื่อสนองความต้องการทางเพศของตน

นอกจากนั้น ในขั้นการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ในขั้นที่ฟรอยด์เรียกว่า “หลงเพศ” (Phallic stage) เด็กชายจะติดแม่ ในบางรายจะรุนแรงมากจนพ่อไม่เข้าใจ จะกีดกันไม่ให้ยุ่งใกล้ชิดแม่ จนเด็กเกิดความริษยาพ่อฝังเป็นความรู้สึกเกลียดชัง โดยความรู้สึกนั้นจะฝังอยู่ในส่วนลึกในจิตใต้สำนึก เมื่อเติบโตขึ้นอาจทำให้เกิดการ “ฆ่าพ่อ-ข่มขืนแม่”⁴⁹ หรือ “Oedipus Complex” ซึ่งการ “ฆ่าพ่อ” นั้นอาจเป็นการฆาตกรรมจริงหรืออาจเป็นการสร้างความเจ็บปวดรุนแรง ความรู้สึกโกรธเคือง จากการทำร้ายร่างกายรุนแรงหรือแม้กระทั่งการฆ่าพ่อโดยการปลอมลายมือชื่อไปเบิกเงินจากบัญชีพ่อ หรือทำให้พ่อเสียหายทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน ส่วนการ “ข่มขืนแม่” อาจเป็นการกระทำชำเราข่มขืนแม่จริง หรือบางครั้งอาจทำการลักขโมยของในบ้านแม่ของตัวเองเป็นการชดเชยความรู้สึกโกรธแค้นในอดีต การคลี่คลายของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในจิตใจของเด็ก อาจมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไประหว่างเด็กชายและเด็กหญิง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า วัฒนธรรมที่เด็กเติบโตขึ้นได้ให้

⁴⁸ โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, (นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525), หน้า 47.

⁴⁹ โสภา ชูพิกุลชัย ชปีลมันน์, ความรู้เบื้องต้นทางบุคลิกภาพอันมีแนวโน้มต่อการประกอบอาชญากรรมในประเทศไทย, หน้า 171-172.

“ทางเลือก” หรือกำหนดแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทสำหรับชายและหญิงไว้
อย่างไร ดังนั้น ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์จึงให้ความสำคัญกับรูปแบบของสังคมวัฒนธรรมที่มา
กำหนดพัฒนาการบุคลิกภาพของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่⁵⁰

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นได้ว่าสภาพการบังคับและการควบคุมทางจิตนั้น นอกจาก
จะขึ้นอยู่กับตัวผู้กระทำเองนั้นว่าจะตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่ ยังมีผลจากปัจจัยภายนอกที่จะ
สามารถควบคุมพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์นั้นได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับกลไกการควบคุมภายนอก ซึ่งก็
หมายถึงปัจจัยภายนอกด้านสังคม ครอบครัว การศึกษา กฎหมาย เป็นต้น เช่นเดียวกับอาชญากรรม
ทางเพศ ซึ่งผู้กระทำผิดบางรายอาจมีแรงขับทางเพศ (Sex drive) เป็นจิตไร้สำนึกและพยายาม
ควบคุมไว้โดย Ego ซึ่งอยู่ภายในจิตใจของบุคคลนั้น แต่สุดท้ายแล้วไม่สามารถทนแรงกดดันนั้นได้
จนกระทั่งขับเคลื่อนแรงขับนั้นและระเบิดออกไปเป็นพฤติกรรมที่ก่อเกิดเป็นอาชญากรรมทางเพศ
หรืออาจเป็นผลเนื่องมาจากการที่ Ego ไม่สามารถปรับรับได้ หรือเกิดความผิดปกติเกิดขึ้น สืบ
เนื่องมาจากการเกิดพลังรุนแรงของความขัดแย้งในใจระหว่าง Id กับ Superego⁵¹ จึงต้องควรมีการ
ควบคุมจากภายนอก เช่น มาตรการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศที่เหมาะสม เช่น การบำบัด
ฟื้นฟู การฉีดฮอร์โมนเพื่อลดความต้องการทางเพศ การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นต้น อัน
เป็นการจัดการกับปัญหาที่ตัวเหตุจริงๆ โดยใช้วิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา ไม่ได้เป็น
การแก้ปัญหาแบบ “ขนาดเดียวเหมาะสมกับทุกคน (One-size-fits-all)” หรือการแก้ปัญหาทุกเรื่อง
โดยใช้วิธีการเดียว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵⁰ ยศ สันตสมบัติ, ฟรอยด์และพัฒนาการของจิตวิเคราะห์: จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 5),
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559), หน้า 50.

⁵¹ โสภา ชูพิกุลชัย ชปีลมันน์, อาชญากรรม: หนึ่งในวิกฤตสังคม มุมมองทางจิตวิทยา เพื่อการป้องกันและ
แก้ไข, (กรุงเทพฯ: เสมาธรรม, 2548), หน้า 177.

2.2.4 ลักษณะของผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความผิดปกติทางเพศ

ผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความผิดปกติทางเพศ มีอยู่ 4 จำพวก⁵² ดังนี้

1) ผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นโรคจิต หรือวิกลจริต (Psychotic or insane offender) มีอยู่ประมาณร้อยละ 1-3 ของผู้กระทำผิดทางเพศทั้งหมด

2) ผู้กระทำความผิดเนื่องจากความก้าวร้าวรุนแรงทางเพศที่เกิดจากกระบวนการทางสังคม (Socialized sexual aggression) คนกลุ่มนี้จะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม และคนใกล้ชิด ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เป็นคนก้าวร้าวทางเพศได้ โดยคนกลุ่มนี้พวกเขามักถูกเลี้ยงดูในวัฒนธรรมที่ไม่ได้สอนให้พวกเขาเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ความสนุกสนานทางเพศและความพึงพอใจของตัวเองเป็นหลัก และจากการบำบัดรักษา พบว่าผู้กระทำผิดทางเพศกลุ่มนี้มักมีการบิดเบือนทางกระบวนการรับรู้ ซึ่งทำให้พวกเขามีการแสดงออกมาบนความเชื่อที่เกี่ยวกับความก้าวร้าวและการที่พวกเขามีความเชื่อแบบนี้เอง ทำให้กลุ่มผู้กระทำผิดกลุ่มนี้มักใช้อ้างเป็นเหตุผลเข้าข้างตัวเองและคิดว่าตนเองไม่ได้ผิดปกติและยกความผิดให้กับเหยื่อ (Victim blaming)

3) พวกบุคลิกภาพผิดปกติ (Psychopaths) ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะรู้ตัวอยู่เสมอว่าตนเองกำลังทำอะไร และรับรู้ว่ามีสิ่งที่เขากระทำเป็นสิ่งผิด แต่พวกเขาไม่สนใจว่าสิ่งที่เขากระทำเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิดและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ใครบ้าง เป็นคนขาดจิตสำนึกและไม่ละอายต่อการกระทำของตนเอง ไม่สำนึกผิดและมักโทษสังคมอยู่เสมอไม่เคยโทษตัวเอง มีลักษณะการต่อต้านสังคม มีการแสดงออกอารมณ์ทางเพศที่ผิดปกติจากบุคคลธรรมดา โดยผู้กระทำผิดมักนิยมความก้าวร้าวรุนแรง ชอบเห็นความทุกข์ทรมาน ความขมขื่นของเหยื่อผู้เสียหายและผู้กระทำผิดยังมีความรู้สึกสนุกสนาน ได้รับความสุขจากการกระทำเหล่านั้น มีความคิดว่าการกระทำยิ่งชั่วร้ายเท่าใดก็ยิ่งมีความสุข ยินดีกับสิ่งเหล่านั้น สาเหตุที่ทำให้ผู้กระทำผิดเป็นเช่นนี้ เนื่องจากเขาได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่ผิด การใช้ความรุนแรงและทำให้ขาดการควบคุมทางอารมณ์ และจากผลการวิจัยพบว่า ผู้กระทำผิดเหล่านี้มักไม่เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ โดยวิลเลียม เจ. แคมบลิส

⁵² จิราภรณ์ สอนพุดม, “ผู้กระทำผิดทางเพศคือใคร (ตอนที่ 2),” วารสารราชทัณฑ์ 53, 1 (2548): 49-50.

(William J. Chambliss)⁵³ ได้อธิบายว่า การกระทำความผิดซึ่งเป็นการแสดงออกทางด้านอารมณ์ ผลของการยับยั้งการกระทำผิดด้วยการลงโทษจะมีผลยับยั้งการกระทำผิดน้อยมาก การกระทำผิดทางเพศของผู้ที่มีความผิดปกติทางด้านจิตใจ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์อันเกิดจากความผิดปกติทางด้านจิตใจของเขาเหล่านั้น ซึ่งการลงโทษไม่อาจทำให้ผู้กระทำผิดนั้นเกรงกลัวต่อการลงโทษได้ ซ้ำร้ายการลงโทษที่รุนแรง เช่น การลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำผิด กลับส่งผลให้อาชญากรเหล่านั้น ใช้ชีวิตแตกต่างกับชีวิตโดยการสังหารเหยื่อผู้เสียหาย เพราะจะทำให้สามารถปกปิดการกระทำความผิด หรือคิดว่าเป็นการกระทำที่สมควรแล้วเพื่อแสดงการปลดปล่อยความก้าวร้าวรุนแรงตอบแทนกัน อย่างเต็มที่⁵⁴

4) ผู้กระทำผิดทางเพศที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ(Paraphiliacs) ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่พบประมาณร้อยละ 25 ของผู้กระทำผิดทางเพศทั้งหมด (คำว่า Para มีความหมายว่า มากเกินปกติหรือเป็นบุคคลที่ผิดปกติ) ดังนั้น ประสบการณ์ทางเพศของคนกลุ่มนี้จึงมักเป็นพฤติกรรมที่มากเกินกว่าคนปกติทั่วไป เช่น การกระตุ้นทางเพศที่ต้องใช้ความรุนแรงจึงจะทำให้เขาเกิดความพึงพอใจ ซึ่งความรู้สึกและความต้องการทางเพศที่เกินปกติดังกล่าว เป็นสิ่งที่คอยรบกวนเขาตลอดเวลา โดยตัวของเขาเองก็ไม่เข้าใจและไม่สามารถควบคุมได้ อันเป็นสาเหตุให้เขาต้องหาทางระบายออกกับเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย พบว่า ผู้กระทำผิดกลุ่มนี้อย่างน้อยภายในเวลา 6 เดือนเขาจะถูกกระตุ้นทางเพศซ้ำ ซึ่งจะบ่อยแค่ไหน รุนแรงเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับแรงผลักดันทางจิตใจด้วย ดังนั้น เขาจึงพยายามต่อสู้อย่างมากในการควบคุมตนเอง⁵⁵

⁵³ Chambliss, William J., "Types of Deviance and the Effectiveness of Legal Sanctions," *Wisconsin Law Review* (1967): 703-719.

⁵⁴ ประธาน วัฒนวานิชย์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา, หน้า 130.

⁵⁵ จิราภรณ์ สนวนพุด, "ผู้กระทำผิดทางเพศคือใคร (ตอนที่ 2)," หน้า 79-80.

2.2.5 พฤติกรรมทางเพศ ที่เกิดจากความผิดปกติทางเพศ

ผู้กระทำผิดทางเพศแต่ละรายจะมีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มพฤติกรรมทางเพศที่เกิดจากความผิดปกติทางเพศออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1) พฤติกรรมชอบมีกิจกรรมทางเพศกับเด็ก (Pedophilia)⁵⁶

ลักษณะสำคัญของโรคนี้ คือผู้ป่วยชอบมีกิจกรรมทางเพศกับเด็กก่อนวัยเจริญพันธุ์ (อายุ 13 ปี หรือน้อยกว่า) ผู้ป่วยต้องมีอายุมากกว่า 16 ปี ขึ้นไป และต้องมีอายุมากกว่าเด็กอย่างน้อย 5 ปี ผู้ป่วยบางรายชอบเด็กชาย บางรายชอบเด็กหญิงและบางรายชอบทั้งสองเพศ ผู้ป่วยอาจแสดงพฤติกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น ถอดเสื้อผ้าออกและดูเด็กเปลือยกายรวมทั้งถอดเสื้อผ้าตัวเองและสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองต่อหน้าเด็ก ลูบไล้ตามตัวและจับอวัยวะเพศเด็ก ให้เด็กอมอวัยวะเพศหรือข่มขืน ผู้ป่วยบางรายอาจทำกับลูกของตัวเอง ลูกเลี้ยง ญาติ หรือเด็กจากครอบครัวอื่น และผู้ป่วยจะข่มขู่เด็กไม่ให้เปิดเผยความจริงให้ผู้อื่นทราบ

2) การข่มขืนกระทำชำเรา (Rape)

การข่มขืน ถือเป็นอาชญากรรมทางเพศที่มีความรุนแรงและเป็นอันตรายต่อสังคมอยู่ในขณะนี้ ชนิดของการข่มขืน แบ่งออกได้หลายชนิด การข่มขืนโดยคนแปลกหน้า การข่มขืนโดยคนรู้จักกัน การข่มขืนผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ การข่มขืนผู้ชายและการข่มขืนต่อเนื่อง จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 70 ของเหยื่อ รู้จักผู้ข่มขืน⁵⁷

2.1) ลักษณะเฉพาะของผู้ข่มขืน (Rapist) ผู้ข่มขืนแบ่งออกได้ตามลักษณะเฉพาะพฤติกรรม แรงจูงใจและประวัติพัฒนาการ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1) ผู้ข่มขืนเพื่อชดเชยปมด้อย (Compensatory rapist) ผู้ข่มขืนประเภทนี้มักมีการเตรียมการหรือวางแผนไว้ล่วงหน้า พฤติกรรมทางเพศเกิดจากจินตนาการทางเพศ เช่น การมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยความรักใคร่ พฤติกรรมทางเพศที่เกิดขึ้น มีวัตถุประสงค์

⁵⁶ สมภพ เรื่องตระกูล, ความผิดปกติทางเพศ, หน้า 94-96.

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 174-176.

เพื่อแก้ไขความรู้สึกด้อยค่าของตัวเอง เพื่อเปลี่ยนวิถีชีวิตที่เฉื่อยชา ชดเชยความกลัวหรือความรู้สึกอ่อนแอเนื่องจากถูกประทุษร้ายในวัยเด็ก และเพื่อป้องกันตัวให้ผ่านพ้นจากความเครียด ผู้ข่มขืนประเภทนี้ จะกระทำผิดลงไปเพื่อเป็นการชดเชยความรู้สึกด้อยประสิทธิภาพของความเป็นชายและความล้มเหลวในชีวิตทางเพศ⁵⁸

2.1.2) ผู้ข่มขืนขาดการควบคุมอารมณ์ (Exploitative rapist) ลักษณะของพฤติกรรมประเภทนี้ คือการข่มขืนผู้อื่นโดยขาดการควบคุมอารมณ์ โดยไม่ได้เกิดจากจินตนาการหรือทำไปโดยมีความหมายต่อสภาพจิตใจ สิ่งกระตุ้นที่กระทำต่อเหยื่อ ได้แก่ สถานการณ์และโอกาสที่เอื้ออำนวย ผู้ที่ขาดการควบคุมอารมณ์อย่างมากมักมีบุคลิกภาพชนิดต่อต้านสังคมและจะก่ออาชญากรรมทางเพศด้วยความรุนแรงโหดร้าย⁵⁹

2.1.3) ผู้ข่มขืนด้วยความโกรธแค้น (Anger rapist) ผู้ข่มขืนประเภทนี้ก่ออาชญากรรมทางเพศด้วยความโกรธแค้น เหยื่อจึงเป็นเสมือนผู้ที่ถูกข่มขืนระบายความโกรธแค้น ซึ่งความโกรธแค้นนี้ก่อขึ้นในจิตใจตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากถูกประทุษร้ายและทอดทิ้งจากผู้หญิงที่มีความสำคัญในชีวิต ความรู้สึกที่กระทำต่อเหยื่อจึงมีแต่ความเกลียดชังและโกรธแค้น ยิ่งไปกว่านั้นความเกลียดอาจรุนแรงถึงขั้นฆาตกรรมเหยื่อได้⁶⁰

2.1.4) ผู้ข่มขืนซาดีสม์ (Sadistic rapist) ผู้ข่มขืนประเภทนี้กระทำให้เหยื่อเกิดความทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อเร่ร่ำอารมณ์เพศของตนและมีการกระทำที่ทารุณโหดร้าย ผู้ข่มขืนจะรู้สึกเร่ร่ำอารมณ์ทางเพศด้วยการดูถูกเหยียดหยาม พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงเมื่อเกิดขึ้นจะทวีความรุนแรงจนกระทั่งขาดการควบคุมและถึงระดับที่โหดร้ายอย่างที่สุด พฤติกรรมที่โหดร้ายป่าเถื่อน เป็นการแสดงออกถึงความมีอำนาจ มีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำอย่างหยาบคาย การทำร้าย การทำให้หมดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือฆ่าเหยื่อด้วยวิธีการทรมาน

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 179-180.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 180.

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 180.

ความรุนแรงเชิงชาติสมจะมีต่อส่วนของร่างกายที่มีความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น หน้าอก ก้น ปาก ทวารหนักและอวัยวะเพศ⁶¹

2.2) การข่มขืนมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามจำนวนผู้กระทำผิดที่มาเกี่ยวข้อง เช่น การข่มขืนตัวต่อตัว (Single rape) การโหมข่มขืน (Multiple rape) แต่ก็ยังมีรูปแบบการข่มขืนที่แตกต่างกันโดยพฤติการณ์ ซึ่ง สุชีลา ตันชัยนันท์⁶² ได้กำหนดไว้ดังนี้

2.2.1) การข่มขืนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority rape) มักเป็นกรณีที่ผู้กระทำผิดได้กระทำต่อผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความปกครองดูแล อยู่ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล รวมถึงผู้ที่อยู่ภายใต้การควบคุมตามหน้าที่ราชการ

2.2.2) การข่มขืนในสถานการณ์สงคราม (Rape during wartime) เช่น การข่มขืนของทหารอเมริกันระหว่างที่เกิดสงครามเวียดนาม การสังหารหมู่่นานกิงของทหารญี่ปุ่น หรือสงครามภายในประเทศกัมพูชา เป็นต้น

2.2.3) การข่มขืนภายในครอบครัว (Incest) เป็นการข่มขืนที่เกิดขึ้นในหมู่สมาชิกของครอบครัว เกิดจากความไว้วางใจ เช่น พ่อ-ลูกสาว ปู่-หลานสาว ลุง-หลานสาว เป็นต้น การกระทำชำเราหรือการสมรสระหว่างสายเลือดเดียวกัน เป็นข้อห้ามระดับสากลโลก ซึ่งบางสังคมลงโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต บางรัฐในสหรัฐอเมริกาลงโทษสูงสุดถึงจำคุก 20 ปี⁶³ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาว่า การข่มขืนภายในครอบครัวไม่ได้เกิดในครอบครัวชนชั้นต่ำของสังคมเท่านั้น ยังเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นปกติในหมู่ชนชั้นสูงด้วยเช่นเดียวกัน⁶⁴

3) การฆ่าข่มขืนต่อเนื่อง (Serial sexual killing)

การฆ่าข่มขืนต่อเนื่องเป็นปัญหาทางจิตเวชศาสตร์ นิติศาสตร์ และอาชญาวิทยา เป็นอาชญากรรมที่มีความทารุณโหดร้าย อาชญากรฆ่าข่มขืนทุกคนเป็นผู้ชาย จะมีความผิดปกติด้านจิตใจ

⁶¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 181.

⁶² สุชีลา ตันชัยนันท์, ข่มขืน: ปัญหาความรุนแรงทางเพศ (กรุงเทพฯ: พลิก, 2535), หน้า 14-15.

⁶³ Herman, Judith and Hirschman, Lisa, "Father-Daughter Incest," Signs: Journal of Women in Culture and Society 2 (1977): 735.

⁶⁴ Hunt, Morton, Sexual Behavior in the 1970's, อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2544: 39.

- 2 อย่างรวมอยู่ในตัว คือ 1) มีความผิดปกติของบุคลิกภาพชนิดต่อต้านสังคม (Antisocial) และ 2) มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศชนิดเซ็กซ์ซาดิสม์ (Sexual sadism)

ลักษณะสำคัญของบุคลิกภาพชนิดนี้คือ มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้อื่นหรือสัตว์ ชอบใช้กำลัง ทำร้ายผู้อื่นรวมทั้งบุตรและภรรยา ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น ละเมิดกฎระเบียบอย่างร้ายแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ทำอะไรไม่คิด มีอาชีพผิดกฎหมาย และไม่รู้สึกละอายใจต่อความผิดที่ได้กระทำลงไป ผู้ป่วยจะขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และมีความต้องการที่จะปลดปล่อยแรงกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง รวมทั้งอารมณ์เร้าทางเพศที่เบี่ยงเบนวิปริตต่อผู้อื่นโดยปราศจากความเมตตาปราณีอย่างสิ้นเชิง ความผิดปกติของบุคลิกภาพมีสาเหตุที่สำคัญคือ การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก โดยความผิดปกติทางด้านจิตใจได้เริ่มขึ้นแต่วัยเด็ก เนื่องจากปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น การที่เคยถูกประทุษร้ายทางกายและทางเพศอย่างรุนแรงทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ อีกสาเหตุที่มีความสำคัญคือสาเหตุทางชีวภาพ ปัจจัยทางพันธุกรรมมีส่วนทำให้ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นอาชญากร การมีความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง เช่น สมองถูกกระทบกระเทือนทำให้มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ความผิดปกติของสมองกลีบหน้า (Frontal lobe) มีความสัมพันธ์กับอาชญากรรมก้าวร้าวรุนแรง และความผิดปกติของสมองกลีบขมับ (Temporal lobe) มีความสัมพันธ์กับอาชญากรรมทางเพศ⁶⁵

4) พฤติกรรมทางเพศด้วยการเสียดสี (Frotteurism)

ลักษณะที่สำคัญของโรคนี้คือ ผู้ป่วยมีอาการทางเพศจากการได้สัมผัส เสียดสีกับผู้อื่น พฤติกรรมของผู้ป่วยมักเกิดในสถานที่แออัดซึ่งผู้ป่วยสามารถหลบหนีไปได้โดยง่าย โดยจะเลือกบุคคลที่แปลกหน้า แล้วใช้อวัยวะเพศซึ่งแข็งตัวอยู่ในเสื้อผ้าถูกับสะโพกหรือต้นขาของเหยื่อหรือจับอวัยวะเพศ พร้อมกันนั้นจะมีจินตนาการว่ากำลังมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเหยื่อ และพยายามที่จะมีการหลั่งออกมา (Ejaculation) เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้ป่วยจะไม่พูดกับเหยื่อหรือมีการยินยอมด้วยสายตา สถานที่ที่มักพบพฤติกรรมเช่นนี้ ได้แก่ ในรถโดยสาร สถานีขนส่งมวลชน และในงานที่มีคนจำนวนมาก อุปนิสัยของผู้ป่วยมักจะเป็นแบบมีอาการอ่อนไหวและขาดการยับยั้งชั่งใจ⁶⁶

⁶⁵ สมภพ เรื่องตระกูล, ความผิดปกติทางเพศ, หน้า 206, 209, 213-216.

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน หน้า 105.

5) การมีเพศสัมพันธ์กับศพ (Necrophilia)

ลักษณะสำคัญของโรค คือ ผู้ป่วยมีความคิดหมกมุ่นกับการได้มีความสุขทางเพศกับศพ ผู้ป่วยมักค้นหาศพตามสุสาน ผู้ป่วยบางรายใช้วิธีขโมยศพ หรือฆ่าผู้อื่นเพื่อสนองอารมณ์ทางเพศ จากการศึกษาพบว่าผู้ป่วยบางรายมีความเชื่อว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการถูกละเมิดหรือเหยียดหยามอย่างรุนแรงที่สุดต่อเหยื่อที่ไม่มีชีวิตแล้ว ซึ่งเป็นลักษณะของเซ็กส์ซาดิสม์ ผู้ป่วยอาจอยู่ร่วมกับศพหรือเก็บชิ้นส่วนของร่างกายเอาไว้ เช่น เอาผิวหนังมาทำสิ่งของ ผู้ป่วยทุกรายมีความผิดปกติทางจิตใจ เช่น เป็นโรคจิต มีบุคลิกภาพผิดปกติต่างๆ เช่น ต่อด้านสังคมและกึ่งวิกลจริต (Schizotypal) และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนชนิดต่างๆ⁶⁷

6) แวมไพริสม์ (Vampirism)

ผู้ป่วยจะมีอารมณ์ตื่นเต้นทางเพศด้วยการเอาเลือดออกจากตัวผู้อื่นซึ่งยังมีชีวิตอยู่ อาจใช้มีดตัดที่เนื้อหรือกัดแล้วจะดูดหรือดื่มเลือดจากบาดแผล ในขณะที่ผู้ป่วยมีอารมณ์ทางเพศอย่างมาก มีความสุข มีรายงานว่าผู้ป่วยมักเป็นโรคจิตเภทร่วมด้วย

โดยสรุปแล้ว เมื่อพิจารณาจากสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่ มีความผิดปกติทางชีวภาพ จิตใจ พันธุกรรม ความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งส่งผลให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจนอาจก่อให้เกิดเป็นอาชญากรรมทางเพศทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการลงโทษจำคุกหรือการบำบัดฟื้นฟู อาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งดังที่กล่าวไปข้างต้น การลงโทษจำคุกรวมถึงการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศเป็นเพียงหยุดการกระทำผิดไว้เพียงแค่วินาทีเท่านั้น และเมื่อผู้กระทำผิดพ้นโทษไปก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปก่ออาชญากรรมทางเพศเช่นเดิม รวมถึงมุ่งเป้าหมายไปที่กลุ่มเหยื่อที่อยู่มีลักษณะตามรสนิยมทางเพศของผู้กระทำผิดทางเพศ โดยผู้วิจัยจะศึกษาถึงการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศในส่วนถัดไป

2.2.6 การกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศ (Recidivism of sex offenders) และแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศไทย

การกระทำผิดทางเพศนั้น เป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนภายใต้จิตใจไร้สำนึก ความต้องการทางเพศ แรงขับทางเพศ ความชื่นชอบหรือรสนิยมส่วนตัว การที่จะเปลี่ยนแปลง

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน หน้า 138.

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของผู้กระทำผิดได้นั้น การจับกุมและดำเนินคดีของกระบวนการยุติธรรมอาจยังไม่เพียงพอ ซึ่งควรจะต้องมีการติดตามพฤติกรรมและตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งในขั้นต้นอาจจะวัดได้จากอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกจับกุม และได้รับการลงโทษแล้ว

การกระทำผิดซ้ำ (Recidivism) หมายถึง การกระทำผิดเพิ่มเติมขึ้นอีก หลังจากที่ถูกผู้กระทำผิดถูกจับกุมและลงโทษไปแล้ว นอกจากนี้ยังหมายถึงการที่ผู้กระทำผิดนั้นละเมิดเงื่อนไขที่ได้รับในการคุมประพฤติหรือได้รับการพักการลงโทษที่กระทำขึ้น การกระทำผิดซ้ำนั้นวัดได้โดยการที่ผู้กระทำผิดถูกจับกุม ถูกกล่าวหา หรือกลับมารับโทษที่เรือนจำซ้ำอีก⁶⁸ โดยใช้หลักเกณฑ์ที่มีการกำหนดขึ้น ซึ่งหลักเกณฑ์ที่แต่ละประเทศใช้วัดอัตราการกระทำผิดซ้ำนั้นแตกต่างกันไป สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติที่แตกต่างกันในระบบยุติธรรมของประเทศต่างๆ หรือแม้แต่โครงการวิจัยหรือประเมินภายในประเทศเดียวกันก็ยิ่งแตกต่างกัน

สำหรับหลักเกณฑ์การคำนวณอัตราการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทยนั้น จะคำนวณจากจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งหมดที่ถูกคุมขังในเรือนจำขณะใดขณะหนึ่งว่ามีคนใดเคยกระทำผิดซ้ำมาก่อน เป็นครั้งที่ 2 หรือ 3 หรือ 4 หรือมากกว่าจำนวนเท่าใด คิดเป็นร้อยละเท่าไรจากนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด อีกนัยหนึ่งการคำนวณจำนวนผู้กระทำผิดซ้ำโดยวิธีนี้ เป็นการคำนวณจากฐานของนักโทษเด็ดขาดทั้งหมดที่ถูกจองจำอยู่ ณ ปัจจุบัน มิใช่คำนวณจากจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่พ้นโทษและถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำในรอบระยะเวลาหนึ่งๆ เช่น 1 ปี 3 ปี ดังนั้น ไม่ว่านักโทษเด็ดขาดจะพ้นโทษออกไปนานเท่าใด หากกลับเข้ามาต้องโทษจำคุกอีก ในคดีใดก็ตาม ถ้าเป็นการต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ถือเป็นผู้กระทำผิดซ้ำทุกกรณี⁶⁹ ซึ่งการคำนวณอัตราการกระทำผิดซ้ำดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถอธิบายได้ว่าแต่ละรุ่น แต่ละปีที่ปล่อยผู้ต้องขังออกไป มีการกระทำผิดซ้ำที่แท้จริงจำนวนเท่าใด รวมถึงไม่ได้มีการแยกผู้ต้องขังตามถิ่นที่อยู่ หรือตามพื้นที่ที่เรือนจำนั้นตั้งอยู่

⁶⁸ Office of Justice Programs, “Recidivism,” Retrieved on May 17, 2019, from <https://www.nij.gov/topics/corrections/recidivism/pages/welcome.aspx>

⁶⁹ นพธิ จิตสว่าง, “สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในประเทศไทย,” สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2562, จาก <http://www.nathee-chitsawang.com/สถิติการกระทำผิดซ้ำของ>

จากหลักเกณฑ์การคำนวณผู้กระทำผิดซ้ำของไทยในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าไม่ได้มีการแยกฐานความผิดชัดเจน ซึ่งการกระทำผิดซ้ำนั้น ไม่ได้คำนึงถึงความผิดครั้งแรกและครั้งหลังว่าได้มีการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดียวกันหรือไม่ โดยสังเกตได้จากตารางที่ผู้วิจัยยกตัวอย่างมาเฉพาะสถิติการกระทำผิดซ้ำ (Recidivism rates) เน้นที่ฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนี้

ตารางที่ 2 อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในปีงบประมาณ 2558

ประเภทคดี	ระยะเวลาติดตามพฤติกรรม			
	1 ปี	2 ปี	3 ปี	5 ปี
ความผิดเกี่ยวกับ เพศ (ราย)	225 (ร้อยละ 0.20)*	412 (ร้อยละ 0.38)*	543 (ร้อยละ 0.50)*	765 (ร้อยละ 0.70)*

*อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในปีงบประมาณ 2558 จำนวน 107,790 คน

ที่มา ประยุกต์จากฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ โดยผู้วิจัย⁷⁰

ตารางข้างต้นแสดงถึงผู้กระทำผิดทางเพศที่ได้รับการปล่อยตัวไปในปีงบประมาณ 2558 และการติดตามพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำไม่ว่าจะเป็น 1 ปี 2 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี นั้น มิได้มีการระบุว่าเป็นการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดใด ซึ่งหากจะติดตามพฤติกรรมของผู้กระทำผิดทางเพศที่มีแนวโน้มจะกระทำผิดทางเพศซ้ำ ควรจะต้องมีการสร้างหลักเกณฑ์เฉพาะการกระทำผิดทางเพศ และระบุให้ชัดเจนว่าได้กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือไม่ เพื่อที่จะมีการนำมาใช้ในการพัฒนาการป้องกันปราบปรามและการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศที่อาจกระทำผิดซ้ำ ต่อไป

2.3 เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดอาชญากรรมทางเพศขึ้น ซึ่งงานวิจัยนี้จะอธิบายถึงความหมายของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศและการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ รวมถึงผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

⁷⁰ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม, “ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ” สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home>

2.3.1 ความหมายของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

คำว่า “เหยื่ออาชญากรรม” หมายถึง เหยื่อที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากผลกระทบของการกระทำผิดกฎหมายเท่านั้น ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของเหยื่ออาชญากรรมเป็น 2 ลักษณะ⁷¹ คือ

1) ผู้เสียหาย/เหยื่อโดยตรง (Direct victims) คือ บุคคลผู้ถูกล่วงละเมิด และได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดกฎหมายนั้น

2) ผู้เสียหาย/เหยื่อโดยอ้อม (Indirect victims) คือ บุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดกฎหมาย แม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่ได้เกิดขึ้นกับบุคคลนั้นโดยตรง

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มิได้กำหนดความหมายของคำว่าเหยื่อ แต่ได้กำหนดความหมายของ “ผู้เสียหาย” ไว้ตามมาตรา 2(4) โดยนิยามว่า หมายความว่า หมายความว่า ความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง นอกจากนี้ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 กำหนดนิยามของคำว่า “ผู้เสียหาย” ว่าเป็นบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องจากการทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น

สตีเฟน เชเฟอร์ (Stephen Schafer) ได้อธิบายว่า “เหยื่ออาชญากรรม” คือบุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากความเปราะบางของสังคม หรือการประกอบอาชญากรรม และไม่มีอาชญากรรมใดที่ปราศจาก “เหยื่ออาชญากรรม” ซึ่งแบ่งตามความรับผิดชอบในการเกิดเหยื่ออาชญากรรมได้ 7 ชนิด ดังนี้⁷²

- 1) เหยื่ออาชญากรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากร (Unrelated victim)
- 2) เหยื่อที่ท้าทายให้เกิดอาชญากรรม (Provocative victim)
- 3) เหยื่อที่จูงใจให้เกิดอาชญากรรม (Precipitative victim)
- 4) เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ (Biologically weak victim)

⁷¹ สุดสงวน สุธีสร, เหยื่ออาชญากรรม, (กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2543), หน้า 2.

⁷² Stephen Schafer, Victimology: the victim and his criminal, (Virginia: Reston Publishing Co., 1977), pp. 45-47.

5)เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางสังคม (Socially weak victim)

6)เหยื่อตนเอง (Self-victimizing victim)

7)เหยื่อการเมือง (Political victim)

ดังนั้นเหยื่อหรือผู้เสียหายในมุมมองของอาชญากรรมทางเพศ คือ “เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ” หมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหายทางร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำผิดทางเพศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่กระทำมีลักษณะฝ่าฝืนต่อจารีตประเพณีและกฎหมาย โดยผู้ตกเป็นเหยื่อมิได้ยินยอมพร้อมใจ และไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ซึ่งอาจจะถูกล่อลวงหรือถูกบังคับจิตใจ

2.3.2 การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ (Sexual victimization)

สุดสงวน สุธีสร⁷³ ได้แยกสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไว้ 6 สาเหตุ ดังนี้

1) พฤติกรรม

เหยื่ออาชญากรรมอาจเป็นผู้ขี้ขลาด กระตุน จูงใจ หรือเป็นต้นเหตุของการกระทำผิด หรือเหยื่อมีการทำร้ายผู้กระทำผิด ทำให้พฤติกรรมของเหยื่อมีส่วนร่วมในการกระทำผิด หรือวิถีชีวิตของเหยื่อเป็นสาเหตุให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2) บุคลิกภาพ

เหยื่ออาชญากรรมส่วนมากมีบุคลิกภาพอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักมีความคิดว่าตนเองมีปมด้อย คิดในแง่ลบ ไม่กล้าแสดงออกถึงความต้องการอันแท้จริงของตน มักยอมจำนนต่อทุกคนและทุกสถานการณ์

3) ลักษณะทางชีวภาพ

เด็ก ผู้หญิง และคนชรา กลุ่มเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความอ่อนแอตามธรรมชาติซึ่งเอื้อต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่ากลุ่มอื่น มีแนวโน้มที่จะถูกเลือกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้มากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากสภาพร่างกายที่อ่อนแอและเชื่องช้ากว่าผู้กระทำผิด

⁷³ สุดสงวน สุธีสร, เหยื่ออาชญากรรม, หน้า 19-22.

4) สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

สถานที่หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดเหตุอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการขาดการดูแล ขาดระบบรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือแม้กระทั่งการที่เหยื่อพาตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานตำรวจหลายแห่งของสหรัฐอเมริกาได้ทำการศึกษาพบว่า สถานที่ที่เข้าไปอยู่และมีโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสูง⁷⁴ ได้แก่ สวนสาธารณะ (Park) ถนน (Street) รถยนต์ (Automobile) รถบรรทุก (Truck) รถยนต์รับจ้าง (Taxicab) เขตโรงเรียน (School property) อาคารสงเคราะห์ (Public housing) ที่อยู่อาศัย (Residence) ที่จอดรถประจำทาง (Bus station) สถานบริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Bar and Tavern) ร้านขายของเบ็ดเตล็ด (Drug store) ห้างสรรพสินค้า (Supermarket) สถานีบริการน้ำมัน (Gas station) ธนาคาร (Bank) และสถานธุรกิจอื่นๆ (Other businesses)

5) สภาพเศรษฐกิจและสังคม

ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคม ไม่ว่าจะเป็น โอกาสการจ้างงาน การศึกษา สวัสดิการต่างๆ ก็ล้วนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ผลักดัน กัดดัน หรือบีบบังคับให้คนในสังคมกระทำความผิด รวมถึงค่านิยมต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมแต่ละยุคสมัย ซึ่งก่อให้เกิดเหตุอาชญากรรมขึ้น หากเศรษฐกิจและสังคมมีความเท่าเทียมกัน คนในสังคมอยู่ดีกินดี เข้าถึงโอกาสต่างๆ ได้เท่ากัน ก็อาจทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลง และย่อมส่งผลให้เหตุอาชญากรรมลดลงด้วยเช่นกัน

6) การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องสองปัจจัยคือ ปัจจัยด้านการดำเนินการตามกฎหมาย และปัจจัยด้านระยะเวลา ดังนี้

6.1) ปัจจัยด้านการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรม หากไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมการดำเนินงาน หรือไม่มีกฎหมายที่สามารถป้องกันปราบปราม

⁷⁴ อรรถพร ชูบำรุง, ว่าด้วยเหยื่ออาชญากรรม=Victimology, (นครปฐม : โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา, 2538), หน้า 87.

อาชญากรรมได้อย่างตรงจุด ก็อาจทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายและเกิดจุดอ่อนของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งทำให้อาชญากรรมเพิ่มขึ้นไปด้วย

6.2) ปัจจัยด้านระยะเวลา หากมีอาชญากรรมเกิดขึ้นและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถดำเนินการลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างทันที่ การดำเนินการแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่สามารถยับยั้งป้องกันอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เหยื่ออาชญากรรมรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมและท้อแท้ต่อกระบวนการยุติธรรม ทำให้เหยื่อรู้สึกว่าถูกละเลยไปอีก ยิ่งไปกว่านั้นการที่ยับยั้งป้องกันอาชญากรรมอย่างล่าช้า อาจส่งผลให้ผู้กระทำผิดย่ามใจแลเกิดความกำเริบ มีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำอีก เพราะกระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพ และเกิดเป็นความเสียหายและไม่ยุติธรรมต่อเหยื่ออาชญากรรมในที่สุด ดังคำกล่าวของ วิลเลียม อิวาร์ท แกลดสโตน (William Ewart Gladstone) อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษที่ว่า “Justice delayed is Justice denied”

นอกจากนี้ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ได้วิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเหยื่อเองก็มีส่วนทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ⁷⁵ กล่าวคือ กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในสังคมไทย ทั้งในความเป็นจริงและในโลกทัศน์ของผู้กระทำผิดทางเพศ คือ กลุ่มเด็กหญิงแรกเริ่ม อายุระหว่าง 11-15 ปี ที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ซึ่งอยู่บ้านเพื่อน คนรู้จัก ในช่วงเวลา 22.01-02.00 น. โดยผู้กระทำผิดทางเพศสนใจเด็กหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดี (หุ่นดี-ขาวอวบ-ขาวสวย-หน้าอกใหญ่) แต่งกายล่อแหลม (นุ่งสั้น-รัดรูป-เสื้อ/ชุดบาง-สายเดี่ยว/เกะฮอก) และไม่ระมัดระวังตัว (ยอมติดตามไปด้วย-ใกล้ชิดสนิทสนม-เหยื่อมีโอกาสการมีนมาผ่านมาในที่เปลี่ยวตามลำพัง)

2.3.3 ผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศโดยตรง

ผลกระทบที่สำคัญที่เกิดขึ้นกับเหยื่ออาชญากรรมทางเพศอย่างปฏิเสธไม่ได้คือ ถึงแก่ความตาย ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการถูกข่มขืนแล้วฆ่า หรือกระทำรุนแรงขึ้นจนเหยื่อไม่สามารถทนพิษบาดแผลได้ รองลงมาคือ ความเจ็บป่วยจากการถูกข่มขืน (Rape trauma syndrome)

ในการแสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศนั้น ผู้วิจัยขอเสนอถึงผลกระทบจากการถูกข่มขืน ซึ่งการข่มขืนกระทำซ้ำเร้าก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงทั้งต่อร่างกาย

⁷⁵ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย, หน้า 166.

อารมณ์ และจิตใจ รวมทั้งภาวะอารมณ์เจ็บป่วยที่ต้องอาศัยเวลาในการฟื้นคืนสภาพปกติ ภาวะวิกฤตเป็นช่วงระยะที่กลไกป้องกันทางจิต (Defense mechanism) ใช้การไม่ได้หรือไร้ประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากการที่บุคคลต้องเผชิญปัญหาหรือความเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดความเครียด (Stress) อย่างหนักจนเกินความสามารถที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาหรือพยายามแก้ไขด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม ภาวะนี้สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ หรือภาวะในร่างกายนำให้เกิดความไม่สมดุลทางจิตใจ (Psychological disequilibrium)⁷⁶ ซึ่งสภาพดังกล่าวจะรุนแรงมากน้อยเพียงใด ต้องประเมินจากความเข้มแข็งหรืออ่อนแอของหญิงผู้ตกเป็นเหยื่อว่าได้พยายามแก้ไขภาวะวิกฤตของตนเองมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาอาการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการถูกข่มขืน ซึ่งเบอร์เกส และฮอล์มสตรอม (Burgess and Holmstrom) ได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากหญิงที่ถูกข่มขืนที่มาขอรับบริการในโครงการการให้คำปรึกษาสำหรับเหยื่อที่ถูกข่มขืน (The victim counseling program) ในโรงพยาบาลเมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา พบว่าเหยื่อจะมีอาการและปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกข่มขืน 2 ระยะ ได้แก่ อาการระยะเฉียบพลัน: ภาวะสับสน (Disorganization) และระยะยาว: ภาวะกลับคืนสู่สภาพปกติ (Reorganization)⁷⁷ ซึ่งเหยื่อที่ถูกข่มขืนมักมีปฏิกิริยาคล้ายคลึงกัน คือ

1) ปฏิกิริยาทางร่างกาย (Physical reactions) หญิงที่ถูกข่มขืนมักมีอาการเจ็บปวดไปทั่วทั้งร่างกาย หรืออาจมีบางจุดของร่างกายมีการใช้กำลังรุนแรงมากๆ เช่น ลำคอ แขนหรือขา เกิดอาการบาดเจ็บ หรือระคายเคืองและอาการฟกช้ำ ซึ่งการบังคับร่วมประเวณีจะทำให้เกิดการรบกวนระบบการสืบพันธุ์ เกิดอาการเจ็บเคืองอวัยวะสืบพันธุ์ ปัสสาวะไม่สะดวก หรืออาจเกิดกับลำคอหรือทวารหนักได้ จากการถูกบังคับให้ปฏิบัติกิจกรรมทางเพศผ่านช่องทางอื่น นอกจากนี้ยังพบว่าเหยื่อมีอาการนอนไม่หลับ (ร้อยละ 49.9 จากกลุ่มตัวอย่าง 598 ราย) เนื่องจากมีความเครียดทางอารมณ์สูง เกิดฝันร้ายซ้ำซากวนเวียนไปมา เบื่ออาหาร ต้องใช้เวลานานกว่า 1 ปี จึงจะสามารถนอนได้ปกติ

⁷⁶ Bassuk, Ellen L., "A Crisis Theory Perspective on Rape," in Sharon L. McCombie ed., A Rape Crisis Intervention Handbook (New York: Plenum Press, 1980), p. 121.

⁷⁷ Burgess, Ann Wolbert and Holmstrom, Lynda Lytle, Rape: Crisis and Recovery (Maryland: A Prentice-Hall Company, 1979), pp. 35-44.

2) ปฏิกิริยาทางอารมณ์ (Emotional reaction) ปฏิกิริยาที่พบเห็นโดยทั่วไป คือ ความรู้สึกกละอาย รู้สึกผิด ซึ่งมักเกิดตามมาภายหลัง แต่อาการที่แสดงออกขั้นแรกสุดทันทีหลังจากที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นคือ ความหวาดกลัว อันได้แก่ กลัวการบาดเจ็บ การเสียโฉม กลัวความตาย จากการถูกขู่ฆ่าโดยผู้กระทำผิด ซึ่งเหยื่อส่วนมากมีความรู้สึกว่าจะเข้าใกล้ความตาย แต่รอดชีวิตมาได้ นอกจากนั้นยังมีความรู้สึกถึงความโหดร้าย การตกอยู่ในภาวะจำยอมหรืออยู่ภายใต้อำนาจบังคับ กระอักกระอ่วนใจ โทษ ตำหนิตนเอง โกรธ และอยากแก้แค้น รวมทั้งมีอาการหวาดระแวงอย่างมาก ในระยะ 2-3 สัปดาห์หลังเกิดเหตุการณ์ขึ้น

3) ปฏิกิริยาทางสังคม (Social lifestyle reaction) การถูกข่มขืน กระทบกระเทือนต่อการดำรงชีวิตตามปกติในสังคมของเหยื่อ เหยื่อบางรายอาจกลับไปทำงานหรือไปเรียนได้ดังเดิม แต่ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งใดๆ ได้มากนัก และส่งผลให้กิจกรรมทางสังคมลดลงเนื่องจากสภาพจิตใจอ่อนแอ มองว่าตนเองเป็นคนไม่ดี มีปมด้อย ไม่มีคุณค่า เพราะถูกข่มขืน และหลีกเลี่ยงจากการถูกตราหน้า บางรายต้องเก็บตัวอยู่ที่บ้าน จะออกไปนอกบ้าน เฉพาะกับเพื่อนสนิท หรือบางรายต้องเลิกเรียนหรือเลิกทำงาน เกิดความไม่ไว้วางใจผู้อื่นทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก ชีวิตทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ยกตัวอย่างเช่น คนรักอาจตั้งข้อรังเกียจ เพื่อนฝูงไม่ยอมรับไม่เห็นใจ นำเรื่องไปป็นินทาหาว่ามีราศีติดตัว อาจส่งผลร้ายให้เหยื่อเกิดความรู้สึกน้อยใจคิดฆ่าตัวตาย หรือผันตัวไปเป็นหญิงขายบริการทางเพศในที่สุด

4) ปฏิกิริยาทางเพศ (Sexual lifestyle reaction) เหยื่อจำนวนไม่น้อยกล่าวว่าตนเองกลัวเรื่องเพศหลังจากเหตุการณ์ถูกข่มขืน ในกรณีหญิงที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อนนั้น การถูกข่มขืนก่อให้เกิดความรู้สึกสับสนและคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องไม่น่าพึงพอใจ บั่นทอนความต้องการทางเพศอันเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ ขาดความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับหญิงที่เคยมีกิจกรรมทางเพศแล้ว อาจเกิดความหวาดกลัวเมื่อคนรักหรือสามีจะเริ่มกิจกรรมทางเพศกับตนได้

5) ปฏิกิริยาจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Reaction from economic impact) นอกจากปฏิกิริยาด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเหยื่อแล้ว ยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเริ่มต้นหลังจากที่เกิดเหตุการณ์ทันที โดยที่เหยื่อจะต้องเข้ารับการรักษาทั้งร่างกายและจิตใจ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาตนเอง กรณีเหยื่อที่ต้องทำการรักษาเป็นเวลานาน ก็จะกระทบกับการ

ทำงานประกอบอาชีพ ทำให้ขาดรายได้ หรือแม้กระทั่งต้องถูกให้ออกจากงานโดยนายจ้างบอกเลิกการจ้างก็ได้ ถึงแม้ว่าจะมีค่าสินไหมทดแทนจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ กว่าเหยื่อจะได้รับการชดเชยค่าสินไหมอาจใช้เวลานาน รวมถึงค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี (กรณีเหยื่อเป็นผู้เสียหายฟ้องคดีเอง) หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปพบเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือดำเนินการทางคดีต่าง ๆ ที่ศาล ซึ่งเหยื่อต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเองไปก่อนทั้งสิ้น โดยที่ไม่มีการรับประกันว่าเหยื่อจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินเท่าใด

จากผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศข้างต้นนั้น หากปรากฏขึ้นในระยะที่ยังไม่บรรลุวุฒิภาวะเต็มที่แล้ว อาจทำให้บุคลิกภาพและรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป คุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเองลดต่ำลง เกิดปฏิกิริยาทางจิตใจต่อวิกฤตการณ์มาแทนที่ สร้างร่องรอยแห่งความแปลกแยกระหว่างเพศในสังคม ตอกย้ำความไร้ระเบียบ ไร้บรรทัดฐาน ไร้ความผูกพันของผู้คนในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถให้ความช่วยเหลือประคับประคองเหยื่อได้ในด้านต่าง ๆ และฟื้นฟูด้านจิตใจ โดยนักวิชาชีพ ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้องฝ่ายอื่นๆ เพื่อบรรเทาสภาพปัญหา ฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจของเหยื่อ เพื่อให้เหยื่อสามารถกลับมาสู่สังคมได้อย่างเข้มแข็ง และสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

2.3.4 ผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศโดยอ้อม

ในส่วนของผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศโดยอ้อม ซึ่งจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย⁷⁸ ได้จำแนกไว้ ดังนี้

1) ครอบครัว

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศโดยอ้อมกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ได้รับความเสียหาย และมีผลกระทบทางด้านจิตใจเป็นหลัก อันเนื่องมาจากญาติพี่น้องผู้ใกล้ชิดอันเป็นที่รักของตนนั้นตกเป็นเหยื่อโดยตรงของอาชญากรรมทางเพศ ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ต้องได้รับทุกขเวทนาจากอาชญากรรมดังกล่าวไปด้วย ตัวอย่างเช่น กรณีน้องแก้ว เหยื่อที่ถูกคนร้ายข่มขืนบนรถไฟแล้วโยนศพทิ้งไว้ข้างทาง ครอบครัวของ

⁷⁸ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย, หน้า 23.

น้องแก้มต้องพบกับความเศร้าโศกกับความสูญเสีย ขาดความสุข⁷⁹ และกรณีน้องการ์ตูน เหตุที่ถูกคนร้ายฆ่าข่มขืนและทิ้งศพไว้ข้างทางใกล้สถานีรถไฟฟ้าแบงริ่ง ซึ่งแม่ได้กล่าวว่า

“เสียใจมาก ยังทำใจไม่ได้ รู้สึกโทษตัวเองที่ปล่อยลูกอยู่ลำพังจนเกิดเหตุร้าย
อยากถามใจคนร้ายว่าหากเป็นคนในครอบครัวถูกกระทำเช่นนี้บ้างจะรู้สึกอย่างไร”⁸⁰

2) พยานผู้เห็นเหตุการณ์ หรือประจักษ์พยานซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุ

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศโดยอ้อมกลุ่มนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พลเมืองดีผู้ประสบพบเห็นเหตุการณ์ที่ผู้กระทำผิดได้กระทำการล่วงละเมิดต่อเหยื่อในกรณีใดกรณีหนึ่งโดยบังเอิญ และยินยอมที่จะช่วยเหลือทางราชการโดยการให้ปากคำหรือเบิกความเป็นพยาน อย่างไรก็ตาม พยานกลุ่มดังกล่าวก็ต้องได้รับความเดือดร้อน รำคาญ หรือเสียเวลาตามสมควรในการที่จะต้องเบิกความจนกว่าคดีจะเสร็จสิ้นลง ยิ่งไปกว่านั้น พยานอาจจะต้องเสี่ยงอันตราย ต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเนื่องจากการถูกข่มขู่หรือทำร้ายจากผู้ต้องหาในคดีอุกฉกรรจ์บางคดีด้วย

3) ประชาชนในสังคม

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศโดยอ้อมกลุ่มนี้ เป็นเหยื่อกลุ่มใหญ่ที่จะต้องประสบกับความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งได้รับทราบข่าวอาชญากรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะ เป็นอาชญากรรมทางเพศทั่วไป หรืออาชญากรรมทางเพศที่ร้ายแรง ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมที่เต็มไปด้วยอาชญากรรม ก็อาจเกิดความไม่สบายใจและไม่อาจคาดเดาได้ว่าตนและครอบครัวจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศบ้างในวันใดวันหนึ่ง

ในการเกิดเหตุอาชญากรรมทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศก็เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ ปัจจัยหนึ่ง ซึ่งองค์ประกอบของตัวเหยื่อเองมีส่วนส่งผลให้ผู้กระทำผิดทางเพศก่ออาชญากรรมดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพ ลักษณะ อายุ สภาพร่างกายของเหยื่อ ซึ่งผู้กระทำผิดทางเพศแต่ละรายก็มีการเลือกเหยื่อแตกต่างกันไป การเข้าใจถึงการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วง

⁷⁹ ไทยรัฐออนไลน์, “ตัดสินคดีน้องแก้มประหารไอ้เกมทีนข่มขืนฆ่า,” สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/453881>

⁸⁰ ไทยรัฐออนไลน์, “คำสารภาพ ‘ไอ้หนูย’ ฆาตกรต่อเนื่อง ข่มขืน ‘น้องการ์ตูน,’” สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/389724>

ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดทางเพศขึ้น และที่สำคัญกว่านั้นคือ เป็นการป้องกันไม่ให้เหยื่อต้องพบเจอกับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอันเกิดจากอาชญากรรมทางเพศนั้นๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะได้ นำเอาการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศมาออกแบบมาตรการป้องกันปราบปรามและการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ ต่อไป

2.4 ผู้บังคับใช้กฎหมายและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเพศ

ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเพศอันเป็นอาชญากรรมพื้นฐานนั้น ตามปกติจะเป็นการใช้หลักการป้องกันปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมายเหมือนอาชญากรรมทั่วไป ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึงหลักการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

2.4.1 การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

สุดสงวน สุธีสร⁸¹ ได้ให้ความหมายของคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention)” หมายถึง การคาดการณ์หรือการประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับช่องทางหรือโอกาสของการกระทำผิด หรือสภาพการณ์อาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งความพยายามที่จะกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นการสกัดกั้นมิให้มีการกระทำความผิดใด ๆ เกิดขึ้น

ซัทเธอร์แลนด์ และเครสเซซี (Sutherland and Cressey)⁸² ได้ให้ความหมายว่า การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง ความพยายามที่จะสกัดกั้นล่วงหน้ามิให้อาชญากรรมเกิดขึ้น

ซี. เรย์ เจฟเฟอร์รี่ (C. Ray Jeffery)⁸³ ได้กล่าวว่า การควบคุมอาชญากรรมจะมีความแตกต่างกับวิธีลดอาชญากรรม กล่าวคือ การป้องกันเป็นการควบคุมอาชญากรรมโดยตรง ประกอบด้วยการใช้มาตรการของการลดช่องทางหรือโอกาสในการกระทำความผิด ส่วนการลด

⁸¹ สุดสงวน สุธีสร, อาชญาวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง, หน้า 99.

⁸² เรื่องเดียวกัน

⁸³ Jeffery, C. Ray, Crime Prevention Through Environmental Design (California: Sage, 1971) อ้างถึงใน สุดสงวน สุธีสร (2547)

อาชญากรรมเป็นการควบคุมอาชญากรรมโดยอ้อม มาตรการโดยอ้อมที่นำมาใช้ ได้แก่ การอบรม วิชาชีพ การให้การศึกษา การจำคุก การคุมประพฤติ การบำบัด การพักการลงโทษ เป็นต้น

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล⁸⁴ กล่าวว่า การควบคุมอาชญากรรม หมายถึง การแสวงหามาตรการ ในการจำกัดความเสียหายหรือความผิดที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เกิดขึ้นอีก กล่าวอีกนัยคือ การควบคุมไม่ให้ เกิดการกระทำผิดซ้ำนั่นเอง เมื่อไม่มีการกระทำผิดซ้ำก็เท่ากับควบคุมอาชญากรรมได้ส่วนหนึ่ง

การควบคุมผู้กระทำผิด จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกระบวนการ ยุติธรรม คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้กระทำผิดเมื่อเกิดเหตุขึ้น ทำการสอบสวนเพื่อเอาตัวผู้กระทำผิด มาลงโทษ ในการสอบสวนเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อเสนอความเห็นว่าจะส่งฟ้อง หรือไม่ไปยังพนักงานอัยการ ซึ่งพนักงานอัยการจะกลั่นกรองสำนวนอีกครั้งก่อนนำคดีส่งฟ้องต่อศาล เมื่อศาลได้รับฟ้องแล้วก็ดำเนินการพิจารณาไปตามกรอบของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ จะพิพากษลงโทษผู้กระทำผิดในที่สุด หลังจากนั้นจะมีหมายแดงแจ้งโทษพร้อมกับส่งตัวผู้กระทำผิดไป ยังเรือนจำหรือทัณฑสถาน ซึ่งจะทำหน้าที่แก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังให้สำนึกในความผิดและมี พฤติกรรมที่ดีต่อไป ที่สำคัญผู้ต้องขังจะต้องไม่ไปกระทำผิดขึ้นใหม่อีก เหล่านี้ล้วนเป็นวิธีการตาม ความหมายของการควบคุมอาชญากรรม⁸⁵

ในการควบคุมอาชญากรรมในสังคม สามารถกระทำได้ 3 ลักษณะ⁸⁶ คือ

1) การป้องกัน (Prevention) คือ การปกป้องระมัดระวังมิให้สุจริตชนละเมิด กฎหมายอาญา หรือดูแลมิให้คนชั่วมีโอกาสมุ่งทำความผิดเพิ่มขึ้น

2) การปราบปราม (Suppression) คือ การจัดการกับผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นภัย และทำลายความสงบสุขของสังคม โดยอาจจะจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษจำคุก กักขัง ปรับทัณฑ์สน หรือทำลายล้างให้หมดไปด้วยการประหารชีวิตก็ได้ ตามแต่อัตราโทษที่เหมาะสมกับลักษณะความผิด

⁸⁴ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน: ควบคุม) (นนทบุรี: พรทิพย์การพิมพ์, 2540), หน้า 275.

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40-41.

⁸⁶ อรรถพร ชูบำรุง, ทฤษฎีอาชญาวิทยา (กรุงเทพฯ: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์ จำกัด, 2527), หน้า 1.

อันมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution) ยับยั้ง (Deterrence) และ หนี้ยวรั้งบุคคล (Restraint) มิให้กระทำผิดได้อีกทางหนึ่ง

3) การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) คือการอบรมจิตใจผู้กระทำผิดมิให้หันไปกระทำผิดซ้ำอีก ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงความประพฤติของผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีต่อสังคมต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้างต้น สามารถแบ่งตามความเป็นทางการได้ 2 รูปแบบ⁸⁷ ดังนี้

1) การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ เป็นการปฏิบัติตามรูปแบบและวิธีการตามกฎหมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์

2) การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการดำเนินการแบบไม่ชัดเจน เช่น การป้องกันปราบปรามโดยสถาบันครอบครัว การวางกฎระเบียบวินัยภายในครอบครัว การปลูกฝังจิตสำนึกความมีคุณธรรม (Superego) การฝึกรอบรมให้มีจิตใจเข้มแข็งไม่หวั่นไหว อดทนได้ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งชั่วร้ายที่ทำให้กระทำความผิด การยอมรับกฎเกณฑ์กติกาของสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อสถาบันศาสนา สิ่งเหล่านี้เป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างไม่เป็นทางการ

สรุปได้ว่า การป้องกันและควบคุมอย่างไม่เป็นทางการนั้น พิจารณาด้านนามธรรม จิตใจ อารมณ์ ความคิด เจตคติ ศีลธรรมประจำใจ และความมีระเบียบวินัยในตนเอง คนที่มีคุณสมบัติของจิตใจดังที่กล่าวมานี้ ย่อมดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง พฤติกรรมการกระทำก็จะห่างไกลจากการกระทำความผิด

จากนิยามและความหมายของการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้ “การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง กิจกรรมต่างๆ หรือภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

⁸⁷ กิตติพงศ์ ศิริรักษ์, “ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหน้า,” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), หน้า 18-19.

ในการรักษาความปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดช่องโอกาสของบุคคลที่มุ่งหวังจะประกอบอาชญากรรม ยับยั้งขัดขวางผู้ที่จะกระทำความผิดไม่ให้กระทำสำเร็จ ระวังเหตุที่จะนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม จับกุมผู้กระทำความผิดและการปราบปรามผู้กระทำความผิดอื่น ๆ” ซึ่งสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1) การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การพยายามทำทุกวิถีทางที่จะลดโอกาสหรือตัดโอกาสและความปรารถนาของคนร้ายที่จะกระทำความผิด รวมถึงการป้องกันไม่ให้คนร้ายกระทำความผิดซ้ำอีก

2) การปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การพยายามในการสืบหาตัว สืบพฤติกรรม หรือเบาะแสของคนร้าย เพื่อนำตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนดแนวทางการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2560 โดยใช้ทฤษฎีป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง⁸⁸ ดังนี้

1) ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime prevention through environmental design: CPTED)

ซี. เรย์ เจฟเฟอรี (C. Ray Jeffery)⁸⁹ เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเรื่องการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมในปี ค.ศ.1971 ในหนังสือ “Crime Prevention through Environmental Design” โดยให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

⁸⁸ สำนักงานกิจการยุติธรรม, กรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ มติคณะรัฐมนตรี (24 มกราคม 2560) (กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม), หน้า 36-38.

⁸⁹ Jeffery, C.Ray, Crime Prevention through Environmental Design (California: Sage, 1971).

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์⁹⁰ กล่าวว่า ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลกับสภาพแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ พอสรุปได้ คือ

1.1) มุ่งลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคล ซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดหรือไม่ละเมิดกฎหมาย

1.2) มีความพอเพียงในการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้าย ต่อทรัพย์สินให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

1.3) มีคุณค่าทางปฏิบัติในระดับสูง รวมทั้งส่งเสริมหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม

1.4) มุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ภาพ ระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อให้เกิดแรงต้านทุจริตชน อันเป็นชนกลุ่มน้อย โดยอาศัยวิธีการที่อยู่ภายในกรอบของกฎหมาย

1.5) กำหนดนิยามของกฎหมายไว้เฉพาะกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม กล่าวคือ เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากที่สุดได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบัญญัติกฎหมายนั้น

กล่าวโดยสรุปคือ กลุ่มทฤษฎีข้างต้นเป็นการให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมมากกว่าปัจจัยอื่น เพราะถ้าหากจัดสภาพแวดล้อมให้แข็งแกร่ง สามารถที่จะขัดขวางการละเมิดกฎหมายได้ โดยสมบูรณ์ การกระทำผิดก็จะไม่สำเร็จ ในทางตรงกันข้าม หากจัดสภาพแวดล้อมไม่สมบูรณ์ก็อาจจะทำให้พฤติกรรมละเมิดกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป เป็นพฤติกรรมละเมิดกฎหมายแฝงและนำไปสู่พฤติกรรมละเมิดกฎหมายอาญาได้ในที่สุด

⁹⁰ ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2526), หน้า 35-36.

2) ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement theory)

ทฤษฎีนี้เป็นการบังคับใช้กฎหมายตามความเชื่อของสำนักดั้งเดิม (Classical school) โดยมีแนวคิดสำคัญคือ การป้องกันอาชญากรรมเป็นเป้าหมายงานของตำรวจ⁹¹ ซึ่ง เซอร์โรเบิร์ต พีล (Sir Robert Peel) บิดาของการตำรวจยุคใหม่ ได้เน้นว่า การป้องกันอาชญากรรม คืองานหลักของตำรวจ มีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวนจับกุมและลงโทษผู้กระทำผิด แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานของทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งได้พระราชทานแก่ข้าราชการตำรวจ ความว่า

“การจับผู้ร้ายนั้นไม่ถือเป็นความชอบเป็นแต่นับว่าผู้นั้น ได้กระทำการครบถ้วนแก่หน้าที่เท่านั้น แต่จะถือเป็นความชอบต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้ายให้ชีวิตและทรัพย์สินของข้าแผ่นดินในท้องที่นั้นอยู่เย็นเป็นสุขพอควร

ดังนั้น ข้าราชการตำรวจต้องพึงระลึกไว้ว่าการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบไม่ให้เกิดเหตุร้ายแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเองนั้นแหละคือความสำเร็จในการทำหน้าที่ ข้าราชการตำรวจอย่างแท้จริง”

ตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายจะเน้นการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจเป็นหลัก โดยเน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบออกตรวจท้องที่มีการจัดสายตรวจแบบต่าง ๆ และเขตตรวจเพื่อลดช่องโอกาสในการกระทำผิดของคนร้าย มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้ พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการตรวจท้องที่ ซึ่งหากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ต้องรีบสืบสวนจับกุมให้ได้อย่างรวดเร็วเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและคนร้ายไม่กล้ากระทำผิด

แนวทางนี้ถือเป็นการดำเนินการลดปัญหาอาชญากรรมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น บุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งคนในชุมชนเอง เป็นเพียงผู้ช่วยให้ข้อมูลหรือมีส่วนร่วมตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการเท่านั้น

⁹¹ ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ, หน้า 8.

3) ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Police-community relations theory)

ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีต้นกำเนิดจากสหรัฐอเมริกาช่วงทศวรรษ 1920 โดยมีรากฐานแนวความคิดและผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยา กลุ่มชิคาโก หรือ สำนักนิเวศวิทยาอาชญาวิทยา (The Ecological School of Criminology) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของชุมชน 3 ทาง คือ 1) แนวความคิดของ Darwin เกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยระหว่างสัตว์และพืช 2) แนวความคิดของ Simmel ว่าด้วยคุณลักษณะด้านเวลาและสถานที่ของความสำคัญทางสังคม และ 3) แนวทฤษฎีของ Durkheim ซึ่งกล่าวถึงความหนาแน่นของประชากรที่เป็นปัจจัยกระทบต่อความแก่งแย่งทางสังคม⁹²

จากแนวความคิดข้างต้น สรุปได้ว่าทฤษฎีนี้เน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจและชุมชนในการที่จะป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นหลัก โดยโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย อันจะต้องเน้นการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับชุมชน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับชุมชนเพื่อให้มีความร่วมมือแจ้งข่าวหรือเบาะแสอาชญากรรมมากขึ้น

ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีแนวคิดที่สำคัญคือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ง่ายต่อการควบคุม สังเกต ตรวจตรา โดยไม่ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินทั้งของตนเอง และบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากภัยอาชญากรรม

อย่างไรก็ตาม แนวทฤษฎีนี้มีได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม แต่ได้เสนอแนะให้มีการปรับบทบาทใหม่สำหรับตำรวจท้องที่ทั้งหมดตามแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ กล่าวคือ ตำรวจจะมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เป็นการลดบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจลง

⁹² ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ, หน้า 11.

4) ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community policing)

แนวทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดใหม่ในการป้องกันอาชญากรรมที่เชื่อว่าตำรวจกับประชาชนทำงานร่วมกันโดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม อันได้แก่ ความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ตลอดจนสภาพการไร้ระเบียบและความเสื่อมโทรมทางสังคมและทางกายภาพในชุมชนต่าง ๆ ได้⁹³

การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น หน่วยงานตำรวจจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสุจริตชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ๆ โดยเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหา และร่วมพัฒนาศักยภาพความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน หรืออีกนัยหนึ่ง หลักการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน เป็นหลักการทำงานของตำรวจซึ่งส่งเสริม สนับสนุน แก่ต้นเหตุเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของชุมชน โดยใช้เทคนิคการแก้ที่ต้นเหตุของปัญหา ด้วยความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน ซึ่งหลักการนี้มีหลักการสำคัญ 2 หลัก⁹⁴ คือ 1) การที่ตำรวจเป็นหุ้นส่วนกับประชาชน เกาะติดพื้นที่อย่างทั่วถึง และ 2) การที่ตำรวจนำชุมชนและหน่วยงานอื่นแก้ต้นเหตุอาชญากรรม หรือความไม่เป็นระเบียบในชุมชน

หากพิจารณาทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์และตำรวจผู้รับใช้ชุมชนนั้น อาจดูคล้ายกันตรงชื่อของทฤษฎี แต่ความจริงแล้วทฤษฎีทั้งสองนี้มีความแตกต่างกันอย่างตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นการดำเนินงานในลักษณะบนลงล่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ เองทั้งหมด ประชาชนเป็นฝ่ายให้ความร่วมมือในกิจกรรมของตำรวจโดยไม่ได้นำเอาข้อมูลของฝ่ายประชาชนมากำหนดกิจกรรมดังกล่าวด้วย ซึ่งสิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำอาจไม่ใช่สิ่งที่ประชาชนต้องการก็ได้ ต่างจากทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินงานแบบล่างขึ้นบน โดยเริ่มต้นจากความไว้วางใจ การเข้าไปอยู่ในชุมชน รับใช้ประชาชน นำไปสู่ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่าง

⁹³ Trojanowicz, Robert C. and Bucqueroux, Bonnie, Community Policing: How to get started 2nd Edition (Ohio: Anderson Publishing Co., 1998), p. 6.

⁹⁴ กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2557, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2557), หน้า 1.

ตำรวจกับชุมชน ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม และตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยตรง และพัฒนาเป็นความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนต่อไป

5) ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken windows theory)

ทฤษฎีนี้ถูกริเริ่มในปี ค.ศ.1982⁹⁵ โดย เคลลิ่งและวิลสัน (Kelling and Wilson) นักสังคมวิทยา กล่าวถึงการปล่อยกระจกหน้าต่างตึกบานหนึ่งแตกแล้วไม่มีใครรีบแก้ไข ภายหลังตึกหลังนี้ก็จะมีการกระจกหน้าต่างแตกเพิ่มขึ้น ทฤษฎีนี้ย้ำข้อเท็จจริงว่ามนุษย์เราจะมีพฤติกรรมตามแรงกระตุ้นของจิตสำนึกที่ต่อต้านการควบคุม การมองเห็นกระจกหน้าต่างแตกอยู่บานหนึ่งสร้างความรู้สึกว่าตึกนี้มีอิสระ สามารถทำอะไรก็ได้ ความรู้สึกนี้จะไปกระตุ้นพฤติกรรมต่อต้านการถูกควบคุมซึ่งเป็นจิตใต้สำนึกที่อยู่ส่วนลึกของมนุษย์

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีหน้าต่างแตกนี้เน้นให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาเล็กๆ หรือปัญหาใหญ่ โดยปัญหาบางอย่างอาจเกิดขึ้นจากเรื่องเล็กน้อย แต่หากปล่อยปะละเลยจะกลายเป็นเรื่องใหญ่ ปัญหาบางอย่างที่อยู่ตรงหน้าถ้าไปตามแก้หรือแก้ไขไม่ตรงจุด ก็จะพบกับปัญหาที่เวียนกลับมาใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการหาวิธีการแก้ไขที่ถูกต้องและต้องดำเนินการอย่างจริงจัง บางครั้งอาจจะต้องใช้เวลาในการแก้ปัญหา แต่ก็จะเป็นการแก้ไขที่ยั่งยืน

เมื่อนำมาเทียบเคียงกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน เช่น หากเกิดปัญหาความไร้ระเบียบ (Disorder) ปัญหาความสกปรกหรือปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชุมชน (Quality of life problems) ปล่อยให้ทิ้งไว้โดยไม่มีใครสนใจ ชุมชนนั้นจะยิ่งเสื่อมโทรมลงไปเรื่อยๆ แล้วจะส่งผลก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมาภายหลัง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามทฤษฎีนี้จะต้องสนใจจัดการกับปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ปัญหาความไร้ระเบียบและปัญหาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนด้วย ถ้าชุมชนใดมีความสะอาด ความสุข เป็นระเบียบเรียบร้อย ก็จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงไปด้วย

⁹⁵ Kelling, George L. and Wilson, James Q., “Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety,” *Atlantic Monthly*, 3, 249 (March 1982): 29-38.

6) ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime triangle theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ประกอบด้วย ด้านต่าง ๆ ของสามเหลี่ยม 3 ด้าน⁹⁶ คือ

6.1) ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) ที่จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด

6.2) เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือ วัตถุสิ่งของของผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ

6.3) โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมได้

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละพื้นที่ ควรนำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป

2.4.3 การป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำนั้น ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์และคณะ ได้สรุปว่า การป้องกันอาชญากรรมสามารถกระทำได้ 3 แนวทางด้วยกัน⁹⁷ กล่าวคือ

⁹⁶ ชรินทร์ โกพัฒน์ตา, “การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ธนาคาร ร้านทอง,” (หลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 38 กองบัญชาการตำรวจ, 2557), หน้า 18-19.

⁹⁷ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์ และคณะ, โครงการวิจัยการสำรวจสถานการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ผ่านกิจกรรมโครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, (กรุงเทพฯ: คณะ

1) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นแรก (Primary crime prevention)

มีหลายรูปแบบ เช่น

- Neighborhood watch and citizen patrol เป็นรูปแบบการเฝ้าระวังและการจัดสายตรวจเพื่อนบ้านเพื่อออกตรวจตรา และคอยสอดส่องดูแลซึ่งกันและกัน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมให้ลดน้อยลง

- Environment design เป็นการป้องกันอาชญากรรมโดยใช้วิธีการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการกระทำผิดได้ยากยิ่งขึ้น เช่น การปลูกสร้างอาคารที่อยู่อาศัยให้ง่ายต่อการมองเห็น การติดตั้งล้อคประตูให้แข็งแรงมั่นคง การติดตั้งแสงสว่างให้เพียงพอ เป็นต้น

- Education about crime and crime prevention เป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันอาชญากรรม หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมแก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาครัฐอื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาสังคม ได้แก่ การแก้ไขปัญหารว่างงาน การแก้ไขปัญหาคาใจ ความยากจน การแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายการศึกษา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาคดีการเบี่ยงเบน โดยเน้นไปที่สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งมีผลทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงตามไปด้วย

2) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นที่สอง (Secondary crime prevention)

การป้องกันอาชญากรรมประเภทนี้เป็นการแทรกแซงปัญหาผู้กระทำผิดด้วยวิธีการที่อาศัยความสามารถของสังคมและกระบวนการยุติธรรม ในการกำหนดประเด็นปัญหาและการคาดคะเนหรือการทำนายปัญหาที่เป็นอยู่ในขณะนั้นได้อย่างถูกต้องมากน้อยเพียงใด มีรูปแบบการดำเนินการ โดยการป้องกันจากสถานการณ์ที่เป็นจริงในเวลานั้น (Situation prevention) เป็นการกำหนดประเด็นปัญหา (Identify) ให้แคบลงหรือเด่นชัดขึ้น แล้วเข้าทำการแทรกแซงปัญหานั้นๆ ให้ได้ผล ตัวอย่างกิจกรรมตามแนวทางการป้องกันขั้นนี้คือ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Police-community relations) ตำรวจผู้ใช้ชุมชน (Community policing) ที่มีการนำชุมชนหรือเพื่อนบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

3) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นที่สาม (Tertiary crime prevention) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นนี้เป็นเรื่องของกระบวนการยุติธรรมที่ต้องเข้ามาดำเนินการ เช่น การจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ การควบคุมกักขัง และการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เป็นต้น การป้องกันในขั้นนี้เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ (Recidivism) ของผู้กระทำผิดไม่ให้เกิดซ้ำขึ้นมาอีก สำหรับกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการป้องกันในขั้นที่สามนี้มีสองวิธี คือ

3.1) การข่มขู่ยับยั้งเป็นกรณีพิเศษ (Specific deterrence) เป็นความพยายามที่จะป้องกันผู้ที่กระทำผิดไม่ให้เกิดซ้ำในรูปแบบอื่นๆ ซ้ำขึ้นมาอีก เป็นการวางบาทกำหนดโทษผู้กระทำผิดเอาไว้ ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำผิดหวาดกลัว และรู้สึกเสียอิสรภาพตามมา

3.2) การลดความสามารถของผู้กระทำผิดลง (Incapacitation) เป็นการป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นมาอีกในอนาคต โดยอาศัยการควบคุมผู้กระทำผิดแต่ละคนในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งเป็นหลัก เช่น การจำคุกหรือกักขัง (Incapacitation) ซึ่งเป็นวิธีที่จะสกัดกั้นการกระทำผิดของผู้กระทำผิดมิให้กระทำผิดซ้ำขึ้นมาอีกในช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่ง⁹⁸

2.4.4 การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศ

อาชญากรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ส่วนใหญ่เกิดจากผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความผิดปกติทางจิต หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ นอกจากมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องหา ยังมีอีกมาตรการหนึ่งซึ่งใช้ในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศคือการบำบัดฟื้นฟู รักษา ก่อนที่ผู้กระทำผิดทางเพศจะกลับเข้าสู่สังคม โดยสามารถแบ่งผู้กระทำผิดทางเพศที่เข้ารับการบำบัดได้ 2 ประเภท⁹⁹ คือ ผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาได้ และผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาไม่ได้

⁹⁸ เสาวคนธ์ เจริญรักษ์ และคณะ, “รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ,” (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2552), หน้า 32-33.

⁹⁹ สมภพ เรื่องตระกูล, คู่มือจิตเวชศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: หจก.ภาพพิมพ์, 2528), หน้า 32.

1) ผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาได้

วิธีการบำบัดผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความผิดปกตินี้ จะต้องใช้วิธีการทางจิตวิทยาคลินิก ซึ่งต้องมีการวินิจฉัยความผิดปกติเป็นรายบุคคลแล้วจึงทำการรักษาความผิดปกติเหล่านั้น การรักษาทางจิตวิทยาคลินิกจะต้องใช้การบำบัดทางกาย โดยผู้ป่วยบางคนจะต้องใช้ยาเพื่อช่วยให้การบำบัดได้ผล การบำบัดทางจิตวิทยาคลินิกจึงต้องประกอบด้วย การใช้ยาสำหรับผู้ป่วยบางคนเพื่อลดอารมณ์ทางเพศ การใช้พฤติกรรมบำบัดและจิตบำบัด ยาที่ใช้ในการบำบัดผู้กระทำผิดที่มีความผิดปกติทางจิตนี้ จะทำให้ผู้ป่วยซึ่งไม่อาจควบคุมตนเองได้กลับมาควบคุมตนเองได้มากขึ้น ทำให้ความหมกมุ่นทางเพศลดน้อยลง และจิตใจสงบลงด้วย ซึ่งการใช้ยาในผู้ป่วยบางคนและการใช้พฤติกรรมบำบัดและจิตบำบัดจะทำให้การรักษาได้ผล เป็นการแก้ไขพฤติกรรมเหล่านั้นให้ดีขึ้น แทนที่จะใช้พฤติกรรมบำบัดหรือจิตบำบัดโดยไม่ใช้ยาร่วมด้วย ซึ่งผู้มีความผิดปกติทางเพศเหล่านี้จะต้องใช้ยาในการบำบัดร่วมหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของจิตแพทย์ที่ทำการรักษา ส่วนการทำพฤติกรรมบำบัดและจิตบำบัดจะกระทำในสถานที่เหมาะสม โดยมีนักจิตวิทยาคลินิกเป็นผู้กระทำพฤติกรรมบำบัด คือวิธีการบำบัดรักษาทางจิตใจรูปแบบหนึ่งโดยไม่ต้องพึ่งยาทางจิตเวช (ยกเว้นบางกรณีที่ต้องใช้ยาควบคู่กันไป) เป็นการรักษาทางจิตเวชที่มีประสิทธิภาพ โดยทั่วไป วิธีการรักษาด้วยพฤติกรรมบำบัดมุ่งแก้ไข ปัญหาของผู้กระทำผิดอย่างตรงไปตรงมาและเป็นไปได้ (เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล) มากกว่าที่จะมุ่งหรือคิดค้นหาสาเหตุ ภายใต้กระบวนการทำงานของจิตที่ทำให้เกิดความขัดแย้งไม่สบายใจ (Underlying conflict) ในระดับจิตใต้สำนึกจะมีแนวทางช่วยเหลือผู้ป่วย โดยมีการตั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ผิดปกตินี้เกิดจากการเรียนรู้ และสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ โดยพฤติกรรมบำบัดจะใช้วิธีการต่อไปนี้¹⁰⁰

- 1) ฝึกทักษะการเข้าสังคม
- 2) ฝึกให้เกิดความมั่นใจในตนเองโดยการเล่น
- 3) ให้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ
- 4) ให้เรียนรู้ถึงความรู้สึกและผลร้ายที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเห็นใจ

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

5) ฝึกวิธีผ่อนคลายกล้ามเนื้อ เพื่อผ่อนคลายความเครียด

6) ฝึกลดความไวต่อสิ่งเร้าด้วยการมีจินตนาการ

ส่วนจิตบำบัดเป็นรูปแบบสำหรับการรักษาปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งกระทำได้โดยผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนไข้ เพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ผิดปกติ การสร้างบุคลิกภาพที่พัฒนาและเจริญเติบโตขึ้นโดยจิตบำบัดนี้มีลักษณะสำคัญคือแสดงให้คนไข้เห็นถึงความอบอุ่น และยอมรับเจตคติของคนไข้ โดยจิตบำบัดนี้อาจเป็นจิตบำบัดรายบุคคลหรือเป็นจิตบำบัดกลุ่มก็ได้¹⁰¹ การบำบัดผู้กระทำผิดทางเพศเนื่องจากมีความผิดปกติทางเพศโดยใช้วิธีการทางจิตวิทยาคลินิก ซึ่งเป็นการใช้แบบผสมผสานนี้ มีผลเป็นการแก้ไขผู้กระทำผิดให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้¹⁰² โดยมีผลทำให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นสามารถแก้ไขพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงก้าวร้าวได้ และยังทำให้ผู้กระทำผิดลดอารมณ์ทางเพศ ควบคุมความต้องการทางเพศของตนได้

2) ผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาไม่ได้

สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาไม่ได้ จะใช้การควบคุมตัวผู้ป่วยโดยการคุมขังซึ่งต้องกระทำเพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน¹⁰³ โดยเฉพาะผู้กระทำผิดทางเพศที่มี “บุคลิกภาพผิดปกติต่อต้านสังคม (Psychopaths)” พวกนี้ไม่สามารถบำบัดได้เพราะไม่มียาที่จะช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้¹⁰⁴ จึงต้องใช้วิธีการคุมขัง เพราะการคุมขังในระยะเวลานานจะทำให้ความสามารถในการกระทำผิดลดลงตามอายุที่มากขึ้น

สำหรับในต่างประเทศอาจใช้วิธีการตอนหรือการทำให้ความต้องการทางเพศของเขาเสื่อมลงไปหรือหมดไป (Castration) เพื่อป้องกันสังคมจากผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นอันตราย หรือ

¹⁰¹ วิจิตพาลี เจริญขวัญ, จิตวิทยาคลินิกเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547), หน้า 349.

¹⁰² Bartal, Curt R. and Bartal, Anne M., Criminal Behavior: A Psychological Approach 9th Edition, pp. 323-324.

¹⁰³ สมภพ เรื่องตระกูล, ความผิดปกติทางเพศ, หน้า 155.

¹⁰⁴ เกษม ต้นติผลาชีวะ, ตำราจิตเวชศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), หน้า 568.

“ผู้กระทำผิดทางเพศโดยใช้กำลังประทุษร้าย” (Sexual violent predator)¹⁰⁵ สำหรับการตอนนั้น ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 จะใช้การตัดอวัยวะของผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งเป็นวิธีการที่ทารุณโหดร้าย ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้ใช้วิธีการผ่าตัดต่อมใต้สมองเพื่อลดหรือขจัดความต้องการทางเพศของผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นวิธีที่อันตรายต่อชีวิตของผู้กระทำผิด ต่อมาในยุคปัจจุบัน ได้ใช้สารเคมีในการลดหรือขจัดความต้องการทางเพศของผู้กระทำผิด (Chemical castration) เพื่อไม่ให้บุคคลนั้น กระทำผิดทางเพศจากแรงดันทางเพศที่ผิดปกติขึ้นอีก¹⁰⁶ โดยการลดหรือขจัดความต้องการทางเพศของผู้กระทำผิดจะต้องทำการโดยจิตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยแพทย์จะฉีดสารเคมีที่เรียกว่า anti-androgen เข้าสู่ร่างกายผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นฮอร์โมนเพื่อลดแรงขับดันทางเพศ วิธีการนี้เป็นวิธีที่หลายประเทศใช้ป้องกันผู้กระทำผิดทางเพศที่ผิดปกติอยู่ในปัจจุบัน เช่น ประเทศเดนมาร์ก ประเทศสวีเดนและแลนด์ ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะใช้ได้ต่อเมื่อมีความยินยอมจากผู้กระทำผิด และศาลจะสั่งได้ต่อเมื่อผู้กระทำผิดได้รับการตรวจโดยจิตแพทย์ก่อนและจิตแพทย์เห็นชอบให้ใช้วิธีดังกล่าวได้

จะเห็นได้ว่า วิธีการบำบัดรักษาผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความผิดปกติทางเพศ ขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของจิตแพทย์ที่ทำการรักษา สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาได้ การบำบัดผู้กระทำผิดทางเพศเนื่องจากมีความผิดปกติทางเพศโดยใช้วิธีการทางจิตวิทยาคลินิก เป็นการใช้แบบผสมผสาน มีผลเป็นการแก้ไขผู้กระทำผิดให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น แต่สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่บำบัดรักษาไม่ได้จะใช้วิธีการอื่น เช่น การคุมขัง แต่ในต่างประเทศอาจใช้การตอนหรือทำให้ความต้องการทางเพศของเขาเสื่อมลงไป

จากการศึกษาถึงลักษณะเฉพาะ สภาพจิตใจของผู้กระทำผิดทางเพศ จะเห็นได้ว่าผู้กระทำผิดทางเพศนั้น มีธรรมชาติที่ต่างจากผู้กระทำผิดประเทศอื่น ซึ่งผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการกระทำผิดเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจของตนเอง มีอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเล็กน้อย ดังนั้นการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศ ต้องมีความเข้าใจถึงธรรมชาติ

¹⁰⁵ Vachss, Andrew, “Pragmatically Impotent,” Retrieved on April 2019, 30, from http://www.vachss.com/av_dispatches/disp_9207_a.html

¹⁰⁶ Spalding, Larry Helm, “Florida’s Chemical Castration Law: A Return to the Dark Ages (1998),” Retrieved on April 2019, 30, from <https://ir.law.fsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1397&context=lr>

ของผู้กระทำผิดดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ

2.4.5 หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเพศ การประสานงานระหว่างประเทศ และการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิด¹⁰⁷ ดังนี้

2.4.5.1 หน่วยงานด้านการป้องกันปราบปราม

- 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่
- 2) กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- 3) กองบังคับการปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- 4) กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ กองบัญชาการตำรวจ

สอบสวนกลาง

2.4.5.2 หน่วยงานด้านการประสานงานระหว่างประเทศ

- 1) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล
- 2) กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 3) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.4.5.3 หน่วยงานด้านการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิด

- 1) กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

¹⁰⁷ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2552

2.4.5.4 ศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจ

นอกจากหน่วยงานที่มีการจัดตั้งตามโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว ยังได้มีการจัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจ” ขึ้นมาช่วยหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศ ดังนี้

1) ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศพตส.ตร.) อยู่ภายใต้การบังคับบัญชากับสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยตรง มีหน้าที่ควบคุมดูแลศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ของแต่ละกองบัญชาการ รวมถึงการบริหารงาน หน่วยที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา เช่น ส่วนปฏิบัติการ ส่วนสนับสนุน และคณะทำงานปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2) ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว

2.4.6 การทะเบียนประวัติอาชญากร

การจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากรของประเทศไทยในปัจจุบัน อยู่ในความรับผิดชอบของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถเข้าใช้ได้ แต่ต้องมีการทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ทำกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น¹⁰⁸ ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นได้มีการบันทึกข้อมูลแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน¹⁰⁹ ดังนี้

¹⁰⁸ ทวีศักดิ์ ภัคดีโต, “ทะเบียนประวัติอาชญากร,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), หน้า 10-14.

¹⁰⁹ วิมล อินทามระ, การทะเบียนประวัติอาชญากร (กรุงเทพฯ: เจริญผล, 2522), หน้า 32.

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย ชื่อ อายุ ตำหนิรูปพรรณ ตำหนิพิการ ลายสัก อุปนิสัย ประจำตัว ภาพถ่าย เชื้อชาติ สัญชาติ ลายพิมพ์นิ้วมือ บางประเทศได้มีการนำลายพิมพ์สารพันธุกรรม (DNA Fingerprint)¹¹⁰มาใช้ด้วย

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย ที่อยู่ ที่เกิด ที่ทำงาน สถานที่ที่ชอบไปเที่ยว ปราภภูตัว

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วย ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่

ส่วนที่ 4 ประกอบด้วย ความรู้ การศึกษา อาชีพ พฤติกรรมเกี่ยวกับความประพฤติ ความโน้มเอียงไปทางความเชื่อประเภทใด วิธีการในการกระทำความผิดกรณีเป็นผู้กระทำความผิดมาก่อน

ข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นมีประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติผู้กระทำผิด อันจะใช้ประกอบการพิจารณาในการเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ซึ่งหากไม่มีฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละรายต้องทำการบันทึกรูปพรรณสัณฐาน การกระทำผิด รวมถึงข้อมูลอื่นๆด้วยตนเอง และไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการตรวจสอบผู้กระทำผิดที่ถูกจับกุมเป็นไปอย่างยากลำบากและไม่มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า การเข้าถึงข้อมูลทะเบียนประวัติดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม¹¹¹

สำหรับการจัดเก็บข้อมูลและการปรับแก้ข้อมูลของผู้กระทำผิดให้ทันสมัย (Update) นั้น จะมีการกระทำเมื่อผู้กระทำผิดถูกจับกุมและถูกบันทึกเข้าระบบในแต่ละครั้งเท่านั้น ไม่มีการแก้ไขข้อมูลหลังจากที่มีการบันทึกไปแล้ว ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้กระทำผิดมีการเปลี่ยนแปลงชื่อ ที่อยู่ ข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรจะยังเป็นข้อมูลเดิม จนกว่าผู้กระทำผิดคนดังกล่าวจะถูกจับกุมเมื่อกระทำผิดครั้งใหม่ และเจ้าหน้าที่ได้บันทึกข้อมูลล่าสุดของผู้กระทำผิดเข้าไปในฐานข้อมูล

¹¹⁰ รุ่งระวี โสขุมา, “ลายพิมพ์ DNA กับการดำเนินคดีอาญา,” บทบัญญัติ 52 (2539): 202.

¹¹¹ คณะนิติศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจร่วมกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร, เอกสารประกอบการสอนวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากร (นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2560), หน้า 9-10.

ทะเบียนประวัติอาชญากรใหม่อีกครั้ง การที่ไม่มีการแก้ไขข้อมูลผู้กระทำผิด ทำให้ข้อมูลผู้กระทำผิดของกองทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นข้อมูลที่เก่า ล้าสมัย ส่งผลการค้นหาข้อมูลและการนำข้อมูลของผู้กระทำผิดไปใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงข้อมูลและการนำข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรมาใช้ นั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ควรต้องมีการรักษาความลับของข้อมูลและเข้าถึงข้อมูลเท่าที่จำเป็นต่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 32 เป็นต้น ซึ่งกำหนดไว้ว่า จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะได้เท่านั้น¹¹²

จากข้อมูลการเกิดอาชญากรรมทางเพศข้างต้น ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 1) ผู้กระทำผิดทางเพศ 2) เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และ 3) ผู้บังคับใช้กฎหมายในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ จะเห็นได้ว่าผู้กระทำผิดทางเพศนั้นควรจะต้องมีมาตรการดำเนินการเฉพาะ ไม่ควรที่จะใช้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั่วไป แบบ “ขนาดเดียวเหมาะสมกับทุกคน (One-size-fits-all)” รวมถึงการจำคุกและบำบัดฟื้นฟูแบบผู้กระทำผิดคดีอื่นๆ ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเพศและการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย ไม่มีการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่มีมาตรการเฝ้าระวังและติดตามผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษมาและอาจกระทำผิดทางเพศซ้ำได้อีก ซึ่งอาจเป็นช่องโหว่ที่ทำให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ รวมถึงการบำบัดผู้กระทำผิดทางเพศที่ยังไม่มีประสิทธิภาพและผู้กระทำผิดทางเพศนั้นก็กลับเข้ามาอยู่ในสังคม ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศที่เป็นกลุ่มเปราะบางของผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่ว่าจะเป็น เด็ก สตรี คนชรา หรือประชาชนอื่นๆในสังคม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรพิจารณาถึงการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน มาเป็นมาตรการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ ซึ่งในปัจจุบันมีการนำระบบดังกล่าวมาใช้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และอีกกว่า 30 ประเทศ โดยงานวิจัยฉบับนี้ จะศึกษาถึงหลักการและกฎหมายในการขึ้น

¹¹² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560, มาตรา 32.

ทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของต่างประเทศเพื่อหาหลักการและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อนำมาอุดช่องว่างของการป้องกันปราบปรามและการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศไทยต่อไป

2.4.7 มาตรการทางกฎหมายอื่นๆ

มาตรการทางกฎหมายอื่นในการควบคุมอาชญากรรมในประเทศไทยนอกเหนือจากการลงโทษทางอาญา ได้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ.2562 ที่บทลงโทษระบุในความผิดลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ในมาตรา 276 – 287/2 และมาตรา 276 สำหรับความผิดเกี่ยวกับข่มขืนกระทำชำเรา

นอกจากบทกฎหมายเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราแล้ว ยังมีบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนาจาร การค้าประเวณี อีกด้วย ซึ่งบทลงโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศนั้นจะหนักขึ้นหากได้กระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี หรือจากความร้ายแรงของวิธีการกระทำ เช่น กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน หรือบุคคลที่ถูกกระทำ เช่น การกระทำแก่บุพการี ผู้สืบสันดาน ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ เป็นต้น นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้รับโทษหนักขึ้นหากผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส จะมีบทลงโทษสูงสุดถึงจำคุกตลอดชีวิต และถ้าหากเสียชีวิตจะได้รับบทลงโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต¹¹³

ในการป้องกันปราบปรามและยกระดับความปลอดภัยให้แก่สังคม นอกจากผู้กระทำ ความผิดจะต้องได้รับโทษตามการกระทำของตนแล้ว กฎหมายได้บัญญัติวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ศาลสามารถบังคับแก่ผู้กระทำผิด เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำได้อีก โดยกำหนดวิธีเพื่อความปลอดภัยไว้ 5 วิธีการดังนี้

2.4.7.1 การกักกัน มาตรา 40 บัญญัติว่า “กักกัน คือ การควบคุมผู้กระทำ ความผิดติดนิสสัยไว้ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อตัดนิสสัยและเพื่อ

¹¹³ ประมวลกฎหมายอาญา

ฝึกหัดอาชีพ” วัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสังคมจากการกระทำความผิดซ้ำ และมีความมุ่งหวังให้ผู้ที่ถูกกักกันปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้กระทำผิด จากความเคยชินในการการกระทำผิดเป็นความเคยชินในการกระทำความผิดที่ถูกต้อง โดยการนำผู้ถูกกักกันมาฝึกหัดอาชีพ เพื่อให้ทราบถึงคุณประโยชน์ของการประกอบอาชีพ และเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพของตนและครอบครัวภายหลังจากพ้นการกักกันแล้ว

อนึ่ง หลักเกณฑ์ในการกักกันในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 มีดังนี้

- ก) ผู้ที่เคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว
- ข) ผู้ที่เคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือนมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามที่ ระบุไว้ตามมาตรา 41(1) ถึง (8) ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- ค) ผู้ที่พ้นจากการกักกันมาแล้วตาม 1) หรือผู้ที่ถูกพ้นโทษไปแล้วตาม 2) ผู้นั้นได้กระทำความผิดซ้ำอีก ศาลอาจถือว่าการกระทำผิดจนเป็นนิสัย ซึ่งศาลอาจพิพากษาให้กักกันไม่น้อยกว่า 3 ปี และไม่เกิน 10 ปีก็ได้
- ง) ผู้ที่กระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกัน

ระยะเวลาการกักกัน ให้นับวันที่ศาลมีคำพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้าผู้นั้นมีโทษจำคุกหรือถูกกักขังอยู่ ต้องให้จำคุกหรือกักขังก่อน เมื่อครบกำหนดแล้วจึงให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

การฟ้องให้กักกัน ในมาตรา 43 ให้อำนาจอัยการในการฟ้องขอให้กักกันเท่านั้น ราษฎรแม้จะเป็นผู้เสียหายจะฟ้องเองไม่ได้ อายุความในการฟ้องขอให้กักกันต้องฟ้องภายใน 6 เดือนนับแต่วันฟ้องคดี

2.4.7.2 การห้ามเข้าเขตกำหนด มาตรา 44 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติไว้ว่า “ห้ามเข้าเขตกำหนด คือ การห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ใน คำพิพากษา” บทบัญญัติในมาตรานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่ประชาชนทั่วไปหรือ เฉพาะกลุ่ม เช่น กรณีผู้ที่กระทำความผิดทางเพศที่เคยกระทำต่อเด็ก อาจถูกห้ามทำงานหรืออาศัยอยู่ในที่มี เด็กมักจะชุมนุมกัน ใกล้สถานศึกษาหรือโรงเรียน หรือสวนสาธารณะ เป็นต้น

หลักเกณฑ์การห้ามเข้าเขตกำหนดในมาตรา 45 มีดังนี้

- ก) ต้องเป็นคดีที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นโดยไม่จำกัดความผิด
- ข) ต้องมีพฤติการณ์ที่ควรจะสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด และต้องเป็นไปเพื่อ ความปลอดภัยแก่ประชาชน
- ค) กำหนดเวลาห้ามเข้าเขตกำหนดต้องไม่เกิน 5 ปีนับจากวันพ้นโทษ
- ง) คำสั่งห้ามนั้นศาลต้องสั่งในคำพิพากษาลงโทษ จะสั่งภายหลังที่มี คำพิพากษาแล้วไม่ได้
- จ) ศาลมีอำนาจสั่งห้ามได้เองโดยโจทก์หรือพนักงานอัยการไม่จำเป็นต้องมี คำขอให้ใช้มาตรการดังกล่าว

2.4.7.3 การเรียกประกันทัณฑ์บน มาตรา 46 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติถึงเหตุที่ศาลจะสามารถใช้บังคับวิธีการเรียกประกันทัณฑ์บน หากความปรากฏแก่ศาลตาม ข้อเสนอของพนักงานอัยการว่าการกระทำนั้น ยังไม่ถึงขั้นเป็นความผิดตามกฎหมายแต่อาจก่อเหตุร้าย อันเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นได้ มีอยู่ 2 กรณีคือ

1) ผู้ที่จะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือ ผู้ที่จะกระทำการใดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดลอมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมาย เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติหรือ

2) ในการพิจารณาความผิดใด ถ้าศาลไม่ลงโทษผู้ถูกฟ้อง แต่มีเหตุ อันควรเชื่อได้ว่า ผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น

การกระทำทั้งสองกรณีนี้ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี ศาลสามารถใช้อำนาจได้ดังนี้

ก) สั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บนว่าจะไม่ก่อเหตุร้ายดังกล่าวตลอดเวลาที่ศาลกำหนด ไม่เกิน 2 ปี ถ้าผิดทัณฑ์บนยอมให้ใช้เงินตามที่ศาลกำหนดไม่เกินห้าหมื่นบาท และศาลจะสั่งให้มีประกันทัณฑ์บนนั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

ข) ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บน หรือหาประกันไม่ได้ ศาลมีอำนาจสั่งกักขังผู้นั้นจนกว่าจะยอมให้ทำทัณฑ์บนหรือหาประกันได้ไม่เกิน 6 เดือน หรือมีฉะนั้นศาลจะสั่งห้ามผู้นั้นเข้าไปในเขตกำหนดตามมาตรา 45 ก็ได้ โดยศาลจะสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่จะสั่งทั้งสองอย่างไม่ได้

ค) ในมาตรา 47 ถ้าผู้นั้นยอมทำทัณฑ์บนและทำผิดทัณฑ์บน ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้น ชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในทัณฑ์บน ถ้าผู้นั้นไม่ชำระจะถูกบังคับเป็นโทษปรับ

2.4.7.4 การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล กรณีที่ศาลสามารถใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยสั่งคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล มีเหตุกระทำได้ 2 กรณีคือ

1) มาตรา 48 แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดว่า ถ้าศาลเห็นว่าการปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง ไร้จิต หรือจิตฟั่นเฟือน ซึ่งไม่ต้องรับโทษหรือได้รับการลดโทษตามมาตรา 65 จะเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลก็ได้ และคำสั่งนี้ศาลจะเพิกถอนเมื่อไหร่ก็ได้

2) มาตรา 49 แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดว่า หากผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสพสุราเป็นอาจिन หรือเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ และศาลได้กำหนดในคำพิพากษาว่า บุคคลนั้นจะต้องไม่เสพสุรา เสพยาเสพติดให้โทษ ภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันพ้นโทษหรือวันปล่อยตัวเพราะรอการกำหนดโทษ หากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

2.4.7.5 การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 50 บัญญัติว่า “เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้น

ประกอบอาชีพหรือ วิชาชีพนั้นต่อไปอาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษา ห้ามการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมีกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วัน พ้นโทษไปแล้วก็ได้” ซึ่งศาล จะสั่งห้ามการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ก) ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ โดยอาศัยโอกาสหรือเนื่องจากการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ

ข) ศาลได้พิพากษาให้ลงโทษผู้นั้นตามความผิดนั้นแล้ว

ค) ศาลเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไปอีก อาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นซ้ำอีก

ง) ศาลจะสั่งห้ามการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพไว้ในคำพิพากษาที่ลงโทษนั้นก็ได้ โดยให้มีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปีนับจากวันพ้นโทษนั้น¹¹⁴

2.4.7.6 มาตรการจำกัดสิทธิในการเดินทางเข้าประเทศตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

มาตรการเพื่อความปลอดภัยดังที่กล่าวไปข้างต้น เป็นมาตรการเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสังคมภายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่ป้องกันผู้กระทำความผิดจากภายนอกประเทศด้วย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยรัฐสามารถจำกัดสิทธิในการเดินทางเข้าหรือออกนอกราชอาณาจักรของนักท่องเที่ยวได้ หากเป็นกรณีที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มที่จะเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กในประเทศไทย บุคคลเหล่านี้อาจถูกห้ามเข้าเมืองได้ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 12 ซึ่งกำหนดสาระสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือกระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ได้ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง มาตรา 12(6)

¹¹⁴ วินัย ล้ำเลิศ, กฎหมายอาญา 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551), หน้า 381-387

2) เป็นบุคคลต่างชาติที่น่าเชื่อถือได้ว่าเป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

3) บุคคลต่างชาติที่มีพฤติการณ์เป็นที่น่าสนใจ เชื่อได้ว่า เข้ามาในประเทศไทยเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิง หรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 นี้ เป็นอีกหนึ่งในมาตรการสำคัญเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเพศจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อาจเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงของสังคม การกำหนดมาตรการการห้ามเข้าประเทศจึงเป็นอีกกลไกหนึ่งในการยกระดับความปลอดภัยของสังคมภายในของประเทศไทย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยว่าด้วยอาชญากรรมทางเพศ

ปริทัศน์ วาทิกทินกร¹¹⁵ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ครอบครัว และสังคม ที่มีผลต่อปัจจัยทางสุขภาพจิต กับลักษณะความรุนแรงในการกระทำผิดของนักโทษชายเด็ดขาด ที่ถูกพิพากษาจำคุกในคดีความผิดทางเพศ ณ เรือนจำกลางคลองเปรม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักโทษชายเด็ดขาด 30 ราย โดยการสัมภาษณ์ทางจิตเวช ร่วมกับแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาพบว่านักโทษทั้งหมดมีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ส่วนใหญ่ก่อคดีครั้งแรก มีเพียง 1 รายที่มีประวัติกระทำความผิดทางเพศ และ 4 รายมีประวัติทางจิต ส่วนภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างมี 10 รายที่มีประวัติอาชญากรรมทางเพศหรืออาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลในครอบครัว ส่วนประวัติเกี่ยวกับการทารุณกรรมในวัยเด็กพบว่ามี 10 รายที่ตกเป็นเหยื่อ และมี 1 รายที่มีประวัติถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งจากการตรวจสอบโดยแบบสุขภาพจิตพบว่า นักโทษจำนวน 25 ราย (ร้อยละ 83.3) มีอุปนิสัยหรือแสดงพฤติกรรมของบุคลิกภาพแบบไซโคพาธี (Psychopathy) เช่น

¹¹⁵ ปริทัศน์ วาทิกทินกร, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทางสุขภาพจิตกับลักษณะการกระทำความผิดทางเพศของนักโทษชายเด็ดขาดในเรือนจำกลางคลองเปรม,” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549)

พูดโกหก ขาดความรับผิดชอบ และควบคุมพฤติกรรมตนเองไม่ได้แต่มีเสน่ห์จากภายนอก นอกจากนั้น นักโทษเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธปัญหาของตนและปฏิเสธการบำบัดรักษาทางจิตเวช สำหรับเหยื่อของนักโทษเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยหรือรู้จักกับนักโทษมาก่อน และงานวิจัยนี้ยังเสนอแนวคิดสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับการควบคุม ควรประเมินความเสี่ยง การให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตสังคมแก่นักโทษคดีความผิดทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ที่มีปัญหาบุคลิกภาพ ซึ่งมีแนวโน้มจะกลับไปกระทำผิดซ้ำเมื่อถูกจำหน่ายออกจากเรือนจำด้วย

ณรงค์ศักดิ์ สุขวิบูลย์¹¹⁶ ได้ศึกษาถึงมาตรการบังคับทางอาญาที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งต้องได้รับการฟื้นฟูบำบัดรักษา และต้องมีการป้องกันชุมชนจากอันตรายจากการกระทำผิดทางเพศ โดยต้องมีหลักเกณฑ์ในการนำตัวผู้กระทำผิดทางเพศมาบังคับบำบัดรักษาและป้องกันชุมชนจากการกระทำผิดทางเพศเป็นกรณีเฉพาะ ไม่ว่าจะผู้นั้นจะยังมีได้ถูกฟ้องหรืออยู่ระหว่างพิจารณาและหลังจากพิพากษาแล้ว และได้เสนอบทบัญญัติทางกฎหมายและวิธีการสำหรับแก้ไขปัญหาผู้กระทำผิดทางเพศ โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการตรวจสอบสภาพจิตของผู้กระทำผิดเพื่อให้ทราบถึงความผิดปกติทางเพศหรือไม่ การควบคุมตัวเพื่อบังคับบำบัดในขั้นตอนก่อนฟ้อง หลังฟ้อง หลังพ้นโทษและสถานที่ใช้ควบคุมตัว และบำบัดผู้กระทำผิดด้วย

เนตรนภิส ลายทิพย์¹¹⁷ ได้ศึกษาถึงการบำบัดรักษาผู้กระทำผิดทางเพศซึ่งมีพฤติกรรมกามวิปริต โดยศึกษาจากมาตรการทางกฎหมายในการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศโดยการบำบัดรักษาทางจิตควบคู่กับการลงโทษ การบำบัดรักษาโดยใช้ยากับผู้กระทำผิดทางเพศ ทำการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา รัฐแคลิฟอร์เนีย และประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อนำมาปรับใช้กับผู้กระทำผิดทางเพศที่มีพฤติกรรมกามวิปริตในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยควรนำมาตรการบำบัดรักษาผู้กระทำผิดทางเพศที่มีพฤติกรรมกามวิปริตโดยการใช้ยาลดปริมาณฮอร์โมนมาใช้ควบคู่กับการลงโทษจำคุก

¹¹⁶ ณรงค์ศักดิ์ สุขวิบูลย์, “มาตรการบังคับทางอาญาที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549)

¹¹⁷ เนตรนภิส ลายทิพย์, “มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560)

นิติตา ปิติเจริญธรรม¹¹⁸ ได้ศึกษาถึงความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางเพศและศึกษาเหตุผลที่ส่งผู้กระทำผิดทางเพศไปตรวจทางจิตเวช ทำการศึกษาคดีทางเพศจากสถานีตำรวจนครบาล 390 ราย และติดตามศึกษาในกลุ่มเดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบผลพิจารณาฟ้องคดีของอัยการตลอดจนการพิพากษาคดีของศาล รวมถึงสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมสังเกตการสอบสวนคดีทางเพศของพนักงานสอบสวน ตลอดจนศึกษาผู้กระทำผิดทางเพศที่ส่งตรวจ ณ โรงพยาบาลนิติจิตเวช 22 ราย ซึ่งผลการศึกษาพบว่าคดีทางเพศจำนวนมาก ไม่มีการเข้าสู่ระบบการดำเนินคดี เนื่องจากผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์ประกอบกับตำรวจมักใกล้เคียงให้คู่กรณีประนีประนอมตกลงจ่ายค่าเสียหายมากกว่าดำเนินคดี ในส่วนการฟ้องคดีของอัยการพบว่า อัยการส่วนใหญ่จะพิจารณาสั่งไม่ฟ้อง แต่จะมีการพิจารณาสั่งฟ้องคดีทางเพศที่กระทำกับเด็กเป็นส่วนใหญ่ และในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศ ยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาส่งผู้กระทำผิดไปรับการตรวจทางจิตเวชอย่างเป็นระบบ

พีระพงษ์ วงศ์อุปราช¹¹⁹ ได้ศึกษาโดยการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อหาความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยด้านการคิดและพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำคดีทางเพศ โดยศึกษาในกลุ่มเยาวชนที่กระทำผิดในคดีทางเพศจำนวน 175 คน ที่รับการฝึกอบรมอยู่ในศูนย์ฝึกในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการทำร้ายเหยื่อขณะกระทำผิดทางเพศ สาเหตุหลักของการกระทำผิดทางเพศเกิดจากการดื่มสุรา และ พบว่าเยาวชนผู้กระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่เคยกระทำผิดในคดีอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับคดีทางเพศมาก่อน นอกจากนี้ยังพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีทางเพศ ประกอบด้วย อายุขณะกระทำผิดทางเพศครั้งแรก การทำร้ายร่างกายเหยื่อขณะกระทำผิดทางเพศ การมีบุคลิกภาพแบบ Narcissism สูง การมี rape myth acceptance สูง และมีความละอายใจต่ำ โดยสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและบำบัดรักษาเยาวชนผู้กระทำผิดทางเพศได้ ต่อไป

¹¹⁸ นิติตา ปิติเจริญธรรม, “วิเคราะห์ขบวนการยุติธรรมกรณีกระทำผิดทางเพศ,” (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539)

¹¹⁹ พีระพงษ์ วงศ์อุปราช, “บทบาทของปัจจัยด้านการคิดและพฤติกรรมในการทำนายการกระทำผิดซ้ำในคดีทางเพศของเยาวชนชายที่กระทำผิดทางเพศในกรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550)

พี.มาร์แชลล์ (P. Marshall)¹²⁰ ได้ศึกษาถึงการกระทำผิดทางเพศของชายที่เกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ.1953 ที่อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษและเวลส์ ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 1.1 ของกลุ่มตัวอย่าง กระทำผิดทางเพศก่อนอายุ 40 ปี และ ร้อยละ 10 ของกลุ่มดังกล่าวมีการกระทำผิดทางเพศอีกภายใน 5 ปี ในปี ค.ศ.1993 มีการประมาณการณ์ว่าประชากรชายในประเทศอังกฤษและเวลส์กว่า 165,000 ราย ได้กระทำผิดทางเพศ ต่อมาในปี ค.ศ.1994 ได้มีการวิเคราะห์ถึงอัตรากระทำผิดซ้ำจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวกว่า 13,000 ราย พบว่าเป็นผู้กระทำผิดทางเพศ จำนวน 402 ราย (ร้อยละ 3) โดยในกลุ่มดังกล่าวมีประวัติกระทำผิดทางเพศมาก่อนร้อยละ 12 และมีการกระทำผิดซ้ำหลังจากได้รับการปล่อยตัวร้อยละ 1 ซึ่ง พี.มาร์แชลล์ (P.Marshall) ได้มีความเห็นว่าการกระทำผิดซ้ำหลังจากได้รับการปล่อยตัวร้อยละ 1 นี้ ส่งผลต่อการกระทำผิดทางเพศซ้ำ

จากงานวิจัยว่าด้วยอาชญากรรมทางเพศข้างต้น พบว่า บริษัทน์ วาทิกทินกร ได้วิจัยพบว่า ผู้กระทำผิดทางเพศ มีสภาพจิตและบุคลิกภาพที่ผิดปกติ ซึ่งควรได้รับการรับบริการประเมินความเสี่ยง รวมถึงการช่วยเหลือทางจิตสังคมให้แก่ นักโทษก่อนที่จะถูกจำหน่ายออกจากเรือนจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ศักดิ์ สุขวิบูลย์ ซึ่งให้ความเห็นว่า ควรมีการบำบัดฟื้นฟู รักษา ผู้ต้องขังซึ่งรับโทษจากการกระทำผิดทางเพศก่อนที่จะกลับเข้าสู่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับเนตรนภิส ลายทิพย์ ที่เสนอให้มีการใช้ยาเพื่อลดฮอร์โมนผู้กระทำผิดทางเพศที่มีพฤติกรรมกำเริบก่อนที่จะปล่อยตัวจากเรือนจำกลับเข้าสู่สังคม

อย่างไรก็ตาม นิสิตา ปิติเจริญธรรม กล่าวว่า ในกระบวนการยุติธรรมของไทยไม่มีการใส่ใจกับการแยกการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศ เช่น การวิเคราะห์สภาพจิตใจของผู้กระทำผิดทางเพศก่อนและระหว่างเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งเมื่อไม่มีการวิเคราะห์สภาพจิตใจดังกล่าว ก็ส่งผลให้การปฏิบัติหรือการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศนั้นๆ เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และอาจส่งผลให้มีการกระทำผิดซ้ำในผู้กระทำผิดทางเพศอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระพงษ์ วงศ์อุปราช และ P. Marshall ซึ่งมีรายงานผลวิจัยว่า ผู้กระทำผิดทางเพศมีปัจจัยและแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำอีกเมื่อกลับเข้าสู่สังคม

¹²⁰ Marshall, P., Prevalence of convictions for sexual offending (Research Finding No.55) (London: Research and Statistic Directorate, Home Office, 1997)

3.2 งานวิจัยว่าด้วยการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

แรนดัล บี. แฮร์ริส และมิเกล บี. มาร์ติเนซ (Randall B. Harris และ Miguel B. Martinez)¹²¹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและปัญหาข้อกฎหมายของมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชน ผลการศึกษามีการประมาณการณ่ว่า เด็กหญิง 1 ใน 5 ราย และเด็กชาย 1 ใน 7-10 รายต้องเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศก่อนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ส่วน ผู้หญิง(ผู้ใหญ่) 1 ใน 6 ราย และผู้ชาย(ผู้ใหญ่) 1 ใน 33 ราย มีประสบการณ์ในการพยายามหรือกระทำผิดทางเพศมาก่อน และจากการศึกษาดังกล่าวยังพบว่า ตั้งแต่ ค.ศ.2005 เป็นต้นมา ยังมีเหตุเด็กถูกลักพาตัว ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกฆาตกรรม และยังมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการที่ผู้กระทำผิดทางเพศมีการใช้ช่องว่างของกฎหมายในการหลบเลี่ยงการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ อันส่งผลให้การบังคับใช้มาตรการดังกล่าวขาดประสิทธิภาพ

มิเชล เอ.คูเบลลิส และคณะ (Michelle A.Cubellis et al.)¹²² ได้ศึกษาถึงทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายต่อผลกระทบและประสิทธิภาพของมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ผลการศึกษาพบว่า ถึงแม้ว่าผู้บังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่คำนึงถึงผลกระทบนั้นมีอยู่อย่างจำกัด และผู้บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่รับรู้ถึงผลกระทบนั้นแต่ก็ยังเชื่อว่ามาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชนมีประสิทธิภาพในการป้องกันภัยในชุมชน ที่สำคัญกว่านั้นคือ ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่ามาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้นมีประสิทธิภาพ

โรเจอร์ อุลล์มานน์ (Roger Ullmann)¹²³ ได้ศึกษาถึงความเหมาะสมในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์จากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทาง

¹²¹ Harris, Randall B. and Martinez, Miguel B., Sex offender registration and notification act: Implementation and legal issues (New York: Nova Science Publishers, 2013)

¹²² Cubellis, Michelle A., Walfield, Scott M. and Harris, Andrew J., “Collateral Consequences and Effectiveness of Sex Offender Registration and Notification: Law Enforcement Perspectives,” International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology 62, 4 (2018)

¹²³ Ullmann, Roger, “Sex Offender Registration and Notification Laws: A Study of Suitability

เทศในต่างประเทศ ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ประเมินความเป็นไปได้ในการนำมาใช้ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศตามระบบกฎหมายที่ใช้ความผิดอาญาทางเพศบังคับเข้มงวด ไม่ได้มีประสิทธิภาพในการลดการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศและไม่ได้ปกป้องประชาชนจากผู้กระทำผิดทางเพศ แต่ระบบที่นำกฎหมายที่ใช้เครื่องมือประเมินความเสี่ยงของผู้กระทำผิดทางเพศแต่ละคนเพื่อคัดเลือกผู้กระทำผิดทางเพศขึ้นทะเบียนหรือไม่ มีความสัมพันธ์กับการลดลงการกระทำผิดทางเพศซ้ำและการคุ้มครองประชาชนจากผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นอันตราย ประเทศไทยควรสร้างระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศที่ใช้กรอบกฎหมายที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนและขยาย รวมกับกฎหมายต่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับแล้วมีประสิทธิภาพมาใช้

ศรัณย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์¹²⁴ ได้ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ เนื่องจากผู้กระทำผิดทางเพศได้รับโทษและพ้นโทษแล้วนั้น ผู้นั้นได้กลับมาใช้ชีวิตทำงาน อาศัยอยู่ปะปนกับผู้คนในสังคมอย่างทั่วไป โดยผู้กระทำผิดทางเพศบางรายนั้นมีความเสี่ยงที่จะกลับมาก่อทำผิดซ้ำ (Recidivism) และควรมีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวน ประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเพื่อป้องกันเด็ก เยาวชนและสตรีจากอาชญากรรมทางเพศ โดยทำการศึกษาจากกฎหมายของประเทศไทย กฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของต่างประเทศ เพื่อทราบถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยควรนำมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ มาตรการในการแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ และมาตรการในการเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ การแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทย โดยไม่นำมาตรการในการจำกัดเขตที่อยู่อาศัยของผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้เนื่องจากเป็นการกระทบต่อสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศมากเกินไป

for Thailand,” (Independent Study in Master of Laws, Faculty of Law, Sukhothai Thammathirat Open University, 2016

¹²⁴ ศรัณย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์, “มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560)

จากงานวิจัยว่าด้วยการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศข้างต้น พบว่าแรนดัล บี. แฮร์ริส และมิเกล บี. มาร์ติเนซ (Randall B. Harris และ Miguel B. Martinez) เห็นว่าการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศยังมีช่องโหว่และควรจะต้องมีการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ขณะที่ มิเชล เอ.คูเบลลิส และคณะ (Michelle A.Cubellis et al.) ได้สำรวจทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ กลับพบว่าผู้บังคับใช้กฎหมายเชื่อว่าการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมีประสิทธิภาพแล้ว อย่างไรก็ตามในการศึกษาเดียวกันนี้ ทัศนคติของประชาชนโดยรวมต่อการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศกลับไปในทิศทางตรงกันข้าม

สำหรับการวิจัยของ โรเจอร์ อุลล์มานน์ (Roger Ullmann) และ ศรัณย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์ เป็นการศึกษาจากหลักกฎหมายและศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ในประเทศไทยในมุมมองของการร่างกฎหมายเท่านั้น ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้จะศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทยโดยวิเคราะห์ถึง การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบัน รวมถึงความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ ที่ได้ดูสภาพระหว่างการประชุมประสานงานกับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

บทที่ 3

ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ การแจ้งเตือนต่อสาธารณชน และสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนเกิดขึ้นจากปรัชญาที่ว่า อาชญากรรมทางเพศหรือการกระทำผิดทางเพศนั้นไม่สามารถป้องกันปราบปราม แก้ไขหรือบำบัดฟื้นฟูได้ด้วยมาตรการทางกฎหมายตามปกติ จึงได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยเรื่องของมาตรการการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน (Sex Offender Registration and Notification Act; SORNA) ขึ้นเป็นกฎหมายระดับประเทศครั้งแรกในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ.2537 ซึ่งต่อมาได้มีอีก 29 ประเทศนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาบัญญัติเป็นกฎหมายเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าจะเป็นประเทศทางฝั่งทวีปยุโรป ทวีปแอฟริกาหรือแถบทวีปเอเชีย

จากข้อมูลในปี พ.ศ.2559 ได้มีประเทศที่บัญญัติกฎหมายว่าด้วยเรื่องของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศขึ้นในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นได้แก่ ประเทศอาร์เจนตินา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศบาฮามาส ประเทศแคนาดา ประเทศชิลี ประเทศไชปรัส ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ประเทศอินเดีย ประเทศไอร์แลนด์ ประเทศจาเมกา ประเทศเคนยา ประเทศมัลดีฟส์ ประเทศมอลตา ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศไนจีเรีย ประเทศโปรตุเกส ประเทศแอฟริกาใต้ สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสเปน ประเทศไต้หวัน ประเทศตรินิแดดและโตเบโก สหราชอาณาจักร และประเทศเครือจักรภพ (เบอร์มิวดา ยิบรอลตาร์ เกิร์นซีย์ โอลด์ฮัมแมน เจอร์ซีย์ และหมู่เกาะพิตแคร์น) และสหรัฐอเมริกา รวม 30 ประเทศ¹²⁵

นอกจากนี้ยังมีประเทศที่กำลังพิจารณานำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบัญญัติเป็นกฎหมาย แต่ยังอยู่ระหว่างร่างกฎหมายประกอบด้วย

¹²⁵ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016),” Retrieved on April 30, 2019, from <https://ojp.gov/smart/pdfs/global-survey-2016-final.pdf>

ประเทศออสเตรเลีย ประเทศบาร์เบโดส ประเทศเบลเยียม ประเทศเบลีส หมู่เกาะเคย์แมน ประเทศฟีจี ประเทศฟินแลนด์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศอิสราเอล ประเทศมาเลเซีย ประเทศโปแลนด์ ประเทศซามัว ประเทศเซนต์ลูเชีย ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และประเทศซิมบับเว¹²⁶

จะเห็นได้ว่ามีหลายประเทศที่ให้ความสำคัญกับระบบดังกล่าว โดยบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายภายในประเทศ และยังมีอีกหลายประเทศที่พยายามจะนำระบบนี้เข้ามาปรับใช้ในประเทศเช่นกัน ซึ่งการนำระบบดังกล่าวมาใช้ไม่ได้จำกัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้แต่ภาษาอังกฤษ หรือกลุ่มประเทศแถบยุโรปเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประเทศทางฝั่งทวีปแอฟริกา เอเชีย และออสเตรเลียด้วย ซึ่งประเทศข้างต้นมีทั้งระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common law systems) และระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil law systems) หรือแม้กระทั่งระบบกฎหมายแบบผสม (Mixed legal systems) ก็ยังมีการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้เช่นกัน

ในทางกลับกัน ประเทศไทยซึ่งประสบกับปัญหาอาชญากรรมทางเพศ รวมถึงปัญหาการค้ามนุษย์โดยการบังคับค้าประเวณี ค้าประเวณีเด็ก และการผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อการค้าตามที่ได้มีการจัดลำดับให้ประเทศไทยอยู่ Tier 2 ในบัญชีเฝ้าระวังการค้ามนุษย์ โดย United States Department of State Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons¹²⁷ ประเทศไทยก็ยังไม่มีการจัดการใหม่ในการบริหารจัดการกับปัญหาอาชญากรรมทางเพศและการค้ามนุษย์แต่อย่างใด

ดังนั้น การพิจารณานำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในประเทศไทยนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายถึงหลักการ แนวคิด และวิเคราะห์ถึงรูปแบบระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส เพื่อศึกษาถึงแนวทางการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ มาใช้ในการป้องกันและ

¹²⁶ Thomas, Terry, *The Registration and Monitoring of Sex Offenders: A Comparative Study* 1st Edition (Oxon: Routledge, 2011), p. 8.

¹²⁷ Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons, U.S. Department of State, “TIP Report”, Retrieved on May 15, 2019, from <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2018/282764.htm>

ปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ที่ได้ดูคุณภาพระหว่างการแข่งขันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ และสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

1. หลักการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนที่บังคับใช้อยู่ในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส ประกอบไปด้วยมาตรการสำคัญ 3 มาตรการ คือ มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender registration measurement) มาตรการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender disclosure measurement) และ มาตรการอื่นในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งในแต่ละมาตรการมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender registration measurement)

มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender registration measurement) เป็นมาตรการในการกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศที่อยู่ในเงื่อนไขที่ต้องขึ้นทะเบียนต้องแจ้งข้อมูล และทำการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศ เช่น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่อาศัย ประวัติอาชญากร สถานที่ทำงาน/ศึกษา เป็นต้น¹²⁸ โดยรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่จะช่วยในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจของหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การตรวจสอบผู้ต้องสงสัยในคดี การชี้ตัวผู้กระทำผิด การรับบุคคลเข้าทำงาน การออกใบอนุญาตต่าง ๆ การตัดสินใจในการใช้เงื่อนไขการคุมประพฤติ การควบคุมตรวจสอบในการเดินทางเข้าออกประเทศ เงื่อนไขการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยให้เหมาะสมกับประวัติของผู้ขึ้นทะเบียน ตัวอย่างเช่น หากเป็นผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมที่ชอบกระทำชำเราเด็กหรือเยาวชน สิ่งที่ต้องกำหนดคือ การห้ามไม่ให้เข้าเขตที่มีเด็กอยู่เป็นระยะห่างระยะหนึ่ง การห้ามเข้าไปในบริเวณโรงเรียน สถานเลี้ยงดูเด็กในยามวิกาล สนามเด็กเล่น สวนสนุก หรือการ

¹²⁸ U.S. Department of Justice, “Sex offender registration and Notification Act (SORNA),” Retrieved on May 15, 2019, from <https://www.justice.gov/criminal-ceos/sex-offender-registration-and-notification-act-sorna>

ห้ามให้เขาประกอบอาชีพที่มีโอกาสได้อยู่กับเด็กหรือเยาวชนเป็นการส่วนตัว เช่น การเป็นครูสอนพิเศษที่บ้าน ครูสอนศาสนา หรือเป็นเจ้าของที่รักษาความปลอดภัยหรือภารโรงที่โรงเรียน เป็นต้น¹²⁹

หลังจากที่ได้ขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศแล้ว เมื่อครบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด¹³⁰ ผู้กระทำผิดทางเพศมีหน้าที่ต้องไปปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย (Update) หรือหากผู้กระทำผิดทางเพศมีการย้ายถิ่นฐาน เปลี่ยนสถานที่ทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลส่วนตัว ผู้กระทำผิดมีหน้าที่ต้องเปลี่ยนแปลงข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ให้ถูกต้องและทันสมัยเช่นกัน เมื่อมีการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ จะทำให้ฐานข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากมีการแจ้งและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้กระทำผิดทางเพศเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.2 มาตรการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender disclosure measurement)

นอกจากมาตรการในการขึ้นทะเบียนและจัดเก็บข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศแล้ว ยังมีมาตรการในการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่ง ศรินย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์ ได้แบ่งการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศไว้ 3 ระดับ¹³¹ ดังนี้

1) การเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศเฉพาะหน่วยงานรัฐ

ประเทศที่มีการอนุญาตให้เปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศในระดับดังกล่าวคือ ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นระดับการเข้าถึงข้อมูลที่กระทบสิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to privacy) ของผู้กระทำผิดทางเพศน้อยที่สุด โดยประเทศฝรั่งเศสได้อนุญาตให้แต่เฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลได้เท่านั้น เช่น ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ตำรวจ นายทะเบียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน ติดตาม ตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ การรับเข้าทำงาน การพิจารณาหรือ

¹²⁹ ศรินย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์, “มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ,” วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 11, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2561), หน้า 917.

¹³⁰ ระยะเวลาการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย (Update) ขึ้นอยู่กับฐานความผิดและกฎหมายของแต่ละประเทศ

¹³¹ ศรินย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์, “มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ,” หน้า 918-920.

อนุมัติใดๆ ที่มีเด็กหรือเยาวชนเข้ามาเกี่ยวข้อง และประเทศฝรั่งเศสยังไม่มี การแจ้งเตือนไปยังประเทศปลายทางที่ผู้กระทำผิดทางเพศได้เดินทางไปอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีหลายประเทศที่มีระบบการแจ้งเตือนระดับเดียวกับประเทศฝรั่งเศส ได้แก่ ประเทศอาร์เจนตินา ประเทศเยอรมนี ประเทศแอฟริกาใต้ ประเทศสเปน ประเทศไต้หวัน ประเทศตรินิแดดและโตเบโก¹³²

2) การเปิดเผยข้อมูลต่อหน่วยงานรัฐและประชาชนอย่างมีเงื่อนไข

ประเทศที่มีการอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศต่อประชาชนอย่างมีเงื่อนไข คือ สหราชอาณาจักร ซึ่งมีการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในกรณีที่มีผู้กระทำผิดทางเพศที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเข้ามาในชุมชน และสันนิษฐานได้ว่ามีความเสี่ยงที่จะเป็นภัยร้ายแรง (Serious harm)¹³³ ต่อเด็กและเยาวชน ก็จะมีการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศและแจ้งเตือนต่อสาธารณชน โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องสามารถร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่อาจจะเข้าถึงเด็กหรือเยาวชนในความคุ้มครองของตนได้¹³⁴ ซึ่งประเทศที่ใช้เงื่อนไขที่เปิดเผยข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศที่ทำต่อเด็กและเยาวชน ยังมีประเทศอื่นอีกเช่น ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น¹³⁵

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹³² Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016),” Retrieved on April 30, 2019, from <https://ojp.gov/smart/pdfs/global-survey-2016-final.pdf>.

¹³³ United Kingdom’s Criminal Justice Act 2003, Section 327A.

¹³⁴ Home Office, “Child sex offender disclosure scheme guidance,” Retrieved on April 12, 2020, from <https://www.gov.uk/government/publications/child-sex-offender-disclosure-scheme-guidance/>.

¹³⁵ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016),”

3) การเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อประชาชนทั่วไป

ประเทศที่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศแรกที่มีการใช้รูปแบบการเข้าถึงข้อมูลในระดับนี้ ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศได้¹³⁶ โดยมีการเข้าถึงข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา (<https://www.nsopw.gov/>) ซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ฐานความผิดถิ่นที่อยู่ และข้อมูลเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยในชุมชน โดยมีสถิติจาก Crimes Against Children Research Center¹³⁷ ระบุว่าคดีอาชญากรรมทางเพศระหว่างปี พ.ศ.2548 และ พ.ศ.2549 นั้นลดลงกว่าร้อยละ 50 และในคดีเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศเหยื่อที่เป็นเด็กหรือเยาวชนนั้นลดลงประมาณร้อยละ 5 ภายหลังจากที่มีการบัญญัติมาตรการดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ประเด็นสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกถูกลิดรอนไปจากการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชนทั่วไปยังคงเป็นประเด็นที่ถกเถียง จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อหาดุลยภาพระหว่างสิทธิของผู้กระทำผิดที่ถูกถูกลิดรอนไปและความปลอดภัยหรือประโยชน์ที่สังคมจะได้รับจากการเข้าถึงข้อมูลในระดับนี้ ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในส่วนท้ายของบทนี้

1.3 มาตรการอื่นในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ

มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการเข้าถึงข้อมูลหรือการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนถือเป็นมาตรการพื้นฐานของหลักการนี้ แต่ในบางกรณีมาตรการที่กล่าวไปข้างต้นนั้นอาจไม่เพียงพอต่อการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ โดยในบางรัฐของสหรัฐอเมริกาและในบางประเทศมีการยกระดับมาตรการนี้เพื่อสอดส่องและเฝ้าระวังผู้กระทำผิดทางเพศเพื่อติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิด มีสองรูปแบบ¹³⁸ คือ 1) การจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ (Residency restrictions) และ 2) การจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ (Employment restrictions) นอกจากนี้ยังมีการใช้เครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของมาตรการทั้งสองรูปแบบข้างต้น คือการ

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ Hudson, David L., *Sentencing sex offenders*, (New York: Chelsea House, 2009), p. 29.

¹³⁸ Levenson, Jill S., "Collateral consequences of sex offender residence restrictions," *Criminal Justice Studies* 21, 2 (2008), pp. 153-166.

ติดตามตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือตรวจสอบตำแหน่งของผู้กระทำผิดทางเพศ (Global positioning system and electronic monitoring; GPS and EM)

สำหรับมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ยังมีนักวิชาการบางท่านที่ไม่เห็นด้วยกับการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้กับผู้กระทำผิดทางเพศ ยกตัวอย่างเช่น เจจ เพรสคอตต์ (J.J.Prescott) และ โจนาห์ อี.ร็อกคอฟ (Jonah E.Rockoff)¹³⁹ กล่าวว่า การขึ้นทะเบียนและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนดังกล่าว ยังไม่มีหลักฐานปรากฏได้ชัดว่ามาตรการนี้เป็นการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องหาและอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ต้องหา แต่รัฐก็ยังยืนยันที่จะดำเนินมาตรการดังกล่าวต่อไปโดยมิได้คำนึงถึงความเสี่ยงที่ผู้กระทำผิดทางเพศและครอบครัวจะได้รับจากมาตรการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการศึกษาถึงการกระทำผิดทางเพศซ้ำอย่างจริงจัง

ขณะเดียวกันนักวิชาการบางท่านก็เห็นด้วยกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าว แต่ควรมีการข้อจำกัดที่เหมาะสม เช่น เคท ไฮเนส (Kate Hynes)¹⁴⁰ กล่าวว่า การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศนั้นช่วยลดความหวาดกลัวอาชญากรรมทางเพศของคนในชุมชน แต่ควรจะต้องลดความเข้มข้นของการบังคับใช้กฎหมายลง โดยต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศและซึ่งนำหน้าระหว่างสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกลิดรอนกับประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับ

อย่างไรก็ตาม การจะนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทยควรจะต้องศึกษารูปแบบของมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจากประเทศต่างๆ ซึ่งแต่ละประเทศก็นำมาพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทภายในประเทศนั้น ๆ โดยส่วนที่เกี่ยวกับรายละเอียดและหลักการของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจะอธิบายและวิเคราะห์หลักการของ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศ

¹³⁹ Prescott, J.J. and Rockoff, Jonah E., “Do Sex Offender Registration and Notification Laws Affect Criminal Behavior?,” *Journal of Law and Economics* 54 (February 2011), pp. 192-193.

¹⁴⁰ Hynes, Kate, “The Cost of Fear: An Analysis of Sex Offender Registration, Community Notification, and Civil Commitment Laws in the United States and the United Kingdom, pp. 366-367.

ฝรั่งเศส ตามลำดับ เพื่อค้นหาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เหมาะสมสำหรับการนำมาปรับใช้ใน ประเทศไทยต่อไป

2. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ได้มีการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ ตั้งแต่วันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2537 โดยบัญญัติอยู่ในกฎหมาย “Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994” ในกฎหมายดังกล่าวได้ครอบคลุมบทบัญญัติต่างๆ ตั้งแต่สิทธิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของสตรี ไปจนถึงการเพิ่มโทษประหารชีวิตในความผิดฐานต่างๆ มากขึ้น ซึ่งการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศนั้นได้บัญญัติอยู่ใน Title 17 ของกฎหมายฉบับนี้ มีชื่อเรียกว่า “The Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration”

1) The Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration (Jacob Wetterling Act) และ Megan’s Law

กฎหมายฉบับนี้ เริ่มต้นจากเด็กชายจาค็อบ เว็ทเทอลิง (Jacob Wetterling) อายุ 11 ปี อาศัยอยู่ในเมืองเล็กๆ ในรัฐมินนิโซตา (Minnesota) ซึ่งถูกคนร้ายสวมหน้ากากใช้อาวุธปืนจี้และลักพาตัวไประหว่างที่จ้กรยานจากร้านค้าสะดวกซื้อเพื่อกลับไปบ้าน เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ.2532 และหลังจากนั้นก็ไม่มีใครได้พบเห็นตัวผู้กระทำความผิด เด็กชายจาค็อบ หรือแม้กระทั่งทราบถึงชะตากรรมของเด็กชายจาค็อบอีกเลย

หลังจากนั้นบิดามารดาของเด็กชายจาค็อบได้ก่อตั้งมูลนิธิ Jacob Wetterling ขึ้น โดยมูลนิธิดังกล่าวประสบความสำเร็จในการกดดันให้รัฐสภาของรัฐมินนิโซตาบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการกดดันรัฐบาลกลางเพื่อให้ออกกฎหมายกำหนดให้แต่ละรัฐจัดทำข้อกำหนดให้ขึ้นทะเบียนสำหรับผู้ที่เป็นอาชญากรที่ร้ายแรงกว่ากระทำความผิดทางเพศ จนกระทั่งมีการออกกฎหมาย The Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sex Offender Registration Act (Jacob Wetterling Act) ซึ่งบัญญัติไว้ใน Title 17 ของ “The Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994” กำหนดให้รัฐจัดทำทะเบียนของผู้ที่ศาลวินิจฉัยว่ากระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดทางเพศหรือความผิดที่กระทำต่อเด็ก (Sexually violent offenses or crimes against children) และกฎหมายฉบับนี้

ยังกำหนดให้รัฐต้องกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนเป็นระยะเวลาแตกต่างกันตามฐานความผิด กล่าวคือ กำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นอันตรายอย่างสูง (Sexually violent predator) ต้องยื่นยันที่อยู่เป็นระยะๆ จำนวน 4 ครั้งต่อปี โดยต้องกระทำเช่นนี้ตลอดชีวิต สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่ถึงขั้นที่เป็นอันตรายอย่างสูงต้องทำการยื่นยันที่อยู่ทุกปี เป็นระยะเวลา 10 ปี

อย่างไรก็ดี มีการวิพากษ์วิจารณ์ในเวลาต่อมาว่า กฎหมายดังกล่าวมีประโยชน์เฉพาะต่อเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ข้อมูลในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศเท่านั้น ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวเพียงแต่ให้ดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ว่าจะแจ้งประชาชนเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศที่อยู่ในชุมชนหรือไม่ โดยไม่ได้บังคับให้เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชนแต่อย่างใด¹⁴¹

อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้นได้เกิดเหตุการณ์เด็กหญิงเมแกน คันก้า (Megan Kanka) ชาวนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) ซึ่งถูกนายเจสซี ทิมเมนดีควาส (Jesse Timmendequas) เพื่อนบ้านของเธอล่อลวงให้เข้าไปในบ้านเพื่อไปเล่นกับลูกหมาของเขา เมื่อเด็กหญิงเมแกนเข้าไปในบ้าน นายเจสซีก็เริ่มแตะต้องตัวเธอ เด็กหญิงเมแกนตกใจร้องและพยายามหนีออกจากบ้านของนายเจสซี แต่นายเจสซีก็รั้งตัวเธอไว้แล้วรัดคอเด็กหญิงเมแกนจนตายและฝังเธอไว้ในสวนสาธารณะในละแวกใกล้เคียง ต่อมา ศพของเด็กหญิงเมแกนถูกพบและได้รับการชันสูตร ผลการชันสูตรพบว่าเธอได้ถูกข่มขืนกระทำชำเราทางช่องคลอดและทวารหนัก และพบร่องรอยกระแทกจากของไม่มีคม (Blunt force trauma) จากการตรวจสอบประวัติ นายเจสซี ทิมเมนดีควาส ผู้ก่อเหตุ พบว่าเคยถูกศาลวินิจัยว่าได้กระทำผิดเกี่ยวกับเพศ พันโทษและกลับเข้ามาอาศัยอยู่ที่บ้านหลังดังกล่าว หลังจากนั้นมารดาของเมแกนและประชาชนในนิวเจอร์ซีย์ จึงมีความวิตกกังวลและยื่นคำร้องขอต่อสภาของรัฐนิวเจอร์ซีย์ ให้บัญญัติกฎหมายที่กำหนดในลักษณะบังคับให้เจ้าหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศที่อยู่ร่วมชุมชนเดียวกันให้ชุมชนได้รับทราบ จนกระทั่งรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้บัญญัติกฎหมายดังกล่าวขึ้นในที่สุด เรียกว่า “กฎหมายว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศแก่ประชาชน” หรือ “Megan’s Law” กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลแก่

¹⁴¹ Enstice, Joanna C., “Remembering the Victims of Sexual Abuse: The Treatment of Juvenile Sex Offenders,” Loyola University Chicago Law Journal 35, 3 (Spring 2004), pp. 945-952.

ประชาชนเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศเข้ามาอาศัยในชุมชน การขาดกรรมเด็กหญิงแมแกนยังส่งผลให้ประชาชนเรียกร้องถึงรัฐบาลกลางให้ปรับปรุงกฎหมายของตนให้เด็ดขาดยิ่งขึ้น จนกระทั่งสภาองเกรสได้แก้ไขกฎหมายซึ่งถือเป็นการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศแก่ประชาชนหรือ Megan's Law ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2539¹⁴²

เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่รัฐบาลกลางต้องบัญญัติกฎหมาย Megan's Law เนื่องจากรัฐสภาเห็นว่าผู้กระทำผิดทางเพศ และผู้กระทำผิดอื่นๆ ที่กระทำผิดต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการแสวงหาเหยื่อรายใหม่ มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ จำต้องมีระบบการขึ้นทะเบียนที่เอื้อให้เจ้าหน้าที่สามารถติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศเมื่อเข้ามาในพื้นที่รับผิดชอบของตน รวมถึงการแจ้งเตือนให้ประชาชนทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดนั้นเมื่อเข้ามาในชุมชน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของประชาชนโดยรวม ภายใต้หลักความคิดที่ว่า การมีระบบดังกล่าวจะเป็นเกราะป้องกันให้กับประชาชน เพิ่มเติมจากการปกป้องดูแลของเจ้าหน้าที่¹⁴³

ต่อมาในปี พ.ศ.2558 สำนักงานสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation; FBI) และตำรวจท้องถิ่นได้รั้อคดีฆาตกรรมเด็กชายจาค็อบ เว็ทเทอลิง ขึ้นมาใหม่จากการพบชิ้นส่วนร่างกายของมนุษย์ซึ่งพิสูจน์แล้วเป็นของเด็กชายจาค็อบ จนกระทั่งสามารถจับตัวผู้กระทำผิดได้ คือนายแดนนี่ ไฮน์ริช (Danny Heinrich) โดยนายแดนนี่ให้การรับสารภาพว่าได้ลักพาตัวเด็กชายจาค็อบไปจริง¹⁴⁴ ทำการลวงละเมิดทางเพศ สุดท้ายได้ยิงเด็กชายจาค็อบและฝังศพเขาไว้ใกล้กับฟาร์ม ซึ่งจากการตรวจสอบประวัติของนายแดนนี่นั้น ไม่พบว่านายแดนนี่เคยถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดทางเพศมาก่อน ถึงแม้ว่านายแดนนี่จะรับสารภาพว่าในช่วงปี พ.ศ.2529 ถึง พ.ศ.2531 นายแดนนี่นั้นเคยก่อเหตุคดีทางเพศกับเด็กชายมาแล้วหลายราย

¹⁴² Wright, Richard G., *Sex offender laws: failed policies, new directions* 2nd Edition (New York: Springer Publishing Co Inc., 2014), p. 56-57.

¹⁴³ Sedaghati, Leora, "Megan's Law: Does it Serve to Protect the Community or Punish and Brand Sex Offenders?" *Journal of Legal Advocacy & Practice* 3 (2001), p. 31.

¹⁴⁴ Times staff and news services, "Authorities confirm: Jacob found," Retrieved on April 23, 2019, from <http://www.sctimes.com/story/news/local/2016/09/03/authorities-unidentified-remains-found/89825840/>

เป็นที่น่าสังเกตว่า วัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมาย Jacob Wetterling Act แต่แรกนั้น มีจุดประสงค์เพื่อป้องกันการเกิดเหตุเช่นเดียวกับเด็กชายจาค็อบแต่หากวิเคราะห์ดูแล้ว นายแดนนี่ ผู้ก่อเหตุฆาตกรรมเด็กชายจาค็อบ ได้ก่อเหตุจากโอกาสที่เอื้ออำนวย โดยที่ไม่ได้มีการตระเตรียมไว้ก่อน กล่าวอีกอย่างคือ หากมีกฎหมาย Jacob Wetterling Act ก่อนหน้าที่นายแดนนี่ จะก่อเหตุ ก็อาจจะไม่สามารถป้องกันเหตุที่จะเกิดกับเด็กชายจาค็อบได้เนื่องจาก นายแดนนี่ไม่เคยมีประวัติการต้องโทษคดีเกี่ยวกับความผิดทางเพศมาก่อน และไม่ได้พักอาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ซึ่งนายแดนนี่ได้รับสารภาพว่าตนพักอาศัยอยู่ห่างจากจุดที่ลักพาตัวเด็กชายจาค็อบมากกว่า 50 กิโลเมตร¹⁴⁵ อย่างไรก็ตาม นายแดนนี่ถูกพิพากษาลงโทษจำคุก 20 ปี¹⁴⁶ และถูกขึ้นทะเบียนเป็นผู้กระทำผิดทางเพศตลอดชีวิต

กฎหมายทั้งสองฉบับข้างต้นทั้ง Jacob Wetterling Act และ Megan's Law ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ.2549 ได้มีการบัญญัติกฎหมาย “Adam Walsh Child Protection and Safety Act” หรือ “Adam Walsh Act (AWA)” ขึ้นมาเพื่ออุดช่องโหว่ของกฎหมายฉบับก่อนหน้า โดยมีการพัฒนา ปรับปรุงมาตรการในการขึ้นทะเบียนและติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) “Adam Walsh Child Protection and Safety Act” หรือ “Adam Walsh Act” (AWA)

กฎหมายฉบับนี้เกิดขึ้นจาก กรณีเหตุการณ์เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2524 เด็กชายอดัม วอลซ์ (Adam Walsh) อายุ 6 ปี ถูกลักพาตัวไปจากห้างสรรพสินค้าในรัฐฟลอริดา ถูกฆาตกรรม โดยมีการพบชิ้นส่วนศีรษะของเขาหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวสองอาทิตย์ บริเวณคลองที่ห่างจากบ้านของเขาประมาณ 100 ไมล์ สำหรับชิ้นส่วนร่างกายอื่นของเด็กชายอดัม ก็ยังค้นหาไม่พบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคดีของเด็กชายอดัม นั้นไม่สามารถสืบหาตัวคนร้ายได้ ครอบครัวของเด็กชายอดัม จึงอุทิศตนในการ

¹⁴⁵ CBS Minnesota, Full Transcript of Danny Heinrich, Retrieved on May 15, 2019, from <https://minnesota.cbslocal.com/2016/09/08/full-transcript-of-heinrichs-confession-in-court-released/>

¹⁴⁶ District of Minnesota, U.S. Attorney's Office, “Danny Heinrich Sentenced to 20 Years in Prison,” Retrieved on May 15, 2019, from <https://www.justice.gov/usao-mn/pr/danny-heinrich-sentenced-20-years-prison>

ปกป้องเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะบิดาของเด็กชายอดัมคือนายจอห์น วอลซ์ (John Walsh) ซึ่งภายหลังมาทำรายการ America's Most Wanted เพื่อให้ประชาชนที่ชมรายการช่วยกันติดตาม สอดส่องผู้ต้องหาที่อาญาที่หลบหนีอยู่ และนายจอห์นก็เป็นผู้ผลักดันให้เกิดกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้วางมาตรฐานขั้นต่ำให้กับทุกรัฐเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ เช่น การป้องกันสื่อลามก อนาจารของเด็กและความปลอดภัยทางอินเทอร์เน็ต การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้ง เตือนต่อสาธารณชนอันต้องมีระบบทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศบนอินเทอร์เน็ต (Sex offenders online registry) และเพิ่มหลักเกณฑ์ในการแจ้งข้อมูลต่อหน่วยงานรัฐเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่หรือ อาชีพของผู้กระทำความผิดทางเพศ เป็นต้น¹⁴⁷

3) International Megan's Law¹⁴⁸ หรือกฎหมายการเปิดเผยข้อมูล ผู้กระทำความผิดทางเพศระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

เดิมที่วัตถุประสงค์ของกฎหมาย Adam Walsh Act ข้างต้น ต้องการดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและเปิดเผยข้อมูลแค่ภายในประเทศเท่านั้น แต่สภานิติบัญญัติของ สหรัฐอเมริกามีความต้องการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพของกฎหมายดังกล่าวและยกระดับให้เป็น มาตรการระหว่างประเทศด้วย จึงเริ่มต้นจากการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหากมีผู้กระทำความผิดทางเพศ จากประเทศอื่นที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการขึ้นทะเบียนภายในสหรัฐอเมริกาเดินทางเข้ามาใน สหรัฐอเมริกา โดยเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานอัยการสูงสุด (Attorney General) เลขาธิการ ของรัฐ (Secretary of State) และ เลขาธิการของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (United States Secretary of Homeland Security) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการยกระดับกฎหมายการขึ้นทะเบียน และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนให้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ

ต่อมาในปี พ.ศ.2549 กฎหมาย International Megan's Law ได้ลงนามโดย ประธานาธิบดีบารัค โอบามา กฎหมายดังกล่าวบัญญัติขึ้นเพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวเนื่อง

¹⁴⁷ Wright, Richard G., Sex offender laws: Failed policies, new directions 2nd Edition, p. 51.

¹⁴⁸ เดิมการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศตามกฎหมาย Adam Walsh Act นั้นมีการระบุให้ผู้กระทำความผิดทางเพศแจ้งข้อมูลหากมีการเดินทางออกนอกประเทศ แต่ไม่ได้มีการนำข้อมูลดังกล่าวส่งต่อไปให้ประเทศปลายทาง ที่ผู้กระทำความผิดทางเพศเดินทางไป

กับผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการเดินทางไปประเทศอื่นๆ และมีจุดประสงค์ในการกระทำผิดทางเพศ เช่น การค้าภาพถ่ายสื่อลามกอนาจารเด็ก (Trafficking in child pornography) การท่องเที่ยวเพื่อค้าประเวณี (Sex tourism) เป็นต้น โดยหัวใจของกฎหมายดังกล่าวคือการสร้างฐานการแบ่งปันข้อมูล การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาและรัฐบาลของประเทศอื่นๆ ซึ่งครอบคลุมทั้งผู้กระทำผิดทางเพศที่เดินทางเข้ามาในสหรัฐอเมริกาและผู้เดินทางออกจากสหรัฐอเมริกาไปประเทศอื่นๆ ด้วย¹⁴⁹

กฎหมาย International Megan's Law ได้มีการกำหนด “ฐานความผิดของผู้กระทำผิดทางเพศ” ไว้ คือ ผู้ที่กระทำผิดทางเพศต่อเด็ก หรือผู้กระทำผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียนตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกา โดยกฎหมายระบุให้หน่วย Child Exploitation Investigations Unit ของศูนย์บังคับใช้กฎหมายเข้าเมืองและศุลกากร (U.S. Immigration and Customs Enforcement Center; I.C.E.) เป็นผู้จัดการดูแลการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ภายใต้ชื่อ “Angel Watch Center” ซึ่งมีผู้ช่วยเลขาธิการของศูนย์บังคับใช้กฎหมายเข้าเมืองและศุลกากร (Assistant Secretary of US Immigration and Customs Enforcement; I. C.E.) เป็นหัวหน้าศูนย์ ภายใต้ความร่วมมือกับ ผู้บัญชาการศูนย์ป้องกันชายแดนและศุลกากร (the Commissioner of US Customs and Border Protection; C.B.P.) และสำนักงานอัยการสูงสุดกับเลขาธิการของรัฐเป็นที่ปรึกษา

สมาชิกของศูนย์ Angel Watch Center ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ที่ทั้งจาก I.C.E. และ C.B.P. และปฏิบัติหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลกับ National Sex Offender Targeting Center (NSOTC) ของ U.S. Marshals ซึ่ง NSOTC มีหน้าที่ในการส่งต่อข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศให้ประเทศปลายทาง (Destination country) รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลของรัฐบาลกลาง รัฐต่างๆ ท้องถิ่น หน่วยงานต่างประเทศ และรับข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่จะเดินทางเข้ามาในสหรัฐอเมริกา และเมื่อศูนย์ Angel Watch Center ได้รับข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศผ่านทางศูนย์ NSOTC แล้ว ก็จะมีการแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลนั้นๆ ไปให้กระทรวงยุติธรรม หน่วยงานกลางของรัฐบาล หน่วยงาน

¹⁴⁹ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking, “Smart Watch Dispatch (February 2016)” Retrieved on May 17, 2019, from <https://smart.gov/pdfs/IML-Dispatch-2016.pdf>

ระดับรัฐและผู้บังคับใช้กฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีการเรียกปฏิบัติการดังกล่าวว่า “Operation Angel Watch”

วัตถุประสงค์หลักของ International Megan’s Law คือการพุ่งเป้าไปที่ผู้กระทำความผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกาที่ต้องการเดินทางไปต่างประเทศ โดยศูนย์ Angel Watch จะต้องใช้ฐานข้อมูลที่มี ระบบข้อมูลต่างๆ ในการพิจารณาและตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศที่จะเดินทางออกจากสหรัฐอเมริกา ก่อนเวลาเดินทาง 48 ชั่วโมง เพื่อที่จะยืนยันข้อมูลว่าผู้กระทำความผิดทางเพศนั้นได้ขึ้นทะเบียนในฐานข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศแล้ว หรือผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนได้มีการแจ้งกับศูนย์ NSOTC ของ U.S. Marshals Service ว่าจะเดินทางออกนอกสหรัฐอเมริกา ซึ่งหลังจากที่ตรวจสอบข้อมูลเสร็จแล้ว ศูนย์ Angel Watch ก็มีหน้าที่ส่งต่อข้อมูลไปยังประเทศปลายทางทันที

2.1 ฐานความผิดภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ

กฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกา หรือในปัจจุบันคือ Adam Walsh Act ได้บัญญัติฐานความผิดที่จะต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศไว้ใน Section 111 โดยแบ่งผู้กระทำความผิดทางเพศเป็น 3 ประเภท (3-Tier classification system) แบ่งตามประเภทความร้ายแรงของผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำลงไป ซึ่งผู้กระทำความผิดทางเพศร้ายแรงน้อยสุดจะจัดอยู่ใน Tier 1 และไล่ตามระดับความร้ายแรงเป็น Tier 2 และ Tier 3 ดังนี้¹⁵⁰

- ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภท Tier 3 (Tier 3 sex offender) คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศที่ถูกลงโทษจำคุกมากกว่า 1 ปี ในความผิดดังต่อไปนี้ การกระทำทางเพศที่ใช้กำลังรุนแรงหรือการข่มขู่ร้ายแรง เช่น การข่มขืนกระทำชำเราที่มีลักษณะโหดร้ายรุนแรง, การข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี, การลักพาตัวเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี โดยผู้ลักพาตัวมิใช่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก (Non-parental kidnapping of a minor) รวมไปถึงกรณีผู้กระทำความผิดทางเพศประเภท Tier 2 ได้กระทำความผิดอื่นๆ หลังจากที่ถูกขึ้นทะเบียน

- ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภท Tier 2 (Tier 2 sex offender) คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศอื่นนอกจาก Tier 3 และถูกลงโทษจำคุกมากกว่า 1 ปี ในความผิดที่กระทำทางเพศต่อเด็ก

¹⁵⁰ Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, section 111.

(Minor) ดังต่อไปนี้ การกระทำชำเราเด็ก, มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำเด็กออกค้าประเวณี, การบังคับข่มขืนใจ หลอกหลวงให้กระทำกิจกรรมทางเพศอันเป็นความผิดตามกฎหมาย รวมไปถึงการใช้เด็กเป็นนักแสดงทางเพศ, การผลิต หรือแจกจ่ายสื่อลามกเด็ก

- ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภท Tier 1 (Tier 1 sex offender) คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศอื่นนอกจาก Tier 2 และ Tier 3 อันเป็นกลุ่มของผู้กระทำความผิดที่มีความรุนแรงน้อยที่สุด

สำหรับกรณีและผู้กระทำความผิดทางเพศเป็นเด็ก ตามกฎหมายเดิม (Jacob Wetterling Act) นั้นมิได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็กต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ แต่กฎหมาย Adam Walsh Act ได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็ก (อายุตั้งแต่ 14-17 ปี) กระทำความผิดในลักษณะร้ายแรงต้องทำการขึ้นทะเบียนด้วย เช่น การล่วงละเมิดทางเพศที่ใช้ความรุนแรง การข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังบังคับ รวมถึงการกระทำทางเพศใดๆ ที่กระทำต่อเหยื่ออายุต่ำกว่า 12 ปี

ทั้งนี้ กฎหมาย Adam Walsh Act มีข้อยกเว้นให้ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กไม่ต้องขึ้นทะเบียน เรียกว่า “Romeo and Juliet Law” ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางเพศที่มีการสมยอมกันระหว่างเหยื่อและผู้กระทำความผิด โดยที่เหยื่อมีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และผู้กระทำความผิดต้องแก่กว่าเหยื่อไม่เกิน 4 ปี¹⁵¹ จึงจะได้รับการยกเว้น

เนื่องจากกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รวมถึงการออกกฎหมายใหม่เพิ่มเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมากขึ้น จึงต้องมีการบังคับใช้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศย้อนหลัง โดยให้อำนาจอัยการสูงสุดในการสั่งขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศซึ่งเข้าหลักเกณฑ์และสมควรต้องรับการติดตามตรวจสอบตามมาตรการนี้ ถึงแม้ว่าผู้กระทำความผิดทางเพศจะกระทำความผิดก่อนที่กฎหมายนี้จะออกมาและมีผลบังคับใช้ โดยอาจเป็นบุคคลที่อยู่ระหว่างการคุมขัง กักขัง หรืออยู่ภายใต้การควบคุมดูแล หรือเป็นบุคคลที่อยู่ภายในเงื่อนไขของการขึ้นทะเบียนของกฎหมายก่อนหน้านี้ หรือเป็นบุคคลที่กลับเข้าสู่กระบวนการ

¹⁵¹ McPherson, Lori, “Update Practitioner’s Guide to the Adam Walsh Act,” American Prosecutors Research Institute the Research and Development Division of NDAA, 20, 9&10 (2007), p. 3.

ในการขึ้นทะเบียนเนื่องจากไปกระทำผิดอื่น โดยขั้นตอนการขึ้นทะเบียนครั้งแรก (Initial registration) ต้องกระทำเช่นเดียวกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำทางเพศปกติ¹⁵²

อย่างไรก็ตาม การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศย้อนหลังได้ถูกวิจารณ์และโต้แย้งจากผู้กระทำผิดทางเพศบางราย ซึ่งมองว่าตนนั้นก่อเหตุก่อนที่จะมีการประกาศบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว แต่ต้องถูกขึ้นทะเบียนตามกฎหมายที่ออกมาและมีลักษณะเป็นการลงโทษย้อนหลังอีกด้วย¹⁵³ แต่โดยหลักการแล้ว การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่ถือเป็นการลงโทษเพิ่ม เพราะเป็นเพียงมาตรการหนึ่งที่ใช้ในการสอดส่อง ติดตามตรวจสอบ ควบคุมดูแลผู้กระทำผิดทางเพศ เช่นเดียวกับการคุมประพฤติหรือติดตามพฤติกรรมของกรมราชทัณฑ์เท่านั้น ดังนั้น แม้ภายหลังรัฐได้นำมาตรการใหม่มาใช้ในการสอดส่องดูแลผู้กระทำผิดมาบังคับใช้ ผู้กระทำผิดที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการสอดส่องดูแล ติดตามตรวจสอบของรัฐ ย่อมตกอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการใหม่นี้เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น มาตรการทางกฎหมายในการขึ้นทะเบียน และการแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศนั้น มิใช่เป็นมาตรการเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำผิดทางเพศให้หนักขึ้น แต่เป็นมาตรการที่เน้นปกป้องคุ้มครองสมาชิกในสังคมให้รอดพ้นจากอันตรายที่ผู้กระทำผิดทางเพศอาจก่อขึ้นเท่านั้น¹⁵⁴

2.2 ข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนและการยืนยันข้อมูล

ผู้กระทำผิดทางเพศที่เข้าหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศข้างต้น มีหน้าที่แจ้งข้อมูลต่อหน่วยงานท้องถิ่นที่ทำหน้าที่จัดเก็บของแต่ละรัฐ โดยการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศนั้นมีการจัดเก็บหลายประเภท อย่างไรก็ตามการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนนั้น ไม่สามารถเข้าถึงได้ทุกเขตข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศ เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลที่จัดเก็บจำต้องคำนึงถึงสิทธิ

¹⁵² Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, section 113.

¹⁵³ Wright, Richard G., Sex offender laws: Failed policies, new directions 2nd Edition, p. 59.

¹⁵⁴ Thomas, Terry, “When Public Protection becomes punishment? The UK use of civil measures to contain the sex offender”, European Journal on Criminal Policy and Research 337 10 (2004), p. 339.

ของผู้กระทำผิดทางเพศที่จะถูกระงับด้วย และต้องคำนึงถึงหลักข้อยกเว้นในการเปิดเผยข้อมูลด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้กระทำผิดทางเพศตามกฎหมายนี้จะต้องแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้¹⁵⁵

1) ชื่อ นามสกุล (นามแฝง), ลักษณะทางกายภาพ (เช่น รูปพรรณสัณฐาน ต่าหนิ แผลเป็น), รูปภาพปัจจุบันของผู้กระทำผิด, ลายพิมพ์นิ้วมือ รวมถึงตัวอย่างสารพันธุกรรม DNA) กรณีที่เข้าเงื่อนไขในการเก็บสารพันธุกรรม

2) เลขประจำตัวประชาชน และหมายเลขประกันสังคม (Social security number)

3) ตำแหน่งภูมิลาเนา ที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน ที่อยู่ของโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยของผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงการย้ายที่พักอาศัย ย้ายที่ทำงาน ย้ายโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย (กรณีเป็นนักเรียน นักศึกษา)

4) หมายเลขทะเบียนยานพาหนะ รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของยานพาหนะของตนเองที่เป็นเจ้าของหรืออยู่ในความครอบครอง

5) ประเภทของความผิดที่ได้กระทำ ประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงวันเวลาสถานที่ที่ถูกจับ ถูกลงโทษ สถานการณ์ขึ้นทะเบียน และข้อมูลอื่นๆ ตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดไว้

2.3 ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน

ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา จะขึ้นอยู่กับประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศตามกฎหมายนี้ที่แบ่งเป็น Tier 1, 2 และ 3 โดยมีกรอบระยะเวลา¹⁵⁶ ดังนี้

- 1) ผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 1 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 15 ปี
- 2) ผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 2 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 25 ปี
- 3) ผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 3 จะถูกขึ้นทะเบียนตลอดชีวิต

¹⁵⁵ Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, section 114.

¹⁵⁶ Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, section 115.

อย่างไรก็ตาม กำหนดระยะเวลาข้างต้นอาจไม่ได้จำกัดอยู่ตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแต่เพียงอย่างเดียว แต่ละรัฐสามารถพิจารณาขยายระยะเวลาการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องกำหนดระยะเวลาไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ข้างต้น

สำหรับการลดระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน (Reduced period for clean record) ผู้กระทำผิดทางเพศนั้นเมื่อขึ้นทะเบียนแล้วได้ประพฤติตนดี ไม่มีประวัติการทำความผิด (Clean record) เช่น ไม่เคยถูกลงโทษในความผิดที่จำคุกมากกว่า 1 ปี ไม่เคยกลับไปกระทำผิดทางเพศซ้ำ เป็นต้น บุคคลดังกล่าวอาจได้รับการลดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนได้ โดยมีเงื่อนไข¹⁵⁷

- ผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 1 ต้องไม่มีประวัติการทำความผิดเป็นระยะเวลา 10 ปี หลังจากขึ้นทะเบียน โดยจะลดระยะเวลาขึ้นทะเบียนจากเดิม 15 ปี ระยะเวลาที่จะลดไป 5 ปี เท่ากับเหลือเวลาขึ้นทะเบียนเพียง 10 ปี

- ผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 3 ต้องไม่มีประวัติการทำความผิดเป็นระยะเวลา 25 ปี โดยจะลดเวลาขึ้นทะเบียนจากตลอดชีวิตเหลือเพียงระยะเวลา 25 ปี

2.4 อัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

กรณีที่ผู้กระทำผิดทางเพศมีเจตนาหรือจงใจไม่ปฏิบัติตามมาตรการขึ้นทะเบียนและการแจ้งข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศ การละเลย หรือไม่แจ้งข้อมูล ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา (Federal felony offense) โดยในกฎหมาย Adam Walsh Act ได้ให้อำนาจแต่ละรัฐในการกำหนดอัตราโทษตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และยังมี การกำหนดโทษไว้ใน United States Code ข้อ 18 The Public Health and Welfare บทที่ 109B Sex Offender and Crimes Against Children Registry มาตรา 2250 เรื่อง การไม่ขึ้นทะเบียน และการไม่ปรับปรุงข้อมูล (Failure to register as sex offender) และมาตรา 141 กำหนดโทษไว้ว่า หากไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 8 ปี ถูกปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

¹⁵⁷ Ibid.

2.5 การเปิดเผยข้อมูลและสิทธิในความเป็นส่วนตัว

กฎหมาย Adam Walsh Act ของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูล การขึ้นทะเบียนของผู้กระทำผิดทางเพศต่อประชาชนได้ โดยการเปิดเผยต่อประชาชนทั่วไปนั้น สหรัฐอเมริกาถือเป็นต้นแบบ โดยมาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่ออกมาเสริมประสิทธิภาพของ มาตรการในการขึ้นทะเบียน และแจ้งข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศ มาตรการนี้สามารถแบ่งได้สอง ส่วน ดังนี้

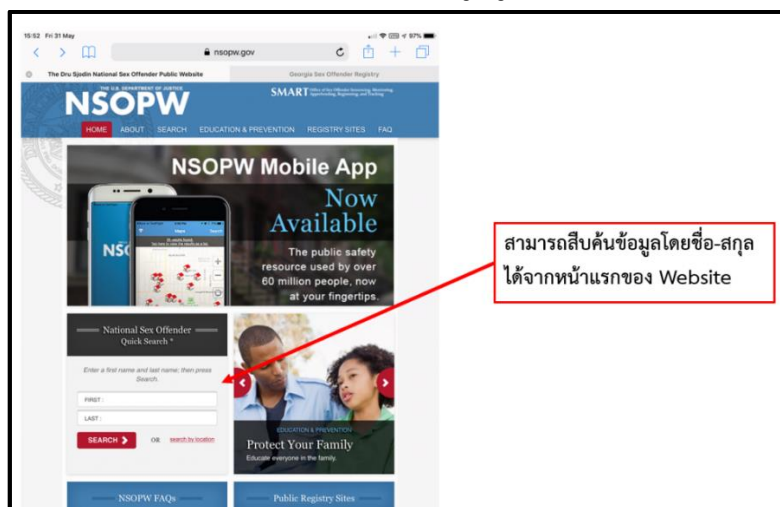
1) การเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Public access to sex offender information through the internet)

การเข้าถึงและการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศผ่านทางอินเทอร์เน็ตตามกฎหมายของ สหรัฐอเมริกา สามารถเข้าถึงได้จากเว็บไซต์ Dru Sjodin National Sex Offender Public Website หรือเรียกว่า NSOPW (<https://www.nsopw.gov>) เป็นเว็บไซต์กลางของสหรัฐอเมริกาที่เชื่อมโยง ข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศของแต่ละรัฐในสหรัฐอเมริกาไว้ในเว็บไซต์ดังกล่าว โดยข้อมูลที่เปิดเผยใน เว็บไซต์นั้นมีใช้ข้อมูลทั้งหมดที่จัดเก็บ แต่จะเปิดเผยเฉพาะข้อมูลในส่วนที่จำเป็นเท่านั้น ผู้ปกครอง ของเด็ก นายจ้าง และผู้อาศัยคนอื่นๆ ที่สนใจสามารถเข้าเว็บไซต์ดังกล่าวได้ มีการระบุตำแหน่งของ ผู้กระทำผิดทางเพศ ข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศใกล้ที่พักของตน โรงเรียนที่บุตรศึกษาอยู่ อาชีพของ ผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นต้น ซึ่งการค้นหาสามารถค้นหาได้จากเงื่อนไขต่างๆ เช่น ชื่อ สัญชาติ ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์ของผู้กระทำผิดทางเพศ ชื่อเมือง ชื่อรัฐ เป็นต้น¹⁵⁸ สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นเด็ก หรือวัยรุ่น กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้บังคับให้แต่ละรัฐจะต้องนำข้อมูลไปเปิดเผยต่อสาธารณะ หากแต่ละรัฐ ต้องการเปิดเผยก็สามารถบัญญัติกฎหมายให้เปิดเผยได้¹⁵⁹ ตามภาพแสดงตัวอย่างการเข้าถึงข้อมูล ผู้กระทำผิดทางเพศ และการรายงานข้อมูล ดังนี้

¹⁵⁸ U.S. Department of Justice NSOPW, “About NSOPW,” Retrieved on May 10, 2019, from <https://www.nsopw.gov/th/home/about>

¹⁵⁹ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), “Sex Offender Registration and Notification in the United States: Current case and Issue (December 2015),” Retrieved on May 10, 2019, from <https://www.smart.gov/pdfs/resources/Case%20Law%20Update-2015.pdf>

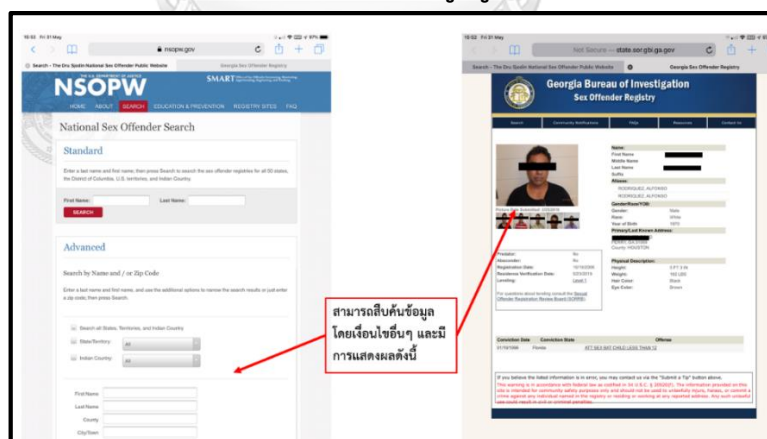
ภาพที่ 4 ภาพแสดงตัวอย่างการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแบบง่าย

ที่มา: ประยุกต์จากเว็บไซต์สำหรับเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศโดยผู้วิจัย¹⁶⁰

จากภาพข้างต้น ประชาชนสามารถเข้าถึงเว็บไซต์สำหรับเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ เริ่มต้นการค้นหาแบบง่าย (Basic search) โดยค้นหาจากชื่อ-นามสกุลของผู้กระทำผิดทางเพศ ที่หน้าแรกของเว็บไซต์ และสามารถเพิ่มเงื่อนไขการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแบบขั้นสูง (Advance search) ตามภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 5 ภาพแสดงตัวอย่างการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแบบขั้นสูง

ที่มา: ประยุกต์จากเว็บไซต์สำหรับเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศโดยผู้วิจัย¹⁶¹

¹⁶⁰ U.S. Department of Justice NSOPW, "About NSOPW," Retrieved on May 10, 2019, from <https://www.nsopw.gov>

¹⁶¹ Ibid.

ในการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแบบขั้นสูง ผู้ค้นหาสามารถกำหนดเงื่อนไขในการค้นหาเพิ่มเติมได้ เช่น เมือง (City/Town) แคว้น (County) รหัสไปรษณีย์ (Zip codes) เป็นต้น การแสดงผลของการค้นหาแบบง่ายและขั้นสูงจะมีข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ ยกตัวอย่างเช่น ภาพถ่ายปัจจุบันและภาพถ่ายย้อนหลังของผู้กระทำผิดทางเพศ ข้อมูลส่วนบุคคล รูปพรรณสัณฐาน ฐานความผิด และที่อยู่อาศัย เป็นต้น

นอกจากนี้ เว็บไซต์ดังกล่าวยังสามารถค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่อาศัยอยู่ในรัศมีของบริเวณที่ต้องการค้นหาได้ โดยการค้นหาจาก ที่อยู่ (Address) เมือง (City/Town) รัฐ (State) และ รัศมีระยะทาง (Distance radius) ตามภาพที่ 6 และภาพที่ 7 ดังนี้

ภาพที่ 6 ภาพแสดงตัวอย่างการค้นหาข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศจากรัศมีที่อยู่ใกล้เคียง

OFFENDER #	AGE #	ADDRESS #
[Redacted]	46	ORLANDO, FL 32816 CHANGING

ที่มา: ประยุกต์จากเว็บไซต์สำหรับเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศโดยผู้วิจัย¹⁶²

¹⁶² Ibid.

ภาพที่ 7 ภาพแสดงผลการค้นหาข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศจากกรณีที่อยู่ใกล้เคียง

OFFENDER	AGE	ADDRESS
[Redacted Name]	46	ORLANDO, FL 32826 ORANGE Residential
[Redacted Name]	25	ORLANDO, FL 32826 ORANGE Residential
[Redacted Name]	82	PALM TER OVIEDO, FL 32765 SEMINOLE Residential
[Redacted Name]	57	Deported UNKNOWN, FL 10000 INTERSTATE Residential

ที่มา: ประยุกต์จากเว็บไซต์สำหรับเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศโดยผู้วิจัย¹⁶³

จากภาพที่ 6 และภาพที่ 7 แสดงให้เห็นถึงผลการค้นหาผู้กระทำความผิดทางเพศจากการระบุที่อยู่ (Address) เพื่อค้นหาผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในบริเวณดังกล่าว โดยการแสดงผลการค้นหาจะแสดงพิกัดที่พิกัดของพิกัดของผู้กระทำความผิดทางเพศที่พิกัดอยู่ในบริเวณนั้นทั้งหมด รวมถึง ข้อมูลเบื้องต้น ภาพถ่ายของผู้กระทำความผิดทางเพศ ด้วย เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังและป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศที่อาจเกิดขึ้น

นอกจากนั้น กฎหมาย Adam Walsh Act ได้กำหนดให้แต่ละรัฐต้องจัดทำเว็บไซต์ในการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศและมีการเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย ในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและค้นหาได้ด้วยขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน (By a single query)¹⁶⁴ เช่น หมายเลขไปรษณีย์ หรือ ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น โดยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางเพศนั้นสามารถเปิดเผยได้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

¹⁶³ Ibid.

¹⁶⁴ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), “Dru Sjodin National Sex Offender Public Website,” Retrieved on May 10, 2019, from <https://www.smart.gov/nsopw.htm>

กฎหมาย Adam Walsh Act นี้ยังได้กำหนดข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศที่ห้ามเปิดเผย โดยกำหนดเป็นข้อยกเว้น(Exemptions) ไว้ 2 ประเภท คือ ก) ข้อยกเว้นที่ทุกรัฐห้ามเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว และ ข) ข้อยกเว้นที่ไม่ได้บังคับ ซึ่งแต่ละรัฐสามารถทำการยกเว้นหรือเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวก็ได้¹⁶⁵ มีรายละเอียด ดังนี้

ก) ข้อยกเว้นโดยเด็ดขาด (Mandatory exemptions) ข้อมูลดังต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่ห้ามเปิดเผยโดยเด็ดขาด คือ

- ข้อมูลที่เกี่ยวกับหรือระบุถึงเหยื่อของผู้กระทำผิดทางเพศ
- หมายเลขประกันสังคมของผู้กระทำผิดทางเพศ
- ข้อมูลใดๆที่เกี่ยวกับการจับกุมผู้กระทำผิดที่ไม่ได้เปิดเผยในคำพิพากษาหรือในการพิจารณาโทษ
- ข้อมูลใดๆที่ได้รับการยกเว้นไม่ให้เปิดเผยตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดไว้

ข) ข้อยกเว้นที่ไม่เด็ดขาด (Optional exemptions) ข้อมูลดังต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่แต่ละรัฐสามารถเลือกได้ว่าจะไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชนก็ได้ มีดังนี้

- ข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 1 ที่กระทำผิดฐานอื่นที่ไม่ใช่การกระทำผิดทางเพศต่อเด็กหรือเยาวชน¹⁶⁶
- ชื่อนายจ้างหรือสถาบันการศึกษาของผู้กระทำผิดทางเพศ และข้อมูลใดๆ ที่ได้รับการยกเว้นมิให้เปิดเผยตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดไว้

¹⁶⁵ Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, section 118.

¹⁶⁶ ศาลสูงแห่งรัฐวอชิงตันได้ตัดสินว่าระบบการขึ้นทะเบียนของรัฐวอชิงตันต้องห้ามทำการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศในประเภท Tier 1 ต่อประชาชนในคดี Doe v. Washington State Patrol, 374 P.3d 63 (Wash.2016)

2) การแจ้งเตือนข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชน (Community notification program)

การแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชน (Community notification program) หรือ ชื่อเต็มว่า “Megan Nicole Kanka and Alexandra Nicole Zapp Community Notification Program” ได้บัญญัติให้หน่วยงานที่รับผิดชอบของแต่ละรัฐทำการแจ้งเตือนเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศได้เริ่มต้นขึ้นทะเบียนครั้งแรก เมื่อผู้นั้นได้มีการย้ายถิ่นที่อยู่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของเขา โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในแต่ละรัฐต้องทำการแจ้งข้อมูลดังกล่าวต่อองค์กรหรือบุคคล ดังต่อไปนี้¹⁶⁷

- สำนักงานอัยการ
- รัฐที่ผู้กระทำผิดทางเพศรายนั้นจะย้ายไปอาศัยอยู่ ย้ายไปทำงาน หรือย้ายไปศึกษา
- หน่วยงานรัฐและเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้มาตรการนี้ เช่น กรมคุมประพฤติ โรงเรียน มหาวิทยาลัย การเคหะสาธารณะ (Public housing agency) โดยทำการแจ้งแต่ละท้องที่ที่ผู้กระทำผิดทางเพศนั้นได้เข้าไปอาศัยอยู่ ย้ายไปทำงาน หรือย้ายไปศึกษา
- องค์กรต่างๆ เช่น องค์กรที่เกี่ยวกับการบริการสังคม (Social service) ที่ปกป้องสวัสดิการของเด็ก องค์กรอาสาช่วยเหลือเด็ก องค์กรที่ควบคุมการจ้างแรงงาน เป็นต้น
- องค์กรอื่นๆ หรือปัจเจกบุคคลที่ทำเรื่องร้องขอข้อมูลดังกล่าวตามขั้นตอนของแต่ละรัฐ

2.6 มาตรการอื่นเพื่อความปลอดภัย

เนื่องจากการออกกฎหมายของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการออกกฎหมายที่สร้างมาตรฐานขั้นต่ำ (Minimum standard) ไว้สำหรับแต่ละรัฐที่ต้องออกกฎหมายให้ได้ตามมาตรฐานตามกฎหมายดังกล่าวตามที่ได้อธิบายไปข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นฐานความผิด ระยะเวลา หลักเกณฑ์ที่ต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ อัตราโทษ หรือการเปิดเผยข้อมูล ที่อยู่ภายใต้กฎหมาย Jacob Wetterling Act กฎหมาย Megan’s Law และ

¹⁶⁷ Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, section 121.

กฎหมาย Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006 นั้น ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่กำหนดให้แต่ละรัฐต้องมีมาตรการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender residency restrictions) อย่างไรก็ตาม แต่ละรัฐได้คำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนในสังคมจากการกระทำผิดทางเพศ โดยมีการออกกฎหมายในระดับรัฐ (State laws) หรือกฎหมายท้องถิ่น (Local ordinances) ซึ่งมีได้เป็นมาตรการตามกฎหมายกลางอันจะต้องบังคับใช้ทุกรัฐ¹⁶⁸ ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้มีการขยายการบังคับใช้และควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศเป็นมาตรการเพื่อความปลอดภัยประกอบด้วย การจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศด้วย ดังนี้

2.6.1 การจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender residency restrictions)

มาตรการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศโดยรวมของแต่ละรัฐเป็นมาตรการในการห้ามผู้กระทำผิดทางเพศอาศัยอยู่ใกล้เคียงบริเวณ หรือสถานที่ต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น สวนสาธารณะ โรงเรียน สถานที่รับเลี้ยงดูเด็ก สนามเด็กเล่น หรือสถานที่อื่นๆ ที่มีเด็กรวมตัวกันหรืออาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยวัตถุประสงค์ของมาตรการนี้เพื่อยับยั้ง ป้องกันการเกิดการกระทำผิดทางเพศและเพื่อป้องกันเด็กจากอันตรายทางเพศ โดยรัฐที่มีการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้เป็นรัฐแรกคือ รัฐฟลอริดา ซึ่งออกเป็นกฎหมายใน พ.ศ.2538¹⁶⁹ กำหนดให้ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยของผู้กระทำผิดทางเพศกับบริเวณที่กำหนดไว้เพียง 1,000 ฟุต หลังจากนั้นได้มีรัฐต่างๆ ออกกฎหมายตามๆ กันเป็นผลกระทบท่อเนื่องแบบโดมิโน (Domino effect) จนกระทั่งในปี พ.ศ.2547 มีรัฐที่ออกกฎหมายดังกล่าวกว่า 15 รัฐ และในปี พ.ศ.2548 ได้เกิดเหตุเด็กหญิงเจสสิกา ลันส์ฟอร์ด (Jessica Lunsford) อายุ 9 ปี ถูกผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ (Registered sex offender) ลักพาตัวไปและฆ่าในรัฐฟลอริดา ทำให้มาตรการดังกล่าวขยายระยะห่างจากเดิม 1,000 ฟุต

¹⁶⁸ Levenson, Jill S. & Hern, Andrea L., “Sex offender residence restrictions: Unintended consequences and community re-entry,” *Justice Research and Policy* 9, 1 (2007), p. 60.

¹⁶⁹ Levenson, Jill, Ackerman, Alissa R., Social, Kelly M. and Harris, Andrew J., “Where for Art Thou? Transient Sex Offenders and Residence Restrictions,” *Criminal Justice Policy Review* 26, 4 (December 2013), p. 320.

เป็น 1,000-2,000 ฟุต จนถึงในปัจจุบัน มีรัฐที่ออกกฎหมายดังกล่าวจำนวน 19 รัฐ¹⁷⁰ โดยรัฐต่างๆ จะกำหนดระยะห่างไว้เริ่มตั้งแต่ 500 ถึง 2,500 ฟุต แตกต่างกันไปตามกฎหมายของแต่ละรัฐ

2.6.2 การจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender employment restrictions)

นอกเหนือจากการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ แต่ละรัฐและท้องถิ่นได้บัญญัติกฎหมายการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ เพื่อเป็นการกันผู้กระทำผิดทางเพศออกจากบริเวณโรงเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ ร้านเล่นเกมส์ ศูนย์นันทนาการ สนามกีฬา สถานที่อื่นที่มีประเภทใกล้เคียง เป็นต้น ซึ่งการจำกัดดังกล่าวไม่ใช่เพียงการห้ามทำงานในสถานที่ข้างต้น แต่ยังเป็นการจำกัดการทำงานที่อยู่ใกล้เคียงสถานที่ข้างต้นด้วย อันเป็นการจำกัดเขตห้ามประกอบอาชีพ (Employment zoning)¹⁷¹ เนื่องจากผู้กระทำผิดทางเพศที่ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมักจะเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์หรืออยู่ใกล้ชิดกับเด็กที่เป็นเหยื่อ นอกจากนั้นการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กยังมีพื้นฐานมาจากอาชีพที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ต่อเด็กได้ เช่น ครู อาจารย์ หรือที่ปรึกษา¹⁷² ซึ่งส่วนใหญ่แล้วในแต่ละรัฐจะบังคับใช้มาตรการจำกัดอาชีพบนพื้นฐานของระยะห่างในการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศด้วย ยกตัวอย่างเช่น หากมีการกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องมีถิ่นที่อยู่ห่างจากสถานที่หวงห้าม หรือสุ่มเสี่ยง เป็นระยะ 1,000 ฟุต ก็จะมีการจำกัดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องมีสถานที่ทำงานที่ห่างจากสถานที่หวงห้าม หรือสุ่มเสี่ยง เป็นระยะเท่ากันด้วย

¹⁷⁰ Lester, Joseph L., “Off to Elba! The Legitimacy of Sex Offender Residence and Employment Restrictions,” *Akron Law Review* 40, 2, (2007), p.374-380.

¹⁷¹ *Ibid*, p.354.

¹⁷² Center for Sex Offender Management, “Myths and Facts About Sex Offenders (2000),” Retrieved on April 30, 2019, from <https://oxbowacademy.net/wp-content/uploads/2010/02/mythsfacts.pdf>

2.7 สรุปการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหรัฐอเมริกา

โดยรวมกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสหรัฐอเมริกา มีการให้เหตุผลในการใช้มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนและมาตรการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนในการที่จะปกป้องเด็กและเยาวชนจากอันตรายร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นจากผู้กระทำผิดทางเพศที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงกับที่พักอาศัยหรือสถานศึกษาต่างๆ ซึ่งมาตรการของสหรัฐอเมริกาดังกล่าว มีการละเมิดสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศ ถึงแม้ว่าการบัญญัติกฎหมายนั้นจะต้องเป็นการขังน้ำหนักระหว่างสิทธิเสรีภาพของประชาชนทั่วไปรวมถึงผู้กระทำผิดทางเพศด้วย กับประโยชน์ที่จะได้รับหากต้องมีการละเมิดสิทธินั้น ซึ่งสหรัฐอเมริกาเลือกที่จะปกป้องความปลอดภัยของเด็กและประชาชนทั่วไปจากความอันตรายที่อาจเกิดจากผู้กระทำผิดทางเพศ มากกว่าที่จะปกป้องสิทธิเสรีภาพและสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกขึ้นทะเบียน

3. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหราชอาณาจักร

เมื่อปี พ.ศ.2540 สหราชอาณาจักรได้มีการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนครั้งแรก โดยการตรา “พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ. 2540” (Sex Offenders Act 1997) ขึ้น และได้บัญญัติให้ผู้กระทำผิดทางเพศแจ้งข้อมูลรายละเอียดของตนเองในทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender registries) หลังจากนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและแทนที่ด้วย “พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546” (Sex Offenders Act 2003) ซึ่งได้ยกระดับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสหราชอาณาจักรอย่างมีนัยสำคัญ

3.1 พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 (Sex Offenders Act 1997)

พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายฉบับแรกที่ระบุให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องทำการแจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่และทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นฐานความผิดที่ต้องขึ้นทะเบียน ข้อกำหนด ระยะเวลา ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ และอัตราโทษในการไม่ขึ้นทะเบียน แต่ในกฎหมายฉบับนี้ยังไม่มีการระบุถึงการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชนแต่อย่างใด

3.1.1 ฐานความผิดภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 ได้กำหนดฐานความผิดไว้ ดังนี้ การข่มขืน (Rape) การกระทำชำเราเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 13 ปี การกระทำชำเราเด็กหญิงอายุระหว่าง 13-16 ปี การกระทำชำเราในครอบครัวโดยผู้ชาย (Incest by a man) รักร่วมเพศ (Buggery) การกระทำอนาจารระหว่างผู้ชาย (Indecency between men) การใช้กำลังกระทำอนาจารต่อผู้หญิง (Indecent assault on a woman) การใช้กำลังกระทำอนาจารต่อผู้หญิง (Indecent assault on a man) การใช้กำลังเพื่อกระทำการรักร่วมเพศ (Assault with intent to commit buggery) เป็นเหตุหรือสนับสนุนการค้าประเวณี การกระทำชำเราหรือใช้กำลังกระทำอนาจารเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 16 ปี การกระทำอนาจารเด็ก (Indecent conduct towards young child) การยุงยให้เด็กหญิงอายุต่ำกว่า 16 ปี ร่วมประเวณีที่ผิดประเพณี (Inciting girl under 16 to have incestuous sexual intercourse) ภาพถ่ายอนาจารของเด็ก การครอบครองภาพอนาจารเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศโดยใช้สถานะที่ไว้วางใจ (Position of trust) แต่ก็ยังมีข้อยกเว้น เช่น การร่วมประเวณีกับเด็กหญิงอายุระหว่าง 13 ถึง 16 ปี ขณะที่ผู้กระทำอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นต้น ส่วนประเทศสกอตแลนด์และประเทศไอร์แลนด์มีการกำหนดฐานความผิดที่แตกต่างกันไปตามกฎหมายภายใน¹⁷³

3.1.2 ข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนและการยืนยันข้อมูล

ส่วนที่ 1 ของกฎหมายฉบับนี้ กล่าวว่า “ข้อกำหนดในการแจ้งข้อมูลสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศ” ใช้กับผู้กระทำผิดทางเพศที่กระทำผิดตามฐานความผิดที่กำหนดไว้ และถูกพิสูจน์แล้วว่ากระทำผิดจริง แต่ไม่ต้องรับโทษเพราะเหตุวิกลจริต หรือผู้กระทำผิดทางเพศได้กระทำผิดตามฐานความผิดในระหว่างการตกเดือนของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย กฎหมายดังกล่าวมีการบังคับใช้ย้อนหลังกับผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกพิพากษาและรับโทษจากฐานความผิดที่กำหนดไว้ ผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษจากเรือนจำและอยู่ภายใต้การคุมประพฤติ ผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษจากเรือนจำและอยู่ในโรงพยาบาลหรืออยู่ภายใต้ความคุ้มครอง และผู้ใดที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ต้องรายงานแต่ไม่รายงานโดยไม่ได้รับอนุญาต

¹⁷³ Sex Offenders Act 1997, Section 1(9).

ผู้กระทำผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียนภายใต้ พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 จะต้องแจ้งชื่อ (นามแฝง ชื่อเล่น ฯลฯ) วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ปัจจุบัน ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องทำการพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อเป็นการยืนยันตัวหากเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องร้องขอ การขึ้นทะเบียนครั้งแรกจะต้องกระทำภายใน 3 วันหลังจากที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด (Caution date) ถูกตัดสินว่าไม่มีความผิด (Acquittal date) ในกรณีผู้วิกลจริต หรือถูกตัดเดือนจากเจ้าหน้าที่ในกรณีเป็นการตัดเดือน หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจภายใน 14 วันหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล¹⁷⁴

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ยังไม่มีข้อกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องแจ้งการเดินทางออกนอกสหราชอาณาจักรไปยังประเทศอื่น

3.1.3 ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 กำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องทำการขึ้นทะเบียนเป็นระยะเวลาหนึ่ง ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ผู้กระทำผิดถูกตัดสินจำคุก¹⁷⁵ ดังนี้

- 1) ผู้กระทำผิดถูกตัดสินจำคุก 30 เดือนหรือมากกว่า ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต หรือ ถูกตัดสินให้ถูกควบคุมและรักษาตัวในโรงพยาบาล จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “อย่างไม่มีกำหนด (Indefinite period of time)”
- 2) ผู้กระทำผิดถูกตัดสินจำคุกมากกว่า 6 เดือน แต่ไม่ถึง 30 เดือน จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “เป็นระยะเวลา 10 ปี”
- 3) ผู้กระทำผิดถูกตัดสินจำคุก 6 เดือนหรือน้อยกว่า จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “เป็นระยะเวลา 7 ปี”
- 4) ผู้กระทำผิดอื่นๆ จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “เป็นระยะเวลา 5 ปี”

¹⁷⁴ Sex Offenders Act 1997, Section 2.

¹⁷⁵ Sex Offenders Act 1997, Section 1(4).

3.1.4 อัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

ผู้กระทำผิดทางเพศที่จะต้องทำการขึ้นทะเบียนภายใต้ พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้โดยไม่มี “ข้อกล่าวอ้างที่สมเหตุสมผล” (Reasonably excuse) หรือจงใจที่จะให้ข้อมูลเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับความผิดอุกฉกรรจ์ (Indictment conviction) และต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับสำหรับความผิดไม่อุกฉกรรจ์ (Summary conviction)¹⁷⁶

3.1.5 การเปิดเผยข้อมูลและสิทธิในความเป็นส่วนตัว

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 ไม่ได้บัญญัติถึงการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนทั่วไป จึงไม่มีประเด็นถกเถียงถึงการกระทบสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้ต้องหา

3.1.6 ข้อสังเกต

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 ได้บัญญัติไว้ว่า ศาลสามารถพิจารณาออกคำสั่งห้ามกระทำการ (Restraining order) ต่อผู้กระทำผิดได้ หาก “มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปกป้องสาธารณชนโดยรวม หรือผู้ใดผู้หนึ่ง จากอันตรายร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นจากผู้กระทำผิดทางเพศนั้น”¹⁷⁷ คำสั่งห้ามกระทำการของศาลอาจจำกัดมิให้ผู้กระทำผิดทางเพศกระทำการใดๆ ที่ระบุไว้ในคำสั่ง และจะบังคับใช้ตราบเท่าที่คำสั่งนั้นยังบังคับใช้อยู่ แต่ผู้กระทำผิดทางเพศก็อาจอุทธรณ์คำสั่งศาลนั้นได้

3.2 พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 (Sex Offenders Act of 2003)

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ ฉบับปี พ.ศ.2546 นั้น ได้มีการบัญญัติการควบคุมและการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศอย่างครอบคลุมกว่าพระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 ยกตัวอย่างเช่น การปรับฐานความผิดที่ต้องขึ้นทะเบียน ข้อมูลที่ต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ หรือมีการเพิ่มโทษในการไม่แจ้งข้อมูล เป็นต้น โดยสามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

¹⁷⁶ Sex Offenders Act 1997, Section 3.

¹⁷⁷ Cobley, Cathy, “The legislative framework,” in Matravers, Amanda, ed., *Sex Offenders in the Community: Managing and reducing the risks* (New York: Routledge, 2011), p. 56.

3.2.1 ฐานความผิดภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 มีการเปลี่ยนแปลงฐานความผิดที่อยู่ภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ โดยตัดฐานความผิด “รักร่วมเพศ” (Buggery) และ “การกระทำอนาจารระหว่างผู้ชาย” (Indecency between men) ออกจากฐานความผิดที่ต้องมีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ¹⁷⁸ อันเป็นการปรับกฎหมายเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยที่มีการยอมรับความหลากหลายทางเพศ(Sexual diversity) ด้วย

3.2.2 ข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนและการยื่นข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 ได้เพิ่มเติมข้อกำหนดในการให้ข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศที่จะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่จากเดิม โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดข้อมูลที่จะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่¹⁷⁹ ดังนี้

- 1) วันเดือนปีเกิด
- 2) หมายเลขประกันสังคม
- 3) ชื่อ และ นามแฝง (ถ้ามี)
- 4) ภูมิลำเนา
- 5) ที่อยู่หรือที่พักอาศัยปัจจุบัน
- 6) ข้อมูลหนังสือเดินทาง (ถ้ามี)

หากผู้กระทำผิดทางเพศมีหนังสือเดินทาง จะต้องแจ้งข้อมูลในหนังสือเดินทาง ได้แก่ หน่วยงานผู้ออกหนังสือเดินทาง หมายเลขหนังสือเดินทาง วันที่ออกหนังสือเดินทางและวันหมดอายุ ชื่อและวันเดือนปีเกิดที่ปรากฏในหนังสือเดินทาง

ในการขึ้นทะเบียนครั้งแรก ผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องทำการขึ้นทะเบียนภายใน 3 วัน เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 อย่างไรก็ตาม การแจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูล

¹⁷⁸ Sex Offenders Act 2003, Section 80.

¹⁷⁹ Sex Offenders Act 2003, Section 83.

ของผู้กระทำผิดทางเพศที่จะต้องกระทำภายใน 14 วัน ตามพระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540 นั้น ได้มีการแก้ไขข้อกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ภายใน 3 วันหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล โดยจะเริ่มนับตั้งแต่ผู้กระทำผิดทางเพศเปลี่ยนชื่อ หรือพักอาศัยที่อื่นนอกเหนือจากภูมิลำเนาเป็นระยะเวลาแล้วเกินกว่า 7 วันภายใน 12 เดือน¹⁸⁰

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 ยังบัญญัติให้ผู้กระทำผิดทางเพศสามารถ ขอให้มีการทบทวนคำสั่งให้ขึ้นทะเบียนได้ โดยอำนาจการตัดสินใจให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนต่อหรือไม่ นั้น จะเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจ (Chief constable) ที่อยู่ภายใต้อำนาจศาลที่ผู้กระทำผิด ทางเพศถูกตัดสินลงโทษ และผู้กระทำผิดทางเพศยังสามารถอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อนายอำเภอได้ภายใน 21 วันนับตั้งแต่ออกคำสั่ง โดยคำตัดสินของนายอำเภอถือเป็นที่สุด¹⁸¹

นอกจากนี้พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 นี้ยังบัญญัติให้ผู้กระทำผิดทาง เพศต้องแจ้งการเดินทางเข้าออกสหราชอาณาจักร เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำผิดทางเพศที่อาจ เกิดขึ้นจากการเดินทาง เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณีเด็ก (Child sex tourism) หรือ การ ผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อการค้า (Child sex pornography) อีกด้วย

3.2.3 ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน

ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ ฉบับปี พ.ศ.2546 ได้ เพิ่มรายละเอียด เฉพาะผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลหรือที่คุมขังอื่นๆ นอกนั้นใน ภาพรวมของระยะเวลาการขึ้นทะเบียนไม่แตกต่างกับ พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2540

สำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการขึ้น ทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศด้วย แต่ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนนั้นจะลดลงกึ่งหนึ่ง แต่สำหรับการ ขึ้นทะเบียนอย่างไม่มีกำหนดนั้นไม่ได้มีการลดทอน¹⁸² ดังนี้

¹⁸⁰ Sexual Offences Act 2003, Section 84.

¹⁸¹ Sexual Offences Act 2003, Section 88G.

¹⁸² Sexual Offences Act 2003, Section 82.

1) ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ถูกตัดสินจำคุก 30 เดือนหรือมากกว่า ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต หรือ ถูกตัดสินให้ถูกควบคุมและรักษาตัวในโรงพยาบาล จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “อย่างไม่มีกำหนด (Indefinite period of time)”

2) ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ถูกตัดสินจำคุก มากกว่า 6 เดือน แต่ไม่ถึง 30 เดือน จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “เป็นระยะเวลา 5 ปี” (จากระยะเวลา 10 ปี)

3) ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ถูกตัดสินจำคุก 6 เดือนหรือน้อยกว่า จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “เป็นระยะเวลา 3 ปี 6 เดือน” (จากระยะเวลา 7 ปี)

4) ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ถูกกล่าวหาว่าตกเดือน (Youth caution) จะต้องทำการขึ้นทะเบียน “เป็นระยะเวลา 1 ปี” (จากระยะเวลา 2 ปี)

3.2.4 อัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

อัตราโทษตามพระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 มีการแก้ไขเล็กน้อย กล่าวคือ หากผู้กระทำผิดทางเพศคดีอุกฉกรรจ์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุก 5 ปี พร้อมทั้งเสียค่าปรับด้วย

3.2.5 การเปิดเผยข้อมูลและสิทธิในความเป็นส่วนตัว

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ ฉบับปี พ.ศ.2540 ไม่ได้บัญญัติถึงการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี พ.ศ.2550 สหราชอาณาจักรได้เริ่มนำ “หลักการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ” (Sexual offenders disclosure scheme) มาปรับใช้โดยแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย “Child sex offender disclosure scheme หรือ Sarah’s Law”¹⁸³ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่กระทำผิดทางเพศที่อาจมีการติดต่อกับเด็ก

¹⁸³ Home Office, “Child sex offender disclosure scheme guidance document (2010)” Retrieved on April 30, 2019, from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/184095/disclosure-scheme-guidance.pdf

เป็นประจำ ซึ่งขั้นตอนการร้องขอนั้น ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กจะต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและรับการตรวจสอบก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่อาจก่อเหตุได้

3.2.6 ข้อสังเกต

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 ได้ตราบทบัญญัติเกี่ยวกับคำสั่งห้ามกระทำการ (Restraining orders) ไว้หลายประเภท ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลากหลายและมีการขยายความไว้อย่างชัดเจน เช่น ผู้กระทำผิดทางเพศอาจถูกจำกัดไม่ให้เดินทางออกนอกประเทศเป็นระยะเวลากว่า 5 ปี เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอันตรายทางเพศ (Sexual harm) ที่อาจเกิดจากผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าว

3.3 มาตรการอื่นเพื่อความปลอดภัย

สหราชอาณาจักรได้มีการใช้คำสั่งป้องกันการเกิดอันตรายทางเพศ Sexual Harm Prevention Orders (SHPOs) ซึ่งระบุข้อจำกัดในเชิงห้ามกระทำการ (Negative prohibition) เช่น ห้ามยุ่งเกี่ยวกับเด็ก ห้ามประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือห้ามเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น¹⁸⁴ ซึ่งผู้วิจัยมุ่งเน้นพิจารณามาตรการในการจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ ดังนี้

3.3.1 การจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender residency restrictions)

สหราชอาณาจักรไม่ได้มีกฎหมายระบุถึงการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ โดยเฉพาะ แต่จะรวมอยู่ในคำสั่งป้องกันการเกิดอาชญากรรมอันตรายทางเพศ (SHPOs) ซึ่งเป็นคำสั่งที่ห้ามผู้กระทำผิดกระทำการใดๆ โดยทั่วไป ซึ่งรัฐมองว่าหากไม่ห้ามจะเกิดความเสี่ยงต่อการเกิดการกระทำผิดทางเพศขึ้น จึงมีทั้งการห้ามการเดินทางไปต่างประเทศของผู้กระทำผิดทางเพศ ห้ามการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก การห้ามประกอบอาชีพ ห้ามทำกิจกรรมบางอย่างรวมถึงการอาศัยอยู่ใกล้กับเด็ก หรือการจำกัดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสหราชอาณาจักรนั้นไม่มีกฎหมายในการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ

¹⁸⁴ Lieb, Roxanne, Kemshall, Hazel, and Thomas, Terry (2011), "Post-release controls for sex offenders in the U.S. and UK," *International Journal of Law and Psychiatry* 34, p.230.

(Residency restrictions) ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ แต่มีคำสั่งป้องกันการเกิดอาชญากรรมอันตรายทางเพศ (SHPOs) อันสามารถจำกัดถิ่นที่อยู่ หรือการเข้าไปในบริเวณที่กำหนดต่อบุคคลที่ถูกคำสั่งดังกล่าวได้ และคำสั่งดังกล่าวมีลักษณะเป็นคำสั่งรายบุคคล เป็นการออกคำสั่งเฉพาะราย โดยถือว่าการจำกัดนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอดส่องดูแล ติดตามตรวจสอบผู้นั้น เป็นแผนการป้องกันความปลอดภัยของเด็กและผู้อื่นในสังคม ซึ่งหลักเกณฑ์ของสหราชอาณาจักรนั้น จะแตกต่างกับมาตรการในการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศที่มีลักษณะทั่วไปอย่างสหรัฐอเมริกา¹⁸⁵

3.3.2 การจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender employment restrictions)

สหราชอาณาจักรได้มีการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกขึ้นทะเบียนผ่านระบบ Safeguarding โดยกำหนดให้ผู้ที่จะมีสมรรถานที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือกลุ่มผู้ใหญ่ที่เปราะบาง (ช่วยเหลือตนเองไม่ได้) ตรวจสอบประวัติกับหน่วยงาน Disclosure and Barring Service (DBS)

1) ระบบ Safeguarding¹⁸⁶

ระบบ Safeguarding คือการปกป้องเด็กหรือผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มเปราะบางเพื่อให้ความเป็นอยู่ที่ปลอดภัยภายใต้สิทธิมนุษยชน ซึ่งมีกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จำนวนมากที่ใช้ในการปกป้องกลุ่มดังกล่าวภายใต้ระบบ Safeguarding โดยทุกองค์กรที่ทำงานหรือต้องมีการติดต่อกับเด็กหรือผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มเปราะบางจะต้องมีนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติในการใช้ ระบบ Safeguarding รวมถึงกลุ่มอาสาสมัครหรือชุมชน กลุ่มความเชื่อ ผู้ให้บริการภาคเอกชน สถานศึกษา โรงพยาบาล หรือ สถานที่ออกกำลังกาย (Sports clubs)

นโยบาย Safeguarding จะต้องกำหนดรายละเอียดของมาตรการในทางปฏิบัติที่องค์กรรับรอง เพื่อปกป้องกลุ่มผู้ใหญ่เปราะบางที่ร่วมงานด้วย ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบ (Code of conduct) ที่ระบุ

¹⁸⁵ Thomas, Terry. *The Registration and Monitoring of Sex Offenders: A Comparative Study*. 1st Edition. Oxon: Routledge, 2011, p.130.

¹⁸⁶ Department for Education, “Working together to safeguard children (2015)” Retrieved on May 4, 2020, from <https://www.gov.uk/government/publications/working-together-to-safeguard-children--2>

รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของพฤติกรรมที่คาดหวังจากพนักงาน และวิธีที่พวกเขาจะได้รับการตรวจสอบเพื่อสร้างความมั่นใจว่าพวกเขาเหล่านั้นเหมาะสมที่จะทำงานในองค์กรนั้นหรือไม่

2) การตรวจสอบของหน่วย Disclosure and Barring Service (DBS)¹⁸⁷

ในปี พ.ศ.2555¹⁸⁸ ได้มีการรวมสำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Record Bureau, CRB)¹⁸⁹ และ Independent Safeguarding Authority (ISA)¹⁹⁰ เข้าไว้ด้วยกัน และก่อตั้งหน่วย DBS ขึ้นแทน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจให้กับนายจ้างในการจ้างงาน ตามปกติแล้วหน่วย DBS จะทำการตรวจสอบบุคคลที่จะทำงานหรืออาสาสมัครในการทำงานกับเด็กหรือผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มเปราะบาง โดยนายจ้างจะต้องทำการตรวจสอบกับหน่วย DBS ก่อนที่จะอนุญาตให้ลูกจ้างทำงานที่เป็นกิจกรรมควบคุม (Regulated activity) ที่จะต้องทำร่วมกับเด็กหรือผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มเปราะบาง ซึ่งการตรวจสอบจะเป็นการยืนยันว่าลูกจ้างนั้นไม่ได้ถูกห้ามทำงานดังกล่าว¹⁹¹

การตรวจสอบของ DBS จะเป็นการตรวจสอบชื่อและข้อมูลส่วนตัวกับฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมไปถึง ฐานข้อมูลกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Police National Computer, PNC) โดย ข้อมูลการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล PNC ตั้งแต่ปี ค.ศ.2006 ซึ่งหมายความว่า ทุกคนที่ถูกจับกุมจะต้องถูกบันทึกข้อมูลอยู่ในฐานข้อมูลดังกล่าว และเมื่อข้อมูลต่างๆของผู้รับการตรวจสอบได้รับการตรวจสอบทุก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁸⁷ Disclosure & Barring Service, “About us” Retrieved on May 5, 2020, from <https://www.gov.uk/government/organisations/disclosure-and-barring-service/about>

¹⁸⁸ BBC, “History of checks U-turns” Retrieved on May 5, 2020, from http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/education/2237173.stm BBC News. 4 September 2002.

¹⁸⁹ สำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากรเดิมถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตำรวจ และปัจจุบันได้ปรับโอนมาเป็นส่วนหนึ่งของหน่วย Disclosure & Barring Service ตามกฎหมาย Protection of Freedoms Act 2012 ส่วนที่ 5

¹⁹⁰ กฎหมาย Safeguarding Vulnerable Groups Act 2006 ได้กำหนดกรอบการปฏิบัติงานของหน่วย Disclosure & Barring Service ซึ่งเคยอยู่ภายใต้หน่วย Independent Safeguarding Authority หรือ ISA

¹⁹¹ Disclosure & Barring Service, “DBS barring referral guidance” Retrieved on May 5, 2020, from <https://www.gov.uk/government/collections/dbs-referrals-guidance--2>

ฐานข้อมูลแล้ว ก็จะได้รับใบรับรอง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับคำตัดสินของศาล ข้อควรระวัง การถูกดำเนินคดี และคำเตือนที่ผู้รับการตรวจสอบได้รับ

เอกสารที่ใช้ในการตรวจสอบประวัติ ประกอบด้วย ข้อมูลที่พักอาศัยย้อนหลัง 5 ปี สูติบัตร หรือหนังสือเดินทาง ใบแจ้งชำระค่าสาธารณูปโภคหรือ รายการเงินฝากถอนของธนาคาร เพื่อเป็นการยืนยันที่พักอาศัยปัจจุบัน

3) Children Barred List หรือ List 99¹⁹²

จากข้อมูลเกี่ยวกับ Disclosure and Barring Service ข้างต้น การดำเนินการดังกล่าวจะประกอบด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ “การเปิดเผย” (Disclosure) คือ การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเปิดเผยข้อมูลของผู้รับการตรวจสอบ และ “การจำกัด” (Barring) คือ การจำกัดอาชีพ โดยการจำกัดดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับรายชื่อ(Lists) ที่ดูแลโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รายชื่อนั้นจะระบุรายชื่อของผู้ที่ถูกตัดสินโทษและผู้พิพากษาได้สั่งให้บุคคลดังกล่าวห้ามทำงานกับกลุ่มเปราะบางอื่น ซึ่งหนึ่งในฐานข้อมูลดังกล่าว เรียกว่า “Children Barred List” ที่จะกล่าวถึงต่อไป

ในปี ค.ศ.2002 กระทรวงศึกษาธิการและวิชาชีพ (Department of Education and Skills) ได้นำ “List 99” ที่มีมากกว่า 80 ปี มาปรับปรุงใหม่ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆที่ถูกโต้แย้งมาโดยตลอด และระบุอยู่ใน Education Act in England and Wales โดยใช้ชื่อใหม่ว่า “Children’s Barred List” แต่ชื่อ “List 99” ก็ยังเป็นที่ยึดจั้งไว้หลายในส่วนใหญ่เนื่องจากการใช้มายาวนาน ในปัจจุบันรายชื่อของผู้ที่ถูกห้ามทำงานร่วมกับเด็กไม่ได้อยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐบาลแล้ว แต่เป็นการควบคุมดูแลของหน่วย DBS แทน

¹⁹² CRB Direct, “List 99” Retrieved on May 7, 2020, from <https://crbdirect.org.uk/list-99/>

- ผู้ที่ต้องอยู่ใน List 99¹⁹³

ผู้กระทำผิดที่จะต้องถูกบรรจุชื่อไว้ใน List 99 ไม่ได้จำกัดเพียงผู้กระทำผิดทางเพศที่กระทำต่อเด็กเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินว่ามีอื่น ๆ โดยไม่คำนึงถึงอายุของเหยื่อด้วย เช่น ข่มขืน, จัดหายาเสพติด, ฆ่าผู้อื่น และค้ำมนุษย์ เป็นต้น

3.4 สรุปการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหราชอาณาจักร

หลักการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสหราชอาณาจักรนั้นคล้ายคลึงกับสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 มีการเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศาล และชุมชน เพื่อติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ โดยในพระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 ฉบับนี้ กำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงชื่อหรือที่อยู่ภายใน 3 วัน และหากผู้กระทำผิดทางเพศพักอาศัยอยู่ที่อื่นนอกเหนือจากที่อยู่ตามที่แจ้งไว้ตั้งแต่ 7 วันขึ้นไป หรือเดินทางออกนอกสหราชอาณาจักรตั้งแต่ 3 วันขึ้นไป จะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ด้วย

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 ยังตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันการกระทำผิดทางเพศที่อาจกระทำระหว่างประเทศด้วย กล่าวคือ ผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกขึ้นทะเบียนจากประเทศอื่น เมื่อเข้ามาในสหราชอาณาจักรก็ต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศด้วยเช่นกัน รวมถึงรัฐบาลอาจออกคำสั่งห้ามไม่ให้ผู้กระทำผิดทางเพศบางรายเดินทางออกนอกสหราชอาณาจักรได้ หากสุ่มเสี่ยงที่จะกระทำผิดทางเพศเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (Child sex tourism) หรือความผิดทางเพศอื่นที่อาจกระทำจากประโยชน์ของการเดินทางข้ามประเทศด้วย

พระราชบัญญัติผู้กระทำผิดทางเพศ พ.ศ.2546 ยังให้อำนาจรัฐบาลในการออก “คำสั่งเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความเสี่ยงและเป็นอันตราย” (Risk of sexual harm order) ซึ่งเป็น

¹⁹³ Disclosure & Barring Service, “Factsheet 5: Relevant Offences” Retrieved on May 8, 2020, from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/157242/dbs-factsheet-05.pdf

มาตรการใหม่ในการป้องกันผู้กระทำผิดทางเพศที่ติดต่อกับเด็กด้วยข้อความที่โจ่งแจ้ง (Explicit) ผ่านทางข้อความโทรศัพท์หรืออีเมล หากผู้กระทำผิดทางเพศถูกพบว่าได้กระทำการดังกล่าวอย่างน้อยสองครั้งก่อนหน้านี้ โดยหลักการดังกล่าวเรียกว่า “Sarah’s Law” ซึ่งผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กสามารถร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้หากสงสัยว่าผู้ที่กำลังติดต่อกับเด็กอาจอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือเป็นผู้กระทำผิดทางเพศ

โดยสรุปแล้ว หลักการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนของสหราชอาณาจักรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมระหว่างการปกป้องประโยชน์สาธารณะและการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศด้วย

4. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในประเทศฝรั่งเศส

เมื่อปี พ.ศ.2547 ประเทศฝรั่งเศสได้บัญญัติการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศเป็นกฎหมาย “National Automated Register of Perpetrators of Sexual or Violent Crimes” (Fichier des auteurs d’infractions sexuelles ou violentes; FIJAIS) และประกาศบังคับใช้ในปี พ.ศ.2548¹⁹⁴ โดยกฎหมายดังกล่าวได้ให้อำนาจกองทะเบียนประวัติอาชญากร ภายใต้กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เก็บฐานข้อมูลบุคคลที่กระทำผิดทางเพศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำ¹⁹⁵ นอกจากนี้ ประเทศฝรั่งเศสยังมีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งแตกต่างจากระบบของประเทศอื่น คือกฎหมายดังกล่าวระบุให้พลเมืองของฝรั่งเศสที่ต้องโทษคดีความผิดทางเพศที่ใกล้เคียงกับความผิดในประเทศฝรั่งเศสมาขึ้นทะเบียนในประเทศฝรั่งเศสเมื่อกลับมาถึงด้วย¹⁹⁶

¹⁹⁴ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016),” Retrieved on April 30, 2019, from <https://ojp.gov/smart/pdfs/global-survey-2016-final.pdf>

¹⁹⁵ French Code of Criminal Procedure (FCCP), Article 706-53-1.

¹⁹⁶ Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice, “Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016),”

4.1 ฐานความผิดภายใต้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ

กฎหมาย FIJ AIS ได้ระบุประเภทความผิดที่อยู่ภายใต้การบังคับใช้มาตรการนี้ ดังนี้

- ความผิดต่อชีวิต เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น การกระทำชำเราและฆ่า การฆ่าที่ใช้ความรุนแรง โหดร้าย หรือเป็นการทรมาณเหยื่อ รวมถึงเหยื่อที่เป็นเด็ก (ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส Article 221-1 ถึง 221-4)
- ความผิดต่อร่างกาย เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ทารุณกรรมผู้อื่นรวมถึงเหยื่อที่เป็นเด็ก เป็นต้น (ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส Articles 222-1 ถึง 222-6)
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ เช่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา กระทำชำเราเด็ก กระทำการอนาจารเด็ก ความผิดในการล่วงละเมิดทางเพศอย่างอื่น เป็นต้น (ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส Articles 222-23 ถึง 222-31)
- ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก การบังคับ ข่มขืนใจ ข่มขู่ หลอกลวงให้กระทำความผิดทางเพศอันเป็นความผิดตามกฎหมาย การใช้เด็กเป็นนักแสดงทางเพศ การถ่าย อัด ทำให้แพร่หลาย นำเข้า ส่งออก ผลิต หรือแจกจ่ายสื่อลามกเด็ก ภาพถ่ายลามกเด็ก เป็นต้น (ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส Articles 225-4-1 ถึง 225-4-4, 225-7 ถึง 225-7-1, 225-12-1 ถึง 225-12-2 และ 227-22 ถึง 227-27)

จากฐานความผิดข้างต้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายให้ความสำคัญกับความผิดที่เด็กเป็นเหยื่อในการกระทำความผิดนั้นๆ ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดตามฐานความผิดดังกล่าวจะเป็นบุคคลที่อยู่ในเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศนี้ทั้งสิ้น ไม่ว่าผู้กระทำความผิดนั้นไม่ต้องรับโทษเนื่องจากวิกลจริต หรือมีปัญหาทางจิต ผู้กระทำความผิดที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี หรือคดียังไม่ถึงที่สุด หรือเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการควบคุมดูแลของอัยการ พนักงานคุมประพฤติ ผู้ที่ถูกใช้มาตรการสอดส่องดูแลโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic surveillance) เป็นต้น ส่วนกรณีผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็กที่อายุไม่เกิน 13 ปี ไม่ต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ แต่ถ้าอายุเกิน 13 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี จะไม่ต้องขึ้นทะเบียนก็ได้เว้นแต่ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าต้องขึ้นทะเบียน¹⁹⁷

¹⁹⁷ French Code of Criminal Procedure (FCCP), Article 706-53-2

4.2 ข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนและการยืนยันข้อมูล

ผู้กระทำผิดทางเพศจะต้องแจ้งข้อมูลต่อระบบการขึ้นทะเบียน ดังนี้

- 1) ชื่อ นามสกุลของผู้กระทำผิดทางเพศ
- 2) ภูมิลำเนาและที่อยู่อาศัย ของผู้กระทำผิดทางเพศ
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาของศาลในคดีความผิดของผู้นั้น เช่น ฐานความผิด หากผู้กระทำผิดที่คดียังไม่ถึงที่สุดจะต้องแจ้งข้อมูลดังกล่าวทันทีเมื่อมีการอ่านคำพิพากษา และข้อมูลดังกล่าวจะจัดเก็บในกรณีที่ถูกพิพากษาลงโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือกรณีอื่นๆ ตามที่ศาลพิจารณา

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ผู้กระทำผิดถูกพิพากษาลงโทษจำคุก 5 ปีหรือต่ำกว่า ไม่ต้องถูกขึ้นทะเบียน เว้นแต่ศาลจะพิจารณาเป็นอย่างอื่น

4.3 ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน

ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย FIJAIS นั้นแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 30 ปี 20 ปี และ 10 ปี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกลงโทษจำคุกเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 30 ปี
- 2) ผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกลงโทษจำคุกหรือถูกลงโทษจากความผิดฐานอื่นที่ต้องขึ้นทะเบียนตามฐานความผิดข้างต้น จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 20 ปี
- 3) ผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นเด็ก จะลดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนเหลือ 10 ปี

การเริ่มนับระยะเวลาดังกล่าวจะเริ่มนับเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศถูกพิพากษาลงโทษ ได้รับโทษครบตามกำหนด และถูกปล่อยตัวจากเรือนจำ สำหรับการแจ้งข้อมูลถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศนั้นจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นรายปี และถ้ามีการเปลี่ยนแปลงจะต้องแจ้งข้อมูลภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่เปลี่ยนแปลง สำหรับผู้กระทำผิดคดีอุกฉกรรจ์ที่ได้รับโทษจำคุก 10 ปี และคดีถึงที่สุดแล้ว จะต้องรายงานตัวกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายทุกๆ 6 เดือน

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศจะถูกลบออกจากระบบเมื่อครบตามระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น เว้นแต่เป็นกรณีอื่นๆ ดังนี้

- กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศถูกขึ้นทะเบียนระหว่างต่อสู้คดี และเมื่อคดีถึงที่สุดโดยศาลยกคำฟ้องหรือตัดสินว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

- กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศอยู่ระหว่างการควบคุมดูแลของอัยการ เจ้าพนักงานคุมประพฤติ หรืออยู่ระหว่างมาตรการสอดส่องดูแลโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic surveillance) และปรากฏภายหลังว่าศาลได้ตัดสินให้ยกเลิกการสอดส่องดูแลพฤติกรรมหรือพ้นจากเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว

- กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศถึงแก่ความตาย

4.4 อัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ

ผู้กระทำความผิดทางเพศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับ 30,000 ยูโร

4.5 การเปิดเผยข้อมูลและสิทธิในความเป็นส่วนตัว

ข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในฐานข้อมูลจะสามารถเข้าถึงได้โดยวิธีต่างๆ ภายใต้ระบบสื่อสารที่ปลอดภัย (Secure telecommunications system) ดังนี้

- 1) หน่วยงานยุติธรรม
- 2) หน่วยสืบสวนคดีอาญาของตำรวจ
- 3) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่ได้รับอนุญาต

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายที่ไม่อยู่ในรายการข้างต้น อาจเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในฐานข้อมูลได้เมื่อต้องปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก แต่การเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศหรือการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวสำหรับประชาชนทั่วไปนั้น ประเทศฝรั่งเศสไม่ได้อนุญาตให้มีการเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศ และไม่มีการแจ้งเตือนข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชน

4.6 มาตรการอื่นเพื่อความปลอดภัย

หากกล่าวถึงมาตรการในการจำกัดถิ่นที่อยู่และจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศในลักษณะเดียวกับสหรัฐอเมริกาหรือสหราชอาณาจักร ที่มีมาตรการในการกำหนดห้ามผู้กระทำผิดทางเพศอาศัยอยู่ในเขต การห้ามเข้าหรือห้ามออกจากบริเวณที่กำหนดนั้น อาจกล่าวได้ว่ารูปแบบดังกล่าวไม่มีในประเทศฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามมาตรการเพื่อความปลอดภัยจะใช้มาตรการอื่นๆ เพื่อมาทดแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

4.6.1 การจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex offender residency restrictions)

แม้ในประเทศฝรั่งเศสจะไม่มีการนำมาตรการในการจำกัดถิ่นที่อยู่ของผู้กระทำผิดทางเพศมาบังคับใช้ในลักษณะเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาหรือสหราชอาณาจักร แต่ประเทศฝรั่งเศสได้ใช้มาตรการอื่นที่สามารถติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศได้เช่นกัน ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่ 4 มาตรการพิเศษอื่นๆ บทที่ 19 มาตรการบังคับใช้ต่อความผิดทางเพศและการป้องกันเหยื่อที่เป็นเด็ก โดยในบทที่ 3 เรื่องระบบการกักกัน การสอดส่องเพื่อความปลอดภัย (Article 706-53-13 ถึง 706-53-22) ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดในปี พ.ศ.2557 ซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษที่มีพฤติกรรมที่เป็นอันตรายเป็นบุคคลที่มีประวัติการกระทำผิดอย่างโจ่งโจง อาจเกิดจากสาเหตุเพราะความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจ โดยถูกลงโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ในความผิดที่ได้กระทำต่อเหยื่อที่เป็นเด็ก ความผิดร้ายแรงอื่นเช่น การฆ่าผู้อื่น หรือการข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น¹⁹⁸ บุคคลเหล่านี้หากหลังจากพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วพบว่า เป็นบุคคลอันตราย และสมควรถูกกำหนดให้อยู่ในบังคับของมาตรการนี้เพื่อสร้างระบบการสอดส่องและเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ผู้นั้นจะถูกติดตามตรวจสอบในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้เครื่องติดตามตัวแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring; EM) ในการเฝ้าระวังติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ หรือต้องอยู่ในสถานกักกันหรือสถานอบรมเพื่อให้พ้นจากภาวะความเสี่ยงดังกล่าว เป็นต้น โดยระยะเวลาในการถูกติดตามตรวจสอบนั้นจะมีระยะเพียง 1 ปี แต่ก็

¹⁹⁸ Article 706-53-13, Code de procédure pénale (Code of Criminal Procedure) of France

สามารถที่จะขอขยายเวลาได้หากมีความจำเป็น¹⁹⁹ จะเห็นได้ว่าประเทศฝรั่งเศสได้ใช้มาตรการในการติดตามตัวโดยใช้เครื่องติดตามตัวแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring; EM) มาทดแทนการจำกัดถิ่นที่อยู่และการเข้าไปในเขตหวงห้ามของผู้กระทำผิดทางเพศแทน

4.6.2 การจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ

กฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของประเทศฝรั่งเศสไม่ได้มีการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศอย่างชัดเจน มีเพียงแต่การแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการขึ้นทะเบียนไว้ต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดทางเพศทำงานเป็นครู อาจารย์ การแจ้งต่อหน่วยงานอื่นเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดทางเพศมีงานที่เกี่ยวกับเด็ก หรือการแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ให้ทราบก่อนย้ายที่ทำงานซึ่งอยู่ภายใต้มาตรการในการแจ้งข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เท่านั้น

4.7 สรุปการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในประเทศฝรั่งเศส

โดยรวมกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของประเทศฝรั่งเศส มีการแบ่งประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศที่แตกต่างจากสหรัฐอเมริกาที่แบ่งเป็นฐานความผิดที่กำหนดไว้ แต่จะเป็นการแบ่งประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศรูปแบบเดียวกับสหราชอาณาจักร ซึ่งใช้ระยะเวลาที่ถูกพิพากษาลงโทษจำคุกเป็นตัวแบ่งประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียน และกรณีที่น่าสนใจอีกกรณีหนึ่งคือ ผู้กระทำผิดทางเพศที่มีสัญชาติฝรั่งเศส หากกระทำผิดทางเพศและได้รับโทษในประเทศอื่นในความผิดนั้น เมื่อกลับเข้ามาในประเทศฝรั่งเศสต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศฝรั่งเศสด้วย นอกจากนี้ ประเทศฝรั่งเศสยังไม่มี การอนุญาตให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำผิดทางเพศที่กระทำผิดในฐานใดๆ ซึ่งแตกต่างจากสหรัฐอเมริกาโดยสิ้นเชิง ที่อนุญาตให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ได้ทุกกรณี โดยเหตุผลที่ประเทศฝรั่งเศสปรับใช้ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนอย่างจำกัด เนื่องจากประเทศ

¹⁹⁹ Article 706-53-16, Code de procédure pénale (Code of Criminal Procedure) of France

ฝรั่งเศสจำเป็นต้องออกกฎหมายที่ไม่ขัดต่ออนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (European Convention on Human Rights)

5. สรุปผลการเปรียบเทียบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส

จากข้อมูลระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในแต่ละประเทศข้างต้น สามารถสรุปได้เป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส

ประเด็นเปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ประเทศฝรั่งเศส
ปีที่เริ่มออกกฎหมาย	พ.ศ.2537 ปรับแก้ปี พ.ศ.2549	พ.ศ.2540 ปรับแก้ปี พ.ศ.2546	พ.ศ.2548
ฐานความผิด*	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	ความผิดเกี่ยวกับเพศ
ระยะเวลา การขึ้นทะเบียน ผู้กระทำผิดทางเพศ	- 15 ปี - 20 ปี - ตลอดชีพ	- 2 ปี - 7 ปี - 10 ปี - ตลอดชีพ (หากผู้กระทำผิดทางเพศ อายุต่ำกว่า 18 ปี จะลด ระยะเวลาลงกึ่งหนึ่ง)	- 10 - 20 ปี - 30 ปี
การยืนยันข้อมูล	- ทุก 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามฐาน ความผิด	- ทุก 1 ปี - ต้องแจ้งการเปลี่ยนข้อมูล ภายใน 3 วัน	- ทุก 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามฐานความผิด

ประเด็นเปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ประเทศฝรั่งเศส
	- ต้องแจ้งการเปลี่ยนข้อมูลภายใน 3 วัน		- ต้องแจ้งการเปลี่ยนข้อมูลภายใน 15 วัน
การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน	ประชาชนเข้าถึงได้ทุกกรณี	ประชาชนสามารถเข้าถึงได้บางกรณี เช่น ความผิดทางเพศที่กระทำต่อเด็ก หรือมีความรุนแรง เป็นต้น	ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงได้
การแจ้งเตือนเมื่อออกนอกประเทศ	มี	มี	ไม่มี
การแจ้งเตือนในเว็บไซต์	มี	ไม่มี	ไม่มี
การแจ้งเตือนอื่นๆ	แต่ละรัฐบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนได้เอง	ผู้กระทำผิดทางเพศบางรายอาจต้องแจ้งเตือนต่อตำรวจท้องถิ่น	ไม่มี
อัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิดที่ไม่ขึ้นทะเบียน	เริ่มตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป โดยรายละเอียดจะแตกต่างกันตามฐานความผิดและกฎหมายระดับรัฐ	สูงสุด 5 ปี	สูงสุด 2 ปี
การจำกัดถิ่นที่อยู่	มี (เป็นกฎหมายระดับรัฐ)	มี (เป็นคำสั่งเฉพาะรายขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล)	ไม่มี (ใช้มาตรการในการติดตามโดย Electronic Monitoring ทดแทน)

ประเด็นเปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ประเทศฝรั่งเศส
การจำกัดอาชีวะ	มี (เป็นกฎหมายระดับรัฐ)	มี	ไม่มี

*รายละเอียดของฐานความผิดทางเพศแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ

ที่มา: สรุปข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของทั้งสามประเทศโดยผู้วิจัย

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ได้มีการสร้างระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศขึ้นมาใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ หลังจากนั้น 3 ปี สหราชอาณาจักรก็ได้นำระบบนี้มาใช้เช่นกัน ส่วนประเทศฝรั่งเศสนั้นใช้เวลานานกว่า 10 ปี กว่าจะมีการนำระบบนี้มาใช้ ประเด็นที่น่าสนใจคือ ประเทศฝรั่งเศสได้มีการใช้ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศแต่จะจำกัดการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแค่เพียงในกลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ขณะที่สหรัฐอเมริกาจะมีการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศในแก่สาธารณชนทั่วไป และยังมีการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศในเว็บไซต์อีกด้วย ส่วนสหราชอาณาจักรจะมีการพิจารณาในการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศและอนุญาตให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลได้เฉพาะผู้กระทำผิดทางเพศที่ก่อเหตุอุกฉกรรจ์หรือกระทำผิดทางเพศต่อเหยื่อที่เป็นเด็กเท่านั้น

ส่วนมาตรการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีวะของผู้กระทำผิดทางเพศ จะเห็นได้ว่า ไม่ได้มีการระบุไว้ในกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของทั้งสามประเทศ แต่มีการออกมาตรการเพื่อความปลอดภัยเป็นกฎหมายเสริม เช่น การออกกฎหมายระดับรัฐของสหรัฐอเมริกา การออกคำสั่งป้องกันการเกิดอาชญากรรมอันตรายทางเพศ (Sexual Harm Prevention Orders; SHPOs) ของสหราชอาณาจักร หรือการใช้เครื่องมือติดตามแบบอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมาตรการเพื่อความปลอดภัยมุ่งเน้นในการป้องกันภัยอาชญากรรมทางเพศสำหรับเด็กและประชาชนในสังคมเป็นหลัก สำหรับฐานความผิดของทั้งสามประเทศจะเน้นไปที่การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศแต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดของฐานความผิด

ซึ่งผู้วิจัยจะจำแนกให้ชัดในตารางถัดไป โดยจะเปรียบเทียบได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางเปรียบเทียบฐานความผิดที่ถูกกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศใน
สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส

ฐานความผิด	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ประเทศฝรั่งเศส
ฆ่าผู้อื่น	ไม่มี	ไม่มี	มี*
ฆ่าผู้อื่น (เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศ)	มี	ไม่มี	มี*
ข่มขืน (ผู้ใหญ่)	มี	มี	มี
ข่มขืน (เด็ก)	มี	มี	มี
ข่มขืนโดยใช้กำลัง (Sexual Assault) (ผู้ใหญ่)	มี	มี	มี
ข่มขืนโดยใช้กำลัง (Sexual Assault) (เด็ก)	มี	มี	มี
ร่วมประเวณีในครอบครัว (Incest) (ผู้ใหญ่)	มี (แตกต่างกัน แต่ละรัฐ)	มี	ไม่มี
ร่วมประเวณีในครอบครัว (Incest) (เด็ก)	มี (แตกต่างกัน แต่ละรัฐ)	มี	มี
การค้ามนุษย์เกี่ยวกับการค้าประเวณี	มี	มี	มี
พราว์ผู้เยาว์ (มิใช่ผู้ปกครอง)	มี	ไม่มี	ไม่มี
สื่อลามกผู้ใหญ่	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
สื่อลามกเด็ก	มี	มี	มี
การค้าประเวณี	มี (แตกต่างกัน แต่ละรัฐ)	ไม่มี	มี*
การพยายามกระทำความผิด	มี	ไม่มี	ไม่มี

ฐานความผิด	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ประเทศฝรั่งเศส
สมคบกระทำผิด	มี	ไม่มี	ไม่มี

* สำหรับความผิดที่เข้าเงื่อนไขดังนี้: เหลือเป็นเด็ก เหลือเป็นผู้พิการทางสติปัญญา และ การกระทำผิดนั้น ทำเพื่อสำเร็จความใคร่

ที่มา: ข้อมูลสรุปจากกฎหมายขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของทั้งสามประเทศ โดยผู้วิจัย

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้น จะเห็นได้ว่ารายละเอียดการขึ้นทะเบียนของผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ตามปัจจัยและเหตุผลด้านสังคม วัฒนธรรม การคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความปลอดภัยและประโยชน์สาธารณะของแต่ละประเทศ เพื่อให้การปรับใช้ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากที่สุด อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ทั้งสามประเทศให้ความสนใจและพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ คือ การกระทำผิดทางเพศที่กระทำต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศที่ฆ่าเด็ก ผู้พิการ หรือเป็นการฆ่าเพื่อสำเร็จความใคร่ตามกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส การข่มขืนเด็กที่ระบุไว้ว่าเป็นความผิดที่ต้องขึ้นทะเบียนตามกฎหมายของทั้งสามประเทศ หรือการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จะเห็นได้ว่าทั้งสามประเทศพิจารณาว่าเด็กเป็นกลุ่มเปราะบางที่ควรต้องได้รับความคุ้มครอง และต้องควบคุมตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่มุ่งจะก่อเหตุต่อเด็กอย่างเต็มที่

แม้ว่าการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน จะมีประโยชน์ในการคุ้มครองและปกป้องประชาชนในสังคมจากการตกเป็นเหยื่อการกระทำผิดทางเพศ แต่เมื่อพิจารณาถึงการกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องขึ้นทะเบียนและการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชน รวมถึงมาตรการในการกำหนดการปฏิบัติของผู้กระทำผิดทางเพศต่างๆ จะพบว่ามีความประเต็นที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศด้วย ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศในส่วนถัดไป

6. ประเด็นด้านสิทธิและเสรีภาพกับการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้

เนื่องจากระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น ประกอบไปด้วยการดำเนินการ 2 ส่วนที่สำคัญ คือการขึ้นทะเบียน และการนำข้อมูลจากการขึ้นทะเบียนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ด้วยการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนเข้าถึงได้ อีกทั้งการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนดังกล่าวมาใช้ ย่อมส่งผลกระทบต่อมาจัดให้มีมาตรการต่อเนื่องอื่นๆ เช่น การจำกัดถิ่นที่อยู่ หรือการจำกัดการประกอบอาชีพเพื่อลดโอกาสการกระทำผิดทางเพศซ้ำ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนขอบเขตอำนาจรัฐในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอย่างชัดเจน เนื่องจากกระบวนการของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนดังกล่าว อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญได้

การพิจารณาถึงสิทธิในความเป็นส่วนตัวกับมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนจะเน้นเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดทางเพศ เนื่องจากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศแจ้งข้อมูลส่วนบุคคลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ยานพาหนะ ที่ทำงาน โรงเรียน ตำหนิรูปพรรณ รูปถ่าย ประวัติการกระทำผิดทางเพศ เป็นต้น ข้อมูลข้างต้นล้วนเป็นความลับเฉพาะบุคคล (Secrecy) เป็นข้อมูลส่วนตัว โดยเฉพาะ ซึ่งปกติแล้วข้อมูลข้างต้นเป็นสิทธิของเจ้าของข้อมูลที่จะกันหรือหวงห้ามไม่ให้มีผู้ใดเข้าถึงได้ แต่ในกรณีดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องแจ้งข้อมูลแก่รัฐเพื่อให้รัฐจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ และยังอนุญาตเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยใช้อำนาจเพื่อการป้องกันอาชญากรรม ประโยชน์สาธารณะและความปลอดภัยของประชาชนโดยรวม ทั้งนี้ การแจ้งข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลมิได้หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะสามารถนำข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไปเผยแพร่ต่อสาธารณะได้อย่างอิสระ²⁰⁰

²⁰⁰ Clayton, Richard and Tomlinson, Hugh, The Law of Human Rights, (Oxford: Oxford University Press, 2000), p. 793.

ยิ่งไปกว่านั้น ในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา มีการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นทางอินเทอร์เน็ต ข้อความในโทรศัพท์มือถือ หรือสถานีตำรวจท้องถิ่น ซึ่งการที่รัฐจะนำข้อมูลส่วนตัวของผู้กระทำความผิดทางเพศไปเปิดเผยต่อประชาชนเพื่อแจ้งเตือนภัยในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการละเมิดหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งโดยหลักแล้ว ข้อมูลส่วนบุคคลถือเป็นสิทธิส่วนบุคคลผู้หนึ่งที่จะเปิดเผย หรือปกปิดโดยรัฐไม่สามารถก้าวล่วงไปบังคับให้มีการเปิดเผยโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลได้ อย่างไรก็ตาม หลักการดังกล่าวมีข้อยกเว้นให้สามารถเปิดเผยได้หากเป็นการเปิดเผยเพื่อการป้องกันอาชญากรรม ประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากความร้ายแรงของอาชญากรรมทางเพศและผู้กระทำความผิดทางเพศที่กระทำความผิดติดนิสัยอันเป็นบุคคลอันตรายก็ถือเป็นภัยคุกคามที่ไม่อาจมองข้ามมาตรการที่สามารถควบคุมภัยดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ก็ต้องพิจารณาถึงสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำความผิดที่อาจถูกละเมิดได้

ด้วยเหตุนี้การกำหนดมาตรการภายใต้ระบบการขึ้นทะเบียนของผู้กระทำความผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น จึงต้องพิจารณาถึงดุลยภาพในหลายมิติ ดังนี้

- 1) มิติด้านสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำความผิดทางเพศ
- 2) มิติด้านการเปิดเผยข้อมูลให้แก่ประชาชนอันอาจถือเป็นสาธารณะประโยชน์
- 3) มิติด้านเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

กล่าวคือ ในมุมมองด้านสิทธิมนุษยชนจะพิจารณาถึง “สิทธิความเป็นส่วนตัว” ของผู้กระทำความผิดทางเพศที่ต้องแจ้งข้อมูลส่วนตัวต่อเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ชื่อ เพศ ที่อยู่อาศัย อาชีพ ตำแหน่ง รูปพรรณ รูปถ่าย เป็นต้นและเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ๆ จะสามารถเข้าถึงข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ให้สาธารณชนทราบได้ ซึ่งอาจไปกระทบสิทธิในความเป็นส่วนตัว ตลอดจนเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ และการประกอบอาชีพ อันอาจส่งผลให้ผู้กระทำความผิดทางเพศอาจดำรงชีวิตอยู่ไปโดยปราศจากเกียรติศักดิ์ศรี คุณค่าและความเคารพจากสมาชิกในสังคม สังคม อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนถึงข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศ ประชาชนก็มีสิทธิที่จะรับรู้เพื่อเป็นการระวังภัยให้ตัวเอง จึงต้องพิจารณาในมุมมองด้าน “สิทธิในการรับรู้ข้อมูลของประชาชน” อันเป็นมาตรการแห่งสาธารณประโยชน์ เพื่อยกระดับการคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยให้ประชาชนอีกด้านหนึ่งด้วย

ดังนั้น หากมีการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทย รัฐจำเป็นต้องชั่งน้ำหนักระหว่างผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในความเป็นส่วนตัวของผู้กระทำผิดและสิทธิในการรับรู้ข่าวสารเพื่อความปลอดภัยของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นสาธารณประโยชน์ ตลอดจนการพิเคราะห์ถึงการจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจรัฐด้านข้อมูลอีกด้วย โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

6.1 แนวความคิดด้านสิทธิ

แม้การอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบแล้ว ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมยังเป็นแนวทางที่ใช้ในการยึดโยงให้สังคมมีความเข้มแข็งและสงบสุขด้วย เมื่อสังคมพัฒนาและเจริญก้าวหน้า กลไกต่างๆ ของสังคมย่อมมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการสังคมย่อมต้องมีการพัฒนาตามไปด้วย สิทธิและเสรีภาพจึงเป็นกลไกหนึ่งในสังคมที่จะกำหนดความสงบสุขในสังคมนั้นๆ ด้วยเหตุนี้รัฐจึงมีหน้าที่ต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสมาชิกในสังคมให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางสังคม

คำว่า *สิทธิ หรือ สิทธิ (Rights)* ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หมายถึง อำนาจอันชอบธรรม รวมถึงอำนาจที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย ดังนั้นสิ่งที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นสิทธิ หมายความว่า รัฐให้สิทธิแก่ประชาชน โดยรัฐมีหน้าที่ต้องทำให้ประชาชนได้รับสิทธินั้นๆ และมีนัยสำคัญที่รัฐในฐานะองค์กรผู้ใช้อำนาจ ต้องให้ความเคารพ ปกป้องและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว เพื่อให้สิทธิตามรัฐธรรมนูญมีผลในทางปฏิบัติ²⁰¹

มานิตย์ จุมปา²⁰² ให้ความหมายของคำว่า สิทธิ คือ ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น เช่น สิทธิในเนื้อตัวร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในชีวิต เป็นต้น

²⁰¹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558), หน้า 50-51.

²⁰² มานิตย์ จุมปา, คู่มือศึกษาวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ, (กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2562), หน้า 213.

ส่วนคำว่า เสรีภาพ (Liberty) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการใดๆได้ตามที่ตนปรารถนาโดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ เป็นต้น²⁰³

บรรเจิด สิงคะเนติ²⁰⁴ อธิบายไว้ว่า เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ หมายถึงสภาพการณ์ที่บุคคลมีอิสระในการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือความประสงค์ของตน ดังนั้น จึงเป็นอำนาจของตนเองที่จะกำหนดตนเองให้กระทำการหรือไม่กระทำการก็ได้ ดังนั้นคำว่า “สิทธิและเสรีภาพ” จึงต่างกันตรงที่อำนาจในการควบคุม (หรือหน้าที่) กล่าวคือ “สิทธิ” เป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการหรือไม่กระทำการ ซึ่งก่อให้เกิดหน้าที่ของบุคคลอื่น เพราะเมื่อสิทธิย่อมมีหน้าที่เป็นของคู่กัน ในขณะที่ “เสรีภาพ” เป็นอำนาจที่บุคคลนั้นมีอยู่เหนือตนเองที่จะตัดสินใจว่าจะกระทำการหรือไม่กระทำการ โดยปราศจากการแทรกแซงของบุคคลอื่น

ทั้งสิทธิและเสรีภาพเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับใช้ในการกำหนดวิถีชีวิตของมนุษย์ทุกคน ดังนั้น รัฐจึงมีหน้าที่ต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชนของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ หรือที่เรียกว่า “สิทธิมนุษยชน”

สิทธิมนุษยชน (Human rights) หมายถึง สิทธิที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่กำเนิด และไม่อาจถูกพรากหรือทำลายไปจากมนุษย์ผู้นั้นได้ สิทธิมนุษยชนจึงเป็นคุณลักษณะประจำตัวของมนุษย์ ซึ่งประกอบไปด้วยสิทธิเสรีภาพตามธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนพึงมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ และมีมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีรัฐเกิดขึ้น เช่น สิทธิและเสรีภาพในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน เสรีภาพในการนับถือศาสนา และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น²⁰⁵ และเป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามหลักสากลภายใต้สนธิสัญญาระหว่างประเทศ²⁰⁶ โดยมีปรัชญา

²⁰³ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, หน้า 50-51.

²⁰⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

²⁰⁵ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), หน้า44.

²⁰⁶ ณรงค์ เหล่าธีระเชาวน์, “สิทธิมนุษยชน,” เอกสารวิชาการส่วนบุคคล, หลักสูตร หลักนิติธรรมเพื่อ

ด้านสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ คนทุกคนย่อมมีคุณค่า มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเป็นของตนเอง คุณลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นมาพร้อมกับเกียรติของมนุษย์ที่จะต้องได้รับความเคารพจากผู้อื่นและในขณะเดียวกันก็เป็นหน้าที่ของตนเองที่จะต้องให้เกียรติผู้อื่นด้วย แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนจึงย่อมาหมายความรวมถึงเสรีภาพของความเป็นมนุษย์อันควรค่าแห่งการเคารพที่สมาชิกทุกๆ คนในสังคมพึงมี เสรีภาพดังกล่าวรวมไปถึงเสรีภาพจากการถูกทรมาน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการนับถือศาสนา เป็นต้น นอกจากนี้ สิทธิมนุษยชนยังกำหนดสิ่งที่จำเป็นหรือการรับประกันในเรื่องต่างๆ ที่แต่ละรัฐพึงต้องรับรองหรือจัดให้แก่ประชาชนของตน เช่น สิทธิในความปลอดภัยของชีวิต สิทธิด้านอาหาร การศึกษา หรือสุขภาพ ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีเกียรติและแสดงออกถึงคุณค่าภายในของตนเอง อีกทั้ง ในหลักการสากลของสิทธิมนุษยชนจะเน้นย้ำว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเกียรติเท่าเทียมกัน รวมทั้งมีสิทธิและเสรีภาพในทุกด้านโดยปราศจากการแบ่งแยกทางเผ่าพันธุ์ สีผิว ภาษา เพศ ศาสนา ความคิดความเชื่อ ด้านการเมือง สัญชาติหรือที่มาทางสังคม ทรัพย์สิน สถานภาพทางการกำเนิดหรือสถานภาพอื่นๆ อีกด้วย

ทั้งนี้ในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ถือเป็นเรื่องสำคัญที่องค์การสหประชาชาติได้รับรองกฎบัตรสหประชาชาติเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนใน International Bill of Rights และได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2491 เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติและเพื่อเป็นมาตรฐานกลางที่จะให้ประเทศสมาชิกนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจังภายในประเทศของแต่ละประเทศ องค์การสหประชาชาติได้พัฒนาหลักเกณฑ์ขึ้นระดับสากล โดยอยู่ในรูปแบบของสนธิสัญญา อนุสัญญา หลักการ และปฏิญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ส่วนในระดับภูมิภาคได้มีการตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศอาเซียนด้านสิทธิมนุษยชนในปี พ.ศ.2553 เพื่อวางรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานให้แก่ประเทศสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามเลือกปฏิบัติต่อสตรี²⁰⁷

ประชาธิปไตย รุ่นที่ 1 วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, หน้า 3.

²⁰⁷ ปัญญา อุดชาชน, “สิทธิและเสรีภาพของพลเมืองอเมริกันภายใต้หลักประชาธิปไตย,” เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2 วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, หน้า 1.

6.2 สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to privacy)

สิทธิในความเป็นส่วนตัวได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานทั้งในระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นภายหลังจากสิทธิดั้งเดิม เช่น สิทธิในชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และการไม่ตกเป็นทาส เป็นต้น ซึ่งสิทธิในความเป็นส่วนตัวเริ่มได้รับความคุ้มครอง และได้รับความสำคัญมากขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 20 สิทธิมนุษยชนสมัยใหม่ได้คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องความเป็นส่วนตัว (Right of individual to “privacy”) และการดำรงชีวิตอย่างปัจเจกชน (Privacy life) แต่ในเรื่องการจำกัดการใช้สิทธิในความเป็นส่วนตัวดังกล่าวนั้นยังไม่อาจหาขอบเขตจำกัดได้อย่างชัดเจน²⁰⁸ ซึ่งสิทธิในความเป็นส่วนตัวนี้ได้ถูกบัญญัติรวมไว้กับสิทธิในเคหสถานและการติดต่อสื่อสารดังปรากฏในกติกาและตราสารระหว่างประเทศต่างๆ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights; UDHR) ข้อ 12²⁰⁹ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights; ICCPR) ข้อ 17²¹⁰ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child; CRC) ข้อ 16²¹¹ เป็นต้น ซึ่งกติกาข้างต้นมีใจความที่ใกล้เคียงกัน โดยสามารถสรุปใจความได้ ดังนี้

²⁰⁸ Clayton, Richard and Tomlinson, Hugh, *The Law of Human Rights*, p. 776.

²⁰⁹ Universal Declaration of Human Rights; UDHR, Article 12

“No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks”.

²¹⁰ International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR, Article 17

“No one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks”.

²¹¹ Convention on the Rights of the Child, Article 16 “No child shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, or correspondence, nor to unlawful attacks on his or her honour and reputation. The child has the right to the protection of the law against such interference or attacks”.

“บุคคลใด ๆ จะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถานหรือการติดต่อสื่อสาร โดยผลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ และจะถูกลบล้างเกียรติและชื่อเสียงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ และบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกแทรกแซงหรือลบล้างเช่นว่านั้น”

มีการอธิบายหรือให้คำจำกัดความสิทธิในความเป็นส่วนตัวไว้มากมาย เช่น สิทธิในความเป็นส่วนตัวหมายถึง สิทธิในการจำกัดการเข้าถึงของบุคคลอื่น (Right to control distribution) สิทธิที่จะอยู่โดยลำพัง (Right to be let alone) ซึ่งล้วนแล้วมีวิวัฒนาการ และพัฒนาแตกออกเป็นสิทธิย่อยๆ มากมายตามกาลเวลา แต่หัวใจหลักของสิทธิในความเป็นส่วนตัวคือ แนวคิดในเรื่องของความเป็นเสรีภาพ (Liberty) และอำนาจในการปกครองตนเอง (Autonomy)²¹² ซึ่งสิทธิในความเป็นส่วนตัวได้มีการกำหนดขอบเขตของความเป็นส่วนตัว โดยสามารถพิจารณาแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ²¹³ ดังนี้

1) เรื่องของการอยู่อย่างสันโดษ (Solitude) เป็นการพิจารณาสิทธิความเป็นส่วนตัวในด้านกายภาพ กล่าวคือ เป็นการจำกัดการเข้าถึงโดยบุคคลภายนอก สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับร่างกาย เช่น สิทธิในชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย และสิทธิความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับจิตใจ เช่น การอยู่โดยลำพัง สิทธิในเคหสถาน ความสันโดษ การไม่ถูกรบกวน เป็นต้น

2) เรื่องของความลับเฉพาะตัวบุคคล (Secrecy) เป็นเรื่องส่วนบุคคลในเชิงข้อเท็จจริงที่บุคคลภายนอกหรือสาธารณชนไม่มีสิทธิและไม่สามารถเข้าร่วมรู้เห็นได้ เช่น ความลับในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ หรือเรื่องส่วนบุคคลและครอบครัว ความลับทางวิชาชีพหรือการค้า สิทธิที่จะไม่เปิดเผยต่อสาธารณะซึ่งข้อมูลที่ปรากฏในคำพูด บทสนทนา หรือเอกสาร เช่น สมุดบันทึกจดหมาย รายงาน ประวัติส่วนบุคคล เป็นต้น รวมถึงสิทธิในการติดต่อสื่อสาร สิทธิความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับเกียรติยศชื่อเสียง ศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคล เป็นต้น

²¹² ศราวุฒิ ประทุมราช, สิทธิมนุษยชน: รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท, 2544), หน้า 64.

²¹³ มาลี วัชรชญาชัย, “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล: ศึกษากรณี การรบกวนสิทธิส่วนบุคคลโดยทางอิเล็กทรอนิกส์,” (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2555), หน้า 24.

3) เรื่องของอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) เป็นเรื่องของการที่บุคคลจะสามารถคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตของตนได้ด้วยตนเอง ปราศจากการก้าวก่ายหรือควบคุมโดยรัฐหรือบุคคล เช่น การมีเสรีภาพในการกระทำการงานตามสมัครใจ ความเป็นอิสระในการดำรงชีวิต

สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2560 หมวด 3 กำหนดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยไว้ในมาตรา 25 กำหนดว่า

“การใดที่ไม่ได้ห้ามหรือถูกจำกัด หรือถูกกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อื่น ๆ บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำได้อย่างเสรีและถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญและกฎหมาย สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ถึงแม้ยังไม่มี การตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคล หรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ”

โดยมีเงื่อนไขในการใช้สิทธิและเสรีภาพแต่ละบุคคล โดยจะต้องไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมถึงต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งความเป็นไปได้ที่จะตรากฎหมายเพื่อรองรับ ซึ่งสิทธิของประชาชนที่ถูกระบุไว้มีอยู่ 8 ข้อ หนึ่งในนั้นคือเรื่อง “สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว” บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และในครอบครัว ส่วนของเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ประกอบไปด้วยเสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพทางวิชาการ เสรีภาพการประกอบอาชีพ เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และเสรีภาพในการชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ ซึ่งโดยหลักการแล้ว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิดังกล่าว หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น จะเห็นได้ว่ารัฐให้ความสำคัญกับการคุ้มครองและรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล เว้นแต่จะเข้ากรณียกเว้นซึ่งจะได้วิเคราะห์ต่อไป

6.3 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Protection of personal information under the right to privacy)

เนื่องจากมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน เป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ หรือแม้กระทั่งประชาชนโดยรวม ข้อมูลส่วนตัวนั้นอยู่ภายใต้สิทธิในความเป็นส่วนตัว อันเป็นสิทธิที่ต้องได้รับความคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีหลักการในการให้ความคุ้มครอง ดังนี้

1) การคุ้มครองข้อมูลที่เป็นข้อมูลส่วนตัวโดยเฉพาะ (Sensitive data) เช่น ข้อมูลเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ลัทธิทางศาสนา ข้อมูลสุขภาพ พฤติกรรมทางเพศ หรือประวัติอาชญากรรม เป็นต้น การจัดเก็บหรือการประมวลผลต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจน หรืออาจกำหนดว่าไม่สามารถที่จะส่งข้อมูลเหล่านี้ออกนอกประเทศได้ หรืออาจให้ความคุ้มครองที่มากกว่านี้ คือ ห้ามมิให้มีการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลเหล่านี้เว้นแต่กฎหมายจะให้อำนาจไว้

2) สิทธิของเจ้าของข้อมูล ได้แก่ สิทธิในการอนุญาตให้ใช้ข้อมูล สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของตนเอง สิทธิในการได้รับแจ้งการใช้ข้อมูล สิทธิในการแก้ไขข้อมูลเมื่อพบว่าข้อมูลของตนเองมีความผิดพลาด และสิทธิในการได้รับการเยียวยาเมื่อได้รับความเสียหาย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้บัญญัติยกเว้นหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นความลับด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาตามหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว รัฐต้องห้ามกระทำการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นส่วนบุคคลหรือเป็นความลับข้างต้น เว้นแต่จะมีข้อยกเว้นให้รัฐสามารถกระทำการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ (Disclosure of information) เช่น Public Interest Disclosure Act 1998 ของสหราชอาณาจักร หรือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 เป็นต้น ซึ่งกำหนดไว้ว่า จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะได้เท่านั้น²¹⁴ โดยลักษณะการเปิดเผยข้อมูลนี้ไม่จำเป็นต้องมีการร้องขอจากบุคคลที่สาม แต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นควรตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าควรรักษาความลับของข้อมูลไว้ตราบเท่าที่บุคคลที่สามหรือประชาชนจะเริ่มมีการต้องการ

²¹⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560, มาตรา 32.

หรือเรียกร้องให้มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว โดยที่ข้อยกเว้นหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจ
 แปลงได้ ดังนี้²¹⁵

1) การเปิดเผยข้อมูลเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ (National security) เช่น
 บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือคาดว่าเป็นผู้ก่อการร้าย (Terrorism) ผู้ที่จะก่อวินาศกรรม (Sabotage)
 สร้างความแตกแยก เป็นต้น การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์สาธารณะในการตรวจสอบการทุจริต
 คอร์รัปชัน (Corruption) เช่น ข้อมูลธุรกิจที่ประกอบกิจการในรูปแบบการฉ้อโกงประชาชน บุคคล
 ทั่วไปหรือนักการเมืองที่ทำการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

2) การเปิดเผยข้อมูลเมื่อป้องกันอาชญากรรม (The prevention of disorder
 of crime) เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล หรือทะเบียนรถยนต์
 ซึ่งการกระทำของรัฐดังกล่าวเป็นไปเพื่อการสอดแนมและแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อความปลอดภัยของ
 สาธารณชน และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องก็ได้เอาข้อมูลดังกล่าวไปเปิดเผยต่อสาธารณะ²¹⁶

3) การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านสาธารณสุข (Public health and
 welfare) ความปลอดภัยด้านสุขภาพของประชาชน และเรื่องสวัสดิการสังคม (Social work) เช่น
 การเปิดเผยข้อมูลด้านเวชปฏิบัติทางการแพทย์ที่เป็นอันตราย (Dangerous medical practices)
 การเปิดเผยข้อมูลโรงงานเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงแหล่งโรงงานที่มี
 สภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายเสี่ยงต่อการประสบเหตุจากแหล่งโรงงานดังกล่าว

4) การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปเพื่อปกป้องสิทธิและเสรีภาพประเภทอื่น ๆ (The
 protection of the rights and freedoms of others) รวมไปถึงกรณีกฎหมายให้อำนาจไว้หรือตาม
 กระบวนพิจารณาทางศาล

สำหรับประเทศไทย ข้อยกเว้นดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มีนัยสำคัญดังนี้ การ
 จำกัดเสรีภาพตามจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่บัญญัติขึ้น
 เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยมาตรา 32 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็น

²¹⁵ Clayton, Richard and Tomlinson, Hugh, The Law of Human Rights, p. 792-825.

²¹⁶ Brooke, Heather, Your Right to Know: How to use the Freedom of Information Act and
 other access laws (London: Pluto Press, 2005), p. 239.

ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบสิทธิของบุคคล ตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ²¹⁷ จาก บทบัญญัติดังกล่าว ข้อมูลส่วนบุคคลถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามกฎหมายที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิใน การที่จะไม่ถูกเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต่อสาธารณะ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติให้ทำได้เป็น การเฉพาะ เช่น เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือการให้ข้อมูลแก่ศาลในการดำเนินคดี เป็นต้น

ประโยชน์สาธารณะนั้นเป็นทฤษฎีตามกฎหมายมหาชน หมายความว่าถึง ประโยชน์ของ คนหมู่มาก²¹⁸ ที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นสังคม โดยรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษาประโยชน์ให้แก่ ประชาชนโดยรวม มิใช่ของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อความสงบ เรียบร้อยและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมโดยรวม

มาตรา 3 แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 ได้บัญญัติไว้ว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือ ประโยชน์อันเกิด แก่การจัดทำบริการสาธารณะ หรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือ ประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการ ดำเนินการ หรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวม หรือ ประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์ จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น”²¹⁹

เมื่อประโยชน์สาธารณะเป็นการที่รัฐเข้าดูแลผลประโยชน์ ด้วยการให้บริการแก่ประชาชน ส่วนรวม ประโยชน์สาธารณะจึงต้องแปรผันให้สอดคล้องกับความเป็นไปในสถานการณ์ของสังคม หรือความต้องการของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย

แนวคิดในการให้บริการอันเป็นประโยชน์สาธารณะตามหลักนิติรัฐ ประกอบด้วยแนวคิด 4 ประการ ดังนี้

²¹⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

²¹⁸ ชาญชัย แสงวงศ์, คำอธิบายกฎหมายปกครอง, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555) หน้า 39

²¹⁹ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542, มาตรา 3

1) รัฐมีหน้าที่ต้องบริหารจัดการให้ประโยชน์สาธารณะ สอดคล้องกับประโยชน์ของปัจเจกบุคคลอย่างกลมกลืน แน่นนอน ประโยชน์สาธารณะย่อมมีความแตกต่างกับประโยชน์ปัจเจกบุคคล รัฐมีหน้าที่สร้างความสมานฉันท์ระหว่างประโยชน์ที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างความสงบสุขในสังคม

2) ประโยชน์สาธารณะย่อมอยู่เหนือประโยชน์ของปัจเจกบุคคลเสมอ เพราะประโยชน์สาธารณะ คือประโยชน์ของมหาชนหรือคนหมู่มาก ดังนั้น กฎหมายจึงต้องถือประโยชน์สาธารณะอยู่เหนือประโยชน์ของปัจเจกบุคคล

3) กรณีประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของปัจเจกบุคคลมีความขัดแย้งกัน และรัฐจำเป็นต้องเลือกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง รัฐต้องยึดหลักการใช้อำนาจรัฐ เพื่อลดทอนประโยชน์ของปัจเจกบุคคลให้น้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนน้อยที่สุด ตามหลักความจำเป็น ที่สอดคล้องกับหลักการใช้อำนาจของรัฐ

4) เอกชนพึงเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (สาธารณประโยชน์) และเมื่อเอกชนคนใดยินยอมสละประโยชน์ส่วนตนแล้ว ย่อมพึงได้รับค่าชดเชยความเสียหาย นั้นตามหลักความยุติธรรม²²⁰

เมื่อการให้บริการและการรักษาประโยชน์สาธารณะเป็นเป้าหมายหลักของแต่ละสังคม รัฐย่อมมีหน้าที่ต้องรักษาสมดุลระหว่างประโยชน์ของปัจเจกบุคคลกับประโยชน์สาธารณะให้เหมาะสม และควบคุมมิให้เอกชนใช้สิทธิของตนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขของสังคม เพราะหากรัฐมุ่งแต่คุ้มครองประโยชน์ของปัจเจกบุคคล ย่อมส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมและขัดต่อการบริหารงานแผ่นดิน แต่ถ้าหากรัฐมุ่งเข้มงวด ในการรักษาประโยชน์สาธารณะแต่เพียงอย่างเดียว ก็ย่อมเป็นการกระทบสิทธิเสรีภาพของเอกชนเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงจำต้องวางรากฐานของกฎระเบียบที่สำคัญ ในการควบคุมความสงบเรียบร้อยของสังคมตามยุคสมัย บนพื้นฐานของให้บริการและดูแลความสงบเรียบร้อยของสังคมในภาพรวม เปรียบเสมือนรัฐเป็นผู้กำหนดโครงสร้างและรักษากฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนในสังคม อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐจะมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนา บริหาร และควบคุมสังคมให้สงบสุขแล้ว การออกกฎระเบียบต่างๆ

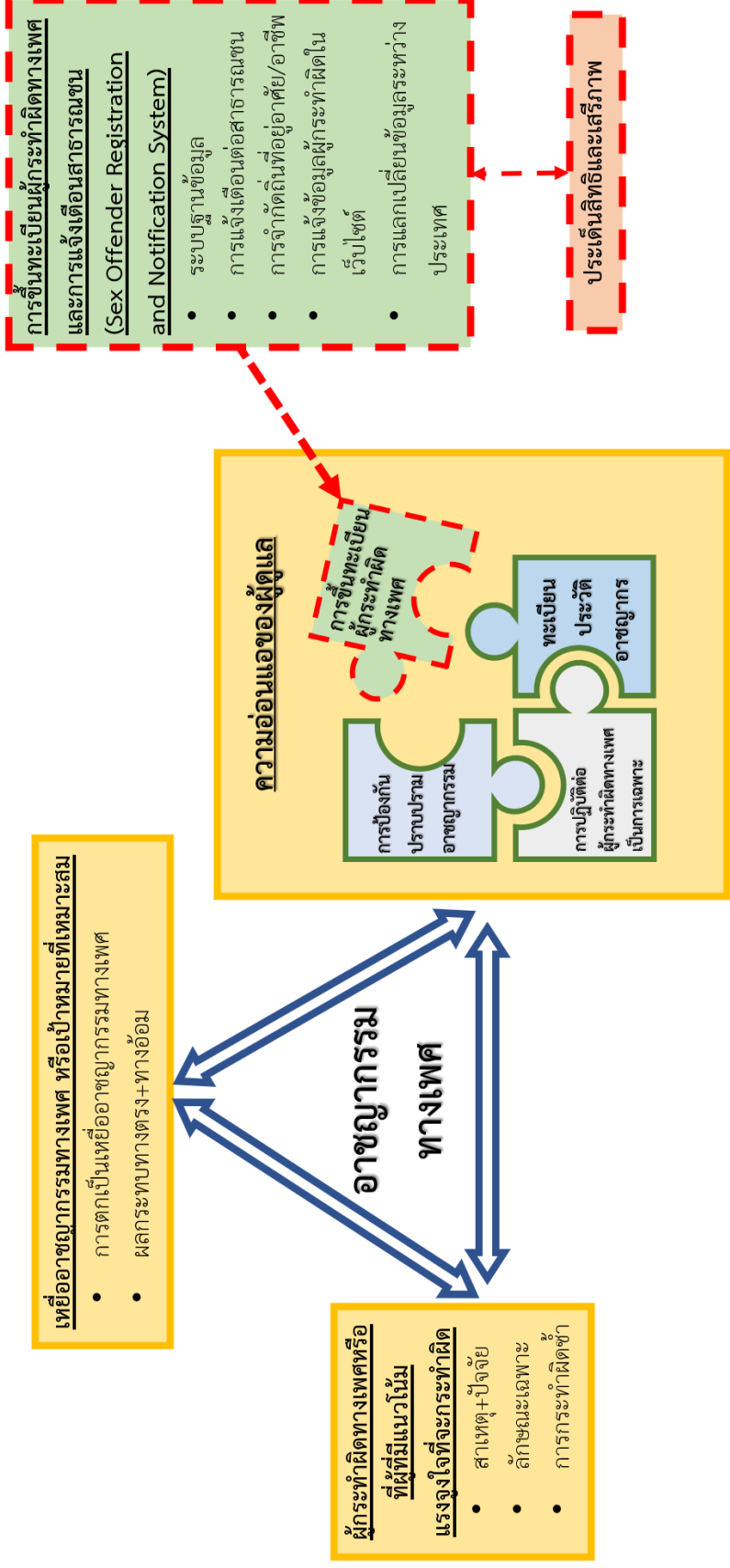
²²⁰ สมยศ เชื้อไทย, หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549) หน้า 14-16.

ที่จำเป็นต้องคำนึงผลกระทบโดยรอบด้วย มิเช่นนั้นจะเป็นการกระทบถึงสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

จากการศึกษาระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส ทำให้ทราบถึงที่มา และแนวทางในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ฐานความผิดที่ต้องขึ้นทะเบียน ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน รวมถึงมาตรการอื่นๆในการควบคุมตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการขึ้นทะเบียนไว้ อันเป็นมาตรการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ แต่การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น ยังมีส่วนที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศอีกด้วย งานวิจัยนี้จึงศึกษาเพื่อหาดุลยภาพของประโยชน์สาธารณะที่ได้จากมาตรการของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนกับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ แม้เป็นที่ยุติว่าระบบดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้กับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเพศได้ในประเทศไทย ทั้งในส่วนการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำและการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมทางเพศเกิดขึ้นในสังคม แต่ผลกระทบทางด้านสิทธิมนุษยชนย่อมเป็นเรื่องที่มองข้ามมิได้ งานวิจัยนี้จะนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศไทยต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ ผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบัน ระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม การดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ สิทธิมนุษยชน รวมถึงหลักเกณฑ์ รูปแบบของมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อสร้างแนวทางในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาปรับใช้ในประเทศไทย ตามภาพที่ 8 ดังนี้

7. กรอบแนวความคิดในการวิจัย
 ภาพที่ 8 กรอบแนวความคิดในการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน เป็นมาตรการที่ใช้ป้องกันการกระทำผิดทางเพศ หรืออาชญากรรมทางเพศที่เกิดในสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์และเข้าใจถึงการกระทำผิดทางเพศก่อนที่จะมีการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุและลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ การตกเป็นเหยื่อ ผลกระทบของการกระทำผิดทางเพศ และมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน จากข้อมูลที่ได้โดยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการสนทนากลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบัน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถึงมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการบังคับใช้อยู่ในต่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงหลักการ ประโยชน์และประเด็นข้อถกเถียง อันจะนำไปสู่การกำหนดมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

1.1 สาเหตุและลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิดทางเพศ

1.1.1 ด้านร่างกาย

1.1.2 ด้านจิตใจ

1.1.3 ด้านสังคม

1.2 เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

1.2.1 การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

1.2.2 ผลกระทบของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

1.3 มาตรการและปัญหาในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบัน

1.3.1 นโยบายและการปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบัน

1.3.2 ปัญหาเชิงนโยบาย

1.3.3 ปัญหาเชิงปฏิบัติ

1.3.4 ปัญหาเชิงเจตคติของสังคมไทย

2. ระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในต่างประเทศและสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

2.1 มาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

2.2 มาตรการในการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

2.3 สิทธิและเสรีภาพกับมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือน

ต่อสาธารณชน

โดยในแต่ละประเด็นสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีกิจกรรมประจำวันและทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการสนทนากลุ่ม ทำให้ทราบว่า การวิเคราะห์ถึงการเกิดอาชญากรรมทางเพศ หรือการกระทำผิดทางเพศนั้นต้องพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ ผู้กระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และความอ่อนแอของผู้บังคับใช้กฎหมาย หากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแล้ว อาชญากรรมจะไม่เกิด ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดที่ได้จากการศึกษาวิจัย ดังนี้

1.1 สาเหตุและลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิดทางเพศ

องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดอาชญากรรม นั่นคือตัวผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจ ไม่ว่าจะเกิดจากสภาพจิตใจของผู้กระทำผิดเอง หรือเกิดจากแรงจูงใจส่วนบุคคล เช่น ความชอบ รสนิยม สภาพจิตใจ หรือขาดผลจากการกระทำในวัยเด็ก ส่งผลให้มีพฤติกรรมที่ชอบกระทำผิดทางเพศกับกลุ่มเปราะบาง กระทำผิดกับเด็ก สตรี หรือคนชราที่ดี ทำให้เกิดการกระทำผิดทางเพศขึ้น รวมทั้งโอกาส เวลา สถานที่ที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดทางเพศ อีกทั้งเมื่อมีผู้กระทำผิดที่มีโอกาสและขาดผู้ดูแล ผู้พิทักษ์แล้ว แนวโน้มที่จะเกิดอาชญากรรมย่อมมีมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจที่ว่า

“ผู้พันโทษคดีความผิดทางเพศไปอาศัยอยู่ในห้องใกล้กัน เมื่อสบโอกาสผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวก็ได้ข่มขืนและฆ่าครุสาวคนนั้น อยากรแสดงให้เห็นว่าการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว และเกิดขึ้นได้กับทุกสังคมและทุกพื้นที่”

ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 48 ปี

“ผู้กระทำผิดทางเพศชายที่ถูกจับกุมในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตอนเป็นเด็กบุคคลดังกล่าวเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศจากผู้ชายมาก่อน และเมื่อโตขึ้นก็ได้มีการถ่ายรูปเปลือยของเด็กผู้ชายคนอื่น ๆ แล้วเผยแพร่ในระบบอินเทอร์เน็ต กระทำผิดทางเพศนั้นมีสาเหตุมาจากบุคลิกภาพและจิตใจที่ฝังลึกอยู่ในตัวผู้กระทำผิดทางเพศ รอสิ่งที่จะมากระตุ้นให้สิ่งที่ฝังอยู่นั้น เปิดเผยออกมา ผ่านพ้นการควบคุมของตนเอง กลายเป็นการกระทำผิดทางเพศที่เกิดขึ้น”

นักสิทธิมนุษยชน อายุ 45 ปี

ยิ่งไปกว่านั้นยังมีคำสัมภาษณ์ที่ตอกย้ำว่าผู้กระทำผิดมีแรงจูงใจมาจากกรณีส่วนตัว นอกเหนือจากการใช้ยาเสพติดหรือดื่มสุรา แรงจูงใจดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีกิจกรรมประจำวันที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการเกิดอาชญากรรม ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้ที่ว่า

“จากการวิจัยของสถาบันกัลยาณ์ พบผู้ที่เป็นโรคใคร่เด็ก (Pedophilia) 12% และเกิดจากสภาพจิต 20% นอกจากนั้นเป็นฤทธิ์ของยา สารระเหย และสุรา สำหรับผู้ที่เป็นโรคใคร่เด็ก จะเป็นพวกที่มีรสนิยมทางเพศที่แตกต่างออกไป การแก้ไขโดยจิตแพทย์ก็จะกระทำไต่ยาก เนื่องจากเป็นรสนิยมและความชอบส่วนตัว สิ่งที่สามารถทำได้คือ การเพิ่มความยับยั้งชั่งใจ ลดความเสี่ยงและโอกาสในการกระทำผิดซ้ำของกลุ่มดังกล่าว”

จิตแพทย์ อายุ 33 ปี

จะเห็นได้ว่า การกระทำผิดทางเพศ เป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำผิดทางเพศทำไปเพื่อสนองความต้องการทางเพศของตนเองโดยผู้ตกเป็นเหยื่อมิได้ยินยอมพร้อมใจ หรือกระทำด้วยการใช้กำลังอำนาจบังคับขืนใจ ซึ่งการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้กระทำผิดทางเพศจะอยู่ในภาวะอารมณ์ที่แปลกประหลาด ที่อาจจะไม่ได้เกิดจากความรัก หรือความสนใจที่มีต่อเพศตรงข้าม หรือวัตถุ โดยสาเหตุของ

การกระทำผิดทางเพศอาจเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคล สภาพจิตใจ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และร่างกาย รวมถึงปัจจัยภายนอกแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ จึงจะทำให้เข้าใจถึงสาเหตุในการก่อเหตุจริง เพื่อนำไปสู่มาตรการในการดำเนินการผู้กระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษ การติดตาม ตรวจสอบ การเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งในงานวิจัยนี้สามารถวิเคราะห์แบ่งสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1.1 สาเหตุด้านร่างกาย

ในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศ สาเหตุทางด้านร่างกายเป็นสิ่งแรกที่จะพิจารณาได้ก่อนสาเหตุด้านจิตใจ และสาเหตุด้านทางสังคม ซึ่งสามารถตรวจวัดได้ทางการแพทย์ จากการศึกษาวิจัยพบว่า สาเหตุด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 สาเหตุหลักคือ พันธุกรรมและฮอร์โมน และการดื่มสุรา ซึ่งแต่ละสาเหตุมีรายละเอียด ดังนี้

1) **พันธุกรรมและฮอร์โมน** ในมุมมองทางชีววิทยา (Biological aspect) มองว่าผู้กระทำผิดทางเพศมีความบกพร่องทางพันธุกรรม เกิดจากการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรมผ่านทางรหัสพันธุกรรม ความไม่สมดุลของต่อมใต้สมองหรือพยาธิสภาพทางสมอง²²¹ จากการศึกษาสัมภาษณ์ของจิตแพทย์ อายุ 33 ปี มองว่า

“ความผิดปกติทางร่างกายที่เกิดจากความผิดปกติของโครโมโซมอาจส่งผลถึงการกระทำผิดทางเพศได้อีกด้วย เช่น ผู้ที่มีอาการ **Supermen คือผู้ที่มีความผิดปกติของโครโมโซม Y มากกว่าปกติ หรือ XYY** ลักษณะของผู้ป่วยในเพศชายจะมีรูปร่างสูงใหญ่กว่าปกติ มีอารมณ์ร้าย โมโหง่าย ซึ่งอาการเหล่านี้จะส่งผลต่อความรุนแรงในการก่ออาชญากรรมได้ถึงแม้จิตใจจะปกติ ในขณะที่ผู้ที่มีอาการ **Klinefelter** คือความผิดปกติในโครโมโซมของเพศชายที่กำเนิดมาพร้อมกับโครโมโซม X มากกว่าปกติหรือมีโครโมโซมเป็น XXY โดยจะมีลักษณะ หน้าอกใหญ่ แขนและขายาว สะโพกกว้าง อวัยวะเพศและอวัยวะมีขนาดเล็ก ไม่แข็งแรง มีแรงขับทางเพศต่ำ อาการที่เกิดขึ้นของผู้ที่มีภาวะเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการเป็นปมด้อย

²²¹ Tibbetts, Stephen G., *Criminological Theory: The Essentials* 2nd Edition (California: Sage, 2015), p. 81.

จนส่งผลต่อจิตใจของตนเองอย่างรุนแรง จากนั้นจึงเลือกที่จะกระทำความผิดทางเพศเพื่อ
ชดเชยสิ่งที่ตัวเองขาดหายไป”

จากสาเหตุปมด้อยด้านร่างกายดังกล่าวประเทศไทยเคยเกิดคดี “เป๋ ออกไก่อ” ก่อเหตุฆ่า
นักศึกษาสาวในรื่องหนึ่ง จากการชันสูตรศพ พบว่าเหยื่อไม่ได้ถูกข่มขืน แต่เกิดบาดแผลบริเวณ
อวัยวะเพศจากการถูกของแข็งสอดใส่เข้าไป ไม่มีร่องรอยอสุจิ และเสียชีวิตจากการถูกรัดคอ ซึ่ง
ผู้กระทำความผิดมีลักษณะพิการ มีหน้าอกยื่นออกมาเหมือนอกไก่และเดินขาเป๋จากการถูกรัดคอตั้งแต่วัย
เด็ก มีนิสัยเป็นนักพนัน นักเที่ยว มีภรรยาหลายคน จากการสันนิษฐานอาจมีความเป็นไปได้ว่า
ผู้กระทำความผิดอาจเกิดเกิดความเก็บบกทางเพศ ถูกสังคามรังเกียจจากสภาพร่างกายที่พิการ เป็นปมด้อย
อยู่ในใจ จนส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้น

นอกจากนี้ในทฤษฎีทางชีวภาพ (Biological theory) จะตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า
ความผิดปกติของฮอร์โมนมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งความปกติดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุ
การกระทำความผิดจากหลายๆปัจจัยเท่านั้น ยกตัวอย่าง การข่มขืนที่เป็นการกระทำรุนแรงและ
ก้าวร้าว แสดงให้เห็นว่า ระดับฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนที่สูงขึ้น กล่าวคือ หน้าที่ของแอนโดรเจนและ
การปล่อยฮอร์โมนแอนโดรเจนในเพศชาย จะถูกควบคุมโดยสมองส่วนไฮโปทาลามัสและต่อมใต้สมอง
ส่วนหน้า โดยกลีบด้านหน้าของต่อมใต้สมองจะนำฮอร์โมนแอนโดรเจนไปที่อัณฑะ ซึ่งอัณฑะจะมี
หน้าที่ควบคุมระดับของฮอร์โมน โดยเฉพาะฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนที่ถูกปล่อยเข้าสู่กระแสเลือด เมื่อ
ฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนหมุนเวียนในกระแสเลือดและเกิดการจับกับโปรตีนฮอร์โมนแอนโดรเจน ก็
อาจจะกลายเป็นตัวกระตุ้น ซึ่งปฏิกิริยานี้จะเกิดขึ้นในวัยเจริญพันธุ์ เช่น เพิ่มขนในร่างกาย เพิ่มมวล
กล้ามเนื้อ และองคชาติขยายใหญ่ขึ้น เป็นผลของกระบวนการแอนโดรเจนิก กระบวนการดังกล่าวจะ
ทำให้ระดับของฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนในอัณฑะเพิ่มขึ้นอย่างมาก และจะส่งผลให้อารมณ์ทางเพศ
เพิ่มขึ้นด้วย²²²

หากมีการเพิ่มระดับของกิจกรรมที่กระตุ้นทางเพศสอดคล้องกับการเพิ่มระดับของพลาสมา
เทสโทสเตอโรน เชื่อได้ว่าฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนเป็นปัจจัยทางชีววิทยาขั้นต้นที่ตอบสนองต่อการ

²²² เนตรนภิส ลายทิพย์, “มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ,”
(วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), หน้า 34.

ผลักดันทางเพศ เป็นปัจจัยทางด้านร่างกายที่ส่งผลถึงอารมณ์ทางเพศ หากมีฮอร์โมนดังกล่าวที่สูงขึ้นมากผิดปกติ อาจส่งผลให้ผู้กระทำผิดทางเพศก่อความรุนแรงทางเพศขึ้นมาได้

2) การตีมีสุรา สาเหตุที่เกิดจากการตีมีสุรามีผลต่อการยับยั้งชั่งใจ เนื่องจากสุราจะไปควบคุมสมองในส่วนของความคิดที่มีหน้าที่ในการใช้เหตุผลและควบคุมทางด้านจิตใจให้ทำงานน้อยลง และไปกระตุ้นสมองในส่วนของอารมณ์ให้ทำงานมากขึ้นจนผิดปกติ ทำให้เกิดความกล้าและความคิดที่ผิดแปลกไปจากเวลาที่ไม่ตีมี²²³ โดยสาเหตุจากการกระทำผิดทางเพศที่เกิดจากเมาสุราตีมีมากถึงร้อยละ 47.5²²⁴ ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของจิตแพทย์อายุ 33 ปี ซึ่งกล่าวว่า

“การตีมีสุรา ของมีนเมา หรือการใช้สารระเหย ก็เป็นหนึ่งในสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศ แต่สิ่งที่น่าสนใจในกรณีนี้คือ ผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวเมื่อเกิดอาการเมาสุรา อาจเป็นการกระตุ้นความต้องการทางเพศที่รอกการขับ หรือ Sex drive ที่เก็บบอยู่ลึกภายในจิตใจของผู้กระทำผิดทางเพศนั้น ให้เกิดเป็นการกระทำผิดทางเพศต่อผู้อื่น”

ดังนั้น การตีมีสุราจึงเป็นสาเหตุใหญ่ในการก่อคดีอาชญากรรมทางเพศ ส่งผลให้สูญเสียการควบคุมตนเองชั่วคราวเนื่องจากการมีสภาพผิดปกติ ซึ่งเมื่อเสพสุราจะทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เพราะสุราไปยับยั้งความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เหลือเพียงแต่ความรู้สึกที่มาจากสัญชาตญาณ ทำให้ความรู้สึกอารมณ์ที่เก็บกดไว้ระเบิดออกมา การกระทำผิดจึงเกิดขึ้นเพื่อระบายความต้องการทางเพศ²²⁵

1.1.2 สาเหตุด้านจิตใจ

ในมุมมองด้านจิตวิทยา (Psychological aspect) จากทฤษฎีของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ พบว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของมนุษย์เกิดจากจิตใต้สำนึกหรือสัญชาตญาณ ซึ่งบุคคลก็อาจไม่รู้ หรือไม่เข้าใจ

²²³ สุมนทิพย์ จิตสว่าง, “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม,” (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) หน้า 38.

²²⁴ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย: รายงานผลการวิจัย, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 21.

²²⁵ สฤณี สืบพงศ์ศิริ, “พฤติกรรมอาชญากรรมข่มขืน” สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.forensicrpca.com/data/article/the-criminal-behavior-of-the-repist.pdf>, หน้า 7.

ในปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ ซึ่งตามทัศนะของฟรอยด์ โครงสร้างบุคลิกภาพที่อยู่ภายในจิตใต้สำนึกของบุคคล มีอยู่ 3 ส่วนคือ ส่วน “Id” คือ สันดานดิบ หรือพลังสัญชาตญาณทางชีวภาคที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองความต้องการ “Ego” คือ ส่วนที่ตระหนักถึงความเป็นจริงที่บุคคลดำรงอยู่ ส่วน “Superego” คือ ส่วนของบุคลิกภาพที่คิดถึงศีลธรรมและจรรยาบรรณ ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรม

โดยสิ่งที่จะช่วยให้ “Ego” คอยทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลผ่านทางกลไกป้องกันตนเอง (Defense mechanisms)²²⁶ คือ ความรู้สึกผิด โดยบุคคลจะถูกกระตุ้นจากความต้องการของ “Id” แต่ความรู้สึกผิดนั้นจะห้ามพฤติกรรมดังกล่าวโดย “Superego” ซึ่งบุคคลก็มีวิธีการตอบสนองแรงกระตุ้นเหล่านี้หลายวิธี คือ การระงับแรงกระตุ้น นอกจากนี้ ฟรอยด์ยังให้ความสำคัญกับสภาวะ “จิตไร้สำนึก” ที่เป็น กระบวนการทางจิตทั้งหมดที่ไม่รู้ตัว ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมากที่สุด

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ของผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามและช่วยเหลือเหยื่อค้ำมนุษย์ มองว่า

“การกระทำผิดทางเพศมีสาเหตุต่างจากการกระทำผิดอื่น ไม่ว่าจะเป็รสนิยมทางเพศของผู้กระทำผิดทางเพศอันเกิดจากสภาพจิตใจภายในตนเอง หรือผู้กระทำผิดทางเพศนั้นเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก และเป็นสิ่งที่ฝังใจจนกระทั่งเกิดเป็นความผิดปกติทางจิตและก่อเหตุเมื่อเติบโตขึ้น”

ขณะเดียวกันนักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในการต่อสู้กับการค้ำมนุษย์ รวมถึงต่อสู้ในด้านสิทธิมนุษยชนของเหยื่อที่ต้องได้รับความคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่รัฐจากการตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์ ได้อธิบายประสบการณ์ทำงานว่า

“จากประสบการณ์ได้เข้าศึกษาทำงานร่วมกับหน่วย Behavioral Analysis Unit ของ FBI ซึ่งศึกษาการกระทำผิดทางเพศบางรายเคยถูกล่วงละเมิดขณะเป็นเด็ก และเกิดเป็นความผิดปกติที่ฝังลึกทั้งในด้านบุคลิกภาพและสภาพจิต ส่งผลให้กลับมาก่อการกระทำผิดทางเพศ

²²⁶ พิระกัญญ์ สุขโพธารมณ และปรีศนิ เกศะบุตร, “การปรับตัวโดยใช้กลไกป้องกันตนเอง (Adjustment by Defense Mechanisms),”วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 30, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2553): 121-122.

เมื่อเติบโตขึ้น ในการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว จำเป็นต้องใช้เครื่องจับเท็จ เพื่อเป็นเครื่องยืนยันคำให้การของผู้กระทำผิดทางเพศที่เคยถูกละเมิดจริง สำหรับกรณีดังกล่าวในประเทศไทยก็พบเจอเช่นกัน ผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกจับกุมในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่าตอนเด็ก บุคคลดังกล่าวเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศจากผู้ชายมาก่อน และเมื่อโตขึ้นก็ได้มีการถ่ายรูปเปลือยของเด็กผู้ชายคนอื่นๆแล้วเผยแพร่ในระบบอินเทอร์เน็ตผ่านโปรแกรม Twitter อีกด้วย”

จากกรณีดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การที่ผู้กระทำผิดทางเพศเคยถูกละเมิดมาก่อน เป็นการสร้างรอยแผลขึ้นในจิตใจ ส่งผลให้สภาพจิตของผู้นั้นเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น สาเหตุของอาชญากรรมทางเพศ นอกจากจะมีปัจจัยภายนอกจำพวกสังคมและสภาพครอบครัวที่กระตุ้นแล้ว ยังมีปัจจัยภายในทางจิตใจ ที่ผู้กระทำผิดทางเพศไม่สามารถควบคุมได้ กล่าวคือ ผู้กระทำผิดทางเพศ มีสถานะ “จิตไร้สำนึก” และพยายามควบคุมไว้โดย “Ego” ซึ่งอยู่ภายในจิตใจของบุคคลนั้น แต่สุดท้ายแล้วไม่สามารถทนแรงกดดันนั้นได้ จนกระทั่งขับเคลื่นแรงขับนั้นออกไปเป็นพฤติกรรมที่ก่อเกิดเป็นอาชญากรรมทางเพศ และ ผู้กระทำผิดทางเพศ จะมีพฤติกรรมยึดติด (Fixation) ของช่วงพัฒนาการทางจิตเพศ ในวัยเด็กความพอใจที่ทารกได้รับเริ่มแรกนั้น จะมีพื้นฐานของการคลุกเคล้ากับกามารมณ์ทั้งสิ้น ซึ่งเรียกว่า “พลังความใคร่ (Libido)” โดยในคนปกติจะมีความคลี่คลายเป็นระยะๆ ตามขั้นพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นถ้ามีการยึดติดในช่วงใดช่วงหนึ่งก็จะทำให้เกิดการฝังลึกอยู่ในจิตใต้สำนึก เป็นปมด้อย และติดตัวไปจนตาย เกิดเป็นความเบี่ยงเบนทางเพศขึ้น จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรมทางเพศได้²²⁷

ในการปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการหรือไม่พึงประสงค์ จำเป็นต้องเจาะลึกลงไปสู่ภายในจิตใจของมนุษย์จนถึงจิตใต้สำนึกของการตอบสนอง เพื่อหาทางแก้ไขทำให้บุคคลพัฒนาความสามารถในการควบคุมต่อแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้น รวมถึงการศึกษาถึงสภาพจิตใจและบุคลิกภาพของบุคคลเพื่อหาสาเหตุของการกระทำผิดหรือการก่ออาชญากรรม ซึ่งอาจมีอารมณ์ที่เก็บกดไว้อยู่ในจิตใต้สำนึกด้วย²²⁸

²²⁷ สฤณี สืบพงศ์ศิริ, “พฤติกรรมอาชญากรรมข่มขืน”, หน้า 13

²²⁸ โสภ ฐพิกุลชัย, ความรู้เบื้องต้นทางบุคลิกภาพอันมีแนวโน้มต่อการประกอบอาชญากรรมในประเทศไทย

ดังนั้น หากผู้กระทำผิดทางเพศมีสาเหตุในการกระทำผิดจากสภาพจิตใจ อาจจะต้องรักษา โดยการใช้ยาและการปรับสภาพจิตใจกับจิตแพทย์ ร่วมกับการปรับเจตคติการอยู่ในสังคมร่วมด้วย อย่างไรก็ตามผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความผิดปกติดังกล่าว ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มี การวิเคราะห์สภาพจิตของผู้กระทำผิดทางเพศว่ามีความผิดปกติหรือเบี่ยงเบนทางเพศหรือไม่ เนื่องจากยังไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์แยกแยะสภาพจิตอย่างเป็นทางการ ดังคำสัมภาษณ์ของนักจิตวิทยา กรมราชทัณฑ์ อายุ 30 ปี ซึ่งกล่าวว่า

“สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นโรคโคร์เด็ก (Pedophilia) หรือความผิดปกติ อื่น ในประเทศไทยยังพบน้อย อาจเป็นเพราะขาดการประเมินแบบเฉพาะ ซึ่งต้องเป็นการ สัมภาษณ์เชิงลึก และเป็นการวิเคราะห์โดยใช้จิตวิทยาคลินิก”

ถึงแม้ว่าในมุมมองของนักจิตวิทยา กรมราชทัณฑ์ อายุ 30 ปี ที่กล่าวว่าประเทศไทยยังพบ ความผิดปกติทางเพศน้อย แต่ในมุมมองของ รองศาสตราจารย์ ดร.โสภา ชูพิกุลชัย ชาติพันธุ์ ราชบัณฑิต สาขาจิตวิทยา มองว่าความผิดปกติทางเพศในประเทศไทยที่รุนแรงขึ้นจนกลายเป็น อาชญากรรมทางเพศนั้นมีจำนวนมากขึ้น ตามความเห็นดังนี้

“ความผิดปกติทางเพศที่พัฒนาขึ้นเป็นอาชญากรรมในประเทศไทยนั้นมีจำนวน เพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับและความรุนแรง ดังข่าวที่พบเห็นในปัจจุบัน เช่น เหตุพ่อก้มข่มขืนลูก สาว ครูร่วมกันข่มขืนลูกศิษย์ หรือเด็ก 3-4 ขวบถูกข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น ล้วนแล้วแต่ เป็นความผิดปกติทางจิตใจทั้งสิ้น เนื่องจากผู้กระทำผิดทางเพศและเหยื่อไม่ได้เป็นการ ร่วมเพศในภาวะการณ์ที่ปกติ”

อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ว่าผู้กระทำผิดทางเพศมีความผิดปกติทางจิตใจหรือมีความ เบี่ยงเบนทางเพศหรือไม่นั้น ก็เป็นสิ่งสำคัญ และควรมีการสร้างเครื่องมือการประเมินสภาพจิตของ ผู้กระทำผิดทางเพศอย่างเป็นทางการ ตามคำสัมภาษณ์ของ นักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี ที่กล่าวว่า

“การสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อประเมินสภาพจิตของผู้กระทำผิดทางเพศนั้น ไม่สามารถนำเครื่องมือของต่างประเทศมาใช้โดยไม่มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทและวัฒนธรรมของสังคมไทย”

1.1.3 สาเหตุด้านสังคม

มุมมองด้านสังคมวิทยา (Sociological aspect) นั้น มักจะอธิบายความแตกต่างในเรื่องอัตราการกระทำผิดของบุคคลโดยใช้เงื่อนไขต่างๆ ของโครงสร้างสังคม ซึ่งนักสังคมวิทยาได้เริ่มหาสาเหตุการเกิดอาชญากรรมโดยพิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกของตัวผู้กระทำผิด ได้แก่ องค์ประกอบซึ่งมุมมองด้านสังคมวิทยาจะเน้นอธิบายผู้กระทำผิดแต่ละคน โดยกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แก๊ง ครอบครัว เพื่อน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดตราบาป รวมถึงการที่สังคมมีส่วนสร้างให้บุคคลนั้นมีภาวะที่จะก่ออาชญากรรมขึ้น ได้แก่ การเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม (Cultural deviance)²²⁹ ความตึงเครียดทางสังคม (Strain theories) การคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differentiate association) ความผูกพันทางสังคม (Social bonding) เป็นต้น

สาเหตุด้านสังคมเป็นปัจจัยภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้กระทำผิดทางเพศกระทำความผิด โดยผู้กระทำผิดอาจมีความก้าวร้าวรุนแรงทางเพศที่เกิดจากกระบวนการทางสังคม (Socialized sexual aggression) สาเหตุของผู้กระทำผิดเหล่านี้มักถูกเลี้ยงดูในวัฒนธรรมที่ไม่ได้สอนให้พวกเขาเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น เห็นแก่ความสนุกสนานทางเพศและความพึงพอใจของตนเองเป็นหลัก มักมีการบิดเบือนทางกระบวนการรับรู้ โดยมีการแสดงพฤติกรรมออกมา ตั้งอยู่บนความเชื่อที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว ทำให้กลุ่มผู้กระทำผิดกลุ่มนี้มักใช้อ้างเป็นเหตุผลเข้าข้างตัวเองและคิดว่าตนเองไม่ได้ผิดปกติ และผลึกความผิดให้กับเหยื่อ

สาเหตุอีกกรณีหนึ่ง คือ ผู้กระทำผิดที่มีบุคลิกภาพผิดปกติ (Psychopaths) ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะรู้ตัวและรับรู้สิ่งที่ตนเองกระทำอยู่ แต่จะไม่สนใจว่าการกระทำของตนเองจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ใครบ้าง ขาดจิตสำนึก ไม่ละอายต่อการกระทำของตนเอง มักโทษแต่สังคม มีลักษณะต่อต้านสังคม มีการแสดงออกอารมณ์ทางเพศที่ผิดปกติ บุคคลธรรมดา โดยผู้กระทำผิดมักนิยมความ

²²⁹Regoli, Robert M., Hewitt, John D. and Delisi, Matt, The Essential Delinquency in Society. (Burlington: Jones and Bartlett, 2011), p.126.

ก้าวร้าวรุนแรง ชอบเห็นความทุกข์ทรมาน ความขมขื่นของเหยื่อผู้เสียหายและผู้กระทำผิดยังมี ความรู้สึกสนุกสนาน ได้รับความสุขจากการกระทำเหล่านั้น รู้สึกยินดีกับสิ่งที่ทำ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ ผู้กระทำผิดเป็นเช่นนี้ เนื่องจากเขาได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่ผิด หรืออาจมีการใช้ ความรุนแรงในครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมในด้านลบอื่นๆ อีก เช่น การ เผยแพร่สื่อลามก หนังสือประเภทยั่วยุอารมณ์ทางเพศ ภาพยนตร์ลามก สิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้รู้สึก ว่าความต้องการทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญในชีวิต เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ รวมถึงการ นำเสนอสื่อลามกมรดถึงสตรี เป็นต้น หรืออีกกรณีที่ครอบครัวตั้งอยู่ในชุมชนแออัด ไม่ถูก สุขลักษณะอนามัยและเป็นแหล่งมั่วสุมสิ่งที่เป็นอบายมุข สภาพสังคมที่ย่ำแย่ หรือแม้กระทั่งการที่ลูก เห็นผู้ปกครองมีเพศสัมพันธ์กัน สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้เด็ก เยาวชนที่พบเห็นอยู่ทุกวัน เกิดพฤติกรรม เลียนแบบจนนำไปสู่การกระทำผิดทางเพศได้

ยกตัวอย่างกรณี นายสมคิด พุ่มพวง ฆาตกรต่อเนื่อง หรือฉายา แจ็ค เดอะริปเปอร์ เมืองไทย ซึ่งนักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี ได้ให้ความเห็น ไว้ว่า

“นายสมคิดฆาตกรรมคนมาแล้วถึง 5 ศพ ซึ่งเหยื่อที่ถูกนายสมคิดฆ่า จะเป็น ผู้หญิงที่ทำอาชีพหมอนวดหรือนักร้องที่ถูกนายสมคิดไปใช้บริการ จากนั้นจะถูกนายสมคิด ล่วงไปโรงแรมเพื่อข่มขืน ฆ่า แล้วชิงทรัพย์ไป โดยใช้วิธีรัดคอหรือกดน้ำ ภายในระยะเวลา เพียง 6 เดือน รวม 5 ศพ หากเมื่อวิเคราะห์ลักษณะและสาเหตุการก่ออาชญากรรมของนาย สมคิดแล้วพบว่า นายสมคิดมีบุคลิกภาพภายนอกเป็นปกติ ไม่ได้มีลักษณะผิดแผกไปจากคน อื่น สามารถใช้พูดจาหวานล่อมให้เหยื่อตายใจได้ อีกทั้งในขณะที่ถูกควบคุมตัวอยู่ภายใน เรือนจำ เป็นนักโทษที่มีความประพฤติดี เรียบร้อย จนได้เป็นนักโทษชั้นเยี่ยม และได้รับการ ลดโทษจนพ้นโทษ แต่เมื่อวิเคราะห์บุคลิกภาพของเขาแล้วพบว่าไม่มีพ่อแม่ เด็บโตมาจากการ เลี้ยงดูจากญาติและไม่ได้ถูกอบรมสั่งสอนในระบบการศึกษาจึงไม่มีเพื่อน เด็บโตมาอย่างโดด เดี่ยว จึงทำให้ขาดการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ขาดความผูกพันทางสังคม ส่งผลให้ เขาไม่ให้ความสำคัญกับมาตรการควบคุมทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ มีเพียงกฎหมายที่ ควบคุมเขาได้เท่านั้นจึงเป็นปัญหาของการขัดเกลาทางสังคม นอกจากนั้นยังมีข้อเท็จจริง ต่อมาที่นายสมคิดอ้างว่า ที่ต้องฆ่าเหยื่อ เพราะเหยื่อขอเงินเพิ่ม”

จึงสอดคล้องกับหลักการที่ว่า ผู้กระทำผิดมักโยนความผิด (Victim blaming) หรือโยนความชั่วร้ายไปให้คนอื่น ไม่โทษตนเอง หาเหตุผลเพื่อตอบตนเองได้ว่าตนเองมีเหตุผลในการเลือกทำสิ่งไม่ดี แต่อย่างไรก็ตาม หากมองในมุมของปัญหาทางจิต ยังไม่สามารถชี้ชัดได้ว่า พฤติกรรมของนายสมคิดเกิดมาจากอาการทางจิต แต่สิ่งที่ชัดเจนวิเคราะห์ได้ว่าเป็นปัจจัยของการก่อเหตุซ้ำมาจากพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม เพราะรูปแบบการกระทำฆาตกรรมเกิดจากจากกระทำของเขาเอง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การกระทำผิดทางเพศของนายสมคิด อาจเกิดจากปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งน่าจะบ่าบับัดฟันฟูได้ง่าย แต่สุดท้ายการบ่าบับัดฟันฟูในขณะที่นายสมคิดถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อเหตุการณ์ล่าสุด ในปี พ.ศ.2562 หลังจากที่นายสมคิดพ้นโทษจากการถูกจำคุกมาแล้วกว่า 14 ปี (พ.ศ.2548-2562) ภายในปีเดียวกันนั้นนายสมคิดกลับมาก่อเหตุซ้ำโดยการฆ่าเปลือยหญิงสาวอีกครั้ง เป็นรายที่ 6 โดยมีพฤติกรรมแบบเดิม

โดยสรุปแล้ว เมื่อพิจารณาจากสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศ ไม่ว่าจะความผิดปกตินั้นจะเกิดจากสาเหตุด้านร่างกาย จิตใจ หรือสังคม ก็ล้วนส่งผลให้ผู้นั้นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจนอาจก่อให้เกิดเป็นการกระทำผิดทางเพศทั้งสิ้น ประกอบกับในปัจจุบันที่มีการบ่าบับัดฟันฟูผู้กระทำผิดทางเพศอยู่แล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิดทางเพศ ดังที่เห็นได้จากปริมาณของผู้กระทำผิดทางเพศที่ปล่อยตัวมาในปี พ.ศ.2560 และมีการกระทำผิดซ้ำที่ จำนวนกว่า 534 ราย หรือ คิดเป็นร้อยละ 21.89 ของผู้กระทำผิดทางเพศที่ได้รับการปล่อยตัวมาในปี พ.ศ. 2560²³⁰ การลงโทษจำคุกและบ่าบับัดฟันฟูเป็นเพียงหยุดการกระทำผิดไว้เพียงแค่ชั่วคราวเท่านั้น และเมื่อผู้กระทำผิดพ้นโทษไปก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำผิดทางเพศเช่นเดิม

1.2 เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศมีลักษณะแตกต่างจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมและวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ของผู้หญิงก่อนแต่งงาน เพราะเหยื่อของการกระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่จะไม่กล้าแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด สืบเนื่องจากมีความอายที่จะต้องแจ้งความ หรือตำรวจที่รับแจ้งความเป็นเพศชายจึงลำบากใจที่จะแจ้งความ อาจเพราะกลัวเสียชื่อเสียง เสียเกียรติ กลัวการตกเป็นข่าวอื้อฉาวได้ รวมถึง

²³⁰ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม, “ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ” สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home>

กระบวนการยุติธรรมเองที่อาจเป็นผู้ข่มขืนเหยื่อซ้ำซ้อนจากการสอบปากคำซ้ำๆ อีกทั้งเหยื่ออาชญากรรมทางเพศแตกต่างจากเหยื่ออาชญากรรมประเภทอื่นๆ ที่สามารถแสดงตัว และเรียกร้องสิทธิของตนได้อย่างไม่รู้สึกอับอายต่อสังคม จึงอาจมีเพียงส่วนหนึ่งของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศที่สามารถแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดทางเพศเท่านั้น ทำให้ผู้กระทำผิดทางเพศบางรายยังคงใช้ชีวิตร่วมกับเหยื่ออยู่ในสังคมเดียวกันอย่างลอยนวล โดยไม่ถูกดำเนินคดีจากความผิดที่ตนได้กระทำไปแต่อย่างใด

1.2.1 การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

ถึงแม้ว่าลักษณะของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศจะแตกต่างจากเหยื่ออาชญากรรมประเภทอื่น แต่การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ มีส่วนคล้ายคลึงบางประการกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมบนท้องถนน (Street crime) โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

- 1) มีเหยื่อที่เหมาะสมที่จะตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดทางเพศ เช่น เด็ก สตรี คนชรา หรือกลุ่มเปราะบางที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นต้น
- 2) มีผู้กระทำผิดทางเพศที่มีแรงจูงใจที่มีความต้องการทางเพศโดยมุ่งกระทำกับเหยื่อที่เหมาะสม
- 3) การขาดผู้ดูแลหรือผู้พิทักษ์ เช่น ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยช่วยเหลือ หรือยับยั้งเหตุการณ์กระทำผิดทางเพศได้ในขณะเกิดเหตุ

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน ทำให้พบว่าการเกิดอาชญากรรมมีองค์ประกอบ 3 ประการที่สำคัญ ซึ่งหากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแล้วอาชญากรรมจะไม่เกิด โดยเฉพาะการกระทำผิดทางเพศแล้วนั้น องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวเหยื่อเองนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่หากเป็นกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ เด็ก สตรี และคนชรา ทำให้แนวโน้มการถูกล่วงละเมิดทางเพศง่ายขึ้น เนื่องด้วยสภาพร่างกายมีความอ่อนแอ ไม่สามารถที่จะต่อสู้กับผู้กระทำผิดทางเพศได้ ประกอบกับสังคมในปัจจุบันกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะเด็กนั้นขาดประสบการณ์ชีวิต ขาดความยับยั้งชั่งใจ อีกทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กขาดความเอาใจใส่ดูแล หรือเข้าไม่ถึงสังคมของเด็ก ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“เด็กก็เป็นกลุ่มเปราะบางที่อาจตกเป็นเหยื่อได้ ไม่ว่าจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกฎหมายคุ้มครองก็ระบุไว้ชัดเจนว่า กรณีถ้าเหยื่อผู้เสียหายเป็นเด็ก ไม่ว่าจะมีการบังคับหรือยินยอม ก็ถือเป็นความผิดฐานคุ้มครองทั้งสิ้น”

ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 48 ปี

อีกทั้งจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางท่านมีความสอดคล้องกับทฤษฎีกิจกรรมประจำวันที่ว่าด้วยเรื่องของเหยื่อที่เหมาะสม และการขาดผู้ดูแลหรือผู้พิทักษ์ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เปิดโอกาสช่องว่างให้กับผู้กระทำความผิดก่อเหตุได้อย่างง่าย ซึ่งมีความสอดคล้องจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับเหยื่อที่เหมาะสมต่อการถูกระงับผิดทางเพศและการขาดการดูแลจากผู้พิทักษ์ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“สังคมก้มหน้า คือ พฤติกรรมที่เห็นเด่นชัดที่สุด ทุกคนก้มหน้าก้มตาเล่นโทรศัพท์มือถือของตัวเอง โดยไม่ได้สนใจคนรอบข้าง ซึ่งพฤติกรรมนี้ ก็เป็นต้นเหตุอย่างหนึ่งที่เหล่าอาชญากรนำมาใช้ในการหลอกลวงผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเพราะโอกาสการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสามารถกระทำได้ง่ายโดยเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นเด็ก มักตกเป็นเหยื่อได้ง่ายเพราะการขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดประสบการณ์ในชีวิต โดยส่วนมากมักใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยไม่มีผู้ปกครองคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด”

ผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 31 ปี

ในทำนองเดียวกัน กลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะเด็กที่ประสบการณ์ชีวิตยังน้อยมาก และอ่อนต่อโลก ทำให้ตนเองนั้นตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดทางเพศได้ง่าย ขาดความเข้าใจว่าสิ่งที่ถูกกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย หรือขาดซึ่งศีลธรรมอันดี ซึ่งให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทฤษฎีกิจกรรมประจำวันสามารถอธิบายการเกิดอาชญากรรมในองค์ประกอบของเหยื่อที่เหมาะสม และในบางกรณีตัวผู้ปกครองเอง แทนที่จะเป็นผู้ดูแล เป็นผู้พิทักษ์ปกป้องไม่ให้ลูกหลานของตนเองตกเป็นเหยื่อ กลับกลายมาเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“จากประสบการณ์พบว่าเหยื่อที่ถูกละเมิดทางเพศจะเกิดความบอบช้ำทั้งทางร่างกายและจิตใจ กรณีตัวอย่างที่เคยพบเจอคือ พ่อข่มขืนลูกตัวเอง แต่ลูกก็ตกหลุมรักพ่อ และคิดว่านี่คือความรักที่พ่อให้”

ผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี

รวมไปถึงปัจจัยส่วนบุคคลของตัวเหยื่ออีกด้วย เช่น สาเหตุปัจจัยทางพฤติกรรมส่วนตัวของเหยื่อ บุคลิกภาพ ลักษณะทางชีวภาพ แต่ก็มี ความแตกต่างบางประการเกี่ยวกับตัวเหยื่อกับตัวผู้กระทำผิด เช่น ผู้กระทำผิดอาจเป็นคนที่รู้จักหรือใกล้ชิดสนิทสนม หรือเป็นคนในครอบครัวของเหยื่อก็เป็นได้ ซึ่งแตกต่างจากอาชญากรรมบนท้องถนน การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ เมื่อวิเคราะห์สาเหตุปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศแล้วพอสรุปสาเหตุไว้ 5 สาเหตุ ดังนี้

1) พฤติกรรม

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศอาจเป็นผู้ยั่ว กระตุ้น จูงใจ หรือเป็นต้นเหตุของการกระทำผิด เช่น เหยื่อเป็นหญิงสาวแต่งตัวโป๊ ทำให้ผู้กระทำผิดเกิดอารมณ์ทางเพศได้เมื่อเห็นเหยื่อลักษณะดังกล่าว หรือวิถีชีวิตของเหยื่อเป็นสาเหตุให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การดื่มสุราจนขาดสติทำให้เปิดช่องว่างที่ผู้กระทำผิดทางเพศสามารถล่วงละเมิดได้ เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“สังคมไทยบางส่วน มองว่าการที่เด็กมีส่วนร่วมในการกระทำผิดทางเพศ โดยอาจตกเป็นเหยื่อให้ถ่ายรูปเปลือยแล้วส่งให้ผู้ว่าจ้างนำไปขายต่อ แลกกับค่าจ้างถ่ายรูป เป็นการกระทำผิดที่เด็กเป็นผู้ก่อเอง”

ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 48 ปี

2) บุคลิกภาพ

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ หรือยอมจำนนต่อทุกคนและทุกสถานการณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทำให้ทราบว่า ผู้กระทำผิดทางเพศเลือกกระทำผิดทางเพศต่อกลุ่มเปราะบางที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอเหมือนกับตัวผู้กระทำผิดในวัยเด็กเอง ซึ่งผู้กระทำผิดทางเพศที่ก่อเหตุดังกล่าวก็เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศมาก่อน จนทำให้สภาพจิตใจและบุคลิกภาพนั้นมีความผิดปกติ ซ่อนเร้นความผิดปกตินั้นไว้ จนกระทั่งเติบโตมามีบาดแผลเก่าที่ไม่ได้รับการเยียวยา ลูกกลามจนส่งผลให้กระทำความผิดต่อกลุ่มเปราะบาง และเกิดปฏิกิริยาลูกโซ่จากเหยื่อกลายเป็นผู้กระทำผิดต่อไปเรื่อยๆ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“จากประสบการณ์ได้เข้าศึกษาทำงานร่วมกับหน่วย Behavioral Analysis Unit ของ FBI ซึ่งศึกษาถึงคนที่กระทำผิดทางเพศบางรายเคยถูกล่วงละเมิดขณะเป็นเด็ก และเกิดเป็น

ความผิดปกติที่ฝังลึกทั้งในด้านบุคลิกภาพและสภาพจิต ส่งผลให้กลับมากระทำผิดทางเพศเมื่อเติบโตขึ้น”

นักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ อายุ 45 ปี

3) ลักษณะทางชีวภาพ

เด็ก สตรี คนชรา และกลุ่มเปราะบาง บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความอ่อนแอตามธรรมชาติซึ่งเอื้อต่อการตกเป็นเหยื่อกระทำผิดทางเพศมากกว่ากลุ่มอื่น มีแนวโน้มที่จะถูกเลือกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ เนื่องด้วยสภาพร่างกายที่อ่อนแอและเชื่องช้ากว่าผู้กระทำผิด ลักษณะทางชีวภาพมีความสอดคล้องกับทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน ในองค์ประกอบเกี่ยวกับเหยื่อที่มีความเหมาะสม กล่าวคือ เหยื่อที่อยู่ในกลุ่มนี้ทั้ง เด็ก สตรี คนชรา และกลุ่มเปราะบาง มีลักษณะทางชีวภาพที่อ่อนแอ เชื่องช้า หรือขาดประสบการณ์ชีวิตจึงมีโอกาสง่ายที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

4) สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

สถานที่หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการขาดการดูแล ขาดระบบรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด เจ้าหน้าที่ ตำรวจ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือแม้กระทั่งการที่เหยื่อพาตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม เป็นต้น ตามทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน องค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ก็คือการขาดการดูแล ผู้ดูแล หรือผู้พิทักษ์ที่คอยช่วยเหลือ ระวังยับยั้งหรือปราบปรามเหตุได้ทันท่วงที ซึ่งเป็นไปได้ยากมากในการที่จะยับยั้งเหตุในขณะที่เกิดเหตุ แต่สิ่งที่ทำได้ง่ายกว่านั้นคือการป้องกันโดยการใช้การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน เพื่อให้บุคคลทั่วไปหรือกลุ่มเปราะบาง ได้ตระหนักรู้ และระมัดระวังตัว เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ หรือเข้าไปในสถานที่ที่ผู้กระทำผิดทางเพศอาศัยอยู่ อันเป็นการสร้างเกราะป้องกันให้แก่ประชาชนในสังคม และยังเป็นการตัดโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะก่อเหตุได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่กล่าวถึงเรื่องโอกาสและสถานที่ที่ผู้กระทำผิดทางเพศเข้าไปอาศัยอยู่ใกล้กับเหยื่อ ดังนี้

“สำหรับการสร้างมาตรการเพื่อดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศ ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศนี้ หากปล่อยกลับไปสู่สังคมโดยมีการติดตามตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ หรือแม้กระทั่ง การติดตามตรวจสอบ และเฝ้าระวังของคนในสังคม จะช่วยลดปัญหาการกระทำผิดทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมได้ ผมอยากให้มองถึงข่าวที่เคยเกิดขึ้น ซึ่งเป็น

ครูอาศัยอยู่ในห้องเช่าที่สระบุรี แต่โชคร้ายที่ผู้พันโทชคตีความผิดทางเพศไปอาศัยอยู่ในห้องใกล้เคียง เมื่อสบโอกาสผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวก็ได้พยายามข่มขืนและฆ่าครูสาวคนนั้น”

ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 48 ปี

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า หากมีระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อประชาชนในพื้นที่ ก็จะช่วยลดโอกาสในการเกิดเหตุการณ์กระทำผิดทางเพศซ้ำในสังคมได้ และครูสาวคนนั้นก็ไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดทางเพศที่พันโทชมาแล้วก่อเหตุซ้ำอีกครึ่งหนึ่ง

5) สภาพเศรษฐกิจและสังคม

ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคม ไม่ว่าจะเป็นโอกาสการจ้างงาน การศึกษา สวัสดิการต่าง ๆ ล้วนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ผลักดัน กัดดัน หรือบีบบังคับให้คนในสังคมกระทำความผิด รวมถึงค่านิยมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมแต่ละยุคสมัย หากเศรษฐกิจและสังคมมีความเท่าเทียมกัน คนในสังคมอยู่ดี กินดี เข้าถึงโอกาสต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียมกัน ก็อาจส่งผลปัญหาอาชญากรรมลดลง และย่อมส่งผลให้เหยื่ออาชญากรรมทางเพศลดลงด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่บีบบังคับให้คนๆ หนึ่งผันตัวเป็นอาชญากรแล้ว สังคมที่มีการ “ตีตรา” ตรานี้ว่าผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่ไม่สมควรได้รับโอกาสกลับตัวกลับใจ หรือเป็นคนดีคืนสู่สังคมได้นั้น เป็นอีกหนึ่งสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้กระทำผิดหรืออาชญากรไม่มีทางเลือกมากนักที่จะประกอบอาชีพที่สุจริต ส่งผลกระทบต่อตัวผู้กระทำผิด ตอกย้ำว่าเป็นอาชญากรไม่สามารถเป็นคนดีได้ จึงอาจเลือกที่จะกระทำผิดซ้ำได้ ความบีบคั้นทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการตีตรา หากไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น หรือแม้กระทั่งสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศ การตีตราจึงเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เกิดอาชญากรรมในสังคม หากสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ ไม่มีการตีตรา ไม่มีการละเมิดสิทธิของผู้กระทำผิดและให้โอกาสแก่ผู้กระทำผิดกลับตัวกลับใจเป็นคนดีแล้ว ย่อมทำให้ไม่เกิดการกระทำผิดไม่เกิดอาชญากรรมในสังคม ดังคำสัมภาษณ์ที่ดังต่อไปนี้ที่ว่า

“สำหรับการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ควรต้องระมัดระวังเรื่องการตีตราผู้กระทำผิดทางเพศ ทำให้พวกเขาขาดโอกาสกลับเข้ามาสู่สังคม อันอาจก่อให้เกิดเป็นปัญหาภายหลังได้อีก”

ผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี

ขณะเดียวกัน ก็มีความเห็นแย้งในเรื่องของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นการตีตราและเป็นการละเมิดสิทธิของผู้กระทำผิดโดยตรง ตลอดจนกระทบถึงครอบครัวและคนรู้จักกับผู้กระทำผิด ซึ่งการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดก่อเหตุซ้ำยังมีอีกหลายวิธีในการ ที่เป็นการลดการตีตรา และคืนคนดีกลับสู่สังคมได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่เห็นแย้งดังต่อไปนี้ที่ว่า

“การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นการกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศโดยตรง ซึ่งเมื่อพ้นโทษแล้ว เขาควรได้รับโอกาสกลับเข้าสู่สังคม ไม่ควรมีการตีตราผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งจริง ๆ แล้วเรามีวิธีจัดการกับผู้กระทำผิดทางเพศได้หลายทาง จากการศึกษาของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการตอน การฉีดอ้นทะให้ฝ่อ การบำบัดอื่น ๆ ซึ่งหากประเทศไทยมีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศแล้ว มองว่าเป็นการตัดโอกาสของผู้กระทำผิดในการกลับตัวเป็นคนดี และจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาอีก”

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อายุ 32 ปี

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากจัดการกับผู้กระทำผิดทางเพศ โดยการตอน การฉีดอ้นทะให้ฝ่อ หรือการบำบัดอื่นๆ ตามความเห็นของนักวิชาการยุติธรรม จะยิ่งส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เนื่องจากการจัดการกับผู้กระทำผิดทางเพศตามวิธีการข้างต้น จะเป็นวิธีดำเนินการกับ “ตัวผู้กระทำผิดทางเพศทางร่างกายหรือจิตใจ” ซึ่งทำให้ผู้นั้นรู้สึกเป็นปมด้อยติดตัว และอาจส่งผลต่อสภาพจิตใจมากกว่าการควบคุมด้วยมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เช่นมาตรการควบคุมทางสังคม หรือทางกฎหมายอีกด้วย

6) การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านการดำเนินการตามกฎหมาย และปัจจัยด้านระยะเวลา ดังนี้

6.1) ปัจจัยด้านการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

หากไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมการดำเนินงาน หรือไม่มีกฎหมายที่สามารถป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างตรงจุด ก็อาจทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายและเป็นจุดอ่อนของกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้อาชญากรรมเพิ่มขึ้นไปด้วย หากกระบวนการยุติธรรมสามารถป้องกัน

ปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดได้ทุกกรณีและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ทุกราย ย่อมทำให้สังคมอุ่นใจและวางใจในกระบวนการยุติธรรม แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทำให้ทราบถึงปัญหาของกระบวนการยุติธรรมในส่วนของ การป้องกันปราบปรามและจับกุมผู้กระทำผิด ที่ยังมีช่องว่างในการติดตามจับกุม รวมถึงขาดการบูรณาการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ที่ช่วยกันในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ตามคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้ที่ว่า

“การนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ น่าจะพบปัญหาอยู่บ้าง เนื่องจากในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของประเทศไทย คือการเน้นผลการจับกุมและการปราบปรามของผู้บริหารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และยังออกนโยบายการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศรวมกับความผิดอื่น ๆ ไม่ได้เน้นไปเรื่องการหาสาเหตุของการทำผิดจริงๆ รวมถึงขาดการบูรณาการร่วมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งการกระทำผิดทางเพศเป็นเหมือนสหวิทยาการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายฝ่ายในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว และเมื่อมีการบูรณาการร่วมแล้วก็ต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารและประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดมาตรการในการใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย”

ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 48 ปี

ในทางกลับกันหากจะป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะการกระทำผิดทางเพศแล้วนั้น บางครั้งอาจมีการกระทบสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศเพื่อประโยชน์และความปลอดภัยต่อสังคมส่วนรวม ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้ที่ว่า

“การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศย่อมกระทบสิทธิส่วนบุคคลอย่างแน่นอนอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ผลของการกระทำดังกล่าวจะเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้กระทำผิดได้มีโอกาสที่จะกระทำความผิดขึ้นอีก ซึ่งผลของการกระทำดังกล่าวมันคุ้มค่ากว่าการปราบปรามจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย โดยอาศัยหลัก “การป้องกันดีกว่าการปราบปราม” ถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำหน้าที่ฝ่ายป้องกันทำหน้าที่ได้ดีแล้ว งานในส่วนของผู้ทำหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนสอบสวนก็จะน้อยลง”

พล.ต.ท.สมคิด บุญถนอม ผู้เชี่ยวชาญด้านการปราบปรามอาชญากรรม อายุ 68 ปี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

6.2) ปัจจัยด้านระยะเวลา

หากมีอาชญากรรมเกิดขึ้นและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถดำเนินการลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างทันท่วงที การดำเนินการแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่สามารถยับยั้งป้องกันอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เหยื่ออาชญากรรมทางเพศรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมและขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ทำให้เหยื่อรู้สึกว่าการลงโทษซ้ำไปอีก ยิ่งไปกว่านั้นการที่ยับยั้งป้องกันอาชญากรรมอย่างล่าช้า อาจส่งผลให้ผู้กระทำผิดขมใจและเกิดความกำเริบ มีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำอีก เพราะกระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความเสียหายและไม่ยุติธรรมต่อเหยื่ออาชญากรรมทางเพศในที่สุด ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ ได้ให้ความเห็นในการแก้ปัญหาความล่าช้า ดังนี้

“แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ คือ การตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบอาชญากรรมดังกล่าว เป็นกองบัญชาการที่มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นทุกปี และมีวิธีการกระทำความผิดที่ซับซ้อนยากต่อการปราบปรามจับกุมผู้กระทำผิด โดยหน่วยงานดังกล่าวนี้จะต้องเร่งผลิตบุคลากรให้ทันกับปริมาณงานที่เกิดขึ้นและต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจระดับสูงในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยดังกล่าว”

ผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 31 ปี

จากการวิเคราะห์ถึงการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศข้างต้น จะพบว่าปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ยังเกิดเหยื่ออาชญากรรมทางเพศในสังคม คือ ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการ “ป้องกัน” การกระทำผิดทางเพศ อันเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าการ “ปราบปราม” อย่างแน่ชัด และเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดทางเพศและส่งผลกระทบต่อเหยื่อ ผู้วิจัยขอแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศในส่วนถัดไป

1.2.2 ผลกระทบของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ

ผลกระทบของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศนั้น นอกจากตัวเหยื่อจะถูกผลกระทบโดยตรง เช่น สภาพจิตใจ สภาพร่างกายที่อาจถูกทำร้ายหรือถูกล่วงละเมิดแล้ว ยังมีผลกระทบโดยอ้อม กล่าวคือ ผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างเหยื่อ เช่น ครอบครัวของเหยื่อ บุคคลในสังคมของเหยื่อ เป็นต้น ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเหยื่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อม มีดังนี้

เหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดทางเพศนั้น ผู้วิจัยพบว่า ผลกระทบต่อเหยื่อมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผลกระทบโดยตรงคือ สิ่งที่เกิดขึ้นกับเหยื่อไม่ว่าจะทั้งทางร่างกายหรือจิตใจ เป็นความบอบช้ำหลังจากเกิดเหตุการณ์ (Post-traumatic stress disorder; PTSD) ส่วนผลกระทบโดยอ้อมคือ ผลกระทบต่อครอบครัว พยานผู้พบเห็นเหตุการณ์ และสังคมชุมชน ซึ่งต่างส่งผลให้เหยื่อนั้นไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ ยิ่งไปกว่านั้นหากเหยื่อเป็นเด็ก อาจทำให้บุคลิกภาพและรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป คุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเองลดต่ำลง เกิดปฏิกิริยาทางจิตใจต่อวิกฤตการณ์มาแทนที่ สร้างร่องรอยแห่งความแปลกแยกระหว่างเพศในสังคม ตอกย้ำความไร้ระเบียบ ไร้บรรทัดฐาน ไร้ความผูกพันของผู้คนในสังคม นอกจากนี้ เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี ยังพบอีกว่าเหยื่ออาชญากรรมทางเพศอาจจะมีผลกระทบอื่น เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หรือการติดโรคทางเพศสัมพันธ์อีกด้วย

การช่วยเหลือประคับประคอง และฟื้นฟูเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาชีพ ครอบครัว หรือผู้เกี่ยวข้องฝ่ายอื่นๆ เพื่อบรรเทาสภาพปัญหา ฟื้นฟูทั้งสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของเหยื่อ ทำให้เหยื่อพร้อมที่จะกลับมาสู่สังคมได้อย่างเข้มแข็ง และสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

อย่างไรก็ตาม สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีนโยบายบนพื้นฐานของหลักการดำเนินงานที่เน้น “ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง” ตามแนวทางที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา มีข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อการดำเนินงานของประเทศไทย โดยจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามค้ำมนุษย์ อายุ 31 ปี สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- 1) พัฒนาศักยภาพผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อดำเนินการเชิงรุกในการดำเนินคดี และตัดสินโทษผู้ค้ำมนุษย์ และการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์
- 2) สอบสวนและดำเนินคดีในเชิงรุกกับเจ้าหน้าที่รัฐที่พัวพันกับการค้ำมนุษย์ ตัดสินและลงโทษผู้กระทำผิดด้วยบทลงโทษที่เด็ดขาด
- 3) สร้างความเชื่อมั่นว่า สถานคุ้มครองของรัฐและองค์การนอกภาครัฐจะดูแลผู้เสียหายโดยคำนึงถึงผลกระทบจากบาดแผลทางจิตใจอย่างเหมาะสม รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย และการเยียวยาสภาพจิตใจ รวมถึงการชดเชยสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย

4) สนับสนุนให้ผู้พิพากษาคดีค้ามนุษย์ใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นหายเป็น ศูนย์กลางและคำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจ

1.3 มาตรการและปัญหาในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบัน

การกระทำผิดทางเพศ ถือเป็นเรื่องสำคัญและได้รับความสนใจจากรัฐบาลในการจัดการ แก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งได้มีการออกนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางเพศ มีการศึกษาถึงสถิติการกระทำผิดทางเพศที่เกิด รวมถึงสถิติการกระทำผิดทางเพศซ้ำ เพื่อให้เห็นถึง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ดังที่จะเห็นได้จากนโยบายดังต่อไปนี้

1.3.1 นโยบายและการปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบัน

การกระทำผิดทางเพศที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนอกจากปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา กระทำอนาจาร โทรมหญิง พยายามข่มขืน ความรุนแรงในครอบครัวแล้ว ปัญหาการกระทำผิดทาง เพศยังพัฒนา ทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการกระทำผิดทางเพศนั้นไม่ จำกัดแต่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังมีพัฒนาารูปแบบเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการ จัดหญิง การหลอกลวง การบังคับค้าประเวณีในเด็กและสตรี ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อเหยื่อ ครอบครัวของเหยื่อ ตลอดจนสมาชิกในสังคมแล้ว ยังส่งผลในภาพรวมต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่าง กว้างขวาง นอกจากนี้ยังมีการล่วงละเมิดทางเพศที่ใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียุคดิจิทัลเป็น เครื่องมือในการกระทำผิดด้วย เช่น การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต การล่อลวง หรือ การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

จากสถิติการรับแจ้งคดีข่มขืนระหว่างปี พ.ศ.2550 ถึง พ.ศ.2560²³¹ สืบค้นจากระบบ สารสนเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่า มีการรับแจ้งคดีข่มขืน จำนวน 39,622 ราย และมีการ จับกุมผู้กระทำผิดทางเพศแล้วจำนวน 22,639 ราย แสดงให้เห็นว่ายังมีผู้ต้องหาที่กระทำผิดทางเพศที่ ยังไม่ถูกจับกุมอีกจำนวนกว่า 16,983 ราย ซึ่งลายนวलयอยู่ในสังคมและอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อ ประชาชนที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศได้ ยิ่งไปกว่านี้ เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการกับ

²³¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, “สถิติคดีอาชญากรรมความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิด รายจังหวัด,” สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562, จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>.

ผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกจับกุมไปแล้ว การจับกุมก็อาจเป็นเพียงการหยุดการกระทำผิดเพียงชั่วคราวเท่านั้น เพราะเมื่อผู้กระทำผิดเหล่านี้ได้รับโทษในเรือนจำ รับการบำบัดฟื้นฟู และพ้นโทษไปแล้ว ก็ยังมีผู้กระทำผิดบางส่วนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

เห็นได้จากข้อมูลสรุปผลการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563²³² มีรายงาน สถานการณ์ปัญหาข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทยจาก 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ โรงพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) สถิติคดีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำผิดทางเพศ ในปี พ.ศ.2560-2562 มีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ทั้งหมดจำนวน 3,146 คดี ซึ่งเด็กและเยาวชนชายกระทำความผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนหญิง โดยเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุ 16 ปี มีการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรามากที่สุด อย่างไรก็ตาม มีเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวในปี พ.ศ.2558-2562 และมีการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดทางเพศในปี พ.ศ.2560 จำนวน 13 ราย แต่ในปี พ.ศ.2561 และปี พ.ศ.2562 ยังไม่พบการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดทางเพศของเด็กและเยาวชน

2) ข้อมูลสถิติผู้ต้องขัง ณ วันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2563 มีผู้ต้องขังที่รับโทษในคดีเกี่ยวกับเพศ จำนวน 12,762 คน แบ่งเป็นเพศชาย 12,176 คน และเพศหญิง 586 คน อย่างไรก็ตาม ในฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ พบว่ามีผู้ต้องขังเกี่ยวกับความผิดทางเพศที่ถูกปล่อยตัวในช่วงปี พ.ศ.2556-2562 มีอัตราการกระทำผิดซ้ำตามตารางสรุปดังนี้

²³² คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 4 วันจันทร์ที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563

ตารางที่ 5 สถิติการกระทำผิดทางเพศของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวในช่วงปี พ.ศ.2556-2562

ปล่อยตัว ในช่วงปีงบประมาณ	ผู้ต้องขังที่ถูก ปล่อยตัว (คน)	มีเลขบัตร ประชาชน (คน)	จำนวนผู้ต้องขัง กลับมามีการกระทำผิด ซ้ำใน 1 ปี	ร้อยละ	จำนวนผู้ต้องขัง กลับมามีการกระทำผิด ซ้ำใน 2 ปี	ร้อยละ	จำนวนผู้ต้องขัง กลับมามีการกระทำผิด ซ้ำใน 3 ปี	ร้อยละ
2556	1,363	828	73	8.82	123	14.86	156	18.84
2557	1,726	1,377	85	6.17	169	12.27	254	18.45
2558	2,762	2,225	213	9.57	387	17.39	513	23.06
2559	2,724	2,422	215	8.88	399	16.47	546	22.54
2560	2,631	2,440	217	8.89	399	16.35	534	21.89
2561	1,898	1,797	154	8.57	263	14.64	273	15.19
2562	2,625	2,480	154	6.21	176	7.10	-	-
2563	958	921	29	3.15	-	-	-	-

ที่มา : ฐานข้อมูลอัตราการทำผิดซ้ำ กรมราชทัณฑ์²³³

จากสถิติข้างต้นพบว่า ผู้กระทำผิดทางเพศที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วภายใน 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี มีอัตราการกลับมามีการกระทำผิดซ้ำเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.53 ร้อยละ 14.15 และร้อยละ 20 ตามลำดับ ซึ่งสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การลงโทษตามวิธีการทางอาญาที่บังคับใช้อยู่แต่เพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ เนื่องจากสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศนั้น ส่วนมากมีปัจจัยสำคัญเกี่ยวข้องกับความคิดปกติทางจิตของผู้กระทำผิดซึ่งแก้ไขฟื้นฟูได้ยาก การมุ่งเน้นการพิจารณาควบคุมการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพจึงเป็นกลไกสำคัญ เพราะสามารถลดมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดได้

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลไทยจึงตระหนักและให้ความสำคัญ เพื่อผลักดันให้เกิดกลไกในการแก้ไข ปัญหาแบบบูรณาการด้านการประสานงานกลาง การบริหารและการประสานงานข้อมูลระหว่าง หน่วยงานจากส่วนราชการทุกภาคส่วน โดยกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและ ปราบปรามการกระทำผิด ดังนี้

1) กรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (มติคณะรัฐมนตรี วันอังคาร ที่ 24 มกราคม พ.ศ.2560) กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารยุติธรรม แห่งชาติ พ.ศ.2558-2561 (ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการร่างแผนแม่บทการบริหารยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2562-2565) โดยมีการวางแนวทางเพื่อพัฒนาและเป็นกรอบแนวทางในงานด้านการป้องกัน อาชญากรรมทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงภารกิจของทุกหน่วยงานให้ดำเนินงานบูรณาการ

²³³ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม, “ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ” สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home>

ร่วมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติตามกรอบแนวทางดังกล่าว เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น โดยมีการกำหนดกรอบแนวทางป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน ตามภาพดังนี้

ภาพที่ 9 ภาพแสดงกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน

ที่มา: สำนักงานกิจการยุติธรรม²³⁴

จากภาพข้างต้น แนวทางในการป้องกันอาชญากรรมทั้ง 6 ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรี มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม การจัดการกับพื้นที่ต่างๆ โดยลดความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรม เช่น จัดแสงสว่างให้เพียงพอในพื้นที่เสี่ยง ควบคุมพื้นที่รกร้าง จัดการพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้มีทัศนวิสัยที่เอื้อต่อการมองเห็น การจัดวางผังเมือง การ

²³⁴ สำนักงานกิจการยุติธรรม, “กรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.oja.go.th/TH/crimeprevention/#1505204622122-b84d4073-14b2>

ออกแบบที่อยู่อาศัยและการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยที่มีมาตรฐาน เข้มงวด กวดขันในการตรวจสถานบันเทิง แหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุม ติดตั้งกล้อง CCTV ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยง เป็นต้น

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 2 การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรับผิดชอบ โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน เน้นการสร้างชุมชนเข้มแข็งและส่งเสริมให้รับทราบสถานการณ์ แนวโน้มการเกิดอาชญากรรม เพื่อนำไปสู่การวางแผนป้องกันต่อไป ส่งเสริมการดำเนินการและบูรณาการเครือข่ายต่างๆ อาทิ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เครือข่ายอาสาสมัครชุมชน เป็นต้น

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 3 การป้องกันอาชญากรรมโดยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ คือการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดที่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูในชุมชน และผู้พ้นโทษทุกกลุ่ม ไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำอีกหลังพ้นโทษ โดยการจัดระบบติดตามผล ระบบการส่งต่อ และการดูแลหลังพ้นโทษ ฝึกอบรมหรือคุมประพฤติ รวมถึงให้คำปรึกษาแก่ผู้พ้นโทษ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาโปรแกรมฟื้นฟูผู้กระทำผิด พัฒนาทักษะการใช้ชีวิตในสังคมให้ผู้พ้นโทษทุกกลุ่มให้มีอาชีพ หาแหล่งเงินทุน หางานกับหน่วยงานเอกชน และจัดกิจกรรมให้ผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนความคิด สร้างขวัญกำลังใจให้ผู้พ้นโทษ เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นให้ผู้พ้นโทษตั้งใจต่อสู้และยืนหยัดในสังคม รวมถึงรณรงค์ให้สังคมยอมรับผู้พ้นโทษกลับคืนสู่สังคม

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

สำนักงานยุติธรรมจังหวัด กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 4 การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด โดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง เช่น กลุ่มอันธพาล ผู้ติดยาเสพติด ผู้ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ซึ่งอาจจะต้องทำการตรวจสอบ ตรวจสอบเมื่อเห็นสมควร สร้างกลไกหรือหน่วยงานทำหน้าที่ดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดการมั่วสุม

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 5 การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ คือการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน หรือนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ให้รู้จักป้องกันภัยและระวังตนเอง โดยจัดให้มีระบบเตือนภัยอาชญากรรมสำหรับประชาชนในรูปแบบต่างๆ ผลิตสื่อให้ความรู้กับประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่อาจตกเป็นเป้าหมายของอาชญากร เช่น เด็ก ผู้หญิง คนชรา และพัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ตอบสนองต่อการรับแจ้งเหตุได้ทันที่

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 6 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม พัฒนาองค์ความรู้ให้เจ้าหน้าที่ให้เท่าทันผู้กระทำผิด และจัดระบบให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปฏิบัติงาน จัดทำฐานข้อมูลและสถิติที่จำเป็นในด้านการป้องกันอาชญากรรม

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง²³⁵

2) คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไข

ปัญหา การข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ

สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้มีการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศเป็นการเฉพาะ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2562 เพื่อเปิดช่องให้มีกระบวนการยุติธรรมเข้าไปจัดการหากมีการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเหตุผลในการเสนอมติเพื่อให้ตั้งคณะกรรมาธิการดังกล่าว พบว่าแนวโน้มผู้ถูกละเมิดทางเพศเพิ่มขึ้นทั้งหญิง ชาย และผู้หลากหลายทางเพศ ขณะเดียวกันยังพบอีกว่า สถิติการกระทำผิดทางเพศไม่อาจชี้วัดได้เพราะส่วนหนึ่งไม่มีการรายงานต่อเจ้าหน้าที่และไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และถึงแม้เหยื่อผู้ถูกละเมิดจะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม แต่ในกระบวนการสอบสวนนั้นกลับทำให้เหยื่อรู้สึกแย่กว่าเดิม เพราะการถูกตั้งคำถาม ถูกจับจ้องจากสังคม และจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้พนักงานสอบสวนเพิ่มความรู้และทักษะในการใช้วิธีการสอบสวนที่เหมาะสม รวมถึงการเพิ่มจำนวนพนักงานสอบสวนหญิง การมีเครื่องมือหรือมาตรการของรัฐเข้าควบคุมผู้การกระทำผิดทางเพศไม่ให้กระทำความผิดซ้ำและการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายควบคู่ไปกับสร้างความตระหนักรู้ในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับสังคม²³⁶

วัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศมี 2 แนวทาง ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศที่คาบเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว โดยแบ่งความรุนแรงของการกระทำเป็น 3 ส่วน คือ การกระทำต่อร่างกาย จิตใจ และเพศ และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการแก้ไข

²³⁵ มติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ 24 มกราคม 2560 หน้า 38

²³⁶ เรณู เขมาปัญญา, “สภาผู้แทนราษฎร มีมติตั้ง กมธ.วิสามัญพิจารณาศึกษาหาแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา,” สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563 จาก http://tpchannel.org/radio/newsdetail.php?news_id=252

ปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นการเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา และการล่วงละเมิดทางเพศ

ประเด็นที่ได้รับการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ แบ่งเป็น 4 เรื่องสำคัญ คือ 1) สถานการณ์ปัญหาการข่มขืนการกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและต่างประเทศ ข้อมูลสถิติการเกิดคดี ข้อมูลสถิติผู้เสียหายที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม รวมถึงข้อมูลผู้ที่ยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีข่มขืน 2) แนวทางการป้องกันปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและล่วงละเมิดทางเพศ โดยจะใช้วิธีศึกษาพฤติกรรมของผู้กระทำผิด รวมถึงการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้แก่คนในสังคมรู้จักยับยั้งชั่งใจ และปลูกฝังเจตคติคนให้สังคมเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ โดยจะพิจารณาจากเอกสารงานวิจัย การเชิญผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพต่างๆ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ทราบข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ 4) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 เป็นต้น²³⁷

ปัจจุบันมีการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศมาแล้วจำนวน 6 ครั้ง เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสถิติความรุนแรงของการกระทำผิดทางเพศจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อศึกษานโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา การล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า

²³⁷ บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2 วันจันทร์ที่ 20 มกราคม พ.ศ.2563 หน้า 4.

สภาผู้แทนราษฎรให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวและมีการตั้งคณะกรรมการมาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศอย่างยั่งยืน

3) แผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะดำเนินงานตาม “ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)” ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม แต่การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าวเป็นมาตรการที่ใช้ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั่วไป ที่สามารถนำมาตราการเพียงบางอย่างมาปรับใช้กับการกระทำผิดทางเพศได้ แต่ไม่มีมาตรการที่ออกมาควบคุมการกระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ เช่น ในยุทธศาสตร์ข้อที่ 2 “การเพิ่มศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกทางอาญา และการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม” และยังมียุทธศาสตร์ข้อที่ 3 คือ “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างยั่งยืน โดยพัฒนารูปแบบและวิธีการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย”

3.1) แนวทางการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก

จากนโยบายของรัฐในการคุ้มครองปกป้องเด็กและสตรี รวมถึงการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศและการค้ามนุษย์ ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 48 ปี ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก มีใจความสำคัญดังนี้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับทราบถึงปัญหาการกระทำผิดทางเพศและมีการวางหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาโดยได้ตั้งคณะทำงานปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC Task Force) ขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากหน้าที่กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ สหรัฐอเมริกา (Home Land Security Investigation; HSI) และ (Federal Bureau of Investigation; FBI) ประจำประเทศไทย โดยหน่วย TICAC ได้ดำเนินการปราบปรามผู้กระทำผิดอย่างต่อเนื่อง จนสามารถจับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการผลิตและครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กได้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังส่งเสริมแนวทางให้สังคมได้ตระหนักถึงภัยของการล่วงละเมิด

ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งคณะทำงานของหน่วยTICAC ได้กระจายไปทั่วประเทศ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

นอกจากนี้ยังมีการแก้ไขกฎหมาย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2558 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) และกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (United States Department of State) มีรายงานด้านสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะประเด็นภาพลามกอนาจารเด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี) และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเพื่อการค้า ซึ่งเป็นปัญหารุนแรงต่อเนื่อง การแก้ไขกฎหมายและการจัดตั้งหน่วย TICAC เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง เพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอื่นๆ ในทวีปยุโรป

3.2) แนวทางการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ประเทศไทย
จัดให้ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนและจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ.2557 โดยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (The Anti-Trafficking in Persons Act 2008) ประเทศไทยถูกจัดให้เป็นประเทศ ลำดับ 2 (Tier 2) ฐานความผิดเกี่ยวกับเพศที่สำคัญที่บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัตินี้คือ การบังคับค้าประเวณี การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อการค้า และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอื่นๆ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เป็นความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ซึ่งทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมเป็นอย่างสูง

ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายและการปฏิบัติที่มุ่งเน้นการป้องกันปราบปราม และจัดการกับปัญหาการกระทำผิดทางเพศอย่างจริงจัง แต่ก็ยังพบปัญหาและอุปสรรคอยู่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยรวมถึงสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อรับทราบถึงปัญหาทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ อันจะนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

1.3.2 ปัญหาเชิงนโยบาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ แต่ในปัจจุบันยังพบปัญหาอยู่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการออกนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือปัญหาในการดำเนินกระบวนการ

พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งต้องกระทำตามกฎหมาย โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถึงปัญหาเชิงนโยบาย ดังนี้

1.3.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 48 ปี กล่าวว่า

“ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่มีนโยบายในเรื่องการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ หรือการปกป้องเด็กหรือกลุ่มเปราะบางจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศอย่างชัดเจน มีเพียงแต่การมอบนโยบายในภาพรวมที่มุ่งเน้นไปที่การกระทำผิดฐานค้ามนุษย์เป็นหลักเท่านั้น”

ถึงแม้ว่าการค้ามนุษย์จะมีฐานความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีเด็ก การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อการค้า และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น รวมอยู่ด้วยแล้ว แต่การออกนโยบายการปฏิบัติที่มุ่งเน้นไปที่การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง หากมีการกำหนดยุทธศาสตร์ หรือนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าว จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติรับทราบปัญหาการกระทำผิดทางเพศผ่านการรายงานผลทางสถิติกลุ่มอาชญากรรม โดยไม่ได้แยกประเภทความผิดทางเพศว่า เป็นการกระทำผิดทางเพศประเภทใด และมุ่งเน้นกระทำต่อเหยื่อประเภทใด ทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในปัจจุบันเป็นการปฏิบัติแบบภาพรวม

ขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี อายุ 33 ปี ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“จากประสบการณ์ทำงานพบว่า การกระทำผิดทางเพศต่อเด็กเป็นปัญหาที่ต้องรีบแก้ไข เนื่องจากส่งผลกระทบต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย จิตใจ หรือสังคม ทำให้เด็กที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศมีความรู้สึกเหมือนตายทั้งเป็น ซึ่งผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้เห็นถึงปัญหาดังกล่าว แต่กลับเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี และกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ มีผลการจับกุมในคดี

ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และยาเสพติดเป็นหลัก ทำให้เป็นอุปสรรคในการทำงานช่วยเหลือเหยื่อผู้กระทำผิดทางเพศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้”

จากการวิเคราะห์ถึงยุทธศาสตร์และนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้วิจัยพบว่า ไม่ได้มีการวางยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามและจัดการกับปัญหาการกระทำผิดทางเพศ โดยเฉพาะ มีเพียงแต่การวางยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามคดีความผิดเกี่ยวกับ ชีวิต ทรัพย์สิน ร่างกาย และยาเสพติด เท่านั้น ต่างจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ และมุ่งเน้นในการคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศด้วย

1.3.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 48 ปี กล่าวว่า

“ระบบกฎหมายไทยเป็นระบบกล่าวหา ซึ่งการดำเนินคดีต้องมีการรับแจ้งการกระทำผิด สอบปากคำผู้เสียหายผ่านการร้องทุกข์กล่าวโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากผู้เสียหายเป็นเด็กจะต้องดำเนินการผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ และทีมสหวิชาชีพ มีกฎหมายเฉพาะในส่วนของการดำเนินคดีที่มีเด็กเป็นผู้เสียหาย พยาน หรือเป็นผู้ต้องหา แต่ก็ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องกระบวนการพิจารณาการกระทำผิดทางเพศ”

จะเห็นได้ว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาแบบกล่าวหาอาจเป็นการทำให้เหยื่อผู้เสียหายได้รับความเสียหายทางจิตใจมากยิ่งขึ้น เสมือนถูกกระทำซ้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานการสืบพยานในคดีอาญา โจทก์ต้องสืบพยานจนศาลเชื่อโดยปราศจากข้อสงสัยว่ามีการกระทำผิดจริง มิเช่นนั้นแล้วจะยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย สอดคล้องกับที่ผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

“นอกเหนือจากที่เหยื่อต้องได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดทางเพศ และอยู่ในระหว่างการฟื้นฟูเยียวยาจิตใจ เหยื่อกลับต้องพบเจอกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่มีหลายขั้นตอน และพบเจอกับการสอบปากคำ สอบถามซ้ำ ทำให้เป็นการกระตุ้นความทรงจำไม่ดีที่เหยื่อได้รับจากการกระทำผิดทางเพศนั้น ส่งผลให้สภาพจิตใจของเหยื่อนั้นบอบช้ำยิ่งขึ้นไปอีก”

ดังนั้น ควรมีการพิจารณาออกกฎหมายเฉพาะในเรื่องกระบวนการพิจารณาการกระทำผิดทางเพศ เพื่อเป็นการคุ้มครองเหยื่อจากการถูกตอกย้ำความรู้สึกที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อและถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วย เป็นการดำเนินการที่เพิ่มเติมไปจากการสอบสวน และป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศอีกชั้นหนึ่ง

1.3.3 ปัญหาเชิงปฏิบัติ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศพบว่า การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบันยังพบปัญหาในเชิงปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่กระบวนการนำคดีความผิดทางเพศเข้าสู่ระบบจนกระทั่งถึงการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษไปแล้ว ประกอบกับการใช้มาตรการเพื่อความปลอดภัยในการควบคุมดูแลผู้กระทำผิดทางเพศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการปฏิบัติงานและประสานงานระหว่างประเทศในเรื่องการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ในต่างประเทศ และมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดทางเพศระหว่างที่เข้ามาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยสามารถแบ่งเป็นประเด็นปัญหาได้ ดังนี้

1.3.3.1 ปัญหาการนำคดีความผิดทางเพศเข้าสู่ระบบ

กระบวนการยุติธรรมในการควบคุมการกระทำผิดทางเพศ โดยทั่วไปคดีที่เกี่ยวกับเพศจะไม่เข้าสู่ระบบการดำเนินคดี เนื่องจากผู้เสียหายไม่กล้าร้องทุกข์ อับอาย ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสังคมที่เข้ามาบีบคั้นเหยื่อจนไม่ยอมแจ้งความ จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ อายุ 35 ปี พบว่า เหยื่อผู้เสียหายต้องเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นหลายรอบไม่อยากจะคิดถึงเรื่องที่กระทบกระเทือนจิตใจ เกิดความเกรงกลัว เกิดความอาย มีความสับสน ทำให้เกิดอุปสรรคในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวถือเป็นความท้าทายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เสียหายเพื่อให้ความร่วมมือในการดำเนินคดีจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

ขณะเดียวกัน จากการสนทนากลุ่มยังพบอีกว่า ในกระบวนการแจ้งความ พนักงานสอบสวนมักใช้วิธีไกล่เกลี่ยคดีเพื่อไม่ให้ขึ้นสู่ศาล ให้คู่กรณีประนีประนอมยอมจ่ายค่าเสียหายทดแทนการดำเนินคดี แต่จากการพิจารณากฎหมายในปัจจุบัน พบว่าประเด็นการประนีประนอมในคดีข่มขืนดังกล่าว จะไม่สามารถยอมความกันได้อีกต่อไป เนื่องจากมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาใหม่ เมื่อ

วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2562 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราได้เปลี่ยนเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน แม้ผู้เสียหายจะไม่ร้องทุกข์หรืออยากยอมความ คดีดังกล่าวก็จะไม่ยุติ พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินคดีต่อไปได้²³⁸ อย่างไรก็ตาม การประนีประนอมยอมความก่อนที่คดีจะมาถึงพนักงานสอบสวน ยังพบได้ในสังคมชนบท ที่เลือกจะจบปัญหาโดยการแต่งงานระหว่างผู้กระทำผิดทางเพศและผู้เสียหาย นอกจากนั้น อาจจะพบสถานการณ์ที่ผู้เสียหายไม่ยอมมาแจ้งความ ทำให้คดีไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่ทราบถึงปัญหาดังกล่าว และไม่สามารถจัดการกับปัญหานั้นได้

1.3.3.2 ปัญหาการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษและกลับเข้าสู่สังคม

จากการสัมภาษณ์พนักงานคุมประพฤติ อายุ 45 ปี พบว่า การควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดทางเพศในปัจจุบันมีการดำเนินการเฉพาะผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขของการคุมประพฤติเท่านั้น เป็นการคุมประพฤติดรวมกับความผิดประเภทอื่นๆ และมักจะคุมประพฤติเพียงระยะเวลาไม่นาน เมื่อผู้กระทำผิดทางเพศคนดังกล่าวพ้นเงื่อนไขของการคุมประพฤติแล้ว จะไม่สามารถติดตามตรวจสอบได้ว่าผู้กระทำผิดทางเพศคนดังกล่าวไปอยู่ที่ใด หรือมีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำหรือไม่ หากมีระบบที่สามารถติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศได้เป็นระยะยาวก็จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษแล้ว จากการสัมภาษณ์ ผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุ 31 ปี พบว่า ขณะนี้กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ได้มีมาตรการป้องกันผู้กระทำผิดทางเพศที่จะก่อเหตุซ้ำ โดยมีการตรวจเยี่ยมบุคคลพ้นโทษที่เกี่ยวข้องกับคดีทางเพศและมีการเก็บข้อมูลไว้ในฐานข้อมูล ArcGIS เพื่อใช้ประโยชน์เวลาเกิดเหตุบริเวณที่อยู่ใกล้กับบุคคลพ้นโทษ โดยปัจจุบันพบว่าบุคคลที่ได้รับการปล่อยตัวออกมามักจะกระทำผิดซ้ำอีก ทำให้สามารถระบุตัวตนของคนร้ายได้ภายในระยะเวลารวดเร็ว และสามารถนำไปสู่การจับกุมคนร้ายมาลงโทษได้ นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจ

²³⁸ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ.2562

แห่งชาติยังได้ขอความร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรมในการ ส่งประวัติผู้พ้นโทษไปยังสถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธรทั่วประเทศให้รวบรวม แยกแยะรายชื่อผู้พ้นโทษจากทางเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดทำประวัติ และติดตามพฤติกรรม รวมทั้งควบคุมดูแลไม่ให้คนเหล่านี้กลับไปกระทำผิดซ้ำหรือเป็นอันตรายต่อสังคมอีก

อย่างไรก็ตามระบบดังกล่าวของกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ เป็นเพียงนโยบายการปฏิบัติภายในกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ ซึ่งยังไม่แพร่หลายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและยังไม่มีกฎหมายที่รองรับหลักการดังกล่าว ทำให้การระบบดังกล่าวเป็นเพียงระบบนำร่องการปฏิบัติเท่านั้น ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 31 ปี ได้ให้ความเห็นว่า หากนำระบบการติดตามผู้พ้นโทษในฐานข้อมูล ArcGIS รวมเข้ากับระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและมีการออกกฎหมายรองรับระบบดังกล่าว จะทำให้การติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศมีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น

1.3.3.3 ปัญหาการบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 55 ปี พบว่าเมื่อมีการดำเนินคดีและจับตัวผู้กระทำผิดได้แล้ว พนักงานสอบสวนจะจัดเก็บข้อมูลโดยจะบันทึกรูปพรรณสัณฐาน ลักษณะการกระทำผิด รวมถึงข้อมูลอื่นๆด้วยตนเอง และในการส่งข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร พนักงานสอบสวนจะส่งข้อมูลประวัติอาชญากรพร้อมลายพิมพ์นิ้วมือดังกล่าวมายังกองทะเบียนประวัติอาชญากร ซึ่งข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากร โดยหลักแล้วจะไม่สามารถแบ่งปันข้อมูลรายละเอียดประวัติอาชญากรไปให้หน่วยงานอื่นได้ แม้กระทั่งหน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง ส่วนข้อมูลที่สามารถแบ่งปันได้นั้นเป็นข้อมูลของบุคคลที่ถูกหมายจับ ข้อมูลของบุคคลที่อยู่ระหว่างการรอลงอาญา ข้อมูลบุคคลที่พ้นโทษ ข้อมูลเพื่อพิสูจน์อัตลักษณ์ ซึ่งการแบ่งปันข้อมูลนี้เพียงเพื่อให้กับเอกชนหรือหน่วยงานอื่นๆนำไปใช้ในการเข้ารับราชการ หรือสมัครงานในหน่วยงานนั้นๆ

หนึ่งในปัญหาที่พบ คือการบันทึกทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นขาดความละเอียดพอที่จะนำมาใช้ติดตามผู้กระทำผิด ถึงแม้ข้อมูลที่มีอาจจะพอนำไปใช้ในการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ได้ แต่ข้อมูลทะเบียนดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เก่าและความต่อเนื่องของข้อมูล สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 30 ปี ซึ่งกล่าวว่า การบันทึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

แต่ละพื้นที่ จะเป็นการบันทึกข้อมูลเท่าที่ได้จากการสอบปากคำผู้ต้องหาเบื้องต้น อาจไม่ครบถ้วน สมบูรณ์เท่าที่ควร ส่งผลให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิด ที่ถูกจับกุมเป็นไปอย่างยากลำบากและไม่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งระบบการขึ้นทะเบียนข้อมูล ผู้กระทำผิดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมิได้แยกฐานความผิดทางเพศจากฐานความผิดอื่น จึงไม่อาจติดตาม ป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำในเชิงรุกได้

1.3.3.4 ปัญหามาตรการในการควบคุมตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ในประมวลกฎหมายอาญา เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น มาตรการควบคุม การกระทำผิดทางเพศจะเกิดขึ้น 2 ด้าน คือ ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกันและติดตาม ผู้กระทำผิด ในด้านการปราบปรามผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษตามมาตรา 18 คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน และในส่วนของ การป้องกันติดตามผู้กระทำผิดจะถูกบังคับใช้วิธีการเพื่อ ความปลอดภัยในมาตรา 12 กล่าวคือ วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ศาลจะนำมาใช้บังคับแก่ผู้ใด ต้อง เป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้และต้องใช้กฎหมายในขณะที่ศาลพิพากษาคดีไม่ใช้กฎหมายในขณะที่ กระทำความผิด

โดยวัตถุประสงค์ของวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นมีขึ้นเพื่อป้องกันสังคมมิให้เกิดการ กระทำผิดซ้ำ โดยจะกำหนดวิธีป้องกันเป็นการเฉพาะ ตามลักษณะบุคคลที่มีลักษณะอันตรายที่แสดง ออกมา วิธีการดังกล่าวจึงเป็นการตัดโอกาสมิให้มีการกระทำผิดอีก²³⁹ ซึ่งในมาตรา 39 ได้บัญญัติ วิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ 5 ชนิด คือ การกักกัน การห้ามเข้าเขตที่กำหนด การเรียกประกันทัณฑ์ บน การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และการห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง และกำหนดรายละเอียดของ วิธีการเพื่อความปลอดภัยทั้ง 5 ชนิด ไว้ในมาตรา 40 ถึงมาตรา 50 อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดวิธีการ เพื่อความปลอดภัยมิได้นำมาบังคับใช้อย่างจริงจัง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ดังกล่าว กอปรกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการป้องกัน อาชญากรรมด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภ้ยอย่างชัดเจนเพียงพอที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะสามารถ นำไปใช้ประโยชน์สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ โดยให้ความสำคัญแต่เฉพาะเรื่องการปราบปราม สืบสวน และสอบสวนมากกว่า ยกตัวอย่างเช่น กรณีขึ้นสอบสวนซึ่งเป็นด่านแรกในกระบวนการ

²³⁹ ถาวร พานิชพันธ์, “วิธีการเพื่อความปลอดภัย,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 5-6.

ยุติธรรม พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่างๆ เพื่อนำมาประกอบคดี เพื่อฟ้องคดีเท่านั้น แต่จะไม่ทำการสอบสวนข้อมูลเบื้องต้นถึงประวัติภูมิหลังของผู้ต้องหาเท่าใดนัก ทำให้ไม่สามารถที่จะนำความประพฤติ ภูมิหลังครอบครัว มาประกอบสำนวนเพื่อส่งอัยการฟ้องคดีต่อไปได้ เพราะพยานหลักฐานต่างๆ ในชั้นนี้ ถือเป็นข้อเท็จจริงที่มีผลต่อการดำเนินคดีทั้งระบบ และข้อเท็จจริงเหล่านี้จะส่งผลให้ศาลนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ได้อีกด้วย

นอกจากนี้ ข้อจำกัดในทางปฏิบัติอีกประการหนึ่งที่พบคือ ศาลจะสามารถรับรู้ถึงประวัติ ภูมิหลัง สภาพครอบครัว สภาพการสมรส นิสัยและพฤติกรรมต่างๆ ได้นั้น ศาลต้องสั่งให้พนักงานคุมประพฤติไปแสวงหาภูมิหลังดังกล่าว ในระหว่างรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษเท่านั้น เพื่อนำมาประกอบดุลพินิจในการลงโทษ แต่ในคดีที่ไม่อยู่ในระหว่างการลงโทษหรือรอการลงโทษนั้น ศาลไม่อาจมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติไปแสวงหาประวัติภูมิหลังดังกล่าวได้ เพราะกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ดังนั้นในการกำหนดวิธีการเพื่อปลอดภัยของศาล อาจส่งผลให้โทษที่ศาลกำหนดนั้นไม่สามารถแก้ไขสาเหตุของการกระทำผิดที่แท้จริงได้ จึงไม่อาจป้องกันการเกิดอาชญากรรมซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁴⁰

กรณีตัวอย่าง คำพิพากษาฎีกาที่ 2425/2554 คดีอาญา ศาลจังหวัดสุรินทร์²⁴¹ พนักงานอัยการโจทก์ ฟ้องนายอัครพล โพนพันธ์ ในข้อหาข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี และกระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งเป็นศิษย์ในความดูแล โดยในคำฟ้องพนักงานอัยการได้ขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยกับจำเลยโดยห้ามจำเลยประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอะเอียดกำหนด 5 ปีนับจากวันที่พ้นโทษหรือปล่อยตัว ในคดีนี้ศาลได้มีคำพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงตามที่ฟ้อง แต่ยกคำขอในส่วนวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จะบังคับเอากับจำเลยเมื่อพ้นโทษแล้ว จากคดีดังกล่าวจะพบปัญหาว่า แม้กฎหมายไทยได้กำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัย แต่กลับไม่พบว่ามีกรณำวิธีดังกล่าวมาใช้ในคดีการกระทำผิดทางเพศ ทั้งที่วิธีดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการป้องกันสังคมจากผู้กระทำผิด

²⁴⁰ แคทลียา วิเศษรัตน์, “การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ในคดีอาญา: ศึกษาการแสวงหาข้อเท็จจริง ประกอบการดำเนินคดี,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2551), หน้า 109-114

²⁴¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2425/2554

ทางเพศ โดยเฉพาะวิธีการจำกัดอาชีพที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ เช่น ห้ามมิให้เป็นครูในโรงเรียน หรือจำกัดถิ่นที่อยู่ ห้ามอยู่ในสถานที่ที่มีเด็ก เป็นต้น

1.3.3.5 ปัญหาการดำเนินการระหว่างประเทศ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อายุ 52 ปี ได้กล่าวว่า ในแต่ละเดือนจะได้รับแจ้งการเดินทางเข้าประเทศของผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ (Registered sex offender; RSO) จากสหรัฐอเมริกาผ่าน Operation Angel Watch ซึ่งปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานคือ การแจ้งของเจ้าหน้าที่ของสหรัฐอเมริกายังเจ้าหน้าที่ของประเทศไทยนั้น ล่าช้า ในบางครั้งมีการแจ้งมาหลังจากที่ผู้กระทำผิดทางเพศนั้นได้รับการผ่านเข้าประเทศไทยมาแล้ว ส่งผลให้การติดตามตรวจสอบบุคคลนั้นกระทำได้อย่าง อย่างไม่รัดกุม หากมีการแจ้งมายังประเทศไทย ทันเวลา ก็จะทำให้สามารถปฏิเสธการเข้าประเทศไทยได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 30 ปี ที่กล่าวว่า

“หากได้รับการประสานให้ตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่กำลังเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย ก็จะทำการตรวจสอบและหากมีพฤติการณ์ต้องสงสัย ก็จะปฏิเสธการเข้าเมืองตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดบุคคลดังกล่าวมากระทำผิดทางเพศในประเทศไทย”

หากประเทศไทยมีระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนอยู่แล้วในประเทศอื่น เมื่อเข้ามาในราชอาณาจักรไทย ก็ควรจะต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของประเทศไทยในโอกาสแรกที่มาถึงด้วย อันจะเป็นการส่งเสริมการป้องกันการกระทำผิดทางเพศให้มีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งผู้บริหารของกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อายุ 52 ปี ได้ให้ความเห็นว่า

“การขึ้นทะเบียนและการแจ้งเตือนดังกล่าวเป็นหลัก Timely Identify และ Early Detection ซึ่งจะเป็นประโยชน์มาก หากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายสามารถระบุตัวผู้ต้องสงสัย หรือผู้ที่อาจจะมากระทำผิดทางเพศในประเทศไทยได้”

1.3.3.6 ปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 3 ราย มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาอีกอย่างหนึ่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานเฉพาะทาง คือ การโยกย้ายตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะถูกโยกย้าย หรือเปลี่ยนหน้าที่รับผิดชอบในทุกปี เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการแต่งตั้งหรือโยกย้ายให้มาดำรงตำแหน่งใหม่ จำเป็นจะต้องใช้เวลาในการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เรียนรู้และฝึกฝนการปฏิบัติงานในด้านเฉพาะทาง ซึ่งอาจใช้เวลานาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และไม่ทันการณ์ ดังนั้น การสร้างระบบหรือมาตรการที่เป็นมาตรฐานก็จะช่วยบรรเทาปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงานที่เกิดจากการโยกย้ายตำแหน่งได้ เพราะเมื่อระบบที่วางอยู่ดีแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจที่โยกย้ายมาใหม่ก็สามารถเริ่มทำงานต่อได้ทันที

1.3.3.7 ปัญหาความพร้อมของเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีในการสืบสวน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 40 ปี พบว่า ในการบังคับใช้กฎหมายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ จะพบปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งการกระทำผิดทางเพศนั้นได้มีการพัฒนารูปแบบการกระทำผิดเป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นความผิดที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ มีการใช้เทคโนโลยีในการกระทำผิด เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย อีกทั้งผู้กระทำผิดพยายามปกปิดตัวตน และปกปิดร่องรอยการกระทำผิดโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการกระทำผิด องค์ความรู้ที่จะนำมาใช้ในการทำงานควรจะได้รับกรอบมถ่ายทอดจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ เช่น หน่วยสืบสวนแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกา (Homeland Security Investigation; HSI) และ สำนักงานสืบสวนกลางสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation; FBI) เนื่องจากหน่วยงานทั้งสองมีประสบการณ์การทำงานด้านนี้มาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน หากเจ้าหน้าที่ตำรวจของประเทศไทยได้รับการถ่ายทอด ฝึกอบรม จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้อย่างดี

นอกจากนี้ ความพร้อมของเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเครื่องมือในด้านเทคโนโลยีมักจะต้องทันสมัยอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ให้ทันสมัย ทัดเทียมกับเครื่องมือของผู้กระทำผิดทางเพศ จะเป็นการเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการป้องกัน หรือติดตามจับกุมผู้กระทำผิดทางเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การ

จัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อหรือบำรุงเครื่องมือดังกล่าวก็สำคัญด้วยเช่นกัน เนื่องจาก Software และ Hardware ดังกล่าวมักจะมีราคาที่สูง เพราะเป็นระบบปฏิบัติการจากต่างประเทศ

1.3.4 ปัญหาเชิงเจตคติของสังคมไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการกระทำผิดทางเพศ การดูแลเหยื่อ หรือนักสิทธิมนุษยชน พบว่าผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นพ้องกันว่า ในเจตคติของสังคมไทย การกระทำผิดทางเพศเป็นสิ่งที่ไม่ร้ายแรงมากนัก ดังปรากฏในละครและภาพยนตร์ไทยจำนวนมาก ที่มีการข่มขืนและสุดท้ายก็จบเรื่องด้วยการแต่งงานกัน ทั้งที่ความจริงแล้ว การข่มขืนเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อเหยื่อผู้ถูกกระทำทั้งทางตรง และทางอ้อม เจตคติดังกล่าวไม่ควรได้รับการยอมรับและให้การสนับสนุนโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะผู้ถูกกระทำจะเป็นผู้ที่อายุเกิน 18 ปีแล้วหรือไม่

นอกจากนั้น ในสังคมชนบทของประเทศไทย หากมีการกระทำผิดทางเพศ หรือล่วงละเมิดทางเพศในชุมชน หมู่บ้าน หากมีการขอขมา ยอมรับผิด และแต่งงานกันระหว่างผู้กระทำผิดทางเพศ และเหยื่อ ก็ถือเป็นการยินยอมความกัน รวมถึงในสังคมชนบทยังมีการยอมรับการแต่งงานและมีบุตรเมื่ออายุน้อย ทำให้การป้องกันการกระทำผิดทางเพศ และการคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมทางเพศที่เป็นเด็กนั้น กระทำได้อย่างขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถิติและปริมาณคดีความผิดทางเพศของไทยเป็นตัวเลขที่มีลักษณะเป็น Dark Figure คือ มีการกระทำผิดทางเพศเกิดขึ้นแต่ไม่แสดงในฐานข้อมูลสถิติ ทำให้ผู้บริหารระดับนโยบายในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศไม่สามารถรับรู้ได้ถึงปัญหาดังกล่าว ที่แย่ไปกว่านั้นคือ การที่สังคมขาดความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้วย

จากปัญหาการกระทำผิดทางเพศและการป้องกันปราบปรามที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าการกระทำผิดทางเพศนั้นแตกต่างจากกระทำผิดประเภทอื่น ยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลกระทบต่อเหยื่อจากการกระทำผิดทางเพศอย่างรุนแรง กอปรกับการป้องกันปราบปรามการอาชญากรรมทั่วไปไม่สามารถใช้กับการกระทำผิดทางเพศได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งจะศึกษาและวิเคราะห์มาตรการในการจัดการกับผู้กระทำผิดทางเพศที่ใช้อยู่ในต่างประเทศ เพื่อนำมาวางแนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาปรับใช้ในประเทศไทย ต่อไป

2. ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในต่างประเทศและสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

จากการศึกษาวิจัย พบว่าระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส แบ่งออกเป็น 2 มาตรการหลัก ประกอบด้วย มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และมาตรการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ดังนี้

2.1 มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นมาตรการในการนำผู้กระทำผิดทางเพศที่อยู่ในเงื่อนไขที่ต้องขึ้นทะเบียนมาทำการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศสจะมีความคล้ายคลึงกัน โดยการขึ้นทะเบียนจะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนคือ ข้อมูลส่วนตัวของผู้กระทำผิดทางเพศ และข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศ สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ฉายา/นามแฝง เลขประจำตัวประชาชน ตำหนิรูปพรรณ แผลเป็น ภาพถ่ายปัจจุบัน ลายพิมพ์นิ้วมือ ที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน/ศึกษายานพาหนะ รหัสพันธุกรรม (DNA)

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด ประกอบด้วย รายละเอียดพฤติการณ์แห่งคดี วันเดือนปีที่ถูกจับกุม วันเดือนปีที่พ้นโทษ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิด ประวัติการกระทำผิด รวมไปถึงลักษณะของเหยื่อผู้เสียหาย

ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของทั้งสามประเทศมีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้กระทำผิดทางเพศต้องขึ้นทะเบียนที่แตกต่างกันไป ซึ่งสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรมีการกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศร้ายแรงต้องทำการขึ้นทะเบียนตลอดชีพ ขณะที่ประเทศฝรั่งเศสมีกำหนดสูงสุดที่ 30 ปี

สำหรับอัตราโทษในการไม่ขึ้นทะเบียนครั้งแรกหรือไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้น สหรัฐอเมริกากำหนดโทษมาตรฐานกลาง คือโทษจำคุก 1 ปีขึ้นไป ส่วนสหราชอาณาจักรและประเทศฝรั่งเศสได้กำหนดโทษจำคุกสูงสุด 5 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ

ในส่วน of ฐานความผิดที่ต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ ทั้งสามประเทศนั้นได้ให้ความสำคัญกับเหยื่อหรือผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ดังนั้นฐานความผิดใดที่เหยื่อเป็นเด็ก จะถูกกำหนดให้เป็นผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทร้ายแรงที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องเด็กซึ่งปกป้องตนเองไม่ได้ และเป็นกลุ่มเปราะบางในสังคม (Vulnerable groups)

2.2 มาตรการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ

หลังจากที่มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศแล้ว ทั้งสามประเทศได้มีการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นเครื่องมือเสริมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และแบ่งการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) การเข้าถึงข้อมูล

นอกจากสหรัฐอเมริกาจะเป็นประเทศแรกที่มีการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ ยังเป็นประเทศเดียวที่ให้ประชาชนทุกคนในประเทศรวมถึงต่างประเทศ เข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศได้ทางเว็บไซต์ ต่างจากประเทศฝรั่งเศสโดยสิ้นเชิง ที่ไม่อนุญาตให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวอย่างเด็ดขาด จะอนุญาตเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สหราชอาณาจักรได้พิจารณาถึงความเหมาะสมที่ได้ดูสภาพทั้งในด้านการปกป้องคนในสังคม กับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำความผิดทางเพศ โดยอนุญาตให้ประชาชนเข้าถึงได้เฉพาะข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศที่กระทำต่อเหยื่อที่เป็นเด็ก หรือมีพฤติกรรมอันตรายและรุนแรงเท่านั้น ซึ่งสหราชอาณาจักรมองว่า เด็กคือกลุ่มเปราะบางและเป็นหน้าที่ของรัฐในการออกมาตรการเพื่อปกป้องกลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้ยังมีการคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำความผิดทางเพศไม่ให้ถูกละเมิดจนเกินไป

2) การแจ้งเตือนข้อมูล

เช่นเดียวกับมาตรการในการเข้าถึงข้อมูล สหรัฐอเมริกาได้มีการแจ้งเตือนข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนเมื่อมีผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้เข้ามาพักอาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งมีการแจ้งเตือนทั้งผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต ส่วนการแจ้งเตือนระหว่างประเทศ คือการดำเนินการผ่าน Operation Angel Watch ซึ่งเป็นการแจ้งเตือนต่อประเทศปลายทางที่ผู้กระทำความผิดทางเพศจะเดินทางไป อันเป็นการลดความเสี่ยงในการเดินทางไปยังต่างประเทศเพื่อจุดประสงค์ในการกระทำความผิดทางเพศ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณีเด็ก (Child sex tourism) หรือ การลักลอบค้าขายสื่อลามกอนาจารเด็ก (Child

pornography trafficking) ขณะที่สหราชอาณาจักรและประเทศฝรั่งเศสไม่มีการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศระหว่างประเทศแต่อย่างใด

3) การติดตามตรวจสอบและควบคุม

กฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศของทั้งสามประเทศไม่ได้มีการกำหนดมาตรการในการติดตามตรวจสอบและควบคุมไว้ในกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศหรือกฎหมายผู้กระทำความผิดทางเพศอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการจำกัดถิ่นที่อยู่ อาชีพของผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ แต่มีการนำกฎหมายอื่นๆ มาปรับใช้เพื่อติดตามตรวจสอบและควบคุมผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในชุมชน ดังนี้

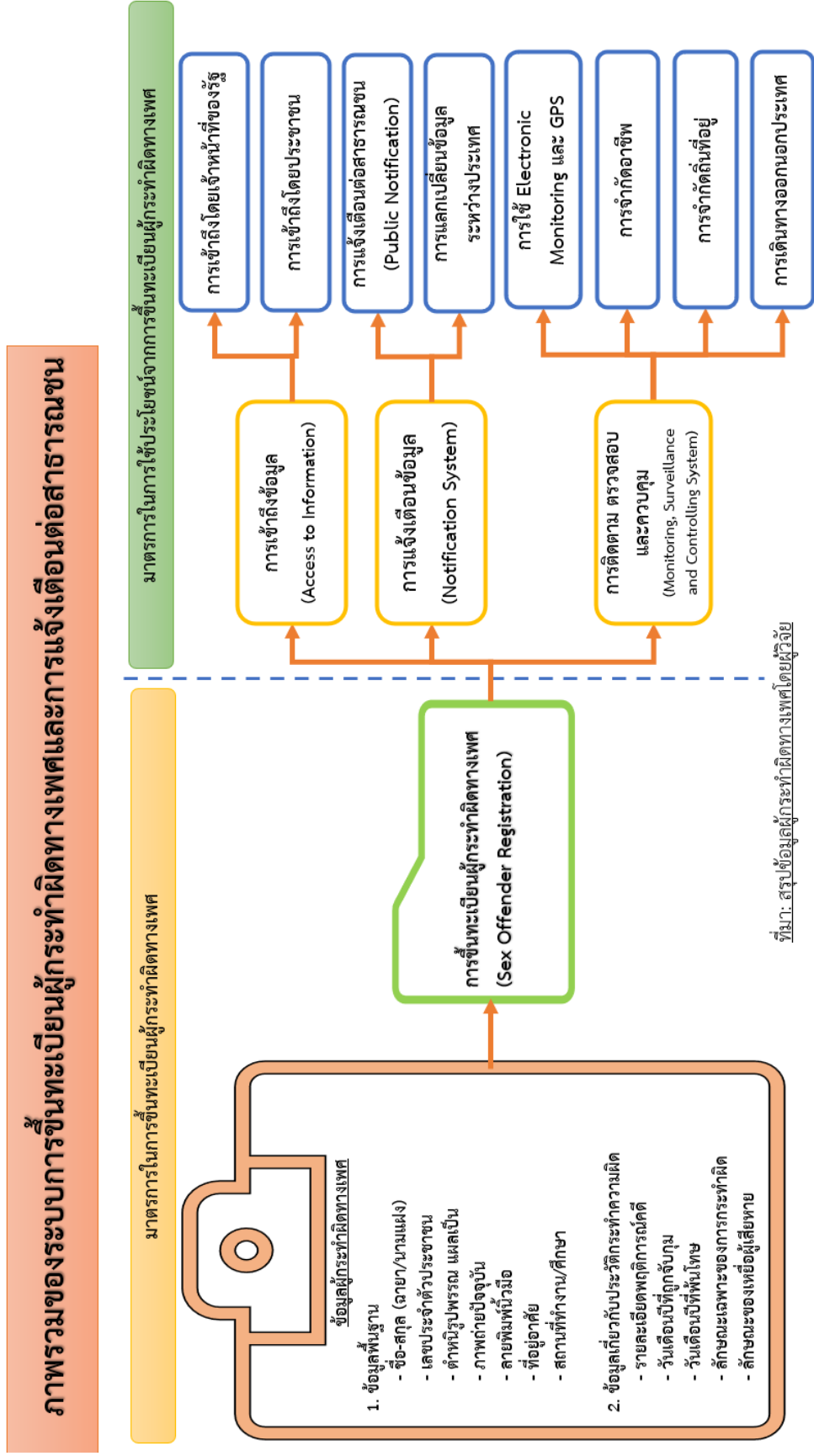
สหรัฐอเมริกาไม่ได้บัญญัติการจำกัดถิ่นที่อยู่ และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำความผิดทางเพศไว้ในกฎหมายกลางของสหรัฐอเมริกา แต่รัฐจำนวน 19 รัฐได้ออกกฎหมายภายใน เพื่อควบคุมผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในชุมชน โดยห้ามผู้กระทำความผิดทางเพศมีถิ่นที่อยู่หรือประกอบอาชีพใกล้กับสถานศึกษา สนามเด็กเล่น สนามรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์นันทนาการ หรือสถานที่ประเภทใกล้เคียง โดยมีระยะตั้งแต่ 500 ถึง 2,500 ฟุต แตกต่างกันไปตามรัฐ สำหรับสหราชอาณาจักร ไม่ได้มีการจำกัดถิ่นที่อยู่และอาชีพของผู้กระทำความผิดทางเพศในกฎหมายผู้กระทำความผิดทางเพศเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา แต่มีการใช้คำสั่งป้องกันการเกิดอาชญากรรมอันตรายทางเพศ (Sexual Harm Prevention Orders; SHPOs) ในการห้ามผู้กระทำความผิดทางเพศเข้าไปในเขตหวงห้าม หรือเขตที่สุ่มเสี่ยงว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดทางเพศซ้ำ การจำกัดอาชีพของสหราชอาณาจักร มีการกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับเด็กหรือกลุ่มเปราะบาง (ผู้พิการหรือผู้ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้) จะต้องทำการตรวจสอบประวัติกับหน่วย Disclosure and Barring Service (DBS) ซึ่งโดยปกติผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้จะถูกลงชื่อไว้ในรายชื่อผู้ที่ห้ามประกอบอาชีพเกี่ยวกับเด็กหรือกลุ่มเปราะบาง หรือ “List99” อยู่แล้ว ทำให้ผู้กระทำความผิดทางเพศนั้นไม่สามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้ ส่วนประเทศฝรั่งเศสไม่มีการจำกัดถิ่นที่อยู่หรือการจำกัดอาชีพของผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้แต่อย่างใด แต่มีการใช้เครื่องติดตามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic monitoring; EM) ในการติดตามตัวผู้กระทำความผิดทางเพศ ทดแทนการจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำความผิดทางเพศ รวมถึงมีการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดทางเพศต้องแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องหากมีการย้ายถิ่นที่อยู่ด้วย

เมื่อพิจารณาในมุมมองระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกามีการจัดตั้ง Operation Angel Watch ที่คอยสอดส่องพฤติกรรมของผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ในสหรัฐอเมริกาในการเดินทางออกนอกประเทศ และมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดทางเพศ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณีเด็ก (Child sex tourism) หรือ การผลิตหรือค้าขายสื่อลามกอนาจารเด็ก (Child pornography trafficking) เป็นต้น ส่วนประเทศฝรั่งเศสมีการกำหนดให้พลเมืองของฝรั่งเศสที่ถูกดำเนินคดีในต่างประเทศในความผิดทางเพศ ต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในฝรั่งเศสในโอกาสแรกเมื่อกลับเข้ามาในประเทศ ฝรั่งเศสอีกด้วย จากมาตรการของทั้งสองประเทศดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีการให้ความสำคัญกับการกระทำผิดทางเพศที่มีการพัฒนารูปแบบเป็นอาชญากรรมข้ามชาติด้วย

จากระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของทั้งสามประเทศ สามารถสรุปมาตรการในการขึ้นทะเบียนและการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศได้ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 10 ภาพรวมของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

2.3 สิทธิเสรีภาพกับมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

มาตรการในระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น มีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้กระทำผิด เพื่อติดตามการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศ อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเพศเป็นสำคัญ และคุ้มครองความปลอดภัยของสมาชิกในสังคม โดยการจำกัดถิ่นที่อยู่ จำกัดการประกอบอาชีพ จำกัดหรือควบคุมการเดินทางของผู้กระทำผิดทางเพศ ตลอดจนเป็นมาตรการสำหรับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญเพื่อปกป้องตนเองและครอบครัวจากการผู้กระทำผิดทางเพศได้อีกทางหนึ่งด้วย จึงถือได้ว่า การเก็บข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูลของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนี้ เป็นมาตรการเพื่อก่อให้เกิดสาธารณประโยชน์ อันเป็นความชอบธรรมตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐและสาธารณชน ย่อมเป็นมาตรการที่ได้รับการยอมรับและรับรองตามหลักรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม เมื่อหน่วยงานราชการมีข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดทางเพศแล้ว เพื่อเป็นการกำกับดูแลและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐ กฎหมายจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของการใช้ข้อมูล ตลอดจนการกำกับกับการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลของภาครัฐ เพื่อรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน มิให้ถูกระทบเกินกว่าความจำเป็นตามหลักประโยชน์สาธารณะ ด้วยเหตุนี้จึงมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดสาระสำคัญของขอบเขตอำนาจของหน่วยงานของรัฐในการใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานราชการในการควบคุมการใช้ข้อมูลต่างๆ ของภาครัฐ พระราชบัญญัติฉบับนี้มีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) กำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดระบบข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
- 2) กำหนดข้อจำกัดหรือขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของข้อมูลก่อน เว้นแต่เป็นกรณีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด
- 3) ให้สิทธิแก่เจ้าของข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูลและแก้ไขข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงได้ อีกทั้งให้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

เป็นที่น่าสังเกตว่า กฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดความรับผิดที่ชัดเจนในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนเรื่องการเปิดเผยข้อมูล แต่ตามมาตรา 20 วรรคท้าย มีนัยสำคัญตีความได้ว่า “แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้รับการคุ้มครองให้ไม่ต้องรับผิดจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายกำหนด แต่หน่วยงานของรัฐยังคงมีความรับผิดชอบอยู่ หากการเปิดเผยข้อมูลนั้นกระทบสิทธิส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอื่น”²⁴² ซึ่งโดยหลักการ หน่วยงานของรัฐไม่อาจรับโทษทางอาญาได้ จึงพออนุมานได้ว่า เป็นความรับผิดชนิดใช้ค่าเสียหายในทางแพ่ง ดังนั้นการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานของรัฐจึงต้องตระหนักถึงความจำเป็นและขอบเขตของกฎหมายเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม แม้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ แต่การกระทบสิทธิของบุคคลย่อมเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ในต่างประเทศที่ได้มีการบังคับใช้มาตรการของรัฐดังกล่าวแล้ว ยังคงมีปัญหาถกเถียงในวงวิชาการถึงสิทธิความเป็นส่วนตัว ตลอดจนสิทธิที่พัฒนาขึ้นใหม่ เช่น สิทธิการถูกลืม (Right to be forgotten) ดังนั้นการพัฒนากลไกการควบคุมของรัฐย่อมต้องสอดคล้องกับบริบทของสังคมและสิทธิมนุษยชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย ถึงแม้ว่าเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจะเป็นผู้กระทำผิด ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องโทษในคดีอาญา บุคคลเหล่านี้ก็ยังคงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพที่จะได้รับความคุ้มครอง รับรอง สิทธิของตนเช่นเดียวกับประชาชนพลเมืองทั่วไปในสังคม

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส รวมถึงดุลภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ประโยชน์สาธารณะ และสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ ทำให้ทราบถึงข้อดี ข้อถกเถียง และแนวทางในการนำระบบดังกล่าวมาวางหลักเกณฑ์ สำหรับใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

²⁴² ญาดา กาศยพนันท์, “การกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทย,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), หน้า 283.

บทที่ 5

แนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในประเทศไทย

แนวความคิดการจัดการกับการกระทำผิดทางเพศไม่ใช่เรื่องใหม่ในบริบทสังคมไทย ที่ผ่านมามีความพยายามในการปรับปรุงกระบวนการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรการต่างๆ ทั้งในรูปแบบการรักษาความผิดปกติทางจิตของผู้กระทำผิดทางเพศ การให้เข้าฝึกอบรม การบำบัดฟื้นฟู การคุมประพฤติ การลงโทษ รวมไปถึงการจัดการกับผู้กระทำผิดทางเพศทั้งในขณะพิจารณาคดี ภายหลังพิจารณาคดี หรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว อย่างไรก็ตาม การกระทำผิดทางเพศยังคงเป็นปัญหาสังคมอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึงแนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวคิดในการป้องกันการกระทำผิดทางเพศ และรักษาความปลอดภัยของสมาชิกในสังคม

อย่างไรก็ตาม การจะนำมาตรการใดหรือวิธีการใดมาบังคับใช้ภายในประเทศไทยมีหลากหลายเหตุปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมาตรการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่ถูกบังคับใช้ คือ ผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษออกมาแล้วนั่นเอง ดังนั้นการนำมาตรการนี้มาใช้ย่อมต้องพิจารณาถึงบริบททางสังคมของประเทศไทย ทั้งทางด้านนโยบายของรัฐ นโยบายทางอาญาของประเทศไทย รวมถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่มีการนำมาตรการนี้มาบังคับใช้ ก็จะมีหลักเกณฑ์ความเข้มงวด เงื่อนไข ข้อยกเว้น ความรับผิดชอบที่แตกต่างไป เช่น ประเทศฝรั่งเศสมุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของทั้งประชาชนและผู้กระทำผิดทางเพศอย่างเท่าเทียมกัน ผลของมาตรการย่อมจะมีหลักเกณฑ์เงื่อนไขข้อยกเว้นที่พยายามให้สิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศถูกกระทบให้น้อยที่สุด อีกทั้งไม่มีการจำกัดสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษมากเกินไป ไม่มีการนำมาตรการจำกัดเขตที่อยู่อาศัยมาบังคับใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดทางเพศต่อประชาชนทั่วไป เป็นต้น ในทางกลับกัน สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าคุ้มครองสิทธิผู้กระทำผิดทางเพศ มาตรการในการติดตามตรวจสอบของสหรัฐอเมริกามีหลักเกณฑ์เงื่อนไขข้อยกเว้นที่มีลักษณะมุ่งเน้นประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันอาชญากรรม โดยมีระบบการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดทางเพศที่เปิดกว้างให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ทั่วไป รวมถึง

การแจ้งเตือนต่อสาธารณชนอย่างเปิดเผยเพื่อความปลอดภัยของสังคม มีการนำมาตรการจำกัดเขตที่อยู่อาศัยมาบังคับใช้ เป็นการจำกัดสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศเพื่อรักษาความสงบสุขของผู้คนในสังคม เป็นต้น

ผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยมุ่งคุ้มครองทั้งสองอย่างอยู่ในลักษณะที่ควรมีความสมดุล มิควรคุ้มครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป ต้องให้ความสำคัญอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย เมื่อพิจารณาในมุมของการคุ้มครองกลุ่มเปราะบางที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ จะพบว่าในปัจจุบันในประเทศไทยให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในสังคมมากขึ้น การบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต่าง ๆ ที่มีกฎหมายเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแตกต่างจากการปฏิบัติกับผู้ใหญ่ เช่น หลักการคุ้มครองเด็กและหลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับสตรีมากขึ้นทั้งในด้านสิทธิเสรีภาพ การได้รับความคุ้มครองอันเนื่องมาจากเพศสภาพหรือกายภาพ เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาในมุมของสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศนั้น รัฐก็ได้ให้ความสำคัญโดยมีนโยบายที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับคืนสู่สังคมด้วยเช่นกัน การจะนำมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทย ก็เป็นไปเพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางเพศอันจะเกิดต่อผู้คนในสังคมโดยเฉพาะกับเด็ก เยาวชน สตรี และคนชรา ที่เป็นกลุ่มเปราะบาง มีความอ่อนแอทางด้านกายภาพ เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อในอาชญากรรมทางเพศได้ง่าย

ดังนั้น จากการศึกษาแนวคิด ที่มา หลักเกณฑ์ บทบัญญัติของประเทศต่างๆ และได้นำมาวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการนำมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทย โดยกำหนดขอบเขตความสมดุลระหว่างมาตรการต่างๆ กับผลกระทบที่จะเกิดต่อสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศว่ามาตรการใดบ้างที่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าจะได้รับประโยชน์มากกว่าผลกระทบต่อผู้กระทำผิดทางเพศ และควรบัญญัติหลักเกณฑ์เงื่อนไขของมาตรการดังกล่าวเข้มงวดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมกับประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ ไม่ว่าจะขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรหรือตามมาตรการในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีฐานข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศได้อย่างครอบคลุม จะต้องทำการจัดเก็บข้อมูลโดยแยกฐานความผิดและแบ่งแยกผู้กระทำผิดทางเพศตามความร้ายแรงของความผิดที่ผู้กระทำผิดทางเพศได้ก่อเหตุ ตามระดับความอันตรายของผู้กระทำผิดทางเพศ หรือตามการเลือกเหยื่อเป้าหมายของผู้กระทำผิดทางเพศ โดยผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความเป็นอันตรายน้อยที่สุดและไม่ได้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กจะถูกจัดอยู่ในประเภทที่แยกออกจากผู้กระทำผิดทางเพศที่มีลักษณะร้ายแรง โดยไล่ตามลำดับความร้ายแรงขึ้นเป็นผู้กระทำผิดทางเพศ การแบ่งผู้กระทำผิดทางเพศที่จะต้องถูกขึ้นทะเบียนออกเป็นแต่ละประเภทนั้น เพื่อให้มีผลต่อการพิจารณาระยะเวลาการขึ้นทะเบียน ตลอดจนความถี่ในการแจ้งข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ฐานความผิด

สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่จะต้องทำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศนั้น ผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์และวางแนวทางออกเป็น 2 แนวทาง คือ ความผิดทางเพศที่กระทำต่อเด็ก และความผิดทางเพศที่กระทำต่อบุคคลทั่วไป และหลังจากนั้นจะแสดงให้เห็นถึงการแบ่งประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศ ตามความร้ายแรงของความผิดที่ได้กระทำไป ดังนี้

1.1.1 ความผิดทางเพศที่กระทำต่อเด็ก

ความผิดทางเพศที่กระทำต่อเด็กนั้นผู้วิจัยได้แบ่งกรณีการพิจารณาตามความยินยอมของเด็ก ออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1) กรณีการกระทำทางเพศต่อเด็กโดยเด็กนั้นยินยอม โดยหลักแล้วการกระทำชำเราต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีนั้น แม้เด็กจะยินยอมหรือไม่ยินยอม การกระทำดังกล่าวก็ยังคงเป็นความผิดตามมาตรา 277 เมื่อการอ้างความไม่รู้อายุของเด็กในช่วงอายุเกินกว่า 13 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ไม่อยู่ช่วงอายุตามมาตรา 285/1 ผู้กระทำผิดจึงสามารถอ้างความไม่รู้อายุของเด็กได้ อันทำให้การกระทำดังกล่าวขาดเจตนากระทำชำเราเด็กเนื่องจากไม่ทราบว่าเด็กนั้นอายุต่ำกว่า 15 ปี ทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิด นักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในบางกรณี ผู้กระทำผิดทางเพศและเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้คบหาดูใจและมีเพศสัมพันธ์กันโดยที่เด็กยินยอม แต่การกระทำ

ซ้ำเราเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ก็ยังเป็นความผิด ควรจะมีการพิจารณาถึงความแตกต่างกันของอายุ ผู้กระทำผิดทางเพศกับเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกฎหมาย Adam Walsh Act ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งระบุว่า การกระทำผิดทางเพศที่มีการสมยอมกันระหว่างเหยื่อและผู้กระทำผิดทางเพศ โดยที่เหยื่อมีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และผู้กระทำผิดต้องแก่กว่าเหยื่อไม่เกิน 4 ปี จะได้รับการยกเว้น²⁴³ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าในกรณีที่ผู้กระทำผิดทางเพศกระทำซ้ำเราเด็กอายุเกินกว่า 13 ปี โดยที่เด็กนั้นยินยอมและมีการคบหากัน ผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมิใช่บุคคลที่จะต้องถูกขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เนื่องจากเป็นการกระทำที่ทั้งสองฝ่ายต่างยินยอมมิได้เกิดจากการข่มขืนใจอีกฝ่าย

2) กรณีการกระทำทางเพศต่อเด็กโดยเด็กนั้นไม่ยินยอม แม้การไม่รู้อายุของเด็กนั้นจะทำให้การกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดตามมาตรา 277 ตามที่กล่าวไปข้างต้น อย่างไรก็ตาม การกระทำซ้ำเราเด็กโดยอีกฝ่ายไม่ยินยอมนั้น อาจเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำซ้ำเราผู้อื่นตามมาตรา 276 ผู้วิจัยเห็นว่าผู้กระทำผิดทางเพศกรณีนี้เป็นบุคคลที่จะต้องถูกขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศด้วย เนื่องจากเป็นการกระทำที่เป็นอันตรายเนื่องจากเป็นการกระทำต่ออีกฝ่ายโดยอีกฝ่ายไม่ได้ยินยอม

1.1.2 ความผิดทางเพศที่กระทำต่อบุคคลทั่วไป

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ควรจะมีการแบ่งแยกตามอัตราโทษและความร้ายแรงของการกระทำผิดเช่นเดียวกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศของทั้งสามประเทศที่ศึกษา มา แต่อาจมีความแตกต่างในเรื่องอัตราโทษที่เป็นเกณฑ์กำหนดการแบ่งแยกประเภท โดยผู้วิจัยเห็นควรให้มีเกณฑ์การแบ่งดังนี้

1) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 1 คือ ผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความอันตรายต่อสังคมน้อยที่สุด กระทำความผิดในลักษณะที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงหรือรุนแรงน้อยที่สุดได้แก่

²⁴³ McPherson, Lori, "Update Practitioner's Guide to the Adam Walsh Act," *American Prosecutors Research Institute the Research and Development Division of NDAA*, 20, 9&10 (2007):

- ผู้กระทำความผิดทางเพศที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือลงโทษอย่างอื่นนอกจากจำคุก ความผิดที่อาจอยู่ในประเภทนี้ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราระหว่างคู่สมรส (มาตรา 276 วรรคท้าย) ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี (มาตรา 286) และความผิดเกี่ยวกับสื่อลามก (มาตรา 287)

2) ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 2 คือ ผู้กระทำความผิดในความผิดทางเพศที่มีลักษณะไม่ร้ายแรงเท่าประเภทที่ 3 แต่ก็ยังมีความเป็นอันตรายต่อสังคม เช่น

- ผู้กระทำความผิดทางเพศที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น (มาตรา 276 วรรคแรกและวรรค 2) กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี (มาตรา 277 วรรคแรก วรรค 2 และวรรค 3) กระทำอนาจารบุคคลอายุกว่า 15 ปี โดยขู่เชิญใช้กำลังประทุษร้าย (มาตรา 278 ยกเว้นวรรคท้าย) กระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี (มาตรา 279 ยกเว้นวรรคท้าย) ผู้ที่เพื่อสนองความใคร่ผู้อื่นทำการ เป็นธุระจัดหา ล่อไป เพื่อการอนาจารซึ่งเหยื่อเป็นบุคคลอื่นหรือเด็กอายุเกินสิบห้าแต่ไม่เกิน 18 ปี (มาตรา 282 วรรคแรกและวรรค 2) กระทำการพาผู้ใดไปเพื่ออนาจารโดยใช้อุบาย หลอกลวง ขู่เชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด หรือเด็กที่อายุไม่เกิน 18 ปี (มาตรา 284 และ 283ทวิ) และความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก (มาตรา 287/1, 287/2)

- กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 1 ที่ได้กลับมากระทำความผิดทางเพศซ้ำภายหลังจากถูกขึ้นทะเบียน

3) ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 3 คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีลักษณะใช้กำลัง มีความโหดร้ายทารุณกรรม และกระทำทางเพศต่อเด็กหรือเยาวชน ดังต่อไปนี้

- ผู้กระทำความผิดทางเพศที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่มีลักษณะรุนแรงโหดร้ายใช้กำลัง หรือมีการข่มขู่อย่างร้ายแรง การโหมหนิงหรือขाय หรือการมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดประกอบการกระทำความผิด (มาตรา 276 วรรค 3) กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ในลักษณะใช้ความรุนแรงในลักษณะโหมหนิง (มาตรา 277 วรรค 4) กระทำชำเราเด็กหรือผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (มาตรา 277 ทวิ และ 277 ตร) กระทำอนาจารผู้อื่นหรือเด็กอายุไม่เกิน

15 ปี เป็นเหตุให้ผู้ผู้นั้นได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (มาตรา 280) การบันทึกภาพหรือเสียง ขณะกระทำชำเราหรืออนาจาร และการเผยแพร่ภาพหรือเสียงจากการกระทำชำเราหรืออนาจาร (มาตรา 280/1) ผู้ที่เพื่อสนองความใคร่ผู้อื่นทำการ เป็นธุระจัดหา ล่อไป เพื่อการอนาจารโดยใช้อุบาย หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการ อื่นใด (มาตรา 283) หรือกรณีเหยื่อเป็นบุคคลอื่นหรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี (มาตรา 282 วรรค 3) การ กระทำความผิดทางเพศต่อผู้สืบสันดาน ศิษย์ที่อยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ ใน ความพิทักษ์หรืออนุบาล(มาตรา 285) และกรณีการกระทำผิดทางเพศต่อผู้ที่ไม่สามารถปกป้องตนเอง ได้หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ (มาตรา 285/2) รวมถึงการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ในความผิดฐานการบังคับค้าประเวณี คำประเวณีเด็ก การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อการค้า และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศใน รูปแบบอื่น

- กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 2 ที่ได้กลับมาก่อทำความผิด ทางเพศซ้ำภายหลังจากถูกขึ้นทะเบียน

1.2 อายุของผู้กระทำความผิดทางเพศ

ตามหลักการทั่วไปของการรับโทษจากการกระทำผิดทางอาญา หากผู้กระทำความผิดเป็นบุคคล ที่มีอายุกว่า 18 ปี ต้องได้รับโทษทางอาญาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย อาญาและวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีอายุ กว่า 18 ปีขึ้นไป ให้อยู่ในเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศทั้งสิ้น เพราะถือว่าบุคคลเหล่านั้น มีประสบการณ์ชีวิตและการเรียนรู้ที่มากเพียงพอที่จะรู้ผิดชอบชั่วดีได้แล้ว แต่หากผู้กระทำความผิดทางเพศ เป็นเด็กหรือเยาวชน การพิจารณาในการบังคับใช้มาตรการการขึ้นทะเบียนนี้ต้องคำนึงถึงสิทธิการ คุ้มครองเด็กเป็นสำคัญด้วย ตลอดจนความเหมาะสมในการบังคับใช้มาตรการต่างๆ ในการติดตาม ตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็ก ซึ่งในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส นั้น ได้กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็กเช่นเดียวกัน แต่แตกต่างกันในเงื่อนไข ของช่วงอายุของผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็ก ทั้งนี้สำหรับในประเทศไทย กระบวนการยุติธรรมและ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับบริบท ของกระแสโลกาภิวัตน์เรื่อยมา

จากหลักคิดที่ว่า เด็กและเยาวชนนั้นมีวุฒิภาวะที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ทั้งด้านอารมณ์และพฤติกรรม ตลอดจนการรับรู้และเรียนรู้ผิดชอบชั่วดี ประสบการณ์ในชีวิตที่น้อยกว่าผู้ใหญ่ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดทางอาญาได้ ดังนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไว้เป็นพิเศษแยกจากคดีอาญาทั่วไป เพื่อคุ้มครองสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ด้วยเหตุนี้ มาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนจึงต้องพิจารณาเงื่อนไขและขอบเขตให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วมาตรการทางกฎหมายจะไม่ยุติธรรม และส่งผลเสียต่อตัวเด็กและเยาวชนมากกว่าจะได้รับประโยชน์

ในส่วนของระบบการจับกุมผู้กระทำความผิดทางเพศนั้น ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศที่เป็นเด็กและเยาวชนด้วย แต่จำกัดเงื่อนไขหรือความเข้มข้นให้น้อยกว่าผู้กระทำความผิดทางเพศทั่วไปและต้องคำนึงถึงช่วงอายุที่เหมาะสมในการจัดเก็บ โดยผู้วิจัยได้แบ่งผู้กระทำความผิดทางเพศที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะออกเป็นช่วงอายุ ดังนี้

- *เด็กอายุไม่เกิน 10 ปี ที่กระทำความผิด* ไม่ต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ เนื่องจากแม้บุคคลนั้นได้กระทำความผิด แต่กฎหมายกำหนดห้ามมิให้ลงโทษแก่เด็กนั้น ดังนั้น แม้เด็กกระทำความผิดทางอาญาก็ไม่ต้องรับโทษ ด้วยเหตุนี้ มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ จึงไม่ควรนำมาปรับใช้กับเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

- *เด็กอายุ 10 ปี ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 ปี* เมื่อได้กระทำความผิดทางอาญา ถือว่าเด็กนั้นเป็นผู้กระทำความผิด แต่เนื่องจากเด็กยังไม่มีวุฒิภาวะ มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีอย่างจำกัด ดังนั้นกฎหมายจึงเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจที่จะใช้วิธีการสำหรับเด็ก เช่น กล่าวตักเตือน คุมประพฤติโดยมีพนักงานคุมประพฤติควบคุมสอดส่อง ส่งตัวไปสถานฝึกอบรม เป็นต้น ซึ่งมาตรการเหล่านี้เป็นมาตรการที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์ นักจิตวิทยาจากกรมราชทัณฑ์ อายุ 30 ปี เห็นว่า การกระทำทางเพศของเด็กในช่วงอายุนี้อาจเป็นไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เด็กยังไม่สามารถตระหนักหรือไตร่ตรองถึงความผิดชอบชั่วดีแห่งการกระทำได้ จึงยังไม่สมควรที่จะถูกขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ และควรเปิดโอกาสให้เด็กกลับตัวเป็นคนดีของสังคมโดยปราศจากมลทิน

- *เด็กอายุ 15 ปี ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 18 ปี* เป็นเยาวชนที่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีพอสมควรแล้ว ดังนั้นในทางอาญา กฎหมายได้บัญญัติให้ศาลสามารถพิจารณาใช้วิธีการสำหรับเด็ก

เช่นเดียวกับเด็กอายุระหว่าง 10 ปี ถึง 15 ปีได้ หรือใช้ดุลพินิจในการลงโทษได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้ ดังนั้น หากเยาวชนได้กระทำผิดทางเพศ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรต้องจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศแก่เยาวชนในช่วงอายุนี้ แต่อาจพิจารณากำหนดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนเพียงกึ่งหนึ่งของระยะเวลาการขึ้นทะเบียนที่ต่ำที่สุด (5 ปี) คือให้ขึ้นทะเบียน 2 ปี 6 เดือน

อย่างไรก็ตาม ในการมีเพศสัมพันธ์อันเกิดจากความยินยอมของทั้งสองฝ่าย หากเป็นกรณีที่ผู้ให้ความยินยอมนั้นคือ เด็ก กฎหมายมองว่าเด็กควรได้รับการปกป้องคุ้มครองเนื่องจากเด็กมีความแตกต่างจากผู้ใหญ่ทั้งด้านความคิดการตัดสินใจความรู้ผิดชอบต่าง ๆ ดังนั้นการให้ความยินยอมที่เกี่ยวกับการกระทำทางเพศ หากผู้กระทำผิดทางเพศมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์และทั้งสองฝ่ายมีเพศสัมพันธ์กันด้วยความยินยอม ควรเปิดโอกาสให้ใช้ดุลพินิจพิจารณาตามสภาพการณ์ไม่ต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศก็ได้ เพราะผู้เชี่ยวชาญด้านการกระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่าพฤติกรรมการลองผิดลองถูกเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการไปตามพัฒนาการตามปกติของเด็กรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นนั้นไม่มีอันตรายต่อสภาพจิต ดังนั้นกรณีดังกล่าวหากไปลงโทษเขาก็เสมือนเป็นการตีตราเด็กคนหนึ่งว่าเป็นอาชญากรทางเพศย่อมเกิดผลกระทบในทางลบมากกว่าผลดี ตามลักษณะข้อยกเว้นโทษที่เรียกว่า “Romeo and Juliet Exemption” กล่าวคือ การไม่ดำเนินคดีแก่เด็กทางอาญาสำหรับกรณีการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างวัยที่อายุใกล้เคียงกัน (ผู้ถูกกระทำอายุเกินกว่า 13 ปี และมีอายุห่างกับผู้กระทำผิดทางเพศไม่เกิน 4 ปี) และไม่มี การบังคับขึ้นใจจึงเป็นหลักที่หลายประเทศยอมรับ

1.3 ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการยืนยันข้อมูล

เนื่องจากระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนนั้น มีผลต่อการบังคับใช้มาตรการในการติดตามตรวจสอบอื่นๆ เช่น ระยะเวลาที่ผู้กระทำผิดทางเพศมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูล ระยะเวลาที่ข้อมูลของเขาอาจถูกเข้าถึงโดยสาธารณชน หรือการถูกควบคุม จำกัดการประกอบอาชีพ หรือถิ่นที่อยู่ เป็นต้น ดังนั้น ระยะเวลาดังกล่าวควรมีอย่างจำกัดเพื่อให้เป็นการสร้างภาระหน้าที่ต่อผู้กระทำผิดทางเพศมากจนเกินไป และเพื่อส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูกลับตัวเข้าสู่สังคม รวมไปถึงผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นเด็กหรือเยาวชนก็ควรมีระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนที่สั้นกว่าผู้กระทำผิดทางเพศทั่วไป เพื่อให้เด็กนั้นสามารถกลับตัว และกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามหากเป็นกรณีผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นอันตราย มีลักษณะกระทำผิดติดนิสัย มีความชอบในการกระทำทางเพศต่อ

เหยื่อที่เป็นเด็ก บุคคลประเภทนี้เป็นอันตรายต่อสังคมมากกว่าผู้กระทำผิดรายอื่น ดังนั้นระยะเวลาการขึ้นทะเบียนบุคคลประเภทนี้ควรมีระยะเวลาที่ยาวนานเช่นเดียวกับผู้กระทำผิดทางเพศที่อายุเกิน 18 ปี แล้ว เพื่อให้มีการติดตามตรวจสอบที่ยาวนานขึ้นเพื่อสอดส่องพฤติกรรมเขาไปในระยะยาว โดยผู้วิจัยเห็นว่าระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนควรแบ่งตามประเภทผู้กระทำผิดทางเพศทั้ง 3 ประเภทดังนี้

- 1) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 1 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 5 ปี และต้องมีการยืนยันข้อมูลของตนทุกๆ 12 เดือน
- 2) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 2 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 15 ปี และต้องมีการยืนยันข้อมูลของตนทุกๆ 6 เดือน
- 3) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 3 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 25 ปี และต้องมีการยืนยันข้อมูลของตนทุกๆ 3 เดือน

กรณีผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดทางเพศโดยมีลักษณะไม่ได้ใช้ความรุนแรง หรือมิได้เป็นผู้กระทำผิดติดนิสัย ระยะเวลาขึ้นทะเบียนจะถูกลดระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนลงกึ่งหนึ่ง เช่น จาก 5 ปี เหลือ 2 ปี 6 เดือน เป็นต้น

ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนนี้ เริ่มนับเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศนั้นถูกพิพากษาลงโทษและได้รับโทษจนแล้วเสร็จ หากเป็นกรณีผู้กระทำผิดทางเพศถูกลงโทษจำคุก การนับเวลาจะไม่นับจนกว่าผู้กระทำผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียนนั้นได้ถูกปล่อยจากเรือนจำ โดยทางกรมราชทัณฑ์ เรือนจำต่างๆ จะดำเนินการเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศก่อนทำการปล่อยตัวผู้นั้นจากเรือนจำและทำการส่งต่อข้อมูลดังกล่าวไปยัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หากเป็นกรณีผู้นั้นมิได้อยู่ในเรือนจำหรือได้รับโทษอย่างอื่นที่มีโทษจำคุก เมื่อพ้นโทษนั้นแล้วให้ผู้นั้นมารายงานตัวต่อศาลหรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้รับแจ้งเพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเก็บข้อมูลและส่งต่อกองทะเบียนประวัติอาชญากร โดยระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนดังกล่าวมีแนวคิดมาจากประเทศฝรั่งเศส ส่วนในการลดระยะเวลาครึ่งหนึ่งให้แก่ผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นเด็กนั้นมาจากแนวคิดของสหราชอาณาจักรและผู้วิจัยได้เพิ่มเติมเงื่อนไขของการลดระยะเวลาหากเข้ากรณีดังกล่าวไปข้างต้น

1.4 การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูล

สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว เช่น การเปลี่ยนชื่อ สกุล ทะเบียนรถ การเปลี่ยนถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงาน รวมถึงการพักอาศัยอยู่ที่อื่น นอกเหนือจากที่เคยขึ้นทะเบียนไว้ เกิน 7 วัน จะต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อเจ้าหน้าที่หรือทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในระบบด้วยตนเองภายใน 3 วัน นับจากที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล

2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล

สำหรับข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการขึ้นทะเบียนแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ วางแนวทาง กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ และกำหนดข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศที่ต้องจัดเก็บไว้ในระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ ดังนี้

2.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล

ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศนั้น ควรกำหนดให้มีเพียงหน่วยงานเดียวเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ เพื่อลดปัญหาการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรบุคคล และเวลา ตลอดจนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลคือ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรอยู่แล้ว และเป็นหน่วยงานที่ต้องใช้ข้อมูลนี้เป็นหลักในการประสานงานเพื่อติดตาม ตรวจสอบผู้กระทำผิดที่พันโทษกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่สืบสวน สอบสวน ป้องกัน และปราบปราม ประกอบกับ จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 48 ปี กล่าวว่า ระบบฐานข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากรพร้อมสำหรับการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้เรียบร้อยแล้ว และบุคลากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากรก็มีความพร้อมเช่นกัน นอกจากนั้นกองทะเบียนประวัติอาชญากรยังมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูลด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยอีกด้วย

ในปัจจุบันการเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหลัก และเป็นฐานข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถประสานขอ เข้าใช้ได้ ผู้วิจัยจึงขออธิบายเฉพาะระบบการจัดเก็บทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ โดยเป็นหน้าที่ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สพฐ.ตร) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กองทะเบียนประวัติอาชญากร (ทว.) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น การจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ ประวัติอาชญากร ภาพคนร้าย แผนประทุษกรรม ประกาศสืบจับ ข้อมูลของบุคคลพันโทฯ คนหายพลัดหลงทรัพย์หาย เป็นต้น โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการติดตามตรวจสอบ ได้แก่ ประวัติอาชญากร และข้อมูลของบุคคลพันโทฯ โดยกองทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นกองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับประวัติอาชญากรทั้งหมด และมีหน้าที่สนับสนุนหน่วยงานตำรวจอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่จัดเก็บไปใช้ตรวจสอบประวัติผู้ต้องหาหรือยืนยันตัวบุคคลเพื่อให้ทราบว่าบุคคลนั้นเคยต้องโทษมาแล้วหรือไม่ รวมถึงการใช้ข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นหรือหน่วยงานเอกชนในการตรวจสอบประวัติบุคคล

ทั้งนี้ในการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศ ให้จัดทำเป็นประวัติอาชญากร โดยสามารถใช้ร่วมกับระบบของประวัติอาชญากรที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อลดการทำงานซ้ำซ้อน และสะดวกกับการค้นหาข้อมูล แต่ควรกำหนดให้ระบบมีการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นพฤติการณ์เฉพาะของคดีความผิดทางเพศ เนื่องจากการกระทำความผิดทางเพศมีลักษณะข้อมูลเฉพาะที่เป็นลักษณะพิเศษ ที่ใช้ในการติดตาม ควบคุมและจำกัดสิทธิบางประการของผู้กระทำความผิด และต้องมีการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศต่อไป

2.2 ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ

ในการจัดทำประวัติผู้กระทำความผิดทางเพศนั้น นอกจากข้อมูลพื้นฐานตามทะเบียนประวัติอาชญากรแล้ว ฐานข้อมูลมีความจำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลในส่วนลักษณะเฉพาะของคดีด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความผิดทางเพศที่เป็นการกระทำความผิดที่ทั้งร่องรอยหรือหลักฐานในทางชีวภาพไว้ อาจเป็นหลักฐานในเชิงวัตถุหรือหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เช่น เลือด เศษผิว น้ำอสุจิ ลายพิมพ์นิ้วมือ เส้นผมหรือขนที่หลุดอยู่ในสถานที่เกิดเหตุซึ่งหลักฐานนั้นจะมีสารพันธุกรรม (DNA) ของผู้กระทำความผิดแต่ละคน ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อติดตามผู้กระทำความผิดซ้ำได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิของผู้กระทำความผิดเท่าที่จำเป็น โดยข้อมูลที่ควรจัดเก็บมีดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้กระทำผิด ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล (รวมถึง ฉายาหรือนามแฝง) เลขบัตรประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด ลักษณะทางกายภาพ (เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก รูปร่าง ต่าหนิ แผลเป็น สุขภาพ) สถานภาพสมรส ที่อยู่/ภูมิลำเนา หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อบัญชีออนไลน์²⁴⁴ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ สถานที่ทำงาน/ศึกษา รายได้ ยานพาหนะ อาวุธปืน ลายพิมพ์นิ้วมือและรูปภาพของผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นปัจจุบัน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิด ประกอบด้วย ฐานความผิด อัตราโทษที่ได้รับ วันเดือนปีที่เกิดเหตุถูกจับ/ถูกลงโทษ/พ้นโทษ สถานที่เกิดเหตุ ลักษณะของผู้เสียหาย ลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดหรือพฤติกรรมแห่งคดีโดยย่อ เช่น ผู้กระทำผิดมีรสนิยมทางเพศกับเด็ก โดยมักหาเหยื่อตามงานวัดหรือโรงเรียน เป็นต้น ตลอดจนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสารพันธุกรรม Deoxyribonucleic acid (DNA) ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA Fingerprint) ของผู้กระทำผิดทางเพศ

อย่างไรก็ตาม แม้การเก็บข้อมูลทางพันธุกรรมจะสามารถช่วยติดตามหาผู้กระทำผิดทางเพศซ้ำได้ง่ายขึ้นอันเป็นประโยชน์กับรัฐ แต่ในบางกรณีการเก็บข้อมูลทางพันธุกรรมอาจกระทบต่อสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำผิดทางเพศด้วยเช่นกัน ดังนั้นวิธีการจัดเก็บควรกระทบกับสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของผู้ผู้น้อยที่สุดและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น คือ การเก็บตัวอย่างจากเนื้อเยื่อจากข้างแก้ม ซึ่งให้ผลการตรวจวิเคราะห์ลายพิมพ์ดีเอ็นเอไม่ต่างกับวิธีการอื่น ๆ เช่น การเก็บตัวอย่างเลือด การเก็บตัวอย่างจากผิวหนัง เป็นต้น

3. การเข้าถึงและเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศตามมาตรการนี้ เป็นการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมซ้ำจากผู้กระทำผิดทางเพศ และเป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อปกป้องสิทธิหรือเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลของสมาชิกในสังคม เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในสังคมมีสิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย และได้ใช้ชีวิตอย่างปราศจากการคุกคามหรือการละเมิดทางเพศ ดังนั้นเมื่อพิจารณาได้ว่าหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความ

²⁴⁴ เนื่องจากในปัจจุบันมีการกระทำผิดทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

เป็นส่วนตัวสามารถถูกยกเว้นได้โดยหลักสาธารณประโยชน์ (Public interest) และหลักเหตุผลที่ว่าประชาชนทุกคนในสังคมมีสิทธิที่ได้รับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ผู้วิจัยเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมีประโยชน์ต่อสาธารณชนมากกว่าการเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ อย่างไรก็ตามเมื่อคำนึงถึงการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่จำกัดขอบเขตอาจเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย หรือเป็นการทำลายสวัสดิภาพพื้นฐาน (Public welfare) ของผู้กระทำผิดนั้นเกินสมควร เพราะบุคคลนั้นยังมีสิทธิในการกลับมาใช้ชีวิตของตนอย่างสงบสุขเมื่อได้รับโทษตามกฎหมายครบถ้วนแล้วตามทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับคืนสู่สังคม ด้วยเหตุนี้การเข้าถึงและเปิดเผยข้อมูลจำต้องกำหนดระดับการเข้าถึงข้อมูลตามความจำเป็นและเหมาะสมกับขอบเขตการใช้ประโยชน์ของข้อมูลเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งระดับการเข้าถึงข้อมูลออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยหน่วยงานอื่นของรัฐ และระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยประชาชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

เมื่อมีระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ระบบดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการปฏิบัติงานในด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยจะวางแนวทางในการใช้ประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม โดยเริ่มต้นจากหน่วยงานผู้ดูแลรับผิดชอบข้อมูลคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นลำดับแรก และหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมเป็นลำดับถัดมา ดังนี้

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักที่จัดเก็บและดูแลข้อมูลดังกล่าวโดยตรง นอกจากนี้ยังมีการนำข้อมูลไปใช้สืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงการสอดส่องดูพฤติกรรมของผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ประโยชน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแบ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 6 การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ
โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงานที่เข้าถึงข้อมูลได้	การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ
1	งานสืบสวน และงานป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมของผู้กระทำผิดทางเพศในพื้นที่รับผิดชอบ - สืบสวนตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนกรณีมีความผิดทางเพศเกิดขึ้น - การย้ายเข้า-ออกพื้นที่ของผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้
2	งานสอบสวน	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ข้อมูลประกอบการสอบสวน - ตรวจสอบประวัติการกระทำผิดเพื่อเพิ่มโทษ
3	งานระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแลการเดินทางเข้า/ออก ของผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ - ประสานงานระหว่างประเทศ (การแจ้งกรณีผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ของประเทศไทยเดินทางออกไปต่างประเทศ และ รับแจ้งกรณีผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ในต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย) - ประสานงานข้อมูลระหว่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับผู้กระทำผิดทางเพศ
4	งานทะเบียนประวัติอาชญากร	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศไปยังภูมิสำเนา - ตรวจสอบการประกอบอาชีพ
5	งานธุรกิจรักษาความปลอดภัย และการทวงถามหนี้ แต่ละ กองบัญชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบประวัติผู้ที่จะประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย
6	งานตรวจสอบประวัติ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบประวัติสำหรับการออกใบรับรอง Police Clearance Certificate

ที่มา: สรุปรายชื่อข้อมูลโดยผู้วิจัย

ในการเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศของหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรใช้ระบบสารสนเทศตำรวจ (Police Information System; POLIS) และระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System; CRIMES) ซึ่งเป็นระบบที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและมีประสิทธิภาพทางด้านเทคโนโลยี อันจะสามารถสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศได้

2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเพศนั้น ไม่สามารถกระทำได้โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่เพียงหน่วยงานเดียว การบูรณาการร่วมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมก็เป็นสิ่งที่จำเป็น ดังนั้น ควรมีการอนุญาตและแบ่งปันให้หน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมสามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และวางแนวทางในการเข้าถึงข้อมูล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวสำหรับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

ตารางที่ 7 การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศ โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	หน่วยงานที่เข้าถึงข้อมูลได้	การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศ
1	กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม	- การสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ และคดีความผิดคามุขย์
2	กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม	- การสอดส่องและคุมประพฤติผู้กระทำความผิดทางเพศที่พ้นโทษมาและอยู่ในชุมชน
3	กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม	- การจัดโปรแกรมบำบัดและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดทางเพศ - การควบคุมดูแลผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้วกระทำความผิดซ้ำ
4	ศาลยุติธรรม	- การสอดส่องพฤติกรรมและใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณาคดี
5	สำนักงานอัยการสูงสุด	- การใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการ

ที่มา: สรุปรูปข้อมูลโดยผู้วิจัย

3.2 ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

นอกจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานอื่นของรัฐก็ยังสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวได้เช่นกัน แต่ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของประเทศ และเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในการคุ้มครองป้องกันเด็กและประชาชนในสังคมจากการตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และวางแนวทางการเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 8 การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศโดยหน่วยงานอื่นของรัฐ

ลำดับ	หน่วยงานที่เข้าถึงข้อมูลได้	การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำความผิดทางเพศ
1	กระทรวงคมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบประวัติผู้ทำงานขับซีรตสาธารณะ (ใบอนุญาตขับซีรตสาธารณะ) - การตรวจสอบประวัติผู้ทำงานขับเรือสาธารณะ (ประกาศนียบัตรนายท้ายเรือหรือใบอนุญาต)
2	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	<ul style="list-style-type: none"> - การควบคุมดูแลผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในชุมชนโดยเจ้าพนักงานปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การควบคุมตรวจสอบการมีอาวุธปืน
3	กระทรวงวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การควบคุมดูแลผู้ที่จะมาบวชเป็นพระภิกษุ
4	กระทรวงศึกษาธิการ	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบประวัติผู้ที่จะประกอบอาชีพในสถานศึกษาหรือสถานฝึกสอนกีฬา
5	กระทรวงการต่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - การออกหนังสือเดินทาง
6	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> - การคุ้มครองดูแล และช่วยเหลือเหยื่อผู้เสียหายจากการกระทำความผิดทางเพศและการค้ามนุษย์

ลำดับ	หน่วยงานที่เข้าถึงข้อมูลได้	การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ
		- การป้องกันและปราบปรามการคุกคามทางเพศ การกระทำผิดทางเพศ และการค้ามนุษย์
7	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	- การใช้ข้อมูลเพื่อตัดวงจรขององค์กรอาชญากรรม หรืออาชญากรรมข้ามชาติ ตามความผิดมูลฐานค้ามนุษย์

ที่มา: สรุบบข้อมูลโดยผู้วิจัย

จะเห็นได้ว่า หน่วยงานอื่นของรัฐนอกจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงลึกของผู้กระทำผิดทางเพศ โดยมีความจำเป็นในการเข้าถึงข้อมูลในเชิงประมวลผลเท่านั้น กล่าวคือ หน่วยงานเหล่านี้มิได้มีหน้าที่ในการติดตาม สืบสวนสอบสวน หรือปราบปรามการกระทำผิดทางเพศซ้ำ แต่ต้องการเพียงข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เช่น การจำกัดอาชีพในสถานศึกษาหรือสถานฝึกสอนกีฬา หรือการควบคุมผู้มาบวช เป็นต้น ดังนั้นในการเข้าถึงข้อมูลจากหน่วยอื่น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเข้าถึงข้อมูลได้แต่เฉพาะ ข้อมูลส่วนบุคคลและฐานความผิดเท่านั้น ไม่ควรให้เข้าถึงฐานข้อมูลเชิงลึก คือลักษณะทางพันธุกรรม เพราะจะเป็นการกระทบสิทธิของผู้กระทำผิดเกินสมควร

3.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูลโดยประชาชนทั่วไป

ในปัจจุบันประวัติอาชญากรจัดเป็นข้อมูลประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ ในการเข้าถึงข้อมูลได้นั้น จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อน เว้นแต่กรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้ให้เปิดเผยโดยไม่ต้องได้รับความยินยอม โดยข้อมูลดังกล่าวได้รับการคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ประกอบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งการเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบประวัติอาชญากร บุคคลนั้นสามารถยื่นขอได้ด้วยตนเอง หรือบุคคลอื่นยื่นคำร้องขอเพื่อตรวจสอบข้อมูลพร้อมหนังสือให้ความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลได้ โดยยื่นคำร้องที่ทะเบียนประวัติอาชญากร ในปัจจุบันการเปิดเผยข้อมูลอาชญากรเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการรับเข้าทำงานเท่านั้น

สำหรับระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน จะนำมาใช้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศได้ เพราะระบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ประชาชนมีข้อมูลในการปกป้องคุ้มครองตนเองเบื้องต้นได้ อันเป็นการส่งเสริมเกราะและความปลอดภัยในชุมชน แต่ไม่จำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลในเชิงลึก เช่น ข้อมูลทางพันธุกรรม หรือพฤติกรรมเฉพาะบางประการ เช่น ข้อมูลความผิดปกติทางจิต หรือรสนิยมทางเพศ เป็นต้น ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่จำเป็นต้องรับทราบข้อมูลนั้น เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศ กอปรกับการเสริมประสิทธิภาพของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชน ประชาชนทั่วไปจึงควรเข้าถึงข้อมูลเบื้องต้นและฐานความผิดเท่านั้น กล่าวคือ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ ทะเบียนรถ (การกระทำผิดทางเพศบางกรณีใช้ยานพาหนะเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด) อาชีพ ฐานความผิด และลักษณะของเหยื่อเป้าหมาย เท่านั้น อีกทั้งในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนนั้น ต้องมีระบบที่ป้องกันผลกระทบต่อสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศให้ได้มากที่สุด เช่น การระบุหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูล และต้องเก็บประวัติการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลด้วย (Information log) ทั้งนี้อาจกำหนดให้ผู้ค้นหาข้อมูลเข้าสู่ระบบ (log-in) ด้วยเลขประจำตัวประชาชนของตนเอง ซึ่งทางราชการมีหลักฐานบันทึกการ log-in เพื่อป้องกันบุคคลอื่นนำข้อมูลไปใช้ผิดไปจากวัตถุประสงค์หรือทำให้เกิดผลเสียหายต่อผู้กระทำผิดทางเพศได้

4. การใช้ประโยชน์จากระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชน รวมถึงประชาชนในสังคมทราบถึงข้อมูลดังกล่าวเพื่อเป็นการป้องกันระงับภัยจากการตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดทางเพศ จากการศึกษาวิจัยพบว่า แนวทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศไทยนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 มาตรการ ประกอบด้วย มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน มาตรการเพื่อความปลอดภัยหลังการพ้นโทษ และมาตรการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ ซึ่งแต่ละมาตรการมีรายละเอียด ดังนี้

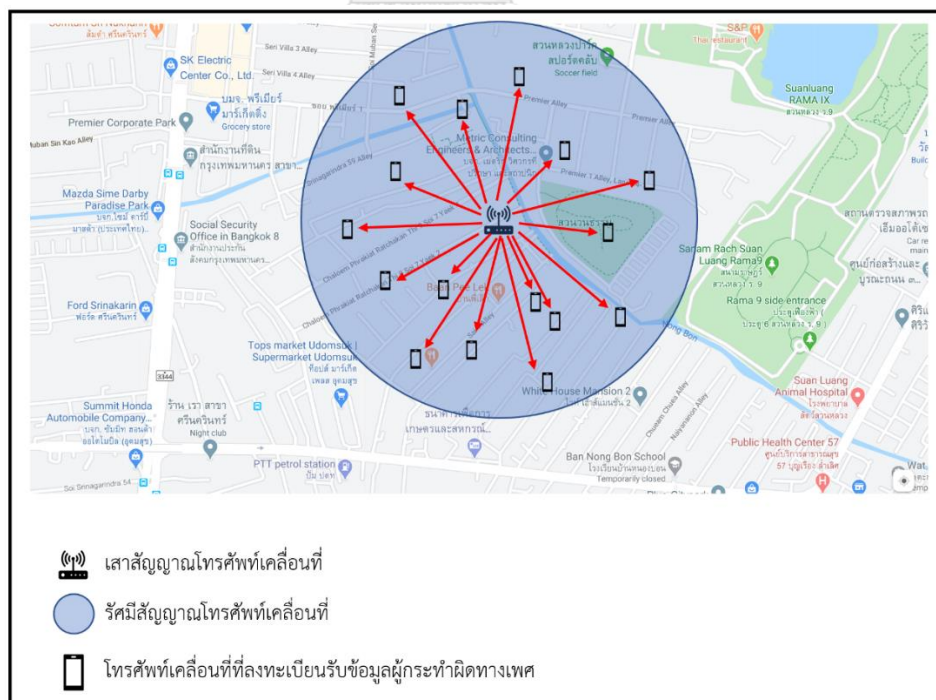
4.1 มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนเป็นมาตรการเชิงรุกของเจ้าหน้าที่ (Proactive measure) ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเพศ ตลอดจนคุ้มครองความปลอดภัยของสังคม นอกจากการแจ้งข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันแล้ว ระบบยังสามารถทำการแจ้งข้อมูล

ของผู้กระทำผิดทางเพศต่อชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นด้วย เช่น โรงเรียน สถานศึกษา หรือมหาวิทยาลัย ที่มีหน้าที่ปกป้องดูแลความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความคุ้มครอง เพราะหากไม่แจ้งข้อมูลดังกล่าว การรับบุคคลเข้ามาทำงานในตำแหน่งที่ใกล้ชิดกับเด็กหรือเยาวชน เช่น ครู อาจารย์ หรือภารโรง อาจเป็นความเสี่ยงที่ทำให้ผู้กระทำผิดทางเพศมากระทำผิดทางเพศซ้ำได้อีก และหากโรงเรียน สถานศึกษา หรือมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนรับจ้างเข้าทำงานแล้ว ย่อมไม่อาจทราบได้เลยว่า บุคคลนั้นเคยเป็นผู้กระทำผิดทางเพศมาก่อน โดยการแจ้งเตือนดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้น เมื่อผู้กระทำผิดทางเพศนั้นได้มีการย้ายถิ่นที่อยู่เข้ามาในพื้นที่ใกล้เคียง โดยเจ้าหน้าที่จะมีการแจ้งข้อมูลต่อสถานที่หรือชุมชนในท้องที่ทุกเดือน เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเฝ้าระวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนอาจทำได้จากการกระจายข้อมูลผ่านเสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อแจ้งเตือนประชาชนให้ทราบข้อมูลเมื่อเข้าพื้นที่นั้นๆ ได้ โดยใช้ระบบ Location-based service ดังรูปภาพแสดงการทำงานของระบบ Location-based service ดังนี้

ภาพที่ 11 แสดงการทำงานของระบบ Location-based service ของเสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่

ที่มา: ประยุกต์จากการทำงานของระบบ Location-based service และการแจ้งเตือนข้อมูล

ผู้กระทำผิดทางเพศ โดยผู้วิจัย

การทำงานของระบบ Location-based service จะมีการแจ้งเตือนไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ที่ลงทะเบียนรับการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศไว้ เมื่อผู้ที่ลงทะเบียนไว้ต้องการทราบว่า มีผู้กระทำผิดทางเพศอยู่ในบริเวณดังกล่าวจำนวนกี่ราย และอยู่บริเวณใดบ้าง สามารถส่งข้อความสอบถามไปยังเครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และระบบจะมีการส่งข้อความ (Short message service; SMS) กลับมายังโทรศัพท์มือถือของผู้ที่ลงทะเบียนไว้ โดยแจ้งข้อมูลว่า ในบริเวณดังกล่าว มีผู้กระทำผิดทางเพศอาศัยอยู่จำนวนกี่ราย และอาศัยอยู่บริเวณใดบ้าง ดังนี้

ภาพที่ 12 แสดงรูปแบบข้อความตอบกลับในการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

ข้อความตอบกลับ

ในบริเวณนี้ มีผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ จำนวน 3 ราย ดังนี้

1. นาย ก. ฐานความผิด ข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พักอาศัยอยู่ที่
ประกอบอาชีพ
2. นาย ข. ฐานความผิด กระทำอนาจารเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พักอาศัยอยู่ที่
ประกอบอาชีพ
3. นาย ค. ฐานความผิด กระทำชำเราโดยมีอาวุธปืน พักอาศัยอยู่ที่
ประกอบอาชีพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: ออกแบบโดยผู้วิจัย

มาตรการแจ้งเตือนนี้มีลักษณะให้ช่วยกันสอดส่องดูแล ระมัดระวังภัยซึ่งกันและกัน และเป็นอีกช่องทางในการรับรู้ข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีส่วนได้เสีย เช่น การที่ต้องอาศัยอยู่ในชุมชนโดยละแวกบ้านนั้นมีผู้กระทำผิดทางเพศย้ายเข้ามาอาศัย หากได้รับรู้ข้อมูลดังกล่าวจะทำให้ชุมชนสามารถระมัดระวังตนเอง และคอยช่วยสอดส่องเป็นหูเป็นตาให้กันและกัน กล่าวคือ เป็นการรับรู้และตระหนักเพื่อระมัดระวังภัยในชุมชน (Precautions) ข้อมูลดังกล่าวเมื่อประชาชนได้รับการแจ้งเตือน จะทำให้ทราบได้ว่าบุคคลใดบ้างที่เป็นผู้กระทำผิดทางเพศที่อาศัยอยู่ในละแวกบ้านหรือในชุมชนของตนเอง และหากมีผู้กระทำผิดทางเพศอาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ผู้ดูแลท้องถิ่นนั้นต้องมีมาตรการพิเศษในการป้องกันและคุ้มครองสมาชิกในชุมชน อีกทั้งสมาชิกในชุมชนเองก็จะมี

ความระมัดระวังตนเองมากขึ้นด้วยเช่นกัน เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอันตรายจากการกระทำผิดทางเพศ

4.2 มาตรการเพื่อความปลอดภัยภายหลังการพ้นโทษ

นอกจากวิธีการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแล้ว ยังมีมาตรการเพื่อความปลอดภัยเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำอีกด้วย อย่างไรก็ตามแนวคิดเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยมิใช่เรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย เพราะได้มีบัญญัติไว้ส่วนที่ 2 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกำหนดไว้ 5 วิธีตามมาตรา 39 คือ กักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัณฑ์บน คุมตัวเข้าสถานพยาบาล และห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง แต่จากการสัมภาษณ์พนักงานคุมประพฤติ อายุ 45 ปี พบว่า ที่ผ่านมามีการบังคับใช้มาตรการเพื่อความปลอดภัยอย่างจริงจัง และแม้มีบทบัญญัติของกฎหมายแต่เปิดโอกาสให้เป็นผู้พิพากษาที่พิจารณา ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ผู้พิพากษาศาลเด็กและเยาวชน อายุ 34 ปี ให้ความเห็นไว้ว่า การใช้ดุลพินิจของศาลนั้นต้องใช้อย่างระมัดระวังและเป็นธรรมที่สุด ในการพิจารณาว่าวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นเหมาะกับบุคคลใดหรือไม่ ในสำนวนคำฟ้องต้องมีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เป็นที่น่าเชื่อถือได้เพียงพอที่จะตัดสินใจในการกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัย เพราะเป็นอีกเรื่องต่างหากที่แยกไปจากการรับโทษทางอาญาจากการกระทำผิดตามฟ้อง ซึ่งจากประสบการณ์การทำงาน ไม่เคยได้มีโอกาสใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแต่อย่างใด เนื่องจากคำฟ้องไม่มีข้อเท็จจริงมากเพียงพอที่จะตัดสินใจ เพราะมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีอาญานั้นต้องพิสูจน์โดยศาลปราศจากข้อสงสัยว่ามีเหตุเช่นนั้นจริง ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลนี้อาจกระทำผิดซ้ำในอนาคตจนถึงขนาดต้องใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้น จึงเป็นข้อเท็จจริงที่แยกต่างหากจากองค์ประกอบความผิด โดยเป็นภาระการพิสูจน์ของโจทก์/พนักงานอัยการ ปัญหาที่พบในทางปฏิบัติคือ พนักงานอัยการเองก็ไม่สามารถที่จะรวบรวมพยานหลักฐานนอกเหนือจากพฤติการณ์การทำความผิดนั้นๆ ได้ เพราะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลทางเทคนิคได้ เช่น หลักฐานการยืนยันการประเมินความผิดปกติทางจิตของผู้กระทำผิด เป็นต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการปราบปรามการค้าย อายุ 31 ปี ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า สำหรับคดีความผิดทางเพศ ไม่มีการดำเนินการคัดแยกผู้กระทำผิดทางเพศตั้งแต่ชั้นจับกุมจนถึงถูกพิพากษาและเข้าเรือนจำแต่อย่างใด จะมีเพียงการวิเคราะห์ทางจิตวิทยาเบื้องต้นเมื่อเข้ารับเรือนจำเท่านั้น ซึ่งนักจิตวิทยาจากกรมราชทัณฑ์ อายุ 30 ปี ได้สนับสนุนด้วยว่า ในปัจจุบันประเทศไทยไม่มีเครื่องมือในการประเมินความผิดปกติทางจิต ไม่ว่าจะเป็นการประเมินบุคลิกภาพผิดปกติที่ส่งผลต่อการกระทำผิดทางเพศ

หรือการวิเคราะห์ว่าบุคคลดังกล่าวเป็นโรคโครเด็ก (Pedophilia) ส่งผลให้การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่มีน้ำหนักเพียงพอ จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าบุคคลนั้นมีความผิดปกติหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการเสนอให้มีการใช้มาตรการเพื่อความปลอดภัยกับผู้กระทำผิดทางเพศนั้นได้

ด้วยข้อจำกัดข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในการกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยภายหลังจากที่ผู้กระทำผิดทางเพศพ้นโทษและอยู่ภายใต้มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ กฎหมายควรกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวอยู่ภายใต้เงื่อนไขของมาตรการวิธีการเพื่อความปลอดภัยแบบภาคบังคับ กล่าวคือเพื่อการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยจากการกระทำผิดทางเพศซ้ำ วิธีการเพื่อความปลอดภัยภายหลังจากการพ้นโทษต้องนำมาใช้บังคับกับผู้กระทำผิดทางเพศ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จะนำมาปรับใช้เป็นมาตรการเพื่อควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศมีดังนี้

4.2.1 การจำกัดการเข้าพื้นที่ หมายถึง การห้ามเข้าเขตกำหนด และการจำกัดถิ่นที่อยู่ ควรต้องบังคับใช้กับความผิดทางเพศประเภทที่ 2 ขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำอันเกิดจากการล้างแค้น หรือที่เรียกว่า Victim blaming โดยรัฐอาจกำหนดให้ใช้เครื่อง Electronic monitoring (EM) ติดที่ตัวผู้กระทำผิดทางเพศ เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายพื้นที่ โดยหากผู้กระทำผิดทางเพศเข้าพื้นที่ต้องห้าม เครื่อง EM นี้จะทำหน้าที่ส่งสัญญาณเตือนไปที่พนักงานคุมประพฤติซึ่งเป็นผู้ควบคุม ให้ดำเนินการต่อไป

4.2.2 การจำกัดอาชีพ ใช้ในกรณีที่ผู้กระทำผิดทางเพศเคยใช้อาชีพในการกระทำผิดทางเพศ เช่น มีอาชีพรักษาความปลอดภัยในของอาคารที่อยู่อาศัยข่มขืนผู้อื่น มอเตอร์ไซค์รับจ้าง คนขับแท็กซี่ เป็นต้น รวมถึงผู้กระทำผิดทางเพศกระทำต่อเหยื่อที่เป็นเด็ก เยาวชน หรือกลุ่มเปราะบาง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจำกัดอาชีพมิให้ประกอบอาชีพที่ต้องสัมพันธ์กับกลุ่มดังกล่าว เช่น สถานศึกษา โรงเรียนเลี้ยงเด็กหรือคนชรา เป็นต้น

4.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ

ในปัจจุบันการกระทำผิดทางเพศนั้นมีการพัฒนารูปแบบเป็นอาชญากรรมไร้พรมแดน (Borderless crime) ซึ่งอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเดินทางข้ามประเทศที่รวดเร็ว ส่งผลให้ผู้กระทำผิดทางเพศสามารถกระทำความผิดได้สะดวกและง่ายดาย ยิ่งไปกว่านั้นความเสียหายจากการกระทำผิดดังกล่าวยังขยายวงกว้างขึ้นจากอดีต ปัญหาดังกล่าวจึงไม่สามารถแก้ได้โดยผู้บังคับ

ใช้กฎหมายในประเทศเดียว จากคำสัมภาษณ์ของผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 40 ปี ได้ให้ความเห็นว่า

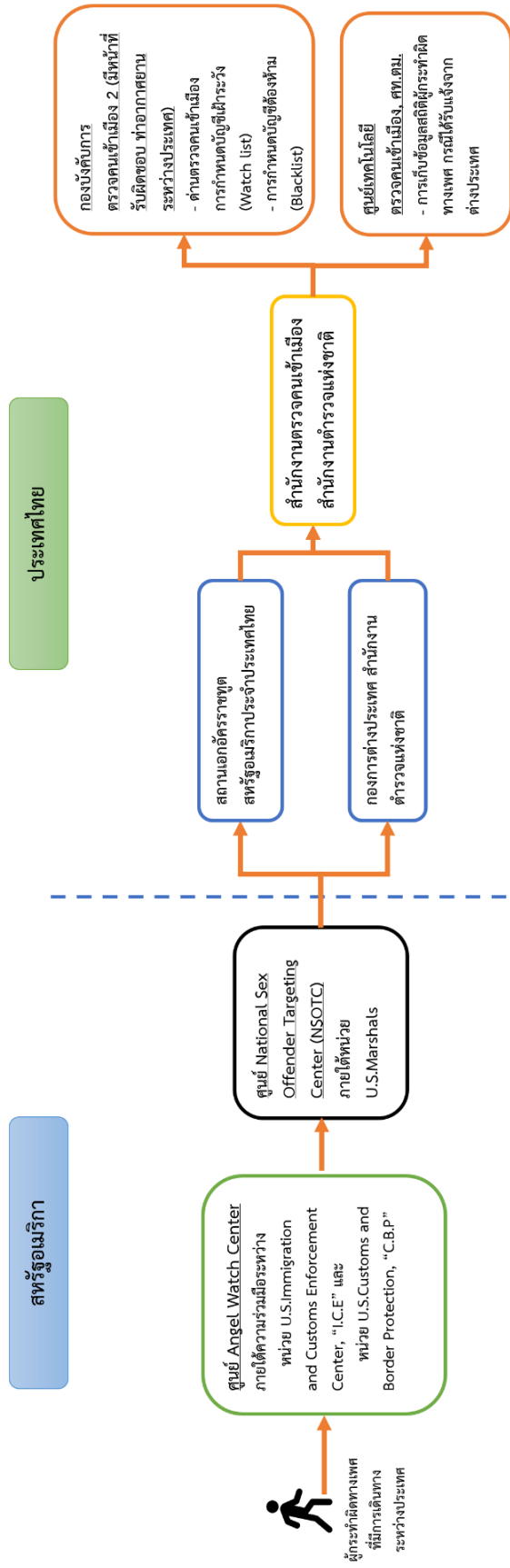
“ผู้บังคับใช้กฎหมายแต่ละประเทศควรมีการร่วมมือระหว่างประเทศ และสร้าง Law Enforcement Community ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแบบบูรณาการ”

ดังนั้นแล้ว ผู้วิจัยจึงเห็นควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ ประกอบไปด้วย 1) การรับข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร และ 2) การส่งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศของไทยที่จะเดินทางไปยังประเทศอื่น โดยที่ผู้วิจัยจะนำแนวทางของการรับข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ของสหรัฐอเมริกาผ่าน Operation Angel Watch

การปฏิบัติงานผ่าน Operation Angel Watch จะเริ่มต้นเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ (Registered sex offender) ในสหรัฐอเมริกา จะเดินทางออกนอกประเทศ โดยผู้นั้นจะต้องแจ้งรายละเอียดการเดินทางต่อ Angel Watch Center หลังจากนั้น Angel Watch Center จะส่งเรื่องไปยัง National Sex Offender Targeting Center เพื่อประสานงานส่งชื่อผู้กระทำผิดทางเพศคนดังกล่าวมายังประเทศไทย ผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย และกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทำการตรวจสอบการเข้ามาในราชอาณาจักรไทยของผู้กระทำผิดทางเพศคนดังกล่าว ซึ่งการปฏิบัติงานผ่าน Operation Angel Watch สามารถสรุปได้ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 13 ภาพแสดงขั้นตอนการประสานงานด้านการเดินทางของผู้กระทำความผิดทางเพศระหว่างสหรัฐอเมริกากับประเทศไทย ผ่าน Operation Angel Watch

ขั้นตอนการประสานงานด้านการเดินทางของผู้กระทำความผิดทางเพศ (TRAVELLING REGISTERED SEX OFFENDER) ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาผ่าน OPERATION ANGEL WATCH

ที่มา: สรุปขั้นตอนการประสานงานโดยผู้วิจัย

หากประเทศไทยมีการสร้างระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศขึ้นมารองรับ และกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยทำการขึ้นทะเบียนในโอกาสแรกที่เดินทางเข้ามา จะทำให้การติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นการลดอัตราการปฏิเสธรการเข้าประเทศ ตาม พระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 อีกด้วย

ในส่วนของการส่งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศของไทยไปยังประเทศปลายทางที่ผู้นั้นจะเดินทางไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรเป็นผู้ประสานงาน ส่งชื่อของผู้กระทำผิดทางเพศของประเทศไทยไปยังประเทศปลายทางในกรณีที่ผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวจะเดินทางออกนอกประเทศไทย ซึ่งจากคำให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารจากกองการต่างประเทศ อายุ 52 ปี กล่าวว่

“ขณะนี้กองการต่างประเทศมีระบบประสานงานระหว่างหน่วยงานตำรวจสากล ประจำประเทศต่างๆ ผ่านระบบ I24/7 (I-twenty four/seven) อยู่ พร้อมทั้งจะใช้ระบบดังกล่าวในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ในการส่งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ ต้องระวังเรื่องของการรักษาความลับของข้อมูล และข้อจำกัดในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการสร้างควมรับผิดชอบในการเก็บรักษาข้อมูลด้วย ต้องมีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่รองรับด้วย”

ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การมีข้อมูลเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา เช่นเดียวกัน ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศซ้ำเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่สังคมนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องมีข้อมูลมากเพียงพอในการบังคับใช้มาตรการต่างๆ ดังนั้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศย่อมเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดทางเพศของต่างประเทศมาใช้ช่องว่างของข้อมูลมากระทำผิดทางเพศในประเทศไทย และป้องกันมิให้ผู้กระทำทางเพศของประเทศไทยไปกระทำทางเพศในประเทศอื่นๆ เช่นเดียวกัน ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนี้ จะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็ง ในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเพศไม่ว่าทั้งในและนอกประเทศ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ต่อไป

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง **แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ** มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหตุอาชญากรรมทางเพศ และผลกระทบต่อเหตุอาชญากรรมทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ตลอดจนบั่นทอนความมั่นคงทางจิตใจของประชาชนในสังคม เพราะการกระทำผิดทางเพศนั้น สร้างความหวาดกลัวและกระทบจิตใจไม่เพียงแต่ผู้ถูกกระทำหรือครอบครัวเหยื่อเท่านั้น แต่กระทบถึงความมั่นคงทางจิตใจของสมาชิกในสังคมด้วย ซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมถึงแนวทางการป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำอย่างเพียงพอ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ ที่ได้ดูผลประหวัดระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์หาแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการปัญหาข้อจำกัด เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการที่จะนำระบบ “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน” และได้ร่าง “คู่มือการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน”²⁴⁵ มาใช้พัฒนาฐานข้อมูลและการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในกระบวนการยุติธรรมของไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มศักยภาพการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่สมาชิกในสังคมมากยิ่งขึ้นด้วย ในการศึกษาวิจัยมีประเด็นสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

²⁴⁵ รายละเอียดและสาระสำคัญปรากฏตามผนวก ข และ ค

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สภาพปัญหา สาเหตุ และลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า การกระทำผิดทางเพศ มีสาเหตุและปัจจัยสนับสนุนด้านสภาพจิตและบุคลิกภาพที่เบี่ยงเบน แตกต่างจากการกระทำผิดประเภทอื่นๆ ที่มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมสนับสนุนอย่างชัดเจน โดยผู้กระทำผิดทางเพศจำนวนมากมีการกระทำผิดด้วยเหตุที่บุคคลเหล่านั้นมีความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual deviation) อันเป็นความเก๋กกดที่ไม่สามารถแสดงออกได้ดังเช่นบุคคลทั่วไป ซึ่งหากผู้กระทำผิดทางเพศเหล่านั้นไม่สามารถควบคุมอาการเหล่านี้ได้ จะทวีความรุนแรงขึ้นจนไม่สามารถหักห้ามการกระทำของตัวเอง จนกระทั่งแรงขับทางเพศ (Sex drive) นั้นกระตุ้นให้ความต้องการดังกล่าว เกิดเป็นการก่ออาชญากรรมทางเพศหรือการกระทำผิดทางเพศในกรณีต่างๆ ได้ ที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะการล่วงละเมิดทางเพศทางกายภาพ เช่น การข่มขืน หรือการกระทำอนาจาร แต่ยังรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศโดยใช้เทคโนโลยี เช่น การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การผลิตสื่อลามกเด็กโดยใช้อินเทอร์เน็ต และการใช้เทคโนโลยีในการล่อลวงเหยื่อ เป็นต้น

จากการศึกษาอีกพบว่า การกระทำผิดทางเพศส่งผลกระทบต่อเหยื่อทางร่างกายและจิตใจ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สร้างรอยแผลลึกในจิตใจ ทำให้เหยื่อมีความรู้สึกอับอาย รู้สึกมีตำหนิ ส่งผลให้เหยื่อไม่สามารถใช้ชีวิตได้ในสังคมอย่างปกติสุข ยิ่งไปกว่านั้นหากเหยื่อเป็นเด็ก อาจทำให้บุคลิกภาพและรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป คุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเองลดต่ำลง เกิดปฏิกิริยาทางจิตใจต่อวิกฤตการณ์มาแทนที่ สร้างร่องรอยแห่งความแปลกแยกระหว่างเพศในสังคม ตอกย้ำความไร้ระเบียบ ไร้บรรทัดฐาน ไร้ความผูกพันของผู้คนในสังคม ส่งผลให้มีปัญหาอื่นๆ ในสังคมตามมาอีกด้วย

ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย พบว่ายังมีปัญหาทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และเชิงเจตคติของสังคมไทย ดังนี้

1) ปัญหาเชิงนโยบาย ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่มีนโยบายที่เน้นการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ และการดำเนินกระบวนการพิจารณาตีความผิดทางเพศที่ล่าช้า

2) ปัญหาเชิงปฏิบัติ ประกอบด้วย ปัญหาการนำคดีทางเพศเข้าสู่ระบบ ปัญหาการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษและกลับเข้าสู่สังคม ปัญหาการบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร ปัญหามาตรการในการควบคุมตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย ปัญหาการติดตามผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ ปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และปัญหาความพร้อมของเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยี

3) ปัญหาเชิงเจตคติ คือ มุมมองของสังคมไทยบางส่วนที่ยอมรับว่าการข่มขืนหรือการถูกล่วงละเมิดทางเพศ สามารถยุติได้ด้วยการยอมความและการสมรส

จากปัญหาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการป้องกันปราบปรามผู้กระทำผิดทางเพศในประเทศไทยยังขาดมาตรการเฉพาะที่ใช้ในการควบคุมดูแล ตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ และการป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำ แม้ว่าประเทศไทยจะมีการเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมของผู้เคยกระทำผิด แต่ไม่ได้มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างทันเหตุการณ์ อีกทั้งไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนเข้าถึงได้ จึงไม่อาจใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงไม่สามารถปกป้องหรือลดโอกาสในการกระทำผิดซ้ำได้ นอกจากนี้ การมีบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยภายหลังจากผู้กระทำผิดพ้นโทษ ได้แก่ การกักกัน การห้ามเข้าเขต การห้ามประกอบอาชีพ แต่ไม่ได้มีการบังคับอย่างจริงจังในทางปฏิบัติ เป็นผลให้เมื่อผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคมแล้วผู้กระทำผิดทางเพศยังคงมีความเบี่ยงเบนทางเพศ และรอโอกาสหรือจังหวะที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำผิดซ้ำ เพราะความเบี่ยงเบนทางเพศนั้นฝังรากลึกลงไปในร่างกายหรือจิตใจ การลงโทษตามกฎหมายเฉกเช่นคดีอาญาทั่วไปแต่เพียงอย่างเดียว หรือการบำบัดเพียงระยะสั้นหรือเป็นครั้งคราว จึงมีความจำเป็นที่ต้องค้นหามาตรการเพื่อจัดการกับปัญหาการกระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศซ้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 หลักการและแนวคิดในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ริเริ่มพัฒนาระบบกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ โดยสร้าง “ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน” ขึ้นเพื่อเป็นมาตรการใช้ในการควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศ และเป็นการคุ้มครองความ

ปลอดภัยของสมาชิกในสังคม จากความหวาดระแวงต่อการกระทำผิดทางเพศซ้ำ ต่อมาอีก 29 ประเทศได้นำระบบดังกล่าวบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายและบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดทางเพศในประเทศของตนด้วย

จากการศึกษาวิจัยระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศฝรั่งเศส พบว่าระบบนี้ มีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นของรัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสืบสวนสอบสวนของตำรวจ การรับบุคคลเข้าทำงาน หรือการหามาตรการเพื่อความปลอดภัยให้เหมาะสมกับประวัติของบุคคลนั้นๆ และมีเป็นการอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชน เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ในการใช้ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น ในแต่ละประเทศได้มีการกำหนดเงื่อนไขที่แตกต่างกันตามบริบทความเหมาะสมของแต่ละประเทศ ดังนี้

1) มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ

1.1) *ฐานความผิด* สหรัฐอเมริกาและประเทศฝรั่งเศสได้มีการแบ่งผู้กระทำความผิดทางเพศออกเป็น 3 ประเภทตามฐานความผิด ขณะที่สหราชอาณาจักรได้แบ่งผู้กระทำความผิดทางเพศตามระยะเวลาที่ถูกตัดสินจำคุก

1.2) *ระยะเวลาการขึ้นทะเบียน*

- สหรัฐอเมริกา กำหนดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนไว้ 3 ระดับ คือ 15 ปี 20 ปี และตลอดชีพ ตามประเภทของผู้กระทำความผิดทางเพศ

- สหราชอาณาจักร กำหนดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนไว้ 4 ระดับ คือ 2 ปี 7 ปี 10 ปี และตลอดชีพ ตามประเภทของผู้กระทำความผิดทางเพศ และในกรณีผู้กระทำความผิดทางเพศอายุต่ำกว่า 18 ปี จะมีการลดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนลงกึ่งหนึ่ง

- ประเทศฝรั่งเศส กำหนดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนไว้ 3 ระดับ คือ 10 ปี 20 ปี และ 30 ปี ตามประเภทของผู้กระทำความผิดทางเพศ

1.3) การยืนยันข้อมูล

- สหรัฐอเมริกา กำหนดให้มีการยืนยันข้อมูลทุกๆ 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศ
- สหราชอาณาจักร กำหนดให้มีการยืนยันข้อมูลทุกๆ 1 ปี
- ประเทศฝรั่งเศส กำหนดให้มีการยืนยันข้อมูลทุกๆ 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศ

2) มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนและมาตรการอื่นๆ

2.1) การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน

- สหรัฐอเมริกา อนุญาตให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศทุกประเภทและทุกกรณี โดยสามารถเข้าถึงได้ทางเว็บไซต์ของรัฐบาลกลางและของแต่ละรัฐ
- สหราชอาณาจักร อนุญาตให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดได้เฉพาะความผิดเกี่ยวกับเด็กหรือเป็นความผิดที่ร้ายแรงเท่านั้น
- ประเทศฝรั่งเศส ไม่อนุญาตให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศได้

2.2) การจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ

- สหรัฐอเมริกา ไม่ได้บัญญัติการจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศไว้ในกฎหมายกลางของสหรัฐอเมริกา ซึ่งในแต่ละรัฐได้มีการบัญญัติกฎหมายภายในรัฐ เพื่อจำกัดถิ่นที่อยู่และจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศแทน
- สหราชอาณาจักร มีการใช้คำสั่งป้องกันการเกิดอาชญากรรมอันตรายทางเพศ (Sexual Harm Prevention Orders; SHPOs) สำหรับการจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ
- ประเทศฝรั่งเศส ไม่มีการจำกัดถิ่นที่อยู่และการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ แต่ใช้การควบคุมโดยมาตรการติดตามโดยใช้ Electronic monitoring ทดแทน

อย่างไรก็ตาม ในการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ในส่วนของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ รัฐควรกำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขต

ของการขึ้นทะเบียนให้ชัดเจน เหมาะสมกับการบังคับใช้กฎหมาย และบริบทของสังคมแต่ละประเทศ เมื่อพิจารณาถึงมาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของทั้งสามประเทศ ผู้วิจัยพบว่า มาตรการของสหราชอาณาจักรเหมาะสมที่สุด เนื่องจากมีการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศและแจ้งเตือนต่อประชาชน เฉพาะข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่กระทำผิดรุนแรงและมุ่งประสงค์จะล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กเท่านั้น อันเป็นการปกป้องกลุ่มเปราะบางในสังคม และสร้างเกราะป้องกันให้แก่ประชาชนในสังคม ขณะเดียวกันก็ยังมีมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศด้วย

1.3 ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนกับสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ

มาตรการสำคัญของระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ คือ มาตรการในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งประกอบด้วย การแจ้งเตือนต่อสาธารณชน การจำกัดถิ่นที่อยู่ การห้ามอยู่ใกล้สถานศึกษา สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือการจำกัดอาชีพ ห้ามประกอบอาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับเด็กหรือกลุ่มเปราะบาง เป็นการปิดโอกาสและป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำ อย่างไรก็ตาม มาตรการเหล่านี้เป็นมาตรการที่อาจกระทบสิทธิของผู้กระทำความผิดทางเพศ ดังนั้นแนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ นั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาเรื่องสิทธิ เพื่อหาแนวทางในอันที่ปรับใช้มาตรการได้อย่างเหมาะสมสำหรับประเทศไทย

จากการวิจัยพบว่า ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิดังกล่าวหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ดังนั้นนัยสำคัญของสิทธิตามรัฐธรรมนูญนี้ คือหลักที่สำคัญของการปกครองและการใช้อำนาจอธิปไตย โดยรัฐอาจออกกฎหมายหรือระเบียบที่กระทบสิทธิของประชาชนมิได้ เว้นแต่กฎหมายหรือระเบียบนั้นๆเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะและจำกัดขอบเขตเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

จากการพิจารณาและพิเคราะห์ถึงผลกระทบของสิทธิของผู้กระทำผิดกับประโยชน์สาธารณะ ผู้วิจัยเห็นว่า หลักการและปรัชญาของมาตรการในระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทาง

เพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อป้องกันและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนโดยรวม มิได้มีเจตนาที่จะลิดรอนเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หากแต่เป็นมาตรการที่รัฐมีไว้เพื่อการส่งเสริมความสงบเรียบร้อยและดูแลรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและเปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมสามารถปกป้องตนเองและครอบครัวได้ ย่อมถือได้ว่าระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

1.4 แนวทางการนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้ในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

จากการวิจัยพบว่า หนึ่งในมาตรการสำคัญที่สามารถช่วยป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศซ้ำ สร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนโดยรวม และไม่เป็นการดำเนินการกับร่างกายของผู้ต้องหาโดยตรง คือการกำหนดมาตรการ “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน” เพื่อเป็นมาตรการหนึ่งของผู้บังคับใช้กฎหมาย ในการจัดการกับปัญหาการกระทำผิดทางเพศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิดทางเพศได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางย้ายถิ่นที่อยู่ในประเทศ หรือเดินทางออกนอกประเทศ อันเป็นการปกป้องประชาชนจากอาชญากรรมทางเพศที่อาจเกิดขึ้นในสังคม ชุมชน และระหว่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตาม การนำระบบนี้มาใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทยนั้น ผู้วิจัยสรุปหลักเกณฑ์ได้ดังนี้

1) การกำหนดฐานความผิดทางเพศ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้ที่ถูกพิพากษาลงโทษในความผิดทางเพศตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดทางเพศตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ โดยแบ่งผู้ที่ต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศออกเป็น 3 ประเภท ตามอายุของเหยื่อ ความรุนแรงของการกระทำผิด และอัตราโทษจำคุก

2) การกำหนดอายุผู้กระทำผิด โดยผู้วิจัยได้กำหนดช่วงอายุที่สอดคล้องกับการรับโทษอาญา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วงสำคัญคือ อายุ 15 ปีขึ้นไปแต่ไม่ถึง 18 ปี ในช่วงอายุนี้นี้ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้กระทำผิดพอที่จะได้เรียนรู้ความผิดชอบชั่วดีแล้ว มีการไตร่ตรองมาเพียงพอในการตัดสินใจกระทำ

หรือไม่กระทำได้ แต่ยังคงเป็นช่วงอายุแห่งการลองผิดลองถูก ในช่วงอายุนี้ จึงเปิดโอกาสให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณากำหนดการขึ้นทะเบียนให้แก่ผู้กระทำผิดทางเพศตามพฤติการณ์แห่งคดี และช่วงอายุ 18 ปี ขึ้นไปซึ่งตามกฎหมายเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ผู้กระทำผิดที่อายุกว่า 18 ปี ทุกรายจำต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศโดยไม่มีข้อยกเว้น

3) ระยะเวลาการขึ้นทะเบียน ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลา 5 ปี 15 ปี และ 25 ปี ตามประเภทผู้กระทำผิดทางเพศ ให้เหมาะสมกับฐานความผิด อัตราโทษและอายุของผู้กระทำผิดทางเพศ และต้องมีการรายงานตัวเพื่อยืนยันข้อมูลเป็นระยะทุกๆ 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี ตามประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศ

4) ข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกจัดเก็บ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1) *ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้กระทำผิด* ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล (รวมถึงฉายาหรือนามแฝง) เลขบัตรประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด ลักษณะทางกายภาพ (เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก รูปร่าง ตำหนิ แผลเป็น สุขภาพ) สถานภาพสมรส ที่อยู่/ภูมิลำเนา หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อบัญชีออนไลน์²⁴⁶ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ สถานที่ทำงาน/ศึกษา รายได้ ยานพาหนะ อาวุธปืน ลายพิมพ์นิ้วมือและรูปภาพของผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นปัจจุบัน

4.2) *ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิด* ประกอบด้วย ฐานความผิด วันเดือนปี ที่เกิดเหตุถูกจับ/ถูกลงโทษ/พ้นโทษ อัตราโทษที่ได้รับ สถานที่เกิดเหตุ ลักษณะของผู้เสียหาย ลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดหรือพฤติการณ์แห่งคดีโดยย่อ เช่น ผู้กระทำผิดมีรสนิยมทางเพศกับเด็กโดยมักหาเหยื่อตามงานวัดหรือโรงเรียน เป็นต้น ตลอดจนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสารพันธุกรรม Deoxyribonucleic acid (DNA) ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA Fingerprint) ของผู้กระทำผิดทางเพศ

5) หน่วยงานดูแลรับผิดชอบ ผู้วิจัยกำหนดให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

²⁴⁶ เนื่องจากในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรอยู่แล้ว และต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นหลักในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดที่พ้นโทษ

6) การเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ ผู้วิจัยได้แบ่งการเข้าถึงข้อมูลเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ระดับการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานอื่นของรัฐ และระดับการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน โดยมีการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลของแต่ละระดับเท่าที่จำเป็นต่อประโยชน์ของหน่วยงานและประโยชน์สาธารณะ และกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศเท่าที่จำเป็น

7) มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ผู้วิจัยได้เสนอให้มีการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อชุมชน หมู่บ้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีผู้กระทำผิดทางเพศเข้ามาพักอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว และได้เสนอมาตรการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศผ่านทางเสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเติมด้วย

8) มาตรการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียน ผู้วิจัยได้เสนอการควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศ โดยการจำกัดถิ่นที่อยู่ ไม่ให้พักอาศัย หรือเข้าไปในเขตที่สุ่มเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดทางเพศ เช่น โรงเรียน สถานศึกษา หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นต้น รวมถึงการจำกัดอาชีพของผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่ให้ประกอบอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ เด็ก สตรี คนชรา หรือผู้ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอให้มีการบัญญัติกฎหมายในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนเพื่อรองรับการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศ เพื่อเป็นกรอบแนวทางและเงื่อนไขในการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน เพราะมาตรการดังกล่าวอาจกระทบสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศเกินสมควรได้

กล่าวโดยสรุป ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนที่จะนำมาปรับใช้ในประเทศไทย ประกอบด้วยมาตรการหลัก 2 มาตรการ คือ มาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และมาตรการใช้ประโยชน์จากการขึ้นทะเบียน ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพเพื่อแสดงถึงขั้นตอน ผู้รับผิดชอบ รวมถึงหน่วยงานที่จะใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการพัฒนากระบวนการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อนำมาใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศอย่างมีประสิทธิภาพและเทียบเท่ามาตรฐานสากล ในงานวิจัยพบข้อพิจารณาบางประการที่อาจนำไปสู่อุปสรรคในการนำระบบนี้มาปรับใช้

ดังนั้น เพื่อให้การนำระบบดังกล่าวมาใช้ในการควบคุมดูแลผู้กระทำผิดทางเพศและป้องกันการตกเป็นเหยื่อการกระทำผิดทางเพศของประชาชนในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1.1 นโยบายในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการกระทำผิดทางเพศเป็นวาระแห่งชาติ แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรออกนโยบาย และกำหนดยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่ชัดเจน แยกออกจากการกระทำผิดอาญาทั่วไป เพื่อให้การปฏิบัติงานของตำรวจระดับปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรมีการจัดตั้งหน่วยวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้กระทำผิดทางเพศเช่นเดียวกับหน่วย Behavioral Analysis Unit ของสำนักงานสืบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation; FBI) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุ พฤติกรรม และความเป็นไปได้ในการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดทางเพศ

2.1.2 การดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับคดีทางเพศ

การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางเพศในปัจจุบันมีขั้นตอนที่เหมือนกับคดีอาญาอื่นๆ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการออกกฎหมายเฉพาะในเรื่องกระบวนการพิจารณาสำหรับคดีความผิดทางเพศ เพื่อป้องกันไม่ให้เหยื่อต้องได้รับความกระทบกระเทือนจิตใจจากการถูกสอบสวนปากคำเป็นจำนวนหลายครั้ง รวมถึงการเพิ่มอัตราพนักงานสอบสวนหญิงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อรองรับกับคดีความผิดทางเพศที่เกิดขึ้นทั่วไป รวมถึงคดีความผิดทางเพศที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือด้วย

2.1.3 การสร้างเจตคติและค่านิยมของสังคมไทย

ผู้วิจัยเห็นควรเสนอให้มีการอบรมปลูกฝังค่านิยมให้แก่เยาวชนเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศ ความรุนแรงในครอบครัว การข่มขืนในภาพยนตร์หรือละคร รวมถึงการควบคุมเนื้อหาของภาพยนตร์และละครที่เผยแพร่ในสื่อต่างๆ เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่เยาวชน ให้ตระหนักถึงความรุนแรงและผลกระทบของเรื่องดังกล่าว

2.1.4 การตรากฎหมายเพื่อรองรับมาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศต่อสาธารณชน เป็นมาตรการที่กระทบสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดทางเพศ จึงควรมีการตรากฎหมายเพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ตามมาตรการดังกล่าวเพื่อให้การกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้วิจัยเสนอว่า ควรมีการตรากฎหมาย “พระราชบัญญัติการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน พ.ศ.” ขึ้นมาในระดับพระราชบัญญัติ โดยนำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข รายละเอียดต่างๆ ในส่วนการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ มาบัญญัติไว้ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1) หลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

1.1) ฐานความผิด

1.2) ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน

2) การจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

2.1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

2.2) ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ

3) การเข้าถึงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

3.1) การเข้าถึงข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.2) การเข้าถึงข้อมูลโดยประชาชน

4) การใช้ประโยชน์จากระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

4.1) มาตรการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

- 4.2) มาตรการจำกัดถิ่นที่อยู่
- 4.3) มาตรการจำกัดอาชีพ
- 4.4) มาตรการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศระหว่างประเทศ

2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.2.1 การป้องกันการไม่เข้าสู่ระบบของคดีความผิดทางเพศ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงนโยบายการคุ้มครองผู้เสียหายจากคดีความผิดทางเพศ และความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ที่ให้ “ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง” และสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมที่จะดูแลและรับคดีของประชาชนหากตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดทางเพศ และการค้ามนุษย์ รวมถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรออกนโยบายกำชับการรับคดีของพนักงานสอบสวนเพื่อป้องกันการไม่รับคดี หรือ “เป่าคดี” ด้วย

2.2.2 การติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษและกลับเข้าสู่สังคม

นอกจากการควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดทางเพศเข้ามาอยู่ในชุมชนระหว่างพักโทษของพนักงานคุมประพฤติ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการบูรณาการร่วมของหน่วยงานรัฐในพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ เจ้าพนักงานปกครอง และพนักงานคุมประพฤติ ในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่พ้นโทษ และพ้นโทษเข้ามาอยู่ในชุมชน โดยมีการใช้ข้อมูลจากระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ เพื่อป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำในชุมชน

2.2.3 ฐานข้อมูล

ในส่วนของฐานข้อมูล กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการเก็บรวบรวมอยู่แล้ว แต่ฐานข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากรนั้นไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนดของการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ รวมถึงข้อมูลดังกล่าวไม่ได้มีการปรับให้เป็นปัจจุบัน(update) ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้มีการสร้างฐานข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ และมีการเชื่อมโยงระบบเข้ากับระบบสารสนเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูลและการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ แต่ต้องมีการกำหนดระดับการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละระดับ แต่ละฝ่าย รวมถึงการทำบันทึกข้อตกลงในการแบ่งปันข้อมูลกับหน่วยงานราชการอื่นๆ

ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความจำเป็นของการแบ่งปันข้อมูลที่สามารถละเมิดสิทธิของผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนด้วย

2.2.4 การควบคุมตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ผู้วิจัยเสนอว่า ควรมีการนำมาตรการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 ถึงมาตรา 50 ได้แก่ การกักกัน การห้ามเข้าเขตที่กำหนด การเรียกประกันทัณฑ์บน การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และการห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง มาใช้กับผู้กระทำผิดทางเพศ เพื่อป้องกันการกระทำผิดทางเพศซ้ำ โดยเฉพาะการห้ามเข้าเขตหวงห้ามสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศ เช่น สถานศึกษา สนามเด็กเล่น สวนสนุก หรือศูนย์นันทนาการ และการจำกัดอาชีพไม่ให้ผู้กระทำผิดทางเพศประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู อาจารย์ พระภิกษุสงฆ์ และคนขับรถโรงเรียน เป็นต้น และให้บัญญัติมาตรการดังกล่าว ไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนที่ได้เสนอไว้ในงานวิจัยฉบับนี้ด้วย

2.2.5 การดำเนินการระหว่างประเทศ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างประชาคมผู้บังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement community) ให้สามารถติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศที่อาจเดินทางมาเพื่อกระทำผิดทางเพศ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณีเด็ก (Child sex tourism) และการลักลอบค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก (Trafficking in child pornography) ซึ่งเป็นความร่วมมือในการปกป้องเด็กและกลุ่มเปราะบางทั้งภายในและภายนอกประเทศแบบองค์รวม

2.2.6 ความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายเป็นประจำทุกปี ส่งผลต่อผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะทาง เป็นเหตุให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ คุณวุฒิ และความรู้ความสามารถสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานเฉพาะทาง ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น การกระทำผิดทางเพศ การค้ามนุษย์ อาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน และ

เกิดประสิทธิผลสูงสุด นอกจากนั้น การนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ ยังเป็นการสร้างความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ให้สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันที

2.2.7 ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยี

การนำระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาบังคับใช้ ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคโนโลยีให้พร้อมสำหรับการใช้งานระบบดังกล่าว รวมถึงความพร้อมในการป้องกันการเจาะข้อมูลโดยแฮคเกอร์ เพื่อเป็นการคุ้มครองและปกป้องข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่ให้ถูกนำไปใช้ในทางทุจริต

2.2.8 การเผยแพร่กฎหมายและการสร้างการรับรู้ของหน่วยงานภาครัฐและประชาชน

เมื่อมีการออกกฎหมายหรือนโยบายขึ้นมาใหม่ การเผยแพร่กฎหมายและการสร้างการรับรู้ของหน่วยงานภาครัฐและประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นผู้ใช้กฎหมายโดยตรง หากขาดความรู้ความเข้าใจในตัวกฎหมายและระบบอย่างแท้จริง ก็จะส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพและอาจเกิดความผิดพลาดได้ จึงต้องมีการจัดอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายอย่างสูงสุดและสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายที่แท้จริง

สำหรับประชาชนทั่วไป การเผยแพร่กฎหมายและการสร้างการรับรู้ เป็นการประชาสัมพันธ์แบบเชิงรุก ซึ่งส่งผลให้ประชาชนทั่วไปปรับทราบถึงมาตรการป้องกันของรัฐ ขณะเดียวกันก็ยังเป็นการข่มขู่ ยับยั้งผู้ที่จะกระทำผิดทางเพศ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงสิ่งที่ผู้กระทำผิดทางเพศจะได้รับอีกด้วย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ร่าง “คู่มือการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน” สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ²⁴⁷ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ขอบเขตคู่มือ คำจำกัดความ การแบ่งประเภทผู้กระทำผิดทางเพศ ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน หน้าที่ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน พร้อมด้วยแบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและแบบฟอร์มการ

²⁴⁷ ผนวก ข

ยืนยัน/เปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ²⁴⁸ รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข และ ภาคผนวก ค

2.3 ข้อเสนอแนะทางวิชาการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้ที่จะศึกษาวิจัยควรศึกษาถึงการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศเข้ากับระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Center; DXC) ของกระทรวงยุติธรรม รวมถึงความพร้อมของหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมในการนำระบบดังกล่าวมาใช้แบบบูรณาการ นอกจากการพัฒนาการเชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างหน่วยงานแล้ว ผู้ที่จะศึกษาวิจัยควรต้องศึกษาวิเคราะห์หาคำตอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากระบบฐานข้อมูล ทั้งด้านความมั่นคงและความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber security) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนเป็นระบบที่สามารถให้ผู้กระทำผิดและประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ในสังคมที่ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลนี้ ความเสี่ยงทางไซเบอร์เป็นเรื่องที่ต้องศึกษาเชิงลึกต่อไป เพื่อที่จะสามารถใช้ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์แห่งสาธารณประโยชน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²⁴⁸ ภาคผนวก ค

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2552.

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ. [ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home> [5 พฤษภาคม 2562].

กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. คู่มือหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2557.

กิตติพงษ์ ศิริรักษ์. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหน้า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารงานยุติธรรม). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

เกษม ต้นติผลาชีวะ. ตำราจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2536.

คณะนิติศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจร่วมกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร. เอกสารประกอบการสอนวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากร. นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2560.

แคลิยา วิเศษรัตน์. การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ในคดีอาญา: ศึกษาการแสวงหาข้อเท็จจริงประกอบการดำเนินคดี. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2551.

จักษ์ พันธุ์ชูเพชร. ช่มชู้คนในครอบครัว จากงานวิจัยเรื่อง การช่มชู้กระทำชำเราจากบุคคลในครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทมายด์ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2548.

จิตแพทย์ อายุ 33 ปี. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2563.

จิราภรณ์ สนวนพุ่ม. ผู้กระทำผิดทางเพศคือใคร (ตอนที่ 2). วารสารราชทัณฑ์ 53, 1 (2548): 49-50.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย: รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ชรินทร์ โกพัฒน์ตา. การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ธนาคาร ร้านทอง. หลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 38. กองบัญชาการศึกษา, 2557.

ชัยวัฒน์ วัฒนพัฒนตระกูล. มาตรการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดในคดีข่มขืนกระทำชำเรา ศึกษากรณีแบบอย่างสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.

ญาดา กาศยปนนท์. การกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.

ณรงค์ เหล่าธีระเชาวน์. สิทธิมนุษยชน. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล. หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 1 วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2556.

ณรงค์ศักดิ์ สุขวิบูลย์. มาตรการบังคับทางอาญาที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

ณัชชารีย์ นาคนคร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดเหตุปาหิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาการบริหารงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2553.

ถาวร พานิชพันธ์. วิธีการเพื่อความปลอดภัย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. แผนกวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ทวีศักดิ์ ภักดีโต. ทะเบียนประวัติอาชญากร. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

ไทยรัฐออนไลน์. คดีฆ่าโหด ‘ครูอิว’ ทำแผน-ตอนตึก. [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/655907> [10 พฤษภาคม 2563].

ไทยรัฐออนไลน์. คำสารภาพ ‘ไอ้หนูย’ ฆาตกรต่อเนื่อง ฆ่าข่มขืน ‘น้องการ์ตูน’. [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/389724> [10 พฤษภาคม 2562].

ไทยรัฐออนไลน์. ซ็อก! ฆาตกามต่อเนื่อง ข่มขืนคนแก่รายที่ 10 ตร.ปิดเมืองล่า. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/news/local/477007> [15 พฤษภาคม 2562].

- ไทยรัฐออนไลน์. ตัดสินคดีนี้เองแก้มประหารไอ้เกมหื่นข่มขืนฆ่า. [ออนไลน์]. 2557. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/453881> [10 พฤษภาคม 2562].
- ไทยรัฐออนไลน์. เปิดคำรับสารภาพ “สมคิด พุ่มพวง” ฆาตกรโรคจิต เหตุฆ่าศพที่ 6 สาวกระนวน. [ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/1729470> [10 พฤษภาคม 2563].
- ไทยรัฐออนไลน์. ย้อนคดีในตำนาน ‘เป้ ออกไก่’ ฆาตกรฆ่า ข่มขืน นศ.สาวคาท้องน้ำโรงหนัง. [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/scoop/1012227> [15 พฤษภาคม 2562].
- นวนจันทร์ ทศนชัยกุล. อาชญากรรม (การป้องกัน: ควบคุม). นนทบุรี: พรทิพย์การพิมพ์, 2540.
- นักจิตวิทยา กรมราชทัณฑ์ อายุ 30 ปี. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2563. .
- นักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี. สนทนากลุ่ม. 15 พฤษภาคม 2563.
- นักจิตวิทยาคลินิก อายุ 37 ปี. สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2563.
- นักพัฒนาวิทยา กรมราชทัณฑ์ อายุ 35 ปี. สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2563.
- นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อายุ 32 ปี. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2563.
- นักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ อายุ 45 ปี. สนทนากลุ่ม. 15 พฤษภาคม 2563.
- นักสิทธิมนุษยชนผู้ดูแลเหยื่อ อายุ 45 ปี. สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2563.
- นัทธี จิตสว่าง. เด็กสาวตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศมากขึ้น. [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา <https://www.crimjournalthai.com> [15 พฤษภาคม 2563].
- นิสิตา ปิติเจริญธรรม. วิเคราะห์ขบวนการยุติธรรมกรณีกระทำผิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- เนตรนภิส ลายทิพย์. มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขากฎหมายอาญา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.

บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืน
กระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2 วันจันทร์ที่ 20 มกราคม
2563 และครั้งที่ 4 วันจันทร์ที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563.

ประธาน วัฒนวานิชย์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ประกายพริก, 2546.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

ประมวลกฎหมายอาญา.

ปริทัศน์ วาทิกทินกร. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทางสุขภาพจิตกับลักษณะการกระทำผิดทางเพศของ
นักโทษชายเด็ดขาดในเรือนจำกลางคลองเปรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขา
อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549.

ปัญญา อุดชาชน. สิทธิและเสรีภาพของพลเมืองอเมริกันภายใต้หลักประชาธิปไตย. เอกสารวิชาการส่วน
บุคคล. หลักสูตร หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2 วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สำนักงานศาล
รัฐธรรมนูญ, 2557.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2526.

ผู้ดูแลเหยื่อการกระทำผิดทางเพศ อายุ 35 ปี. สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2563.

ผู้บริหารจากกองการต่างประเทศ อายุ 52 ปี. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2563.

ผู้บริหารจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 55 ปี. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2563.

ผู้บริหารจากกองบังคับการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 48 ปี. สัมภาษณ์, 12 มีนาคม
2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล อายุ 33 ปี.
สนทนากลุ่ม. 15 พฤษภาคม 2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล อายุ 33 ปี.
สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 35 ปี. สนทนากลุ่ม. 15 พฤษภาคม 2563. .

ผู้ปฏิบัติงานจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร อายุ 48 ปี. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากกองบังคับการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ อายุ 31 ปี. สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากศูนย์สารสนเทศกลาง สำนักงานสารสนเทศและการสื่อสาร อายุ 30 ปี. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 30 ปี. สนทนากลุ่ม. 15 พฤษภาคม 2563. .

ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 30 ปี. สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2563.

ผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อายุ 40 ปี. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2563.

ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว อายุ 34 ปี. สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2563.

พนักงานคุมประพฤติ อายุ 45 ปี. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2563.

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562.

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542, มาตรา 3.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551.

พลิกแพ้มอาชญากรรม ไทยรัฐออนไลน์. เจาะลึกชีวิต ‘ไอ้หนูย’ ย้อนเส้นทางก่อคดี ฆ่าข่มขืน ด.ญ. [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/389975> [15 พฤษภาคม 2562].

พีระกัญญ์ สุขโพธารมณ และปรีศนี เกศะบุตร. การปรับตัวโดยใช้กลไกป้องกันตนเอง (Adjustment by Defense Mechanisms). วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 30, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2553): 119-125.

พีระพงษ์ วงศ์อุปราช. บทบาทของปัจจัยด้านการคิดและพฤติกรรมในการทำนายการกระทำผิดซ้ำในคดีทางเพศของเยาวชนชายที่กระทำผิดทางเพศในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550.

มานิตย์ จุมปา. คู่มือศึกษาวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2562.

มาลี วัชรชชาญชัย. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล: ศึกษากรณี การรบกวนสิทธิส่วนบุคคลโดยทางอิเล็กทรอนิกส์. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2555.

ยศ สันตสมบัติ. พรอยด์และพัฒนาการของจิตวิเคราะห์: จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560, มาตรา 32.

รุ่งระวี ไสขุมา. ลายพิมพ์ DNA กับการดำเนินคดีอาญา. บทบัณฑิตย 52 (2539): 195-210.

เรณู เขมาปัญญา. สภาผู้แทนราษฎร มีมติตั้ง กมธ.วิสามัญพิจารณาศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา. สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. [ออนไลน์]. 2562. http://tpchannel.org/radio/newsdetail.php?news_id=252 [1 พฤษภาคม 2563].

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), หน้า44. .

วศินี กมลวารินทร์. มาตรการบำบัดผู้กระทำความผิดทางเพศด้วยวิธีการใช้ยาเพื่อควบคุมฮอร์โมนเพศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2558.

วารินทร์ รัตนวิบูลย์สม. การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ: พิจารณาในมิติของความร่วมมือระหว่างประเทศ. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 5, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 13-36.

วิจิตพาณี เจริญขวัญ. จิตวิทยาคลินิกเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

วินัย ลำเลิศ. กฎหมายอาญา 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.

วิมล อินทามระ. การทะเบียนประวัติอาชญากร. กรุงเทพฯ: เจริญผล, 2522.

ศรัณย์ธรรณ์ เดชะทัตตานนท์. มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

ศรัณย์ธรณ์ เดชะทัตตานนท์. มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ. วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 11, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2561): 914-928.

ศราวุฒิ ประทุมราช. สิทธิมนุษยชน: รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท, 2544.

ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์ และคณะ. โครงการวิจัยการสำรวจสถานการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ผ่านกิจกรรมโครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.

สมคิด บุญถนอม, พลตำรวจโท. อดีตจเรตำรวจ(สบ8)(หัวหน้าจเร). สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2562.

สมภพ เรื่องตระกูล. ความผิดปกติทางเพศ. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.

สมภพ เรื่องตระกูล. คู่มือจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: หจก.ภาพพิมพ์, 2528.

สหธน รัตนไพจิตร. ความประสงค์ของการลงโทษอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทย สมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

สำนักข่าววอยซ์ทีวี. การแถลงข่าวกรณีผู้ต้องหาข่มขืนหญิงชรา โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา <https://www.voicetv.co.th/read/160467> [15 พฤษภาคม 2562].

สำนักงานกิจการยุติธรรม. กรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ มติคณะรัฐมนตรี (24 มกราคม 2560). กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม, 2560.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิติคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิด รายจังหวัด. [ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx> [30 เมษายน 2562].

สุชีลา ตันชัยนันท์. ข่มขืน: ปัญหาความรุนแรงทางเพศ. กรุงเทพฯ: พลิก, 2535.

สุดสงวน สุธีสร. เขี้ยวอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2543.

สุดสงวน สุธีสร. อาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

สุพจน์ เครือคล้าย. การกระทำผิดทางเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานร่วมประเวณีในระหว่างเครือญาติ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต, 2548.

สุมนทิพย์ จิตสว่าง. ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2551.

เสาวคนธ์ เกษภูรักษ์ และคณะ. รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวง ยุติธรรม, 2552.

โสภา ชูพิกุลชัย ซปีลมันน์, รองศาสตราจารย์.ดร., ราชบัณฑิต สาขาจิตวิทยา. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน.

โสภา ชูพิกุลชัย ซปีลมันน์. ความรู้เบื้องต้นทางบุคลิกภาพอันมีแนวโน้มต่อการประกอบอาชญากรรมใน ประเทศไทย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

โสภา ชูพิกุลชัย ซปีลมันน์. อาชญากรรม: หนึ่งในวิกฤตสังคม มุมมองทางจิตวิทยา เพื่อการป้องกันและ แก้ไข. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม, 2548.

โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม. นครปฐม: คณะ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525.

อัมณพ ชูบำรุง. ทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: บริษัท โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์ จำกัด, 2527.

อัมณพ ชูบำรุง. ว่าด้วยเหยื่ออาชญากรรม = Victimology. นครปฐม: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนา สาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา, 2538.

เอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล. รายงานสรุป การวิเคราะห์สถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เชิงพาณิชย์จากเด็กในประเทศไทย. [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/SITAN_THAILAND_SUMMARY_THAI.pdf [20 เมษายน 2562].

ภาษาอังกฤษ

Adam Walsh Child Protection and Safety Act of 2006, United States.

Bartal, Curt R. and Bartal, Anne M. *Criminal Behavior: A Psychological Approach*. 9th Edition. New Jersey: Prentice Hall, 2011.

Bassuk, Ellen L. A Crisis Theory Perspective on Rape. in McCombie, Sharon L. (ed.), *A Rape Crisis Intervention Handbook*, pp. 121-130. New York: Plenum Press, 1980.

BBC. History of checks U-turns. [Online]. 2002. Available from http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/education/2237173.stm BBC News [5 May 2020].

Brooke, Heather. *Your Right to Know: How to use the Freedom of Information Act and other access laws*. London: Pluto Press, 2005.

Burgess, Ann Wolbert and Holmstrom, Lynda Lytle. *Rape: Crisis and Recovery*. Maryland: A Prentice-Hall Company, 1979.

CBS Minnesota. Full Transcript of Danny Heinrich. [Online]. 2016. Available from <https://minnesota.cbslocal.com/2016/09/08/full-transcript-of-heinrichs-confession-in-court-released> [15 May 2019].

Center for Sex Offender Management. *Myths and Facts About Sex Offenders*. [Online]. 2000. Available from <https://oxbowacademy.net/wp-content/uploads/2010/02/mythsfacts.pdf> [30 April 2019].

Chambliss, William J. Types of Deviance and the Effectiveness of Legal Sanctions. *Wisconsin Law Review* (1967): 703-719.

Chivers-Wilson, Kaitlin A. "Sexual assault and posttraumatic stress disorder: a review of the biological, psychological and sociological factors and treatments." *McGill journal of medicine: MJM: an international forum for the advancement of medical sciences by students* 9,2 (2006): 111-118.

Clayton, Richard and Tomlinson, Hugh. *The Law of Human Rights*. Oxford: Oxford University Press, 2000.

- Cobley, Cathy. The legislative framework. in Matravers, Amanda (ed.), *Sex Offenders in the Community: Managing and reducing the risks*, pp. 51-71. New York: Routledge, 2011.
- Cohen, Lawrence E. and Felson, Marcus. Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review* 44 (August 1979): 588-608.
- Convention on the Rights of the Child
- Criminal Justice Act 2003, United Kingdom.
- Criminal Procedure Code, France.
- Cubellis, Michelle A., Walfield, Scott M. and Harris Andrew J. Collateral Consequences and Effectiveness of Sex Offender Registration and Notification: Law Enforcement Perspectives. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 62, 4 (2018): 1080-1160.
- Department for Education. Working together to safeguard children. [Online]. 2015. Available from <https://www.gov.uk/government/publications/working-together-to-safeguard-children--2> [30 April 2019].
- Disclosure & Barring Service. About us. [Online]. 2020. Available from <https://www.gov.uk/government/organisations/disclosure-and-barring-service/about> [5 May 2020].
- Disclosure & Barring Service. DBS barring referral guidance. [Online]. 2013. Available from <https://www.gov.uk/government/collections/dbs-referrals-guidance--2>. [5 May 2020].
- Disclosure & Barring Service. Factsheet 5: Relevant Offences. [Online]. 2012. Available from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/157242/dbs-factsheet-05.pdf [8 May 2020].
- District of Minnesota, U.S. Attorney's Office. Danny Heinrich Sentenced to 20 Years in Prison. [Online]. 2016. Available from <https://www.justice.gov/usao-mn/pr/danny-heinrich-sentenced-20-years-prison> [15 May 2019].

- Enstice, Joanna C. Remembering the Victims of Sexual Abuse: The Treatment of Juvenile Sex Offenders. *Loyola University Chicago Law Journal* 35, 3 (Spring 2004): 941-1007.
- Ferrandino, Joseph. Beyond the perception and the obvious: What sex offender registries really tell us and why. *Social Work in Public Health* 27, 4 (2012): 392-407.
- Freud, Sigmund. The Ego and The Id. [Online]. 2016. <https://www.sigmundfreud.net/the-ego-and-the-id-pdf-ebook.jsp> [17 May 2019].
- Harris, Randall B. and Martinez, Miguel B. Sex offender registration and notification act: Implementation and legal issues. New York: Nova Science Publishers, 2013.
- Harsanyi, John C. Advance in Understanding Rational Behavior. Oxford: Basil Blackwell, 1986.
- Herman, Judith and Hirschman, Lisa. Father-Daughter Incest. *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 2 (1977): 735-756.
- Home Office. Child sex offender disclosure scheme guidance document. [Online]. 2010. Available from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/184095/disclosure-scheme-guidance.pdf [30 April 2019].
- Homeland Security Department. Privacy Act of 1974; System of Records. [Online]. 2019. Available from <https://www.federalregister.gov/documents/2019/02/01/2019-00770/privacy-act-of-1974-system-of-records> [21 April 2019].
- Hudson, David L. Sentencing sex offenders. New York: Chelsea House, 2009.
- Hunt, Morton. Sexual Behavior in the 1970's. อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย: รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- Hynes, Kate. The Cost of Fear: An Analysis of Sex Offender Registration, Community Notification, and Civil Commitment Laws in the United States and the United

Kingdom. Penn State Journal of Law & International Affairs 2, 2 (November 2013): 351-379.

International Covenant on Civil and Political Rights.

Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration Act 1994, United States.

Jeffery, C. Ray. Crime Prevention Through Environmental Design. California: Sage, 1971.
อ้างถึงใน สุดสงวน สุธีสร. อาชญวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

Jenkins, Alicia and Petherick, Wayne. "Serial Rape." in Petheric, Wayne (ed.), Profiling and Serial Crime 3rd Edition, pp. 319-340. Massachusetts: Academic Press, 2014.

Kelling, George L. and Wilson, James Q. Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety. Atlantic Monthly 3, 249 (March 1982): 29-38. .

Knudten, Richard D. Crime in a Complex Society: An Introduction to Criminology. Illinois: Dorsey Press, 1970.

Lahey, Benjamin B. An Introduction to Psychology. 8th Edition. Boston Burr Ridge: McGraw-Hill, 2004.

Lester, Joseph L. Off to Elba! The Legitimacy of Sex Offender Residence and Employment Restrictions. Akron Law Review 40, 2 (2007): 339-389.

Levenson, Jill S. & Hern, Andrea L. Sex offender residence restrictions: Unintended consequences and community re-entry. Justice Research and Policy 9, 1 (2007): 59-73.

Levenson, Jill S. Collateral consequences of sex offender residence restrictions. Criminal Justice Studies 21, 2 (2008): 153-166.

Levenson, Jill, Ackerman, Alissa R., Social, Kelly M. and Harris, Andrew J. Where for Art Thou? Transient Sex Offenders and Residence Restrictions. Criminal Justice Policy Review 26, 4 (December 2013): 319-344.

- Mallicoat, Stacy L. *Women, Gender, and Crime*. California: Sage, 2019.
- Marshall, P. *Prevalence of convictions for sexual offending (Research Finding No.55)*. London: Research and Statistic Directorate, Home Office, 1997.
- McAlinden, Anne- Marie. *The Shaming of Sexual Offenders: Risk, Retribution and Reintegration*. Oxford: Hart Publishing, 2007.
- McLeod, Saul. Freud' s Id, Ego and Superego. [Online] . 2016. Available from <https://www.simplypsychology.org/psyche.html> [30 April 2019].
- McPherson, Lori. Update Practitioner' s Guide to the Adam Walsh Act. American Prosecutors Research Institute the Research and Development Division of NDAA 20, 9&10 (2007): 1-7.
- Office of Justice Programs. Recidivism. [Online] . 2019. Available from <https://www.nij.gov/topics/corrections/recidivism/pages/welcome.aspx> [17 May 2019].
- Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice. *Global Survey of Sex Offender Registration and Notification Systems (2016)* . [Online] . 2016. Available from <https://ojp.gov/smart/pdfs/global-survey-2016-final.pdf> [30 April 2019].
- Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART) , U. S. Department of Justice. *Sex Offender Registration and Notification in the United States: Current case and Issue (December 2015)*. [Online] . 2015. Available from <https://www.smart.gov/pdfs/resources/Case%20Law%20Update-2015.pdf> [10 May 2019].
- Office of Sex Offender Sentencing, Monitoring, Apprehending, Registering, and Tracking (SMART), U.S. Department of Justice. *Smart Watch Dispatch (February 2016)*. [Online]. 2016. Available from <https://smart.gov/pdfs/IML-Dispatch-2016.pdf> [17 May 2019].

- Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons, U.S. Department of State. TIP Report. [Online]. 2018. Available from <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2018/282764.htm> [15 May 2019].
- Prescott, J. J. and Rockoff, Jonah E. Do Sex Offender Registration and Notification Laws Affect Criminal Behavior. *Journal of Law and Economics* 54 (February 2011): 161-206.
- Regoli, Robert M., Hewitt, John D. and Delisi, Matt. *The Essential Delinquency in Society*. Burlington: Jones and Bartlett, 2011.
- Schafer, Stephen. *Victimology: the victim and his criminal*. Virginia: Reston Publishing Co., 1977.
- Sedaghati, Leora. Megan's Law: Does it Serve to Protect the Community or Punish and Brand Sex Offenders?. *Journal of Legal Advocacy & Practice* 3 (2001): 27-39.
- Sex Offenders Act 1997, United Kingdom.
- Sex Offenders Act 2003, United Kingdom.
- Siegel, Larry J. *Criminology: Theories, Patterns, and Typologies*. 10th Edition. California: Wadsworth, 2008.
- Spalding, Larry Helm. Florida's Chemical Castration Law: A Return to the Dark Ages. [Online]. 1998. Available from <https://ir.law.fsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1397&context=lr> [30 April 2019].
- Thomas, Terry. *The Registration and Monitoring of Sex Offenders: A Comparative Study*. 1st Edition. Oxon: Routledge, 2011.
- Thomas, Terry. When Public Protection becomes punishment? The UK use of civil measures to contain the sex offender. *European Journal on Criminal Policy and Research* 10, 4 (2004): 337-351.
- Tibbetts, Stephen G. *Criminological Theory: The Essentials*. 2nd Edition. California: Sage, 2015.

- Times staff and news services. Authorities confirm; Jacob found. [Online]. 2016. Available from <http://www.sctimes.com/story/news/local/2016/09/03/authorities-unidentified-remains-found/89825840> [23 April 2019].
- Trojanowicz, Robert C. and Bucqueroux, Bonnie. Community Policing: How to get started. 2nd Edition. Ohio: Anderson Publishing Co., 1998.
- U.S. Department of Justice NSOPW. About NSOPW. [Online]. 2019. Available from <https://www.nsopw.gov/th/home/about> [10 May 2019].
- U.S. Department of Justice. Sex offender registration and Notification Act (SORNA). [Online]. 2018. Available from <https://www.justice.gov/criminal-ceos/sex-offender-registration-and-notification-act-sorna> [15 May 2019].
- Ullmann, Roger. Sex Offender Registration and Notification Laws: A Study of Suitability for Thailand. Independent Study in Master of Laws. Faculty of Law, Sukhothai Thammathirat Open University, 2016.
- United Nations. Sustainable Development Goals. [Online]. 2018. Available from <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16> [20 April 2019].
- Universal Declaration of Human Rights.
- Vachss, Andrew. Pragmatically Impotent. [Online]. 2000. Available from http://www.vachss.com/av_dispatches/disp_9207_a.html [30 April 2019].
- Wright, Richard G. Sex offender laws: Failed policies, new directions. 2nd Edition. New York: Springer Publishing Co Inc., 2014.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ ชุด ก.

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและ

การแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบด้านการป้องกันปราบปราม

การกระทำผิดทางเพศ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่ได้ดุลยภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน
2. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์และนโยบายการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ

จากนโยบายของรัฐในการคุ้มครองปกป้องเด็กและสตรี รวมถึงการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศและการค้ามนุษย์ ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ระยะสั้น ระยะยาวและ/หรือนโยบายในเรื่องนี้อย่างไร สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับทราบถึงปัญหา

การกระทำผิดทางเพศและมีการวางหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาหรือไม่ อย่างไร และมีการพิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ต่างประเทศอย่างไร

ส่วนที่ 3 นโยบายการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ

ในปัจจุบันมีการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศ รวมถึงการป้องกันผู้กระทำผิดทางเพศที่จะก่อเหตุซ้ำอย่างไร และหากมีอาชญากรรมทางเพศเกิดขึ้น มีการดำเนินการติดตามจับกุมผู้กระทำผิดอย่างไร สถิติการจับกุมหรือดำเนินคดีต่อบุคคลดังกล่าวเป็นอย่างไร ข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนหน้าที่นี้คืออะไร และคิดว่ามีแนวทางการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบังคับใช้

1. ท่านมีความคิดอย่างไรหากกำหนดให้มีมาตรการดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะ
2. ท่านคิดว่า หากมีการกำหนดหน้าที่เช่นนั้นแล้วจะสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างไรในทางปฏิบัติ
3. ท่านคิดว่า หากมีการกำหนดหน้าที่เช่นนั้น อาจกระทบสิทธิมนุษยชนและสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้ต้องหา ท่านคิดว่าคุ้มค่ากับประโยชน์สาธารณะหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านคิดว่า มีปัจจัยหรือข้อจำกัดอื่นอีกหรือไม่ ที่มีผลต่อการผลักดันการแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้
5. ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ ชุด ข.

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้ง เตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบด้านการจัดเก็บข้อมูลและ
ระบบฐานข้อมูลผู้กระทำความผิด)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการ
ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ
และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพ
ปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหี้ยออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการ
ป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการ
นำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่
ได้ดูสภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ
นำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ”
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศใน
ประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน
2. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีนโยบายในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้กระทำความผิดหรือไม่
อย่างไร การทะเบียนประวัติอาชญากรมีความสำคัญอย่างไร ในปัจจุบันมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล
ทะเบียนประวัติอาชญากรจากในอดีตอย่างไร มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดเก็บ
ทะเบียนประวัติอาชญากรอย่างไร มีปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลอย่างไร

ส่วนที่ 3 การจัดเก็บฐานข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ และการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

ในปัจจุบันมีการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแยกออกจากผู้กระทำผิดอื่นหรือไม่ อย่างไร หากมีการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศแยกออกมา ได้มีการใช้ข้อมูลนั้นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเพศหรือไม่ มีหน่วยงานการเชื่อมข้อมูลให้หน่วยงานอื่นภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วยหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบังคับใช้

1. หากต้องมีการกำหนดการขึ้นทะเบียนดังกล่าว ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร
2. ควรต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องนี้อย่างไร มีปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมหรือไม่อย่างไร เช่น งบประมาณการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูล งบประมาณการฝึกอบรม เป็นต้น
3. ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ ชุด ค.

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้ง เตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(สำหรับผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ: เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบด้านการประสานงานระหว่างประเทศ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหี้ยออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่ได้คุลยภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน
2. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของหลักเกณฑ์ หรือมาตรการระหว่างประเทศ

จากประสบการณ์การทำงานของท่าน ท่านคิดว่าการกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศในทางกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลมีความสำคัญอย่างไร และจะได้ประโยชน์อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นจากผู้กระทำความผิดจากประเทศอื่น ในกรณีผู้กระทำความผิดทางเพศ เช่น การค้ามนุษย์ การท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณี (Sex tourism) การค้าสื่อลามกเด็ก (Child pornography trafficking)

ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันมีการจัดการและดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศในต่างประเทศซึ่งเดินทางเข้ามาในประเทศไทยอย่างไร มีมาตรการควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวอย่างไร มีมาตรการในการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวก่อเหตุในประเทศไทยได้อย่างไร และมีการประสานงานกับต่างประเทศในเรื่องฐานข้อมูลทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศอย่างไร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาบังคับใช้

1. ท่านคิดว่าหากประเทศไทยมีการกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ และมีการกำหนดให้ดำเนินการกับผู้กระทำผิดทางเพศจากต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ประเทศไทยจะได้ประโยชน์ในด้านใดบ้าง และจะส่งผลกับการจัดอันดับประเทศไทยในรายงานการค้ามนุษย์ (TIP Report) อย่างไร

2. ท่านคิดว่า หากประเทศไทยมีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศแล้ว ควรจะมีการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลกับต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านคิดว่า หากมีการกำหนดหน้าที่เช่นนั้น อาจกระทบสิทธิมนุษยชนและสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้ต้องหา ท่านคิดว่าคุ้มค่ากับประโยชน์สาธารณะหรือไม่ อย่างไร

4. ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ ชุด ง.

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ผู้ปฏิบัติงานจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

และนักวิชาการด้านสิทธิมนุษยชน)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่ได้ดูสภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน
2. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 หลักสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

ประเทศไทยมีนโยบายการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลอย่างไร มีการพิจารณาถึงหลักสิทธิมนุษยชนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมอย่างไร การคุ้มครองสิทธิของเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิของผู้กระทำผิดเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 3 การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนกับการพิจารณาตามหลักสิทธิมนุษยชน

1. ท่านคิดว่า หากมีการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชนมาใช้ จะกระทบสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านคิดว่า การนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้เหมาะสมหรือไม่ และคุ้มค่ากับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่า หากมีการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้ ควรจะมีการกำหนดกรอบการดำเนินการเพียงใด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ ชุด จ.

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้ง เตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางเพศ นักวิชาการด้านผู้กระทำผิด
ทางเพศ และนักวิชาการด้านจิตวิทยา)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการ
ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ
และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพ
ปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหี้ยออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการ
ป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการ
นำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่
ได้ดูสภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ
นำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ”
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศใน
ประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน
2. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 การกระทำผิดทางเพศและมาตรการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

การกระทำผิดทางเพศมีสาเหตุการกระทำผิดแตกต่างจากการกระทำผิดอื่นๆอย่างไร ใน
ปัจจุบันมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของผู้กระทำความผิดทางเพศที่ถูกจับกุมหรือไม่ อย่างไร มีมาตรการ
ดำเนินการเฉพาะกับผู้กระทำความผิดทางเพศหรือไม่ อย่างไร มีการเฝ้าติดตามพฤติกรรมและสภาพจิต
ของผู้กระทำความผิดทางเพศหลังจากถูกจับกุมหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 การนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมา บังคับใช้

1. ท่านคิดว่า หากมีการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชนมาใช้ จะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศหรือไม่ อย่างไร
2. การนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยเฉพาะเหยื่อที่เป็นเป้าหมายของผู้กระทำผิดทางเพศหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่า หากมีการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้ ควรจะมีการกำหนดกรอบการดำเนินการเพียงใด
4. ท่านคิดว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้
อย่างไร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ ชุด ฉ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้ง เตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: นักวิชาการด้านเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่ได้ดุลยภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน
2. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 เหยื่ออาชญากรรมทางเพศและมาตรการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

เหยื่ออาชญากรรมทางเพศมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากเหยื่ออาชญากรรมประเภทอื่นๆ ใดๆ มีมาตรการช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมทางเพศหรือไม่ อย่างไร ผลกระทบจากการกระทำผิดทางเพศต่อเหยื่อมีหรือไม่ อย่างไร มีการเฝ้าติดตามสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมของเหยื่ออาชญากรรมทางเพศหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 การนำระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนมาใช้

1. ท่านคิดว่า หากมีการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชนมาใช้ จะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามควบคุมผู้กระทำผิดทางเพศหรือไม่ อย่างไร
2. การนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยเฉพาะเหยื่อที่เป็นเป้าหมายของผู้กระทำผิดทางเพศหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่า หากมีการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้ ควรจะมีการกำหนดกรอบการดำเนินการเพียงใด
4. ท่านคิดว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้ อย่างไร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

ขอบเขตเนื้อหาการจัดสนทนากลุ่ม

คำชี้แจง

แบบการจัดสนทนากลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุ ลักษณะเฉพาะของการกระทำผิดทางเพศ เหยื่ออาชญากรรมทางเพศ และมาตรการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการนาระบบขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศที่ได้ดูฤกษ์ภาพระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล “การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย โดยแบบการจัดสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. แนวความคิดเรื่องการนำการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนสาธารณชนมาใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางเพศในประเทศไทย
2. ท่านมีความเห็นเรื่องประโยชน์สาธารณะในการนาระบบการขึ้นทะเบียนดังกล่าวมาใช้ได้อย่างไร
3. หากมีการกำหนดให้ผู้กระทำผิดทางเพศต้องขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
4. ท่านคิดว่าการนาระบบการขึ้นทะเบียนดังกล่าวมาใช้ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และมีแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร
5. ข้อเสนอแนะ

(ร่าง)

คู่มือ

การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

และการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พ.ศ.

จัดทำโดย

พ.ต.ท.นพรัตน์ บุญถนอม

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อเป็นคู่มือประกอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อสาธารณชน ให้มีมาตรฐานและถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

1.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขึ้นทะเบียนสำหรับผู้กระทำความผิดทางเพศที่อยู่ในเงื่อนไขการขึ้นทะเบียน

1.3 เพื่อให้ผู้ควบคุมระบบงานทราบความต้องการของผู้ใช้งานระบบเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีความทันสมัย ความรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศครั้งแรก การเปลี่ยนแปลงยืนยันข้อมูลในระบบ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ในการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางเพศ

3. คำจำกัดความ

การกระทำความผิดทางเพศ (Sex offenses) หมายถึง การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ ข่มขืน กระทำชำเรา การทำอนาจาร การค้าประเวณี เป็นธุระจัดหาค้าประเวณี การกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น รวมถึงการกระทำความผิดทางเพศอื่นๆ ที่กฎหมายระบุไว้เป็นความผิดด้วย

ผู้กระทำความผิดทางเพศ (Sex offender) หมายถึง บุคคลที่ได้กระทำความผิดทางเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ในส่วนของ การค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น

ผู้กระทำผิดซ้ำ (Recidivist) หมายถึง ผู้กระทำผิดหรืออาชญากรที่มีการกระทำผิดจริงและต้องเข้าสู่ระบบของกระบวนการยุติธรรมและรับโทษแล้ว และกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

3.1 ผู้กระทำความผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียน ประกอบด้วย 3 ประเภทตามฐานความผิดดังนี้

ประเภทของผู้กระทำความผิดทางเพศ	อัตราโทษที่ได้รับ	ฐานความผิด
<p>ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 1</p> <p>คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีความอันตราย คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีความผิดในต่อสังคมน้อยที่สุดกระทำความผิดในลักษณะที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงหรือรุนแรงน้อยที่สุด</p>	<p>อัตราโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือลงโทษอย่างอื่นนอกจกจำคุก</p>	<p>- ความผิดฐานข่มขืนกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส (มาตรา 276 วรรคท้าย)</p> <p>- ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี (มาตรา 286)</p> <p>- ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามก(มาตรา 287)</p>
<p>ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 2</p> <p>คือ ผู้กระทำความผิดในความผิดทางเพศที่มีลักษณะไม่ร้ายแรงเท่าประเภทที่ 3 แต่ก็ยังมีคามเป็นอันตรายต่อสังคม หรือ กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 1 ได้กลับมากกระทำความผิดความผิดทางเพศซ้ำภายหลังจากถูกขึ้นทะเบียน</p>	<p>อัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี</p>	<p>- ความผิดฐานข่มขืนกระทำความผิดผู้อื่น (มาตรา 276 วรรคแรกและวรรค 2)</p> <p>- กระทำความผิดอายุไม่เกิน 15 ปี (มาตรา 277 วรรคแรก วรรค 2 และวรรค 3)</p> <p>- กระทำอนาจารบุคคลอายุกว่า 15 ปี โดยอยู่ใต้อำนาจปกครองหรือคุ้มครอง (มาตรา 278 ยกเว้นวรรคท้าย)</p> <p>- กระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี (มาตรา 279 ยกเว้นวรรคท้าย)</p> <p>- ผู้ที่เพื่อสนองความใคร่ผู้รับทำการ เป็นธุระจัดหา ล่อไป เพื่อการอนาจารซึ่งเหยื่อเป็นบุคคลอื่นหรือเด็กอายุเกินสิบห้าแต่ไม่เกิน 18 ปี (มาตรา 282 วรรคแรก และวรรค 2)</p>

ประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศ	อัตราโทษที่ได้รับ	ฐานความผิด
<p>ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 3 คือ ผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีลักษณะใช้กำลังมีคามโหดร้ายทารุณกรรม กระทำทางเพศต่อเด็กหรือเยาวชนดังต่อไปนี้</p> <p>หรือ กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศประเภทที่ 2 ได้กลับมาก่อกระทำผิดความผิดทางเพศซ้ำภายหลังจากถูกขังทัชจะเป็น</p>	<p>อัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป</p>	<p>ฐานความผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทำทารุณกรรมต่อเด็กโดยใช้อาวุธหรือใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขู่ในใจด้วยประการอื่นใด หรือเด็กที่อายุไม่เกิน 18 ปี (มาตรา 284 และ 283 ทวิ) - ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก (มาตรา 287/1, 287/2) - ความผิดฐานข่มขืนกระทำความผิดที่มีลักษณะรุนแรงโหดร้ายใช้กำลัง หรือมีการข่มขู่อย่างร้ายแรง การโหมหนี้ยิงหรือชก หรือการมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดประกอบกระทำความผิด (มาตรา 276 วรรค 3) - กระทำชำเราเด็กที่อายุไม่เกิน 15 ปีในลักษณะใช้ความรุนแรงในลักษณะโหดร้าย (มาตรา 277 วรรค 4) - กระทำชำเราเด็กหรือผู้เยาว์เป็นเหตุให้ผู้เยาว์ได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (มาตรา 277 ทวิ และ 277 ตร) - กระทำอาชญากรรมอื่นหรือเด็กที่อายุไม่เกิน 15 ปี เป็นเหตุให้ผู้เยาว์ได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (มาตรา 280) - การบันทึกภาพหรือเสียงขณะกระทำความชำเราหรืออนาจารและการเผยแพร่ภาพหรือเสียงจากการกระทำความชำเราหรืออนาจาร (มาตรา 280/1)

ประเภทของผู้กระทำผิดทางเพศ	อัตราโทษที่ได้รับ	ฐานความผิด
<p style="text-align: center;">CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	 <p style="text-align: center;">จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่เพื่อสนองความไม่ใคร่ผู้สอนทำการ เป็นรัฐระจัดทา ล่อไป เพื่อการ อนาคตโดยใช้อบาย หลอกหลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจ ครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด (มาตรา 283) หรือกรณีเหยื่อเป็นบุคคลอื่นหรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี (มาตรา 282 วรรค 3) - การกระทำความผิดทางเพศต่อผู้สืบสันดาน ศิษย์ที่อยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ใน ความควบคุมตามที่ ในความพิทักษ์หรืออนุบาล(มาตรา285) - การกระทำความผิดทางเพศต่อผู้ที่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้หรือผู้ซึ่งอยู่ใน ภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ (มาตรา 285/2) - การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ในความผิดฐานการบังคับค้าประเวณี การผลิตสื่อลามก อนาจารเด็กเพื่อการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น

3.2 ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนของผู้กระทำผิดทางเพศแต่ละประเภท

1) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 1 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 5 ปี และต้องมีการยืนยันข้อมูลของตนทุกๆ 12 เดือน

2) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 2 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 15 ปี และต้องมีการยืนยันข้อมูลของตนทุกๆ 6 เดือน

3) ผู้กระทำผิดทางเพศประเภทที่ 3 จะถูกขึ้นทะเบียนเป็นเวลา 25 ปี และต้องมีการยืนยันข้อมูลของตนทุกๆ 3 เดือน

หมายเหตุ 1. กรณีผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดทางเพศโดยมีลักษณะไม่ได้ใช้ความรุนแรง หรือมิได้เป็นผู้กระทำผิดติดนิสัย ระยะเวลาขึ้นทะเบียนจะถูกลดระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนลงกึ่งหนึ่ง เช่น จาก 5 ปี เหลือ 2 ปี 6 เดือน เป็นต้น

2. ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนนี้เริ่มนับเมื่อผู้กระทำผิดทางเพศนั้นถูกพิพากษาลงโทษและได้รับโทษจนแล้วเสร็จ หากเป็นกรณีผู้กระทำผิดทางเพศถูกลงโทษจำคุกการนับเวลาจะไม่นับจนกว่าผู้กระทำผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียนนั้นได้ถูกปล่อยจากเรือนจำ

3.3 ข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกจัดเก็บ

1) **ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้กระทำผิด** ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล (รวมถึง ฉายาหรือนามแฝง) เลขบัตรประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด ลักษณะทางกายภาพ (เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก รูปร่าง ท่าหนิ แผลเป็น สุขภาพ) สถานภาพสมรส ที่อยู่/ภูมิลำเนา หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อบัญชีออนไลน์²⁴⁹ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ สถานที่ทำงาน/ศึกษา รายได้ ยานพาหนะ อาวุธปืน ลายพิมพ์นิ้วมือและรูปภาพของผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นปัจจุบัน

2) **ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิด** ประกอบด้วย ฐานความผิด วันเดือนปีที่เกิดเหตุถูกจับ/ถูกลงโทษ/พ้นโทษ อัตราโทษที่ได้รับ สถานที่เกิดเหตุ ลักษณะของผู้เสียหาย ลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดหรือพฤติกรรมแห่งคดีโดยย่อ เช่น ผู้กระทำผิดมีรสนิยมทาง

²⁴⁹ เนื่องจากในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

เพศกับเด็กโดยมักหาเหยื่อตามงานวัดหรือโรงเรียน เป็นต้น ตลอดจนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสารพันธุกรรม Deoxyribonucleic acid (DNA) ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA fingerprint) ของผู้กระทำผิดทางเพศ

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

4.1 ผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศพตส.ตร.) มีหน้าที่ อนุมัติ เห็นชอบ สั่งการ และลงนามในหนังสือเกี่ยวกับระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

4.2 เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศพตส.ตร.) มีหน้าที่

4.2.1 พิจารณาหนังสือเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ การขอข้อมูล

4.2.2 ปฏิบัติงาน/ประสานงานระหว่างกองทะเบียนประวัติอาชญากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 รับเรื่องอุทธรณ์/การลดย่อน คำสั่งการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

4.3 เจ้าหน้าที่ประจำกองทะเบียนประวัติอาชญากร มีหน้าที่

4.3.1 ให้บริการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ การเปลี่ยนแปลงแก้ไข และการยืนยันข้อมูล

4.3.2 รับข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศครั้งแรก ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล การยืนยันข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศ จากช่องทางสถานีตำรวจทั่วประเทศ และช่องทางเว็บไซต์

4.3.3 ตรวจสอบข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศที่ได้รับแจ้ง

4.3.4 บริหาร/จัดการ/ควบคุมดูแล ข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

4.4 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เวรสอบสวน ในสถานีตำรวจแต่ละพื้นที่

4.4.1 ให้บริการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศครั้งแรก เมื่อผู้กระทำผิดทางเพศได้รับคำพิพากษาว่ากระทำผิดทางเพศและให้ขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

4.4.2 ให้บริการเปลี่ยนแปลง ยืนยันข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศในระบบ

4.4.3 ส่งข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร ทำการจัดเก็บ

4.5 ศูนย์สารสนเทศน์กลาง สำนักงานสารสนเทศน์ดูแลระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทําผิดทางเพศ ในเว็บไซต์

4.5.1 บริหารจัดการ/ดูแล ระบบการขึ้นทะเบียนผู้กระทําผิดทางเพศในเว็บไซต์

4.5.2 บริหารจัดการ/ดูแล ข้อมูลผู้กระทําผิดทางเพศที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนใน
เว็บไซต์

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์มที่ใช้
1. การขึ้นทะเบียนผู้กระทําผิดเพศครั้งแรก	เมื่อถูกพิพากษาว่ากระทําผิดทางเพศและให้ขึ้นทะเบียนผู้กระทําผิดทางเพศ	- เจ้าหน้าที่ตำรวจ ปฏิบัติหน้าที่เวร สอบสวนประจำ สถานีตำรวจทั่ว ประเทศ	แบบฟอร์มการขึ้น ทะเบียนผู้กระทําผิด ทางเพศ (SORNA-01)
2. การเปลี่ยนแปลง/ยืนยันข้อมูลการขึ้นทะเบียน	- เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลของผู้กระทําผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้ - เมื่อถึงกำหนดรายงานตัวเพื่อยืนยันข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด	- เจ้าหน้าที่ตำรวจ ปฏิบัติหน้าที่เวร สอบสวนประจำ สถานีตำรวจทั่ว ประเทศ - เจ้าหน้าที่กอง ทะเบียนประวัติ อาชญากร	แบบฟอร์มการ เปลี่ยนแปลงแก้ไข/ ยืนยันข้อมูลใน ระบบการขึ้น ทะเบียนผู้กระทําผิด ทางเพศ (SORNA-02)

6. เอกสารอ้างอิง

6.1 ประมวลกฎหมายอาญา

6.2 พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

6.3 (ร่าง)พระราชบัญญัติการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศและการแจ้งเตือนต่อ
สาธารณชน พ.ศ.....

7. แบบฟอร์มที่ใช้

7.1 แบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ (SORNA-01)

7.2 แบบฟอร์มการยืนยัน/เปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ (SORNA-02)

8. เอกสารบันทึก

ชื่อเอกสาร	ผู้รับผิดชอบ	ผู้มีอำนาจเข้าถึงข้อมูล	ระยะเวลา
1. ข้อมูลทะเบียน ผู้กระทำผิดทางเพศ ประเภทที่ 1	เจ้าหน้าที่ กองทะเบียนประวัติ อาชญากร	1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกัน ปราบปราม สืบสวนและ สอบสวน 2. เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบข้อมูล ประวัติ ของกองทะเบียน ประวัติอาชญากร	5 ปี
2. ข้อมูลทะเบียน ผู้กระทำผิดทางเพศ ประเภทที่ 2	เจ้าหน้าที่ กองทะเบียนประวัติ อาชญากร	1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกัน ปราบปราม สืบสวนและ สอบสวน 2. เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบข้อมูล ประวัติ ของกองทะเบียน ประวัติอาชญากร	15 ปี
3. ข้อมูลทะเบียน ผู้กระทำผิดทางเพศ ประเภทที่ 3	เจ้าหน้าที่ กองทะเบียนประวัติ อาชญากร	1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกัน ปราบปราม สืบสวนและ สอบสวน 2. เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบข้อมูล ประวัติ ของกองทะเบียน ประวัติอาชญากร 3.ประชาชนทั่วไป (ทางเว็บไซต์)	25 ปี

แบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

(SORNA-01)

รูปถ่ายหน้าตรง
ขนาด
1.5 x 2 นิ้ว

วันที่/...../.....

สถานที่บันทึก.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1. ชื่อ-นามสกุล ฉายา/นามแฝง.....
2. เลขประจำตัวประชาชน
3. วัน/เดือน/ปีเกิด วันที่
.....เดือน.....ปี พ.ศ..... อายุ ปี
4. ส่วนสูง..... ซม. น้ำหนัก..... กก. เชื้อชาติ สัญชาติ
5. รูปพรรณสีฐาน.....
6. ต่าหนีแผลเป็น กลุ่มเลือด เอ บี โอ เอบี
7. สุขภาพ ไม่มีโรคประจำตัว มีโรคประจำตัว
(ระบุ).....
8. สถานภาพสมรส โสด สมรส หย่าร้าง คู่สมรสถึงแก่กรรม
9. ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร..... เลขที่.....
หมู่ที่..... ตรอก..... ซอย.....
ถนน..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....
10. ที่อยู่ปัจจุบัน ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร..... เลขที่.....
หมู่ที่..... ตรอก..... ซอย.....
ถนน..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....
11. หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่..... โทรศัพท์บ้าน.....
12. ชื่อบัญชีออนไลน์.....
13. ระดับการศึกษาสูงสุด
14. อาชีพ..... รายได้โดยประมาณ บาท/เดือน
15. สถานที่ทำงาน/สถานศึกษา.....

16. ยานพาหนะในความครอบครอง
17. อาวุธปืนในความครอบครอง.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำผิดทางเพศ

18. ฐานความผิด
19. วัน/เดือน/ปี เกิดเหตุ วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
20. วัน/เดือน/ปี ที่ถูกจับกุม วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
21. วัน/เดือน/ปี ที่ถูกลงโทษ วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
22. วัน/เดือน/ปี ที่พ้นโทษ วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
23. อัตราโทษที่ได้รับ.....
24. รายละเอียดแห่งคดี สถานที่เกิดเหตุ..... ซอย
- หมู่บ้าน/หมู่ที่..... ถนน.....
- แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด.....
- ผู้เสียหายเป็น ผู้ใหญ่ อายุ ปี เด็ก อายุ ปี เพศ ชาย หญิง
25. ยานพาหนะที่ใช้ อาวุธที่ใช้
26. พฤติการณ์แห่งคดี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลของข้าพเจ้าข้างต้น มีความครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นจริงทุกประการ โดยข้าพเจ้ายินยอมให้เปิดเผยข้อมูลได้ในกรณีที่มีความจำเป็น

(ลงชื่อ).....ผู้กระทำผิดทางเพศ
(.....)

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้บันทึกข้อมูล
(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ เอกสารประกอบการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ

- 1) ภาพถ่ายหน้าตรงภาพถ่ายหน้าตรงขนาด 1.5x2 นิ้ว ไม่เกิน 3 เดือน 2) แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา
- 3) แบบการเก็บสารพันธุกรรม (DNA)

แบบฟอร์มการยืนยัน/เปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ

(SORNA-02)

รูปถ่ายหน้าตรง

ขนาด

1.5 x 2 นิ้ว

วันที่/...../.....

สถานที่บันทึก.....

การยืนยัน/เปลี่ยนแปลงข้อมูล (ทำเครื่องหมายถูกในช่องว่าง)

1. ยืนยันตามข้อมูลเดิมในระบบ (ไม่มีการเปลี่ยนแปลง)
2. มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลใน ส่วนที่ 1 ข้อที่เปลี่ยนแปลง.....
3. มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลใน ส่วนที่ 2 ข้อที่เปลี่ยนแปลง.....

(ลงชื่อ).....ผู้กระทำผิดทางเพศ
(.....)

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้บันทึกข้อมูล
(.....)

ตำแหน่ง.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1. ชื่อ-นามสกุล ฉายา/นามแฝง.....
2. เลขประจำตัวประชาชน
3. วัน/เดือน/ปีเกิด วันที่.....เดือน.....ปี พ.ศ..... อายุ ปี
4. ส่วนสูง..... ซม. น้ำหนัก..... กก. เชื้อชาติ สัญชาติ
5. รูปพรรณสัณฐาน.....
6. ตาหนีแผลเป็น กลุ่มเลือด เอ บี โอ เอบี
7. สุขภาพ ไม่มีโรคประจำตัว มีโรคประจำตัว (ระบุ).....
8. สถานภาพสมรส โสด สมรส หย่าร้าง คู่สมรสถึงแก่กรรม

9. ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร.....เลขที่.....
 หมู่ที่..... ตรอก.....ซอย.....
 ถนน.....แขวง/ตำบล.....
 เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....
10. ที่อยู่ปัจจุบัน ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร.....เลขที่.....
 หมู่ที่..... ตรอก.....ซอย.....
 ถนน.....แขวง/ตำบล.....
 เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....
11. หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่.....โทรศัพท์บ้าน.....
12. ชื่อบัญชีออนไลน์.....
13. ระดับการศึกษาสูงสุด
14. อาชีพ.....รายได้โดยประมาณ
15. สถานที่ทำงาน/สถานศึกษา.....
16. ยานพาหนะในความครอบครอง
17. อาวุธปืนในความครอบครอง.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดทางเพศ

18. ฐานความผิด CHULALONGKORN UNIVERSITY
19. วัน/เดือน/ปี เกิดเหตุ วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
20. วัน/เดือน/ปี ที่ถูกจับกุม วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
21. วัน/เดือน/ปี ที่ถูกลงโทษ วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
22. วัน/เดือน/ปี ที่พ้นโทษ วันที่..... เดือน ปี พ.ศ.
23. อัตราโทษที่ได้รับ.....
24. รายละเอียดแห่งคดี สถานที่เกิดเหตุ..... ซอย
- หมู่บ้าน/หมู่ที่..... ถนน.....
 แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด.....
25. ผู้เสียหายเป็น ผู้ใหญ่ อายุ ปี เด็ก อายุ ปี เพศ ชาย หญิง

26. ยานพาหนะที่ใช้ อาวุธที่ใช้

27. พฤติการณ์แห่งคดี

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลของข้าพเจ้าข้างต้น มีความครบถ้วน ถูกต้อง และเป็น
 จริงทุกประการ โดยข้าพเจ้ายินยอมให้เปิดเผยข้อมูลได้ในกรณีที่มีความจำเป็น

(ลงชื่อ).....ผู้กระทำผิดทางเพศ

(.....)

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้บันทึกข้อมูล

(.....)

ตำแหน่ง.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ เอกสารประกอบการยืนยัน/เปลี่ยนแปลงข้อมูล

- ภาพถ่ายหน้าตรงขนาด 1.5x2 นิ้ว ไม่เกิน 3 เดือน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พ.ต.ท.นพรัตน์ บุญถนอม
วัน เดือน ปี เกิด	20 มิถุนายน 2529
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	- รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (ตร.) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ - LLM in International Law with International Relations, University of Kent, United Kingdom - รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	919/9 ซอยแบบริ้ง 47 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัด สมุทรปราการ 10270

